۲۰۴

اطلس معاصر گیتاشناسی



سیاسی،
طبیعی،
اقتصادی.



طرح و تهیه از: "گیتاشناسی"

بسم الله الرحمن الرحیم



طرح، تهیه، لیتوگرافی و چاپ از:

سازمان جغرافیائی و کارتوگرافی گیتاشناسی

تهران: خیابان انقلاب اسلامی، چهارراه ولی‌عصر، جنب پارک دانشجو، خیابان رازی
خیابان ارفع، شماره ۱۵، کد پستی: ۱۱۳۳۷
تلفن: ۶۷۹۳۳۵ – ۶۴۵۳۶۰۳ صندوق پستی: ۱۴۱۵۵ – ۳۴۴۱

* اطلس معاصر گیتاشناسی (سیاسی، طبیعی، اقتصادی)
* تهیه و تدوین: گیتاشناسی (واحد پژوهش و تألیف، زیر نظر سعید بختیاری)
* چاپ اول: آذرماه ۱۳۷۰
* چاپ و صحافی: کارون

۲۰۴

اطلس معاصر گیتاشناسی

سیاسی، طبیعی، اقتصادی

این مجموعه را به
مادر فداکارم تقدیم میدارم



طرح، تهیه، کارتوگرافی، لیتوگرافی وچاپ از:

"گیتاشناسی"

بنام‌خدا

مقدمه

اهمیت علم جغرافیا بر کسی پوشیده نیست و آگاهی از آن خود بحثی است گسترده و جداگانه. سرآغاز این دانش به‌گذشته‌های دور بازمی‌گردد و حدود ۲۲۸۶ سال پیش‌را یادآورمی‌شود. در آن زمان است که برای نخستین‌بار در کتابخانهٔ اسکندریه با واژهٔ ژئوگرافی یا جغرافیا آشنا می‌شویم و از پیدایش علم نوینی در کنار دیگر دانش‌های بشری آگاه می‌گردیم، علمی که تا به‌امروز راه تکامل پیموده و اصالت و کارآئی خویش‌را بر همگان آشکار ساخته است. جغرافیا از دیدگاه علمی چگونگی بررسی انسان و محیط و روابط بین این دو عامل را بیان می‌دارد.

در تأثیرگذاری انسان بر محیط و هماهنگ‌سازی طبیعت با نیازها و خواسته‌های خویش هیچ تردیدی نیست. عوامل جغرافیائی نیز متقابلا" بر سرشت آدمی و اندیشه و ساختار بدنی او اثر گذارده و انسان را زاده محیط خویش ساخته است. رنگ پوست و تفاوتهای نژادی و گونه‌گونی قومیتها از همین مقوله است و حاکی از دگرگونی عوامل جغرافیائی است.

امروزه دانش‌جغرافیا با علوم دیگر پیوند یافته و از تکامل‌وگسترش‌چشمگیری‌بهره جسته‌است. از پیوند میان دانش‌جغرافیا و علوم اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، تاریخی، پزشکی و بهداشت و غیره و غیره همگان آگاهیم و از چگونگی نقش عوامل جغرافیائی در روابط بین‌المللی و تحولات و دگرگونیهای سیاسی و به ویژه پیوند نزدیک جغرافیا و سیاست یا ژئوپلیتیک به خوبی مطلعیم.

گسترش ارتباطات و سرعت در سفرها و جابجائیها و برق‌آسائی گزارشها، اخبار و رویدادها جوامع بشری‌را به هم نزدیک ساخته و عامل بعد مسافت را به دست فراموشی سپرده و ملل و اقوام گوناگون را به شناسائی هرچه نزدیکتر یکدیگر وادار ساخته و بر مسئولیت سازمانهای ارتباط جمعی و مؤسسات انتشاراتی افزوده است، به همین انگیزه سازمان گیتاشناسی بر آن گردید تا در اطلسهای پیشین تجدید نظر نموده و مجموعهٔ کاملتری به هم‌میهنان تقدیم دارد و مجموعهٔ نوین اطلس معاصر گیتاشناسی را به عنوان بازتابی از مسئولیت خویش تلقی نماید.

دگرگونیهای سالهای اخیر چه از نظر تغییر مرزها و ادغام سرزمینها، چه‌از نظر جنبه‌های سیاسی و اجتماعی و بالاتر از همه دستیابی به مرزهای دوردست منظومهٔ خورشیدی از جمله عوامل مؤثر در این اقدام بوده و تعیین‌کنندهٔ مسیر تدوین اطلس مزبور به شمار آمده‌اند.

رعایت نیازهای آموزشی نیز خود بسان گذشته ملحوظ نظر بوده و زیبائی و سادگی همراه با کارآئی بیشتر، سرلوحهٔ این سازمان را تشکیل داده است.

در مجموعهٔ حاضر که به نام اطلس معاصر گیتاشناسی به هم‌میهنان عزیز تقدیم می‌گردد بر آن بوده‌ایم تا کلیه تغییرات‌کشور جمهوری‌اسلامی ایران و همچنین دیگر کشورها و ملل گیتی از نظر دور نمانده و نیازهای روز را حتی‌الامکان پاسخگو باشد.

ارقام و آمارهای مندرج در این اطلس با آخرین منابع و مآخذ اطلاعاتی و آماری هماهنگ بوده و بخشهای جدیدی چون سیستم‌های تصویر، سرگذشت زمین، نقشه جهان اسلام و نقشه‌های حیات وحش زینت‌بخش‌آن گردیده‌است. سبک نوین ارائهٔ جدولهای‌شناخت کشورهای جهان و نمایش پرچم‌های ملل گیتی نیز خود حاکی از ابتکار و تمایل به نوآوری این سازمان بوده و سرانجام تصویرهای رنگینی که منعکس‌کنندهٔ گوشه‌هائی از زیبائیها و شگفتیهای جهان معاصر می‌باشد نیز پایان‌بخش اطلس بوده و مختصری از چهرهٔ کنونی جهان را به نمایش‌گذارده است.

در اینجا لازم است به تغییرات سیاسی کشور اتحاد جماهیر شوروی اشاره گردد و یادآور شود که تا تاریخ تهیهٔ این اطلس دگرگونیهای کشور مزبور همچنان ادامه داشته و انعکاس آن در اطلس جدید میسر نگردیده است.

امید است در چاپ‌های آینده به درج آن موفق‌گردیده و افزون بر آن نام رؤسای کشورها و حتی نخست‌وزیران جدید آنهارا نیز بر فهرست خود بیافزائیم.

مطمئنا" هم‌میهنان عزیز از هزینه‌های زندگی امروزی بخوبی آگاهند و چگونگی و تنوع مطالب که خود گویای تلاشهای بی‌امان این سازمان است از هزینه سنگین آن حکایت دارد. اما از آنجائی که رسالت این سازمان بر بالا بردن فرهنگ و آگاهی مردم ایران زمین حکم می‌کند، بر این تلاش گردن نهاده و بار سنگین آن را حسب وظیفه بر دوش کشیده‌ایم و تنها به رضایت خاطر هم‌میهنان و به ویژه فرهنگیان عزیز اعم از معلم و محصل بسنده کرده‌ایم.

مسلما" استقبال هم‌میهنان و دقت نظر و راهنمائی صاحبنظران و فرهنگدوستان مشوق واقعی ما بوده و یادآوری لغزشها و کاستیها و ارائه پیشنهادها بر تکامل و بهبود هرچه بیشتر اطلس تقدیمی،می‌افزاید و این سازمان را از پیش سپاسگزار می‌سازد.

در پایان ضروری می‌داند تا از همکاران و یارانی که در تدوین این مجموعه به نحوی شرکت داشته و با تلاش و لطف خود این اطلس‌را به پای چاپ و انتشار رسانیده‌اند سپاسگزار باشد و از صمیمیت بی‌شائبه آنان قدردانی نماید.



سعید بختیاری
آذرماه ۱۳۷۰

فهرست مندرجات



ایران



آسیا



اروپا



امریکاشمالی ومرکزی



امریکاجنوبی



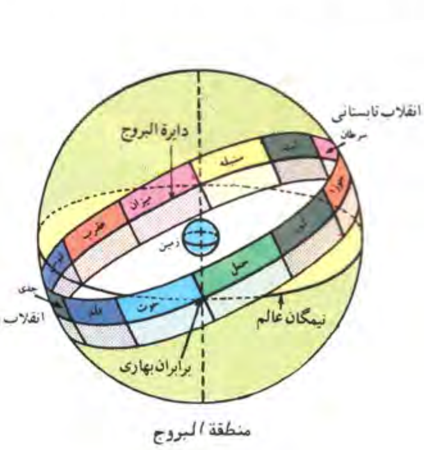
افریقا



اقیانوسیه

★ کلیه خطوط مرزی در این اطلس سندیت ندارد

دایرة البروج از میان دوازده صورت فلکی می‌گذرد. منطقه نوارمانندی که همهٔ صورتهای فلکی دایرة البروج را در بر می‌گیرد، منطقة البروج می‌باشد. هرکدام از صورتهای فلکی منطقة البروج را یک برج می‌گویند. هر برج معادل یک ماه است. بنابراین در مدت یک سال، ظاهراً خورشید در میان این ۱۲ برج حرکت می‌کند. اسامی برجها، به ترتیب از آغاز سال عبارتند از: حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، قوس، جدی، دلو، حوت.



منطقة البروج

توضیحات کرهٔ زمین

زمین، سیاره‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، از حیث بزرگی پنجمین و از حیث فاصله سومین سیارهٔ منظومهٔ شمسی است. تاریخ پیدایش زمین جدای از تاریخ پیدایش منظومهٔ شمسی نیست. طبق نظریه‌ای که اکنون مقبول عموم است، منظومهٔ شمسی از یک ابر بزرگ گاز و غبار، که آن را سحابی اولیه می‌نامند، شکل گرفته است. این سحابی، رفته رفته متراکم شده و در قسمت مرکزی آن خورشید به‌وجود آمده است. قسمتهای بیرونی، که همچون قرص در گرداگرد بخش مرکزی قرار گرفته بوده‌اند، به توده‌های مستقلی تراکم یافته‌اند و هرکدام به صورت سیاره‌ای درآمده‌اند. از باقیماندهٔ مواد سحابی نیز، سیارکها و دنباله‌دارها شکل گرفته‌اند. طبق این نظریه، عمر منظومهٔ شمسی در حدود ۴۰۶۰۰ میلیون سال تخمین زده می‌شود.

زمین بعد از میلیونها سال به شکل کنونی خود درآمده است و در این مدت دوره‌های مختلفی را از سر گذرانده است. وجود این دوره‌ها از مطالعات زمین‌شناختی و با بررسی رسوبات و لایه‌های مختلف نواحی گوناگون زمین مشخص شده است. این دوره‌ها عبارتند از:

دوران پره‌کامبرین: احتمالاً ۴۰۵۶۰ میلیون سال پیش آغاز شده و در حدود ۶۰۰ میلیون سال پیش پایان یافته است. در این دوره فعالیتهای شدید آتشفشانی رخ می‌داده و کانیها تشکیل یافته‌اند. احتمالاً گیاهان و جانوران سادهٔ دریایی فراوان بوده‌اند.

دوران پالئوزوئیک یا کهن‌زیست: دورانی است بین ۶۰۰ میلیون و ۲۳۰ میلیون سال پیش. در این دوره، حیات در زمین آغاز شده و پیچیده‌تر گشته است.

دوران مزوزوئیک یا دوران میان‌زیست: آن را دوران دوم زمین‌شناسی نیز می‌نامند و فاصلهٔ زمانی بین ۲۳۰ میلیون تا ۷۰ میلیون سال پیش را در بر می‌گیرد.

دوران سنوزوئیک: که حدود ۷۰ میلیون سال پیش آغاز شده و تا ۱ میلیون سال پیش ادامه داشته است.

دوران چهارم: که از حدود ۱ میلیون سال پیش تاکنون ادامه داشته است. در این دوران انسان در پهنهٔ زمین ظاهر می‌شود.

زمین در مدت شکل‌گیری و تحول خود به صورتی درآمده که ساختمان داخلی آن مانند لایه‌هایی شبیه به لایه‌های پیاز تکوین یافته است. زمان تشکیل و نوع هر لایه متفاوت است. این لایه‌ها عبارتند از:

۱ـ پوستهٔ زمین، که ضخامت آن بین ۵ تا ۵۰ کیلومتر بوده و جنس آن از خاک، سنگ و سنگ فلزات گوناگون تشکیل گردیده است.

۲ـ زیرپوش یا جبه، که تقریباً ۲۰۹۰۰ کیلومتر ضخامت داشته و جنس آن بیشتر از سیلیکات آهن و منیزیوم بوده و دارای وزن مخصوص ۵ گرم بر سانتی‌مترمکعب می‌باشد. احتمالاً درجه حرارت این قشر ۱۰۶۰۰ درجهٔ سانتی‌گراد است.

۳ـ هستهٔ بیرونی، که حدود ۲۰۱۰۰ کیلومتر ضخامت داشته و احتمالاً از جنس آهن و نیکل مذاب، با درجه حرارتی بین ۲۰۰۰۰ الی ۵۰۰۰۰ درجهٔ سانتی‌گراد، دارای پوششی از چند نوع اکسید است.

۴ـ هستهٔ درونی، که احتمالاً ۱۰۳۷۰ کیلومتر ضخامت (شعاع) داشته و از جنس هسته بیرونی، ولیکن به صورت جامد می‌باشد.

علاوه بر لایه‌های داخلی زمین، لایه‌هائی از هوا نیز اطراف زمین را احاطه نموده‌اند که همراه با زمین دارای گردش وضعی و انتقالی است. این لایه‌های هوا را به صورت کلی جو (اتمسفر) می‌نامند و ضخامت آن حداقل ۲۰۰۰۰ کیلومتر می‌باشد، که سطح کرهٔ زمین را پوشانده است و به لحاظ ویژگیهای هر ارتفاعی از نظر ترکیب هوا و خواص آن طبقه‌بندی شده است که عبارتند از:

۱ـ گشتاسپهر (تروپوسفر) که به ضخامت تقریبی ۸ الی ۱۵ کیلومتر اطراف زمین را فرا گرفته است.

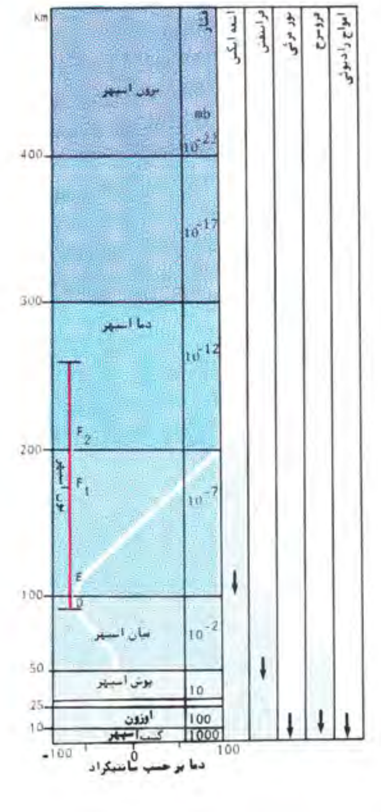
۲ـ پوشاسپهر (استراتوسفر) که بالاتر از گشتاسپهر (تروپوسفر) قرارگرفته و تا ارتفاع ۴۵ کیلومتری زمین امتداد داشته و گرد آن گسترده شده است.

۳ـ میاناسپهر (مزوسفر) که تا ارتفاع تقریبی ۸۰ کیلومتر، امتداد داشته و به ضخامت ۳۵ کیلومتر بالاتر از پوشاسپهر (استراتوسفر) گسترده شده است.

۴ـ دمااسپهر (ترموسفر) که از ارتفاع ۸۰ کیلومتری تا ۶۴۰ کیلومتری زمین ادامه داشته و به علت اینکه گازهای موجود در این طبقه از جو یونیزه شده و بدون بار الکتریکی می‌شوند، به این لایه یوناسپهر نیز می‌گویند. در قسمتهای پائینی این طبقه از جو، سنگهای آسمانی سوخته و از بین می‌روند.

۵ـ بروناسپهر (اکسوسفر) این طبقه از جو، از ارتفاع ۶۴۰ کیلومتر شروع شده و انتهای آن به درستی مشخص نیست ولیکن اثرات آن تا ارتفاع ۸۰۰۰۰ کیلومتری نیز یافت می‌شود.

ساختمان جو زمین



گازهای موجود در هوا را تا ارتفاع ۸۰ کیلومتری زمین، ۷۸٪ نیتروژن، ۲۱٪ اکسیژن، کمتر از ۱٪ آرگون و به مقدار خیلی کم از گازهای کربنیک، نئون، هلیوم، متان و کریپتون تشکیل داده‌اند و هرچه بالاتر برویم نسبت گازهای موجود در هوا تغییر نموده و به مرحله‌ای می‌رسد که در یوناسپهر (یونیسفر)، ۷۰٪ ئیدروژن، ۱۵٪ اکسیژن و ۱۵٪ هلیوم مجموع گازهای هوا را تشکیل می‌دهند و در بروناسپهر (اکسوسفر) ترکیبات هوا به ۷۵٪ هیدروژن و به ۲۵٪ هلیوم تبدیل شده و بالاتر از بروناسپهر (اکسوسفر) همهٔ هوا را هیدروژن تشکیل می‌دهد.

وزن کرهٔ زمین در حدود ۵۰۸۸۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ میلیارد تن بوده و حجم آن بالغ بر ۱۰۰۸۳۰۷۲۷ میلیون کیلومترمکعب بوده و وزن مخصوص آن ۵/۵۲ گرم در سانتی‌مترمکعب می‌باشد. در حدود ۵۱۰۰۹۳۲۰۱۰۰ کیلومترمربع وسعت دارد که ۱۴۸۰۱۴۷۰۳۱۴ کیلومترمربع از این مقدار را خشکیهای جهان تشکیل داده‌اند که ۲۹٪ سطح زمین را به وجود آورده است. ارتفاع متوسط خشکیها ۸۲۳ متر و عمق متوسط اقیانوسها ۳۰۸۱۰ متر می‌باشد. محیط زمین بر روی خط استوا ۴۰۰۰۷۳ کیلومتر، محیط روی مدار نصف‌النهار ۳۹۰۹۴۴ کیلومتر قطر قطبی (منطبق بر محور قطبی) ۱۲۰۷۱۴ کیلومتر، قطر استوائی ۱۲۰۷۵۶ کیلومتر است و از خورشید ۱۴۹۰۵۹۷۰۸۹۲ کیلومتر و از ماه ۳۸۴۰۴۰۳ کیلومتر فاصله دارد و نور خورشید ظرف مدت ۸ دقیقه و ۱۹ ثانیه به زمین می‌رسد. حرکت وضعی زمین که حرکت آن به دور خودش، حول محور قطبها می‌باشد، شب و روز را به وجود آورده و یک دور آن ۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه و ۴ ثانیه طول می‌کشد. یک دور حرکت انتقالی زمین که حرکت آن حول محور خورشید، در یک مدار فرضی است، ۳۶۵ روز و ۶ ساعت و ۸ دقیقه و ۳۸ ثانیه طول می‌کشد، که هر سال را ۳۶۵ روز تعیین کرده و ۶ ساعت اضافی هر سال را هر چهار سال یکبار جمع نموده و با تشکیل یک روز اضافی، این سال ۳۶۶ روز شده و اصطلاحاً به آن سال کبیسه می‌گویند. خط استوا نسبت به مدار فرضی حرکت انتقالی زمین ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه انحراف دارد که همین مقدار، محور زمین را از حالت عمود به این مدار خارج نموده، از تأثیر این تغییر زاویه، تغییر فصول حاصل می‌شود، زیرا که در کلیهٔ حالتهای گردش به دور خورشید این اختلاف زاویه ثابت بوده و نسبت به مدار گردش تغییری پیدا نمی‌کند. بدین ترتیب زاویهٔ تابش و فاصلهٔ خورشید از مناطق مختلف در روزهای سال متفاوت بوده و میزان گرما و سرمای مناطق دائماً تغییر می‌کند و به طور کلی در مواقعی از سال که در نیمکرهٔ شمالی فصل زمستان طی می‌شود در نیمکرهٔ جنوبی فصل تابستان است و اگر در نیمکرهٔ شمالی فصل پائیز حکمفرما باشد در نیمکرهٔ جنوبی فصل بهار بوده و به این ترتیب است فصلهای دیگر.

زمین از نظر آب و هوا، به صورت کلی به مناطق مختلفی که از روی مدارات عرض جغرافیائی تعیین شده است تقسیم‌بندی گردیده و هریک از این مناطق، دارای آب و هوای مخصوص به خود می‌باشد:

۱ـ منطقه حاره، که بین مدار رأس‌السرطان و مدار رأس‌الجدی، در دو طرف خط استوا گسترده شده است و دارای آب و هوای گرم و بارانهای بسیار، بخصوص در نواحی نزدیک به اقیانوسها می‌باشد.

۲ـ منطقهٔ معتدلهٔ شمالی، که از مدار رأس‌السرطان تا مدار قطبی شمال امتداد داشته و دارای آب و هوای مختلف و گوناگون در هریک از نواحی مربوط به خود می‌باشد که به صورت کلی از آب و هوائی معتدل برخوردار است.

۳ـ منطقهٔ معتدلهٔ جنوبی که از مدار رأس‌الجدی تا مدار قطبی جنوب را در بر می‌گیرد و دارای آب و هوای نسبتاً معتدلی است.

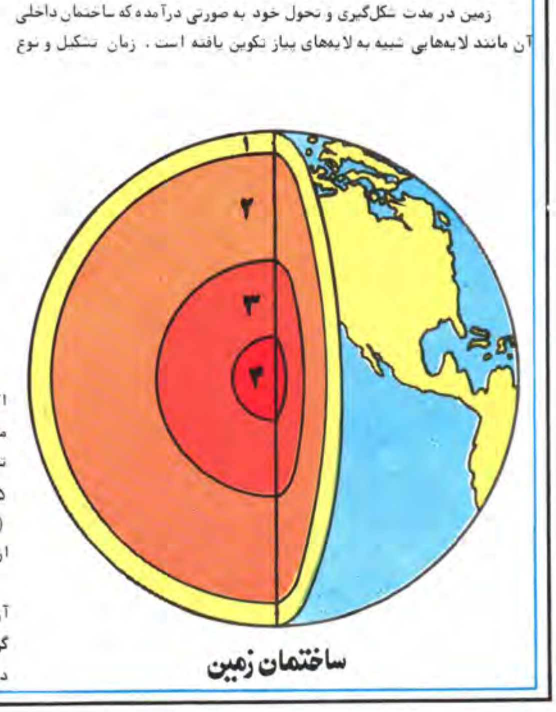
۴ـ منطقهٔ منجمدهٔ شمالی که بین مدار قطبی شمال و نقطهٔ قطب را در بر گرفته است و دارای آب و هوای سرد و خشک همراه با یخبندانهای دائمی در نزدیکی قطب شمال می‌باشد.

۵ـ منطقهٔ منجمدهٔ جنوبی، که دارای آب و هوای سرد و خشک بوده و در نزدیکی قطب یخبندان دائمی است و تقریباً همهٔ قطب جنوب را پوششی از یخ فرا گرفته است.

توضیحات جمعیت جهان

جمعیت جهان در سال ۱۳۷۰ هجری شمسی حدود ۵۰۳۰۰ میلیون نفر برآورد شده است که جمعیت نسبی خشکیهای زمین ۲۶ تا ۲۷ نفر در هر کیلومترمربع می‌باشد. بیش از نیمی از جمعیت جهان ساکن قارهٔ آسیا هستند و بعد از آن اروپا پرجمعیت‌ترین قارهٔ جهان است. با آن که همه مردم جهان از یک نوع واحد بوده و از نظر معنوی و ساختمان بدن، تفاوت چندانی با یکدیگر ندارند، معهذا به لحاظ اختلافی که در شرایط زندگی، آداب و سنن، زبان و سایر مسائل دارند به عنوان تیره‌ها یا نژادهای گوناگون شناخته می‌شوند. به صورت کلی نژاد انسان را از نظر رنگ به سه گروه سفید، سیاه و زرد تقسیم‌بندی می‌کنند، که نژاد سرخ نیز جزئی از نژاد زرد شناخته می‌شود. در حال حاضر حدس زده می‌شود که موطن اصلی نژاد زرد در مغولستان، سیاه در افریقا، سفید در اروپا و خاورمیانه و سرخ در امریکا بوده که بعدها در اثر به وجود آمدن تمدنهای گوناگون و مهاجرتهائی در راه کسب زندگی بهتر و دنیائی جدیدتر به‌صورت کنونی در سراسر جهان پراکنده شده‌اند. در چند قرن اخیر پس از کشف قارهٔ جدید امریکا مهاجران بسیاری بخصوص از اروپا راهی این قاره شده و نژادهای مختلف را می‌توان بخصوص در این قاره یکجا دید. بیشتر جمعیت جهان را پیروان مذاهب گوناگون دین مسیح با رقمی معادل ۱۰۶۶۹۰۵۲۰۰۴۴۰ نفر (سال ۱۹۸۹) تشکیل داده‌اند که بیشتر این عده در اروپا و امریکای شمالی و جنوبی ساکن می‌باشند. پیروان دین اسلام در مجموع رقمی بیش از ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ نفر را تشکیل می‌دهند که از این مقدار معادل ۵۸۳۰۰۶۸۰۰۵۰ نفر در قاره آسیا و ۲۵۳۰۱۵۳۰۳۴۰ نفر در قاره افریقا و بقیه ساکن سایر قاره‌های جهان می‌باشند. همچنین پیروان دین هندو معادل ۶۶۳۰۴۹۵۰۴۵۰ نفر و بودا معادل ۳۱۱۰۸۳۶۰۱۷۰ نفر را شامل می‌شوند.

با توجه به پیشرفتهای همه‌جانبه و وسیعی که در زمینهٔ بهداشت و درمان در چند دههٔ اخیر صورت گرفته و در نتیجه مرگ و میر در اثر بیماریها، کاهش یافته است، جمعیت جهان، نیز به همین نسبت افزایش چشمگیری داشته و هر سال به طور متوسط ۸۵۰۰۰۰۰۰۰ نفر به جمعیت جهان اضافه می‌شوند که این رقم نیز در هر سال نسبت به سال پیش بیشتر می‌شود و رشد جمعیت جهان در حال حاضر رقمی معادل ۲/۱٪ می‌باشد که این رقم در تمام قاره‌ها ثابت نیست، زیرا رشد جمعیت در افریقا ۲/۷٪، امریکای جنوبی ۲/۷٪، آسیا ۲/۱٪، امریکای شمالی ۱٪، اتحاد جماهیر شوروی ۱٪ و اروپا ۰/۶٪ بوده و سریعترین رشد نیز مربوط به امریکای مرکزی با ۳/۲٪ می‌باشد.



ساختمان زمین

توضیحات عمومی جهان

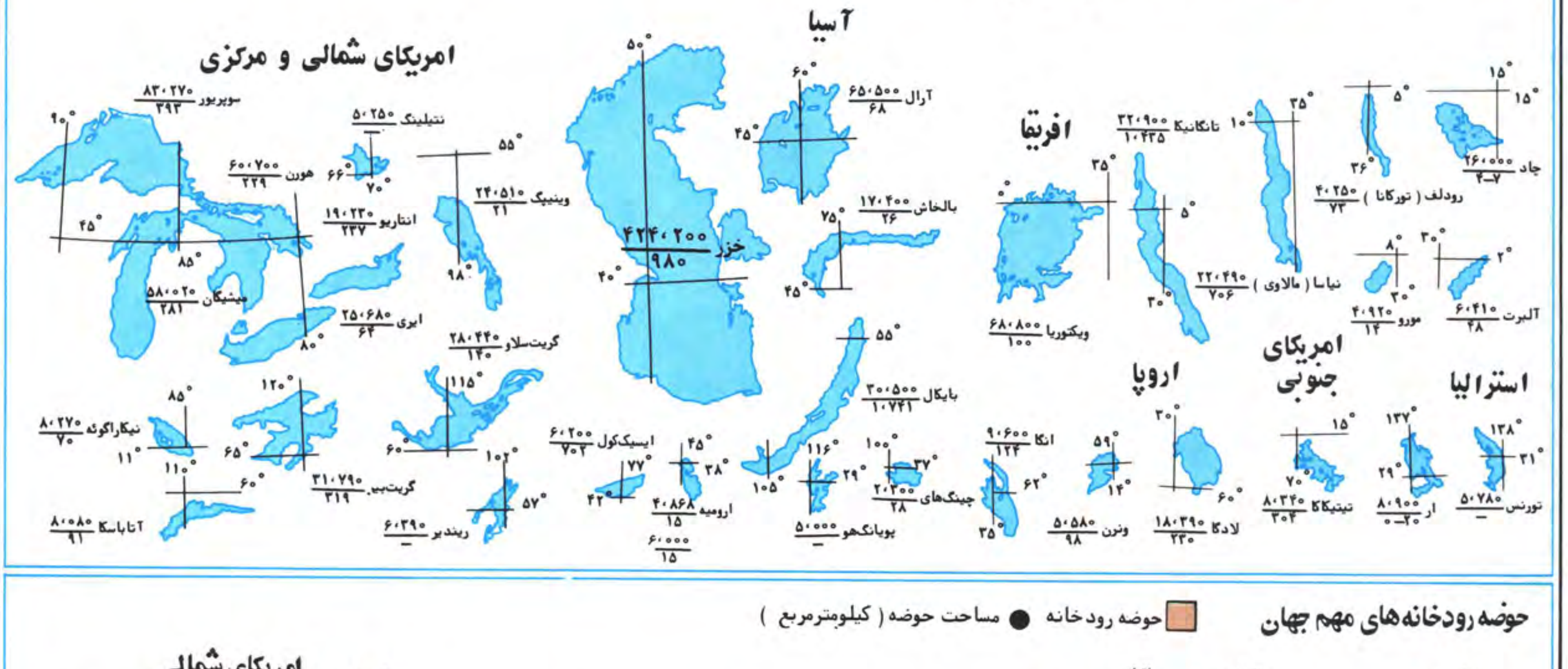
اقیانوس‌ها و دریاهای جهان

اقیانوس، دریا و خلیج ● کیلومترمربع



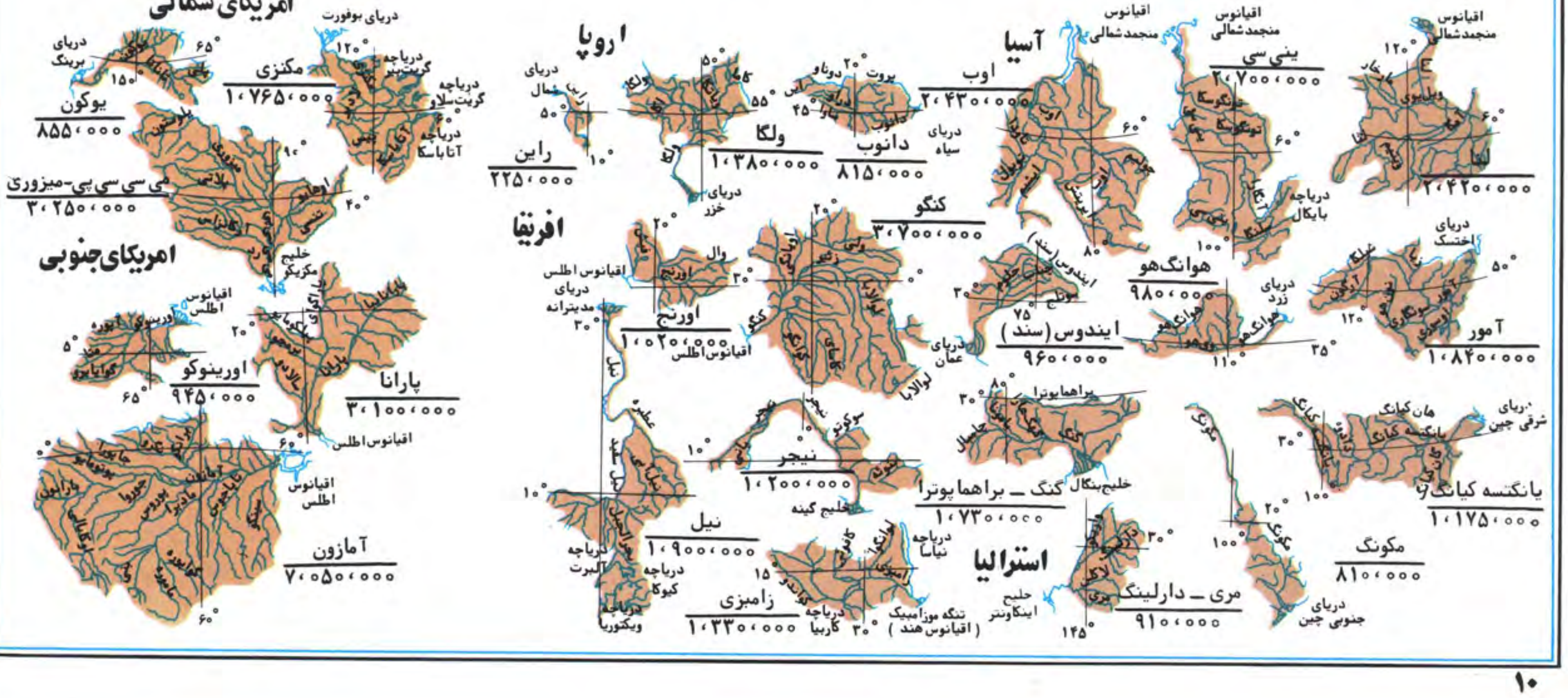
دریاچه‌های جهان

دریاچه ● مساحت (کیلومترمربع) / ژرفا (متر)

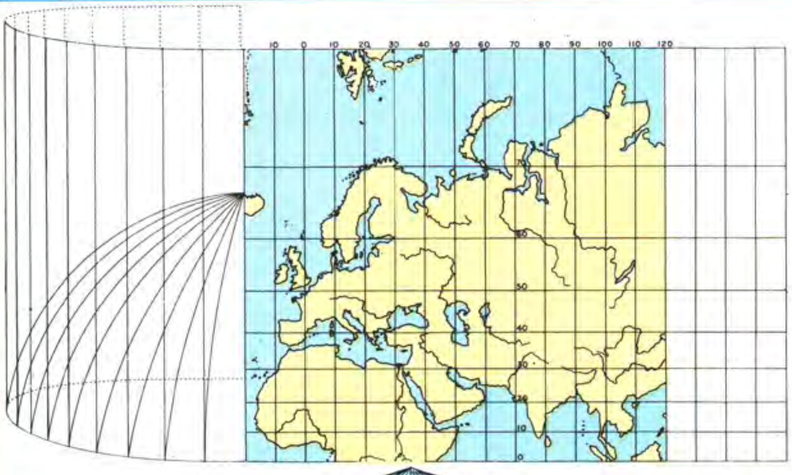


حوضه رودخانه‌های مهم جهان

حوضه رودخانه ● مساحت حوضه (کیلومترمربع)

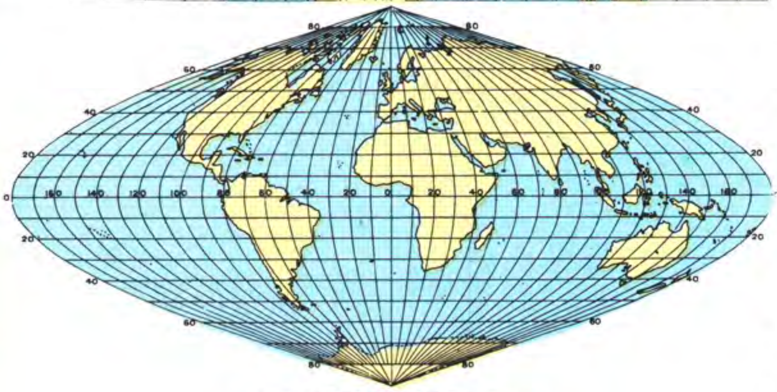


آشنایی مختصر با سیستم‌های تصویر نقشه



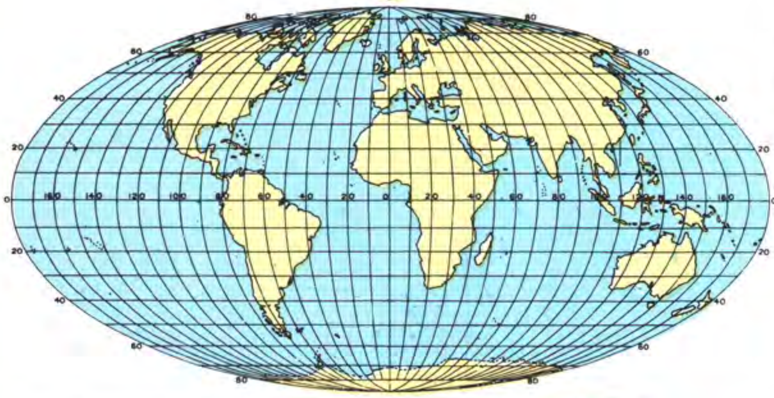
سیستم تصویر استرئوگرافیک استوانه‌ای گال

این حالت شباهت زیادی به سیستم تصویر " مرکاتور " دارد . این شیوه سیستم به جای اینکه بر خط استواء مماس شود ، کره زمین را در مدارهای ۴۵ درجه عرض شمالی و ۴۵ درجه عرض جنوبی قطع کرده و دایره‌ها و نصف‌النهارها و مدارات را به شکل متعامدی از خطوط راست با فاصله‌های مساوی از یک نقطه از کره زمین تصویر کرده است .



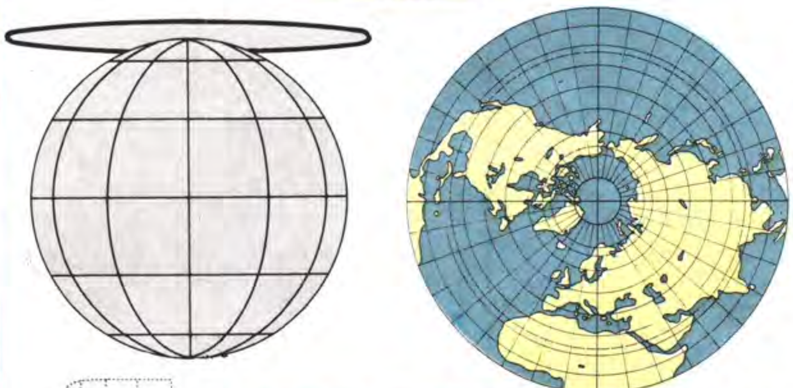
سیستم تصویر سانسون فلمستید

نوع سیستم تصویر مخروطی نقشه که در آن دایره استواء ، به صورت مدار استاندارد (مدار تماس) انتخاب گردیده باشد . در این سیستم نصف‌النهار مرکزی به شکل خط راست و سایر نصف‌النهارها به صورت خط های خمیده تصویر گردیده و دایره استواء و مدارها ، موازی و عمود بر نصف‌النهار مرکزی ، تصویر شده‌اند . چون در این سیستم نصف‌النهارها ، منحنی‌های سینوسی هستند از این رو به این شیوه سیستم سینوسوئیدال نیز گفته می‌شود .



سیستم تصویر مولوید

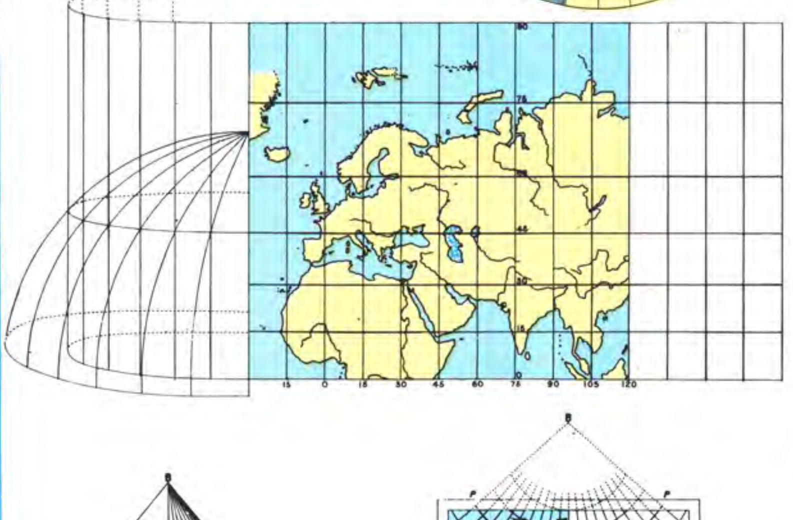
نوعی سیستم وجود دارد به نام " مولوید " که برای نمایش تمام سطح کره زمین روی یکصفحه به‌کار می‌رود . در این سیستم کلیه مدارها و نصف‌النهار مرکزی به صورت خط مستقیم و عمود بر یکدیگر تصویرشده و بقیه نصف‌النهارها به صورت قوسی‌شکل دیده می‌شود که هرچه از نصف‌النهار مرکزی دورتر شوند برانحناء آنها افزوده می‌گردد . این‌سیستم معمولا" برای مطالعات جغرافیائی و بررسی پراکندگی پدیده‌ها به کار می‌رود . از آنجائی که تصویرهم‌مساحت است ، می‌توان آن را برای نمایش کره زمین در مواقعی که هدف نشان دادن مساحت نسبی خشکیها و آبها است ، به کار گرفت .



سیستم تصویر سمت‌الرأسی

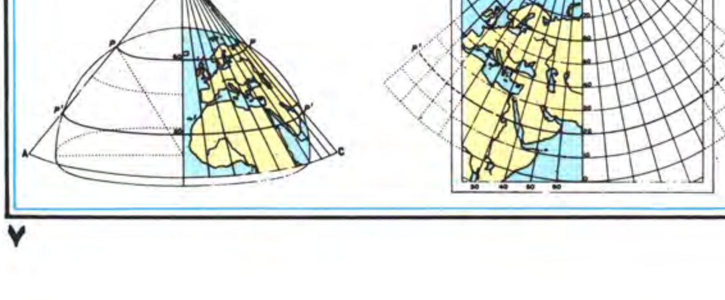
این شیوه سیستم بدین صورت است که ابتدا صفحه‌ای را بر کره زمین مماس کرده و بخشهای اطراف نقطه تماس را روی صفحه مزبور تصویر می‌کنند . در این سیستم از یموت یا سمت واقعی تمام نقاط تصویرشده نسبت به نقطه مرکزی که‌همان نقطه تماس است حفظ گردیده و این امتدادها در حقیقت به صورت خطوط شعاعی تصویر می‌شوند .

این سیستم در واقع حالت خاصی از سیستم تصویر مخروطی است که ارتفاع مخروط بتدریج کاهش یافته و به یک نقطه تماس مبدل شده و در نتیجه مخروط تصویر به یک صفحه مستوی تغییر شکل یافته است . این سیستم را سیستم تصویر " ازیموتال " نیز می‌نامند .



سیستم تصویر استوانه‌ای

در این سیستم تصویر به جای آن که مخروطی بر کره زمین محاط شود ، یک استوانه کره زمین را در بر می‌گیرد و استوانه در قسمت استواء با کره زمین مماس می‌شود . در این‌حالت شبکه مدارها و نصف‌النهارها بر روی استوانه نقش می‌بندد . طولها در محل تماس استوانه با اندازه حقیقی برابرند و در ازاء مدارها با فواصل متغیر شکل‌خواهندگرفت . در این حالت هرچه به قطبین نزدیک شویم این فواصل افزایش می‌یابد . شبکه‌ای که در این سیستم تصویر ایجاد می‌شود به نام سیستم تصویر مرکاتور شهرت دارد .



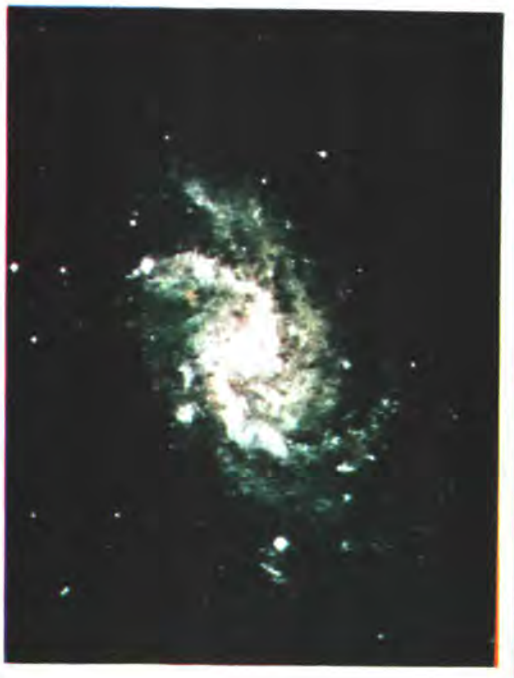
سیستم تصویر مخروطی

نوعی سیستم تصویر نقشه که براساس آن ، مخروطی بر یکی از مدارهای کره زمین مماس نموده و زمین را بر سطح آن تصویرمی‌کنند . در این سیستم مدارها به صورت دایره‌های متحدالمرکز و نصف‌النهارها به شکل خط های شعاعی که مرکز آنها یکی از دو قطب زمین است تصویر می‌شوند . مداری که مخروط تصویر را بر آن مماس می‌کنند مداراستاندارد می‌گویند و عمل تصویر ، دقت خود را فقط در پیرامون مدار مزبور حفظ می‌کند . از این رو برای تصویر تمام کره زمین ، بایستی از مخروط های‌تصویر متعددی استفاده شود . به این سیستم تصویر مخروطی لامبر نیز می‌گویند .

توضیحات کرهٔ عالم

دانش امروز ، در سایهٔ پیشرفتهای شگرف علوم مختلف و به یاری ابزارهای پیچیده ، مجموعهٔ اطلاعات غنی و شگفت‌آوری دربارهٔ عالم اندوخته است . امروزه ،•تلسکوپهای پرتوان ، مناطق بسیار وسیعی از جهان را کاوش می‌کنند و یافته‌های نوینی را به ارمغان می‌آورند . اما ، با اینکه آگاهی انسان از جهانی که درآن زندگی می‌کند روز به روز بیشتر می‌شود ، پرسشها و مسائل پیچیده‌ای نیز مطرح می‌گردد .

ما امروز می‌دانیم که سنگ بنای عالم ، کهکشانها هستند . هر کهکشان مجموعه‌ای است از میلیارها ستاره و توده‌هایی از ابر و گاز و غبار . تاکنون متجاوز از ۱۰۰ میلیارد کهکشان در عالم شناسایی شده‌اند . این کهکشانها در فواصل بسیار زیاد از هم قرار دارند و فاصلهٔ متوسط آنها از هم در حدود چند میلیون سال نوری است . هر سال نوری مسافتی است که نور با سرعت ۳۰۰،۰۰۰ کیلومتر در ثانیه ، در مدت یک سال می‌پیماید . مقدار تقریبی یک سال نوری ، در حدود ۱۰ تریلیون کیلومتر است . اگر در نظر بگیریم که طول هر کهکشان در حدود ۱۰۰ هزار سال نوری و فاصلهٔ بین هر کهکشان چند میلیون سال نوری است ، و در عالم بیش از ۱۰۰ میلیارد کهکشان وجود دارد ، آنگاه به عظمت و پهناوری عالم پی می‌بریم .



توضیحات کرهٔ خورشید

کهکشانها عمدتا" از ستاره‌ها درست شده‌اند . هر ستاره ، کره‌ای سوزان از گاز است که بر اثر واکنشهای هسته‌ای ، نور و گرما تولید می‌کند . خورشید ما ، یک ستارهٔ معمولی است و تمام ستاره‌هایی که در آسمان شب می‌بینیم ، کم و بیش شبیه خورشیدهستند . بنابراین با مطالعهٔ خورشید اطلاعات زیادی دربارهٔ ستاره‌ها کسب می‌کنیم .

قطر خورشید درحدود ۱۰۹ برابر قطر زمین و حجم آن ۱،۳۰۰،۰۰۰ برابر حجم زمین و جرم آن ۳۳۳،۴۰۰ برابر جرم زمین است . به خاطر داشته باشیم که جرم زمین در حدود ۶ هزار میلیارد میلیارد تن است . با این مقایسه می‌توان به مقدار مادهٔ موجود در خورشید پی برد . مقایسهٔ دیگر نشان می‌دهد که جرم خورشید ۷۰۰ برابر جرم مجموع سیاره‌های منظومهٔ شمسی است . این مقدار ماده که در خورشید وجود دارد نیروی جاذبهٔ بسیار شدیدی تولید می‌کند . نیروی جاذبه سبب می‌شود که ذرات ماده به طرف هم کشیده شوند . هرچه این نیرو بیشتر باشد ، کشش بین ذرات نیز قوی‌تر است . بنابراین در درون خورشید ، جاذبهٔ قوی سبب می‌شود که مادهٔ خورشید به هم فشرده‌تر و فشرده‌تر شود و دما افزایش یابد .

خورشید عمدتا" از گازهای ئیدرژن (هیدروژن) و هلیوم تشکیل شده است . فشار جاذبه باعث شده است که اتمهای ئیدرژن (هیدروژن) و هلیوم چنان داغ شوند که دو اتم ئیدرژن (هیدروژن) به هم بپیوندند و یک اتم هلیوم درست کنند . این واکنش هسته‌ای ، انرژی زیادی آزاد می‌کند . تمام نور و گرمایی که از خورشید می‌گیریم محصول همین واکنش هسته‌ای است . در واقع ، نور و انرژی اکثر ستارگان تمام کهکشانها حاصل چنین واکنشهای هسته‌ای است .

خورشید یکی از ستاره‌های کهکشان بزرگی است که قسمتهایی از این کهکشان را به صورت ابر سفیدی در آسمان شب می‌بینیم . این کهکشان را راه مکه ، راه کاهکشان یا به عبارت دیگر راه شیری می‌نامند . کهکشان ما درحدود ۱۰۰ میلیارد ستاره دارد و شکل کلی آن شبیه به یک‌عدسی است . قسمت ضخیم مرکزی کهکشان ، هستهٔ آن است و ستاره‌های زیادی در آن متمرکز شده‌اند . قسمتهای بیرونی که ضخامت کمی دارند ، درواقع به صورت بازوهایی هستند که به دور هسته پیچ خورده‌اند . خورشید در یکی از این بازوها قرار دارد و فاصله‌اش تا مرکز کهکشان در حدود ۳۰ هزار سال نوری است . نزدیکترین ستاره تا خورشید ، ستارهٔ آلفا‌ـ قنطورس ، در فاصلهٔ $4\frac{1}{3}$ سال نوری قرار دارد . همهٔ این ستاره‌های موجود در کهکشان به دور مرکز آن گردش می‌کنند و هر بار گردش آنها در حدود ۲۲۵ میلیون سال طول می‌کشد .

خورشید به همراه ۹ سیاره ، تعدادی قمر ، سیارک و دنباله‌دار منظومهٔ شمسی را تشکیل می‌دهد . خورشید ستارهٔ مرکزی و قلب منظومهٔ شمسی است و همهٔ اجرام دیگر منظومهٔ شمسی به دور آن گردش می‌کنند . زمین ما نیز یکی از این سیارات است . سیاره‌های منظومهٔ شمسی ، به ترتیب فاصله از خورشید عبارتند از : عطارد (تیر) ، زهره (ناهید) ، زمین (ارض) ، مریخ (بهرام) ، مشتری (برجیس) ، زحل (کیوان) ، اورانوس ، نپتون و پلوتو (پلوتون) . زمین تنها سیارهٔ منظومهٔ شمسی و تنها مکان شناخته شده در کل عالم است که در آن موجود زنده وجود دارد .

همهٔ سیارات منظومهٔ شمسی تقریبا" در یک صفحه به دور خورشید گردش می‌کنند . ما گردش سیارات را در آسمان ، در شبهای متوالی می‌توانیم تشخیص دهیم . با مشاهدهٔ آسمان می‌بینیم که ستاره‌ها نسبت به هم حرکت نمی‌کنند و ثابت هستند ، اما سیاره‌ها مکان متغیری دارند و جابه‌جا می‌شوند . اگر جابه‌جایی سیارات را به خوبی رصد کنیم درمی‌یابیم که همهٔ آنها ، و از جمله ماه و خورشید ، درروی دایره‌ای در آسمان حرکت می‌کنند . این دایره را دایرةالبروج می‌نامند . به عبارت دیگر ، دایرةالبروج مسیر حرکت ماه ، خورشید و سیارات در کرهٔ آسمان یا کرهٔ سماوی است .

کرهٔ سماوی ، کره‌ای است فرضی که همانند گنبد در بالای سرما قرار گرفته است و ما تمام ستارگان و اجرام سماوی را در سطح این کره می‌بینیم . اگر محور چرخش زمین را امتداد دهیم ، کرهٔ سماوی را در دو نقطهٔ شمال و جنوب قطع می‌کند . این نقاط را قطب‌های شمال و جنوب سماوی می‌نامند . همچنین اگر صفحهٔ استوای کرهٔ زمین را امتداد دهیم ، کرهٔ سماوی را در یک دایرهٔ عظیمه قطع می‌کند که آن را استوای سماوی می‌نامند . دایرةالبروج نیز دایرهٔ عظیمه‌ای است که با استوای سماوی $23\frac{1}{2}$ درجه اختلاف زاویه دارد . نقاط تقاطع دایرةالبروج و استوای سماوی را نقاط اعتدالین می‌نامند . خورشید در اول بهار ، در اعتدال بهاری و در اول پائیز ، در اعتدال پائیزی است . در این مواقع طول روز و شب برابر است . سه ماه بعد از اعتدال بهاری ، انقلاب تابستانی رخ می‌دهد . در این هنگام ، روز بیشترین طول و شب کوتاهترین طول را دارد . برعکس ، در انقلاب زمستانی ، که سه ماه بعد از اعتدال پائیزی فرا می‌رسد ، طول شب به بیشترین مقدار و طول روز به کمترین مقدار می‌رسد .

در آسمان شب ، ستاره‌های زیادی را در نقاط مختلف کرهٔ سماوی می‌بینیم . از قدیم ، دسته‌های مختلفی از این ستاره‌ها را به صورت گروههایی خاص در نظر گرفته و اسامی خاصی به آنها داده‌اند . این گروههای فرضی را صورت فلکی می‌نامند . دب اکبر ، عقرب ، جبار ، دجاجه و . . . از جملهٔ این صورتهای فلکی هستند . در آسمان نیمکرهٔ شمالی و جنوبی ، جمعا" ۸۸ صورت فلکی را پذیرفته‌و نامگذاری کرده‌اند .

مشخصات کلی سیارات منظومه شمسی

نام سیاره	فاصلهٔ متوسط ازخورشید به‌میلیون کیلومتر	مدت‌گردش به دورخورشید	قطر به کیلومتر	جرم جرم زمین=۱	چگالی آب = ۱	مدت‌چرخش به‌دور خود	تعداد قمرهای شناخته‌شده
عطارد (تیر)	۵۷/۹	۸۸ روز	۴،۸۷۸	۰/۰۵۵	۵/۴۴	۵۸/۶ روز	—
زهره (ناهید)	۱۰۸/۲	۲۲۵ روز	۱۲،۱۱۲	۰/۸۲	۵/۳	۲۴۳/۱ روز	—
زمین (ارض)	۱۴۹/۶	$365\frac{1}{4}$ روز	۱۲،۷۱۴	۱	۵/۵۲	۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه	۱ (ماه)
مریخ (بهرام)	۲۲۷/۹	۶۸۷ روز	۶،۸۰۰	۰/۱۰۷	۳/۹	۲۴ ساعت و ۳۷ دقیقه	۲
مشتری (برجیس)	۷۷۸	۱۱/۸۶ سال	۱۴۳،۵۰۰	۳۱۷/۹	۱/۳	۹ ساعت و ۵۳ دقیقه	۱۶
زحل (کیوان)	۱،۴۲۷	۲۹/۴۶ سال	۱۲۱،۰۰۰	۹۵/۲	۰/۷	۹ ساعت و ۲۵ دقیقه	۲۲
اورانوس	۲،۸۷۰	۸۴/۰۱ سال	۴۷،۰۰۰	۱۴/۶	۱/۶	۱۷ ساعت و ۱۴ دقیقه	۵
نپتون	۴،۴۹۷	۱۶۴/۷۹ سال	۴۵،۰۰۰	۱۷/۲	۱/۳	۱۶ ساعت و ۵ دقیقه	۲
پلوتو (پلوتون)	۵،۹۱۲	۲۴۸/۴ سال	۲،۴۰۰	۰/۱۱	۴/۷	۶/۳۹ روز	۱



وسیعترین کشورهای جهان

اسم کشور	مساحت
اتحادجماهیرشوروی	۲۲،۴۰۲،۲۰۰
کانادا	۹،۹۷۶،۱۳۹
جمهوری خلق چین	۹،۵۶۰،۷۷۹
ایالات‌متحده‌امریکا	۹،۳۶۳،۱۲۳
برزیل	۸،۵۱۱،۹۶۵
استرالیا	۷،۶۸۶،۴۲۰
هند	۳،۲۸۷،۵۹۰
آرژانتین	۲،۷۷۶،۸۸۹
سودان	۲،۵۰۵،۸۱۳
الجزایر	۲،۳۸۱،۷۴۱
زئیر	۲،۳۴۴،۸۸۵
عربستان	۲،۱۴۹،۶۹۰
اندونزی	۲،۰۴۲،۰۲۴
مکزیک	۱،۹۷۲،۵۴۷
لیبی	۱،۷۵۹،۵۴۰
ایران	۱،۶۴۸،۱۹۵
مغولستان	۱،۵۶۵،۰۰۰
پرو	۱،۲۸۵،۲۱۶
چاد	۱،۲۸۴،۰۰۰
نیجر	۱،۲۶۷،۰۰۰
آنگولا	۱،۲۴۶،۷۰۰
افریقای جنوبی	۱،۲۲۱،۰۳۸
اتیوپی	۱،۲۲۱،۹۰۰
مالی	۱،۲۴۰،۱۴۲
موریتالی	۱،۰۳۰،۷۰۰
کلمبیا	۱،۱۳۸،۹۱۴
بولیوی	۱،۰۹۸،۵۸۱
مصر	۱،۰۰۱،۴۴۹

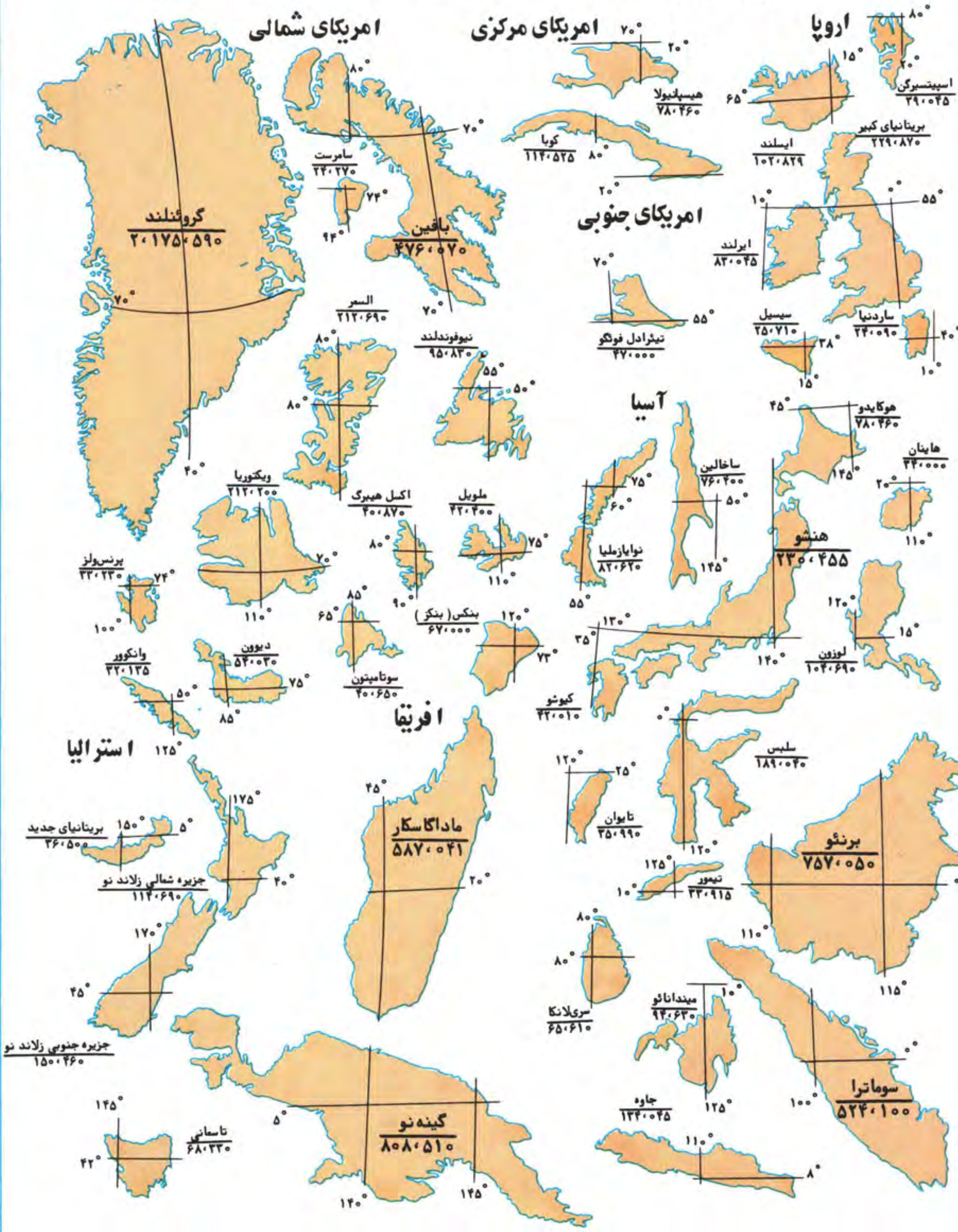
پرجمعیت‌ترین کشورهای جهان

اسم کشور	جمعیت
جمهوری‌خلق‌چین	۱،۱۰۳،۹۰۰،۰۰۰
هند	۸۳۵،۰۰۰،۰۰۰
اتحادجماهیرشوروی	۲۸۹،۰۰۰،۰۰۰
ایالات‌متحده‌امریکا	۲۴۸،۸۰۰،۰۰۰
اندونزی	۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰
برزیل	۱۴۷،۴۰۰،۰۰۰
ژاپن	۱۲۳،۲۰۰،۰۰۰
نیجریه	۱۱۵،۶۰۰،۰۰۰
بنگلادش	۱۱۴،۷۰۰،۰۰۰
پاکستان	۱۱۰،۴۰۰،۰۰۰
مکزیک	۸۶،۷۰۰ ۰۰۰
آلمان متحد	۷۸،۴۰۰ ۰۰۰
ویتنام	۶۶،۸۰۰،۰۰۰
فیلیپین	۶۴،۹۰۰،۰۰۰
ایتالیا	۵۷،۲۵۶،۰۰۰
انگلستان	۵۷،۳۰۰،۰۰۰
فرانسه	۵۶،۱۰۰،۰۰۰
تایلند	۵۵،۶۰۰،۰۰۰
ترکیه	۵۵،۴۰۰،۰۰۰
مصر	۵۴،۸۰۰،۰۰۰

پرجمعیت‌ترین شهرهای جهان

اسم شهر	کشور	جمعیت
مکزیکو	مکزیک	۱۲،۹۰۰،۰۰۰
شانگهای	چین	۱۱،۹۰۰،۰۰۰
سائوپائولو	برزیل	۱۰،۰۹۹،۰۸۶
سئول	کره‌جنوبی	۹،۶۴۵،۹۳۲
پکن	چین	۹،۴۵۰،۰۰۰
کلکته	هند	۹،۱۹۴،۰۱۸
تهران	ایران	۸،۷۱۹،۴۷۰
مسکو	شوروی	۸،۷۱۴،۰۰۰
توکیو	ژاپن	۸،۳۶۶،۰۰۰
بمبئی	هند	۸،۲۴۳،۴۰۵
تین‌تسین	چین	۸،۱۱۰،۰۰۰
بانکوک	تایلند	۸،۰۰۰،۰۰۰
جاکارتا	اندونزی	۷،۸۲۹،۰۰۰
نیویورک	امریکا	۷،۲۶۲،۷۰۰
لندن	انگلستان	۶،۷۶۷،۵۰۰
قاهره	مصر	۶،۳۲۵،۰۰۰
دهلی‌نو	هند	۶،۲۲۰،۴۰۶
استانبول	ترکیه	۵،۸۴۲،۹۸۵
ریودوژانیرو	برزیل	۵،۶۱۵،۱۴۹
لیما	پرو	۵،۳۳۰،۸۰۰
کراچی	پاکستان	۵،۲۰۸،۱۰۰
کانتون	چین	۵،۰۰۰،۰۰۰
لنینگراد	شوروی	۴،۹۰۴،۰۰۰
سانتیاگو	شیلی	۴،۸۰۴،۲۰۰
بغداد	عراق	۴،۶۴۸،۶۰۹
داکا	بنگلادش	۴،۴۷۰،۰۰۰
مدرس	هند	۴،۲۸۹،۳۴۷
بوگوتا	کلمبیا	۴،۲۰۸،۰۰۰
پوشان	کره‌جنوبی	۳،۵۱۶،۸۰۷
سیدنی	استرالیا	۳،۴۳۰،۶۰۰

جزایر مهم جهان





آبشارهای مهم جهان

نام	محل	ارتفاع بمتر
آنجل	ونزوئلا	۹۷۹
توگلا	افریقای جنوبی	۹۴۸
تیسترنگن	نروژ	۸۵۲
مونگفوسن	نروژ	۷۷۴
یوسمیت	ایالات متحده امریکا	۷۳۹
کوکنان	ونزوئلا	۶۱۰
سونزلند	زلاندنو	۵۸۰
ریواندفوس	نروژ	۵۶۳
تاکاکاو	کانادا	۵۰۳
ریبان (ریبون)	ایالات متحده امریکا	۴۹۱
وولوموبی	استرالیا	۴۸۲
دلا	کانادا	۴۴۰
گاوارنی	فرانسه	۴۲۲
ترومل‌باخ	سوئیس	۴۰۰
ویتس‌فوس	نروژ	۳۶۶
یوایتشسی	گویان	۳۶۶
ویدوزترز	ایالات متحده امریکا	۳۵۷
لوفوئی	زئیر	۳۴۰
کاندلاس	کلمبیا	۳۰۰
تولی	استرالیا	۲۹۶
امیدل‌کسکد	ایالات متحده امریکا	۲۷۷
چیرومبو	زامبیا	۲۶۸
استاوباخ	سوئیس	۲۶۴
کینگ ادوارد	گویان	۲۵۹
جوگ (جوسوپا)	هند	۲۵۳
کالامبو	تانزانیا ـ زامبیا	۲۱۹
آتینی	ایتالیا	۲۰۷
ماری‌دالس‌فوس	نروژ	۱۹۶
کوروندواویا	سری‌لانکا	۱۸۹
دیالوما	سری‌لانکا	۱۸۳
شگدال	نروژ	۱۶۰
مارینا	گویان	۱۵۲
تکن‌داما	کلمبیا	۱۳۰
ویکتوریا	زیمبابوه ـ زامبیا	۱۰۸
گرانیت	ایالات متحده امریکا	۱۰۷
هندر	سوئد	۱۰۵
ویرجینیا	کانادا	۹۶
لوور	ایالات متحده امریکا	۹۴
چرچیل	کانادا	۷۵
ایگوآسو	برزیل	۷۲
نیاگارا	ایالات متحده امریکا	۵۱
نیاگارا (هورس‌شو)	کانادا	۴۸

* آبشار نیاگارا به لحاظ عرض زیاد و موقعیت آن مشهورترین آبشار جهان است.

مرتفع‌ترین سدهای جهان

نام سد	محل	ارتفاع (متر)	تاریخ گشایش
روکون	اتحاد جماهیر شوروی	۳۲۵	۱۹۸۵
نورک	اتحاد جماهیر شوروی	۳۰۰	۱۹۸۰
گراندد یکسنس	سوئیس	۲۸۵	۱۹۶۲
اینگوری	اتحاد جماهیر شوروی	۲۷۲	۱۹۸۴
چیکوس	مکزیک	۲۶۵	۱۹۸۱
وایونت	ایتالیا	۲۶۵	۱۹۶۱
کیتنو	هند	۲۵۳	۱۹۸۵
میکا	کانادا	۲۴۲	۱۹۷۲
سایانسکایا	اتحاد جماهیر شوروی	۲۴۲	۱۹۸۰
چیوور	کلمبیا	۲۳۷	۱۹۷۵
مووواژن (ماثو و ویسپ)	سوئیس	۲۳۷	۱۹۵۷
اوروویل	ایالات متحده امریکا	۲۳۵	۱۹۶۸
چیرکی	اتحاد جماهیر شوروی	۲۳۳	۱۹۷۵
باکرا	هند	۲۲۶	۱۹۶۳
هوور	ایالات متحده امریکا	۲۲۱	۱۹۳۶
کونترا	سوئیس	۲۲۰	۱۹۶۵
مراتینیه	یوگسلاوی	۲۲۰	۱۹۷۵
دورشاک	ایالات متحده امریکا	۲۱۹	۱۹۷۴
گلن کانیون	ایالات متحده امریکا	۲۱۶	۱۹۶۴
دانیئل جانسون	کانادا	۲۱۴	۱۹۶۴
دز	ایران	۲۱۳	۱۹۶۳
لوزون	سوئیس	۲۰۸	۱۹۶۳
کبان	ترکیه	۲۰۷	۱۹۷۴
آل مندرا	اسپانیا	۲۰۳	۱۹۷۰
آلتین‌کایا	ترکیه	۱۹۵	۱۹۸۶
کورویه ۴	ژاپن	۱۸۶	۱۹۶۴
لوس‌لونس	شیلی	۱۷۹	۱۹۸۶
آلپاگرا	ایتالیا	۱۷۸	۱۹۶۵
هیدروالکتریک (ایتایپو)	برزیل	—	۱۹۹۱

قلل مهم جهان

نام قله	رشته‌کوه	موقعیت محل	ارتفاع (متر)
اورست	هیمالایا (هیمالیا)	نپال	۸۸۴۸
کا ۲ (چوگوری)	قره‌قورم	کشمیر	۸۶۱۱
کانچنجونگا	هیمالایا (هیمالیا)	نپال	۸۵۹۸
نانگاپاریات	هیمالایا (هیمالیا)	کشمیر	۸۱۲۶
تمیرلیک‌طاق	کونلون	جمهوری‌خلق‌چین	۷۷۲۰
تیریچ‌میر	هندوکش	پاکستان	۷۶۹۰
مینیاکونگا	ــ	جمهوری‌خلق‌چین	۷۵۹۰
کمونیزم	پامیر	اتحادجماهیرشوروی	۷۴۹۵
پوندی	تیئن	اتحادجماهیرشوروی	۷۴۳۹
آلینگ‌کانگری	قره‌قورم	جمهوری‌خلق‌چین	۷۳۱۵
خان‌تنگری	تیئن	اتحادجماهیرشوروی	۶۹۹۵
آکونکاگوا	آند	آرژانتین	۶۹۶۰
اوهوزدل‌سالادو	آند	آرژانتین	۶۹۰۸
فرسداریو	آند	آرژانتین	۶۷۷۰
اواسکاران	آند	پرو	۶۷۶۸
آنکوهوما	آند	بولیوی	۶۵۵۰
شوله	نان‌شان	جمهوری‌خلق‌چین	۶۳۴۶
شی‌مبورازو	آند	اکوادور	۶۲۶۷
مک‌کینلی	آلاسکا	ایالات‌متحده‌امریکا (آلاسکا)	۶۱۹۴
لوگان	سنت‌الایاس	کانادا	۶۰۵۰
کیلیمانجارو	کیلیمانجارو	تانزانیا	۵۸۹۵
سیتلال‌تپتل	مادره شرقی	مکزیک	۵۷۰۰
دماوند	البرز	ایران	۵۶۷۱
البروز	قفقاز	اتحادجماهیرشوروی	۵۶۳۳
آرارات	ارمنستان	ترکیه	۵۱۶۵
ونیسن ماسیف	ــ	جنوبگان	۵۱۴۰
روون زوری	روون زوری	اوگاندا ــ زئیر	۵۱۰۹
جایا	کوههای مرکزی	اندونزی	۵۰۲۹
سبلان	کوههای آذربایجان	ایران	۴۸۱۱
مون بلان	آلپ	فرانسه	۴۸۱۰
ویلهلم	کوههای مرکزی	گینه نو پاپوا	۴۶۹۴
روزا	آلپ	سوئیس ــ ایتالیا	۴۶۳۳
راس دهشان	ــ	اتیوپی	۴۶۲۰
کاریسیمبی	ــ	زئیر ــ اوگاندا	۴۵۰۷
وایسهورن	آلپ	سوئیس	۴۵۰۶
ویتنی	سیئرانوادا	ایالات‌متحده‌امریکا	۴۴۱۸
دینار (دنا)	زاگرس	ایران	۴۴۰۹
آلبرت	راکی	ایالات‌متحده‌امریکا	۴۳۹۹
تاهومولکو	ــ	گواتمالا	۴۲۱۷
مائوناکئا	ــ	هاوائی (امریکا)	۴۲۰۱
طبقال (توبکال)	اطلس	مراکش	۴۱۶۵
کینابالو	ــ	مالزی (صباح)	۴۱۰۱
کامرون	ــ	کامرون	۴۰۷۰
چیریو	ــ	کستاریکا	۳۸۳۸
موارابونگو	باریسان	اندونزی	۳۸۰۰
فوجی‌یاما	ــ	ژاپن	۳۷۷۶
مونت‌کوک	آلپ جنوبی	زلاندنو	۳۷۶۴
سمرو	ــ	اندونزی	۳۶۷۶
الوند	زاگرس	ایران	۳۵۸۰
مونتوسورس	دراکن	افریقای‌جنوبی	۳۲۹۹
کازیسکو	آلپ استرالیا	استرالیا	۲۲۳۰
اورفایوکول	واتنایوکول	ایسلند	۲۱۱۹

تنگه‌های مهم جهان

نام	مناطقی که از هم جدا می‌کند	آبهایی که به هم مربوط می‌کند
اسکاژراک	شبه‌جزیرهٔ اسکاندیناوی ــ دانمارک	دریای شمال ــ دریای بالتیک
اوترانتو	آلبانی ــ ایتالیا	دریای آدریاتیک ــ دریای‌یونان (ایونی)
باب‌المندب	شبه‌جزیرهٔ عربستان ــ اتیوپی	دریای سرخ ــ خلیج عدن
باس	استرالیا ــ جزیرهٔ تاسمانی	دریای تاسمان ــ اقیانوس هند
برینگ	آسیا ــ امریکای شمالی	اقیانوس منجمد شمالی ــ اقیانوس کبیر
بسفر	شبه‌جزیرهٔ آناتولی ــ شبه‌جزیرهٔ بالکان	دریای سیاه ــ دریای مرمره
تایوان	تایوان ــ چین	دریای چین شرقی ــ دریای چین جنوبی
جبل‌طارق	اسپانیا ــ مراکش	دریای مدیترانه ــ اقیانوس اطلس
داردانل	شبه جزیرهٔ آناتولی ــ شبه‌جزیرهٔ بالکان	دریای اژه ــ دریای‌مرمره
دانمارک	گروئنلند ــ ایسلند	اقیانوس اطلس ــ اقیانوس منجمد شمالی
دریک	امریکای جنوب ــ قطب جنوب	اقیانوس اطلس ــ اقیانوس کبیر
دوور(کاله)	فرانسه ــ انگلستان	دریای شمال ــ دریای‌مانش
دیویس	کانادا ــ گروئنلند	اقیانوس اطلس ــ خلیج (دریا) بافین
فلوریدا	امریکا ــ کوبا	خلیج مکزیکو ــ اقیانوس اطلس
کره	شبه‌جزیرهٔ کره ــ ژاپن	دریای ژاپن ــ دریای‌چین شرقی
کوک	جزیرهٔ شمالی ــ جزیرهٔ جنوبی (زلاندنو)	دریای تاسمان ــ اقیانوس کبیر
ماژلان	امریکای جنوبی ــ جزیره تیئرادل فوئگو	اقیانوس کبیر ــ اقیانوس‌اطلس
ماکاسار	جزیرهٔ سلس ــ جزیرهٔ برنئو	دریای سلس ــ دریای فلورس
مالاکا	شبه‌جزیرهٔ مالایا ــ جزیرهٔ سوماترا	دریای آندامان ــ دریای‌چین جنوبی
مسینا	شبه‌جزیرهٔ سیسیل ــ ایتالیا	دریای تیرنو ــ دریای یونان (ایونی)
موزامبیک	افریقا ــ جزیرهٔ ماداگاسکار	اقیانوس هند ــ اقیانوس هند
هرمز	ایران ــ عمان	خلیج فارس ــ دریای عمان
هودسن	شبه‌جزیرهٔ انگاوا ــ جزیرهٔ بافین (کانادا)	اقیانوس اطلس ــ خلیج هودسن
یوکاتان	مکزیک ــ کوبا	خلیج مکزیکو ــ دریای‌کارائیب

مستعمرات جهان

مستعمرات امـــریکا



پرتوریکو (پرئرتوریکو): در شمـال خـاوری دریای کارائیب، در جزایر هند غربی، جز جزایر آنتیل بزرگ و خاور دومینیکن از یک جزیره اصلی و چند جزیره کوچکتر تشکیل گردیده است که مساحت آن برابر ۸،۸۹۷ کیلومترمربع می‌باشد. جمعیت این جزیره بیش از ۳،۵۰۰،۰۰۰ نفر است که مرکز آن شهر سان‌ژوان (سن‌هوان) یا (سان‌خوان) با جمعیتی برابر ۴۲۴،۶۰۰ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۹۱)

جانستون: جزیره‌ای مرجانی در اقیانوس کبیر، جنوب جزایر هاوائی باختر نصف‌النهار ۱۷۰ درجه باختری، با مساحتی برابر ۲۳۶ کیلومترمربع و جمعیتی معادل ۱،۰۰۷ نفر واقع شده است. (نقشه: ص ۱۱۸)

ساموآ شرقی: در خاور کشور ساموآ در اقیانوس کبیر جنوبی با وسعتی برابر ۲۱۵ کیلومترمربع واقع گردیده است. جمعیت این جزیره ۳۶،۲۶۰ نفر است که مرکز آن شهر پاگوپاگو با ۳،۰۷۵ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۱۱۸)

سرزمینهای تحت‌الحمایه امریکا در اقیانوس کبیر: جزایر کارولین، مارشال و ماریانا که حدوداً ۳،۰۰۰ جزیره را در بر می‌گیرند در باختر اقیانوس کبیر واقع شده‌اند که فقط ۱۰۰ جزیره آن قابل سکونت است. تمامی این جزایر جز جزایر میکرونزی هستند که جمعاً این سرزمینها را تشکیل می‌دهند و مساحت تمام آنها ۱،۸۸۰ کیلومترمربع است و جمعیتی بیش از ۱۴۰،۰۰۰ نفر را در خود جای داده‌اند و مرکز این سرزمینها کاپیتول‌هیل‌تاناپاگ با ۱،۱۴۶ نفر می‌باشد که در جزیره سایپان قرار دارد. (نقشه: ص ۱۱۸)

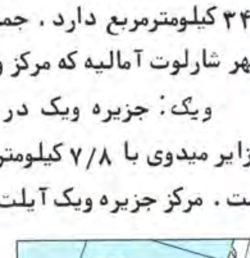
گوام: در حدود ۲،۱۰۰ کیلومتری خاور فیلیپین و در باختر اقیانوس کبیر جزیره گوام با وسعتی برابر ۵۴۹ کیلومترمربع واقع گردیده که جمعیت آن برابر ۱۳۲،۱۳۷ نفر است، مرکز گوام شهر آگانا است که ۵،۰۰۰ نفر جمعیت دارد. (نقشه: ص ۱۱۸)

میدوی: جزایر میدوی در اقیانوس کبیر، خاور جزایر هاوائی، شرق خط فرضی بین‌المللی زمان و شمال مدار رأس‌السرطان قرار گرفته که ۵ کیلومترمربع وسعت و حدود ۲،۲۵۶ نفر جمعیت دارد. (نقشه: ص ۱۱۸)

ویرجین امریکا: این جزایر در دریای کارائیب، جز جزایر هند غربی و جزایر آنتیل کوچک قرار دارد که در خاور پرتوریکو واقع شده است و مساحتی برابر با ۳۴۴ کیلومترمربع دارد. جمعیت آن ۱۰۹،۸۰۰ نفر است که ۱۱،۸۴۲ نفر آن در شهر شارلوت آمالیه که مرکز ویرجین است ساکن هستند. (نقشه: ص ۹۱)

ویک: جزیره ویک در اقیانوس کبیر، شمال جزایر مارشال، جنوب خاوری جزایر میدوی با ۷/۸ کیلومترمربع وسعت و جمعیتی بالغ بر ۲،۰۰۰ نفر واقع شده است. مرکز جزیره ویک آیلت است. (نقشه: ص ۱۱۸)

مستعمرات اسپانیـــا



ملیله و سئوته: دو ناحیه کوچکی از خاک اسپانیا که در شمال کشـور مراکش با مساحتـی برابر ۳۱ کیلومترمربـع (ملیله ۱۲)، (سئوته ۱۹) در دهانه جنوب خاوری تنگه جبل‌طارق واقع شده‌اند که جمعاً دارای ۱۳۲،۴۵۸ نفر جمعیت می‌باشند. (نقشه: ص ۱۱۳)

مستعمرات استرالیـــا



کریسمس: در حدود ۳۲۰ کیلومتری جنوب جزیره جاوه در اقیانوس هند، جزیره کریسمس با مساحتی برابر ۱۳۵ کیلومترمربع وجمعیتی برابر ۳،۲۶۰ نفر به مرکزیت فلینیگ‌فیش کوو واقع است. (نقشه: ص ۶۳)

کوکوس: جزایر کوکوس شامل ۲۸ جزیره مرجانی است که فقط ۳ جزیره آن قابل سکونت می‌باشد. این جزایر در اقیانوس هند، حدود ۲،۵۰۰ کیلومتری شمال باختر استرالیا واقع شده که ۱۴ کیلومترمربع مساحت را دربرگرفته است جمعیت آن ۶۷۲ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۶۳)

نورفوک (نورفولک): در اقیانوس کبیر جنوبی، حدود ۱،۵۰۰ کیلومتری خاور استرالیا جزیره نورفوک با ۳۶ کیلومترمربع و با جمعیتی معادل ۱،۸۰۰ نفر به مرکزیت کینگستون واقع می‌باشد. (نقشه: ص ۱۱۸)

مستعمرات انگلیـــس



آنگوئیلا: جزیره‌ای است در شمال جزایر لیوارد، در دریای کارائیب و با ۹۱ کیلومترمربع وسعت که جمعیت آن بالغ بر ۷،۰۰۰ نفر و مرکز آن شهر ولی با ۵۰۰ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۹۱)

برمودا: در باختر اقیانوس اطلس، خاور کشور ایالات متحده امریکا، با ۵۴ کیلومترمربع وسعت و دارای ۵۸،۳۱۷ نفر جمعیت، از ۱۵۰ جزیره کوچک که ۲۰ جزیره آن قابل سکونت است تشکیل گردیده و مرکز آن شهر هامیلتون بوده که دارای ۱،۷۰۰ نفر جمعیت می‌باشد. (نقشه: ص ۵۵)

پیت‌کرن: جزایر پیت‌کرن در اقیانوس کبیر جنوبی، جنوب خاوری جزایر پلی‌نزی فرانسه، از چهار جزیره هندرسون، پیت‌کرن، دوسی و اینو تشکیل گردیده است. مساحت این جزایر جمعاً ۴۷ کیلومترمربع و جمعیت آن معادل ۵۷ نفر می‌باشد. مرکز آن آدامز تاون می‌باشد. (نقشه: ص ۱۱۸)

تورکس و کایکوس: این جزایر در اقیانوس اطلس، جزء جزایر هند غربی، شمال جزیره هیسپانیولا و جنوب خاوری جزایر باهاما قرار گرفته و از حدود ۳۰ جزیره تشکیل شده که فقط ۶ جزیره آن قابل‌سکونت می‌باشد. مساحت این جزایر ۴۳۰ کیلومترمربع است که معادل ۹،۲۹۵ نفر جمعیت، مرکز آن شهر گراندتورک با ۳،۱۴۶ نفر جمعیت می‌باشد. (نقشه: ص ۹۱).

جبل طارق: شبه جزیره‌ای بسیار کوچک با ۶ کیلومترمربع وسعت در جنوب کشور اسپانیا واقع شده که دارای ۲۹،۱۴۱ نفر جمعیت و مرکز آن شهر جبل طارق می‌باشد. (نقشه ص ۷۹)

چاگوس: مجمع‌الجزایر چاگوس با ۱۹۷ کیلومترمربع وسعت در اقیانوس هند، جنوب‌خط استوا، حدود ۳،۲۰۰ کیلومتر خاور قاره افریقا واقع شده است. جمعیت آن برابر ۲،۰۰۰ نفر می‌باشد. جزیره دیگوگارسیا یکی از مهمترین جزایر چاگوس به شمار می‌رود. (نقشه: ص ۶۳)

چنل: جزایر چنل در دریای مانش، باختر سواحل فرانسه و حد فاصل ۱۳۰ کیلومتری سرزمین انگلیس واقع شده است. مساحت این جزایر بالغ بر ۱۹۵ کیلومترمربع، و ۱۳۳،۹۶۰ نفر جمعیت را در خود جای داده است و مرکز آن شهر

سنت‌هلیر می‌باشد . (نقشه: ص ۸۲)

سنت‌هلنا : در اقیانوس اطلس جنوبی و باختر کشور آنگولا (حدود ۱۹۰۰ کیلومتری) قرارگرفته است . ۱۲۱ کیلومترمربع وسعت و دارای ۸،۶۲۴ نفر جمعیت و مرکز آن شهر جیمزتاون با ۱،۳۳۰ نفر جمعیت‌می‌باشد . این جزیره و چندجزیره دیگر از جمله جزیره‌های اسنش و تریستان داکونا ، زیر نظر این مستعمره اداره می‌شوند . (نقشه: ص ۱۱۱)

فالکلند : جزایر فالکلند در اقیانوس اطلس جنوبی ، جنوب خاوری آرژانتین با ۱۱،۹۶۰ کیلومترمربع وسعت واقع شده است که دارای ۱،۸۲۱ نفر جمعیت و مرکز آن شهر استانلی با ۱،۲۳۱ نفر جمعیت است . جزایر جورجیای جنوبی و ساندویچ جنوبی درخاور آن نیز توسط این مستعمره اداره می‌شوند . (نقشه: ص۹۸)

کایمن : جزایر کایمن در دریای کارائیب ، جنوب کوبا و شمال باختری جامائیکا با ۲۵۹ کیلومترمربع وسعت واقع شده که از ۳ جزیره اصلی و چندین جزیره کوچکتر تشکیل گردیده است . جمعیت آن معادل ۲۳،۰۳۷ نفر و مرکز آن شهر جورج تاون با جمعیتی معادل ۱۰،۰۰۰ نفر است . (نقشه: ص ۹۱)

مان : جزیره مان در دریای ایرلند ، بین جزیره بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی با مساحتی معادل ۵۸۸ کیلومترمربع واقع شده که جمعیت آن برابر ۶۴،۵۷۶ نفر و مرکز آن شهر دوگلاس با جمعیتی برابر با ۲۰،۳۶۸ نفر می‌باشد . (نقشه: ص۸۲)

مونت‌سرات : این جزیره در خاور دریای کارائیب ، جزء جزایر لیوارد ، در جزایر آنتیل کوچک و شمال باختری گوادلوپ واقع شده است که معادل ۱۰۴ کیلومترمربع وسعت دارد و جمعیت آن بیش از ۱۲،۰۷۸ نفر می‌باشد . مرکز آن شهر پلیموت است که ۳،۰۰۰ نفر جمعیت دارد . (نقشه: ص ۹۱)

ویرجین *انگلیس*: این جزایر از ۳۶ جزیره که فقط ۱۶ جزیره آن قابل سکونت است تشکیل‌یافته است که درشمال‌خاوری دریای کارائیب و در خاور جزایر ویرجین امریکا با مساحتی برابر ۱۵۳ کیلومترمربع واقع شده‌است . این جزایر ۱۲،۰۷۵ نفر جمعیت داشته و مرکز آن رود تاون با ۲،۴۷۹ نفر می‌باشد . (نقشه: ص ۹۱)

هونگ کونگ : در جنوب خاوری قاره آسیا و جنوب خاوری سواحل کشور چین که قسمتی از آن متصل به سرزمین چین بوده و بقیه به صورت جزایری در جنوب آن واقع شده‌اند که مساحتی برابر ۱،۰۴۴ کیلومترمربع را در بر گرفته . جمعیت هونگ‌کونگ بالغ بر ۵،۷۰۰،۰۰۰ نفر و مرکزش شهر ویکتوریا با جمعیتی بیش از ۵۰۱،۷۰۰ نفر می‌باشد . (نقشه: ص ۶۴)

مستعمرات پرتقال



ماکائو : شبه جزیره بسیار کوچک ، در سواحل جنوب خاوری چین ، حدود ۱۲۰ کیلومتری جنوب کانتون و ۶۰ کیلومتری هونگ‌کونگ که دو جزیره کوچک نیز ضمیمه آن می‌باشد . وسعت این ناحیه ۱۶ کیلومترمربع و جمعیت آن ۴۳۲،۲۳۲ نفر به مرکزیت ماکائو (۲۴۱،۴۱۳) نفر می‌باشد . (نقشه: ص ۶۴)

مستعمرات دانمارك



فاروئه : در شمال کشور انگلستان در اقیانوس اطلس ۱۸ جزیره با مساحتی‌برابر ۱،۳۹۹ کیلومترمربع وسعت و جمعیتی بیش از ۴۶،۸۵۳ نفر به مرکزیت تورسهاون (۱۲،۷۵۰ نفر) واقع می‌باشد . (نقشه: ص ۷۷)

گروئنلند : درشمال‌اقیانوس‌اطلس ، ودراقیانوس‌منجمد‌شمالی بزرگترین‌جزیره جهان با وسعتی معادل ۲،۱۷۵،۵۹۰ کیلومترمربع که بیش از ۱،۸۳۰،۰۰۰ کیلومترمربع آن زیر پوششی از یخ قرار گرفته است واقع شده ، جمعیت این پهنه عظیم ۵۴،۷۹۰ نفر می‌باشد که مرکز آن بندر گودتاب (۱۰،۰۰۰ نفر) است . (نقشه: ص ۸۸)

مستعمرات زلانـــدنو

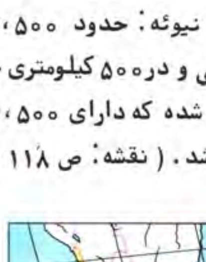


توکلاو : جزایر توکلاو ، در اقیانوس‌کبیر جنوبی ، شمال ساموا با ۱۰/۲ کیلومترمربع وسعت واقع شده . جمعیت این جزایر ۱،۷۰۳ نفر می‌باشد که ۵۶۰ نفر در مرکز یعنی شهر فاکائوفو ساکن هستند . (نقشه: ص ۱۱۸)

کوک : جزایری در جنوب اقیانوس کبیر ، حدوداً ۳،۲۰۰ کیلومتری شمال خاوری زلاندنو که ۲۳۶ کیلومترمربع وسعت و ۱۹،۶۰۰ نفر جمعیت داشته واقع گردیده‌است . مرکزجزایرکوک ، آواروآ با ۴،۴۲۹ نفرجمعیت‌می‌باشد. (نقشه: ص۱۱۸)

نیوئه : حدود ۲،۵۰۰ کیلومتری شمال خاوری زلاندنو ، در اقیانوس کبیر جنوبی و در ۵۰۰ کیلومتری جنوب‌خاوری ساموا جزیره‌ای به‌وسعت ۲۶۰ کیلومترمربع واقع شده که دارای ۶،۵۰۰ نفر جمعیت و مرکز آن آلوفی با ۳،۰۰۰ نفر جمعیت می‌باشد . (نقشه: ص ۱۱۸)

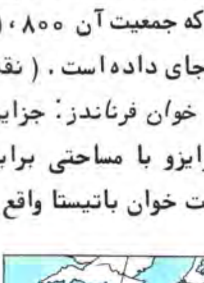
مستعمرات شیـــلی



پاسکوا : حدود ۳،۷۰۰ کیلومتری باختر کشور شیلی ، جزیره‌ای‌با ۱۶۲ کیلومترمربع وسعت، در اقیانوس‌کبیر واقع شده است که جمعیت آن ۱،۸۰۰ نفر و مرکز آن هانگاروآ می‌باشد که ۱،۰۰۰ نفر را در خود جای داده است . (نقشه: ص ۱۱۸)

خوان فرناندز : جزایری در اقیانوس کبیر که در حدود ۵۵۰ کیلومتری باختر والپارایزو با مساحتی برابر ۱۸۵ کیلومترمربع و جمعیتی معادل ۱،۰۰۰ نفر به مرکزیت خوان باتیستا واقع شده است . (نقشه: ص ۹۷)

مستعمرات فرانســه



پلی‌نزی فرانسه : این‌جزایردراقیانوس کبیر جنوبی ، واقع شده‌که شامل‌جزایرتوآموتو ،جزایرمارکیز ،جزایرسوسایتی ، جزایرگامبیه‌وجزایرتوبوای‌می‌باشدکه ۳،۹۹۹ کیلومترمربع‌جمعاً" وسعت دارند و کلاً" جمعیت‌آن ۱۹۰،۹۳۹ نفرمی‌باشدکه‌مرکزآن‌درجزیره‌تاهیتی‌قراردارد‌وبه‌نام پاپیتی با ۲۳،۴۹۶ نفر جمعیت شهرت دارد . (نقشه: ص ۱۱۸)

رئونیون : جزیره‌ای در اقیانوس هند ، در حدود ۶۵۰ کیلومتری خاور جزیره ماداگاسکار با ۲،۵۱۰ کیلومترمربع‌وسعت و جمعیتی بیش از ۵۵۷،۴۴۱ نفر که مرکز آن شهر سن‌دنی با ۱۰۹،۰۷۲ نفر جمعیت می‌باشد . (نقشه: ص ۱۰۷)

سرزمینهای‌جنوبی و جنوبگان‌فرانسه : این سرزمینها از جزایر گرگلن ،جزایر کروزه ، جزیره سنت‌پل (سن‌پل) و جزیره آمستردام در اقیانوس هند جنوبی و اقیانوس منجمدجنوبی و سرزمین آدلی درقاره جنوبگان تشکیل یافته است . وسعت آن کلاً" برابر ۳۹۵،۵۰۰ کیلومترمربع است که جمعاً" ۱۸۳ نفر در خود جای داده است . مرکز این سرزمینها پورتو فرانسه با ۹۴ نفر جمعیت در جزایر گرگلن قراردارد .

(نقشه: ص ۲۰–۲۱–۲۶)

سن پیرومیکلون: این جزایر از ۳ جزیره اصلی تشکیل گردیده که در اقیانوس اطلس شمالی، جنوب جزیره نیوفوندلند و در جنوب خاوری کانادا واقع شده است که مساحت آن برابر ۲۴۲ کیلومترمربع می‌باشد. جمعیت کل این جزیره‌ها ۶۰۰۰ نفر و مرکز آن سن‌پیر با ۵٬۸۰۰ نفر جمعیت است. (نقشه: ص ۹۰)

گوادلوپ: در دریای کارائیب، جز جزایر هند غربی، جزایر لیوارد از چندین جزیره تشکیل گردیده است. با ۱٬۷۷۹ کیلومترمربع وسعت و ۳۳۸٬۷۳۰ نفر جمعیت، مرکز آن باس‌تر با ۳۵٬۰۰۰ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۹۱)

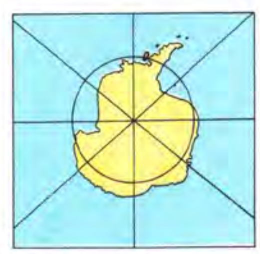
گویان فرانسه: در شمال خاوری قاره امریکای جنوبی، در خاور کشور سورینام و در سواحل اقیانوس اطلس با ۹۱٬۰۰۰ کیلومترمربع وسعت واقع گردیده و ۹۱٬۶۴۱ نفر جمعیت داشته و مرکز آن شهر کاین با ۳۷٬۰۹۷ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۹۳)

مارتینیک: این جزیره در خاور دریای کارائیب، جزء جزایر ویندوارد در جزایر آنتیل کوچک قرار دارد که مساحت آن ۱٬۱۰۰ کیلومترمربع است. جمعیت جزیره مارتینیک بالغ بر ۳۵۱٬۱۰۵ نفر بوده که مرکز آن فورت‌دوفرنس با ۹۷٬۸۱۴ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۹۱)

مایوت: جزیره‌ای در اقیانوس هند، جزء جزایر کومور و شرقی‌ترین جزیره آن، ۳۷۳ کیلومترمربع وسعت و ۶۶٬۲۸۲ نفر جمعیت داشته و مرکز آن دزائودزی با ۵٬۶۷۵ نفر می‌باشد. (نقشه: ص ۱۰۷)

والیس و فوتونا: این جزایر در اقیانوس کبیر جنوبی، از دو گروه به نام والیس در حدود ۴۰۰ کیلومتری باختر ساموا و فوتونا در حدود ۲۵۰ کیلومتری جنوب باختری ساموا تشکیل یافته است که جمعاً ۲۷۵ کیلومترمربع وسعت دارند که جمعیتی معادل ۱۴٬۸۰۰ نفر در خود جای داده‌اند. مرکز این جزایر ماتا اوتو نام دارد که جمعیت آن ۱۱٬۰۰۰ نفر می‌باشد و در جزیره والیس قرار دارد. (نقشه: ص ۱۱۸)

قاره جنوبگان



ناحیه‌ای که به‌وسیله آبهای اقیانوس منجمد جنوبی محصور شده است و وسعتی حدود ۱۴٬۲۰۰٬۰۰۰ کیلومترمربع را در بر گرفته و در حقیقت بخش جنوبی اقیانوسهای کبیر، اطلس و هند را به وجود آورده‌اند. به این سرزمین، قاره جنوبگان و قاره قطب جنوب نیز اطلاق می‌شود.

قطب جنوب برخلاف آنچه که به طور مبهم توسط انسان تصور می‌گردد، دشتی پهناور و مسطح و مستور از برف و یخ نیست بلکه قسمت وسیعی از این ناحیه را فلاتی مرتفع و متراکم و پوشیده از برف و یخ تشکیل می‌دهد (ضخامت یخهای آن تا ۴٬۵۰۰ متر می‌رسد). این منطقه از کره زمین مرتفع‌ترین قاره محسوب می‌گردد که ارتفاع متوسط آن ۱٬۸۳۰ متر می‌باشد.

آب و هوای قطب جنوب بسیار طاقت‌فرسا است و سرمای فوق‌العاده در این ناحیه از جهان حاکم می‌باشد و متوسط درجه حرارت سالانه آن در حدود ۵۱ درجه زیر صفر بوده و سردترین درجه حرارت ثبت شده ۸۹/۲ درجه زیر صفر بوده است. کوههای عظیم یخهای موجود در قطب حدوداً ۶۲ درصد از منابع آب شیرین جهان را در بر گرفته‌اند.

سراسر قطب جنوب هم‌مانند قطب شمال دارای دو فصل می‌باشد. در این ناحیه خورشید در طول سال به مدت ۶ ماه غروب نمی‌کند و هوا همیشه روشن می‌باشد و همچنین در ۶ ماه دیگر از سال خورشید طلوع نمی‌کند و هوا همیشه تاریک است.

به دلیل سرمای بیش از حد و طاقت‌فرسای آن به همین لحاظ جمعیت کمی در آن وجود دارد. این جمعیت در فصل زمستان حدود ۶۰۰ نفر و در فصل تابستان حدود ۳۰٬۰۰۰ نفر می‌باشند.

کلیه این عده را کارکنان آزمایشگاهها و ایستگاههای تحقیقاتی تشکیل می‌دهند که از سوی کشورهای مختلف از جمله ایالات متحده امریکا، اتحاد جماهیر شوروی، انگلستان، فرانسه، استرالیا، نروژ، شیلی، آرژانتین، زلاندنو و هند به این ناحیه مأمور شده‌اند تا درباره ساختمان زمین، اوضاع جوی و شناسائی تأثیر آن بر آب و هوای سایر نقاط جهان، وجود معادن، نفت، گاز و سایر موارد تحقیق نمایند.

به علت کندی حرکت (به لحاظ سرمای شدید و اوضاع طبیعی سطح آن و اوضاع جوی منطقه) هنوز بیشتر نقاط آن پوییده نشده و اکثر ایستگاههای تحقیقاتی نیز در سواحل یا نزدیکی آن واقع شده‌اند.

مستعمرات نـــروژ



سفالبار: در اقیانوس منجمد شمالی و در شمال کشور نروژ جزایری به وسعت ۶۲٬۰۴۹ کیلومترمربع و جمعیتی برابر ۳٬۶۲۱ نفر به مرکزیت لونکییربین (۱٬۰۰۰ نفر) واقع است. (نقشه: ص ۶۷)

مستعمرات هلنـــد



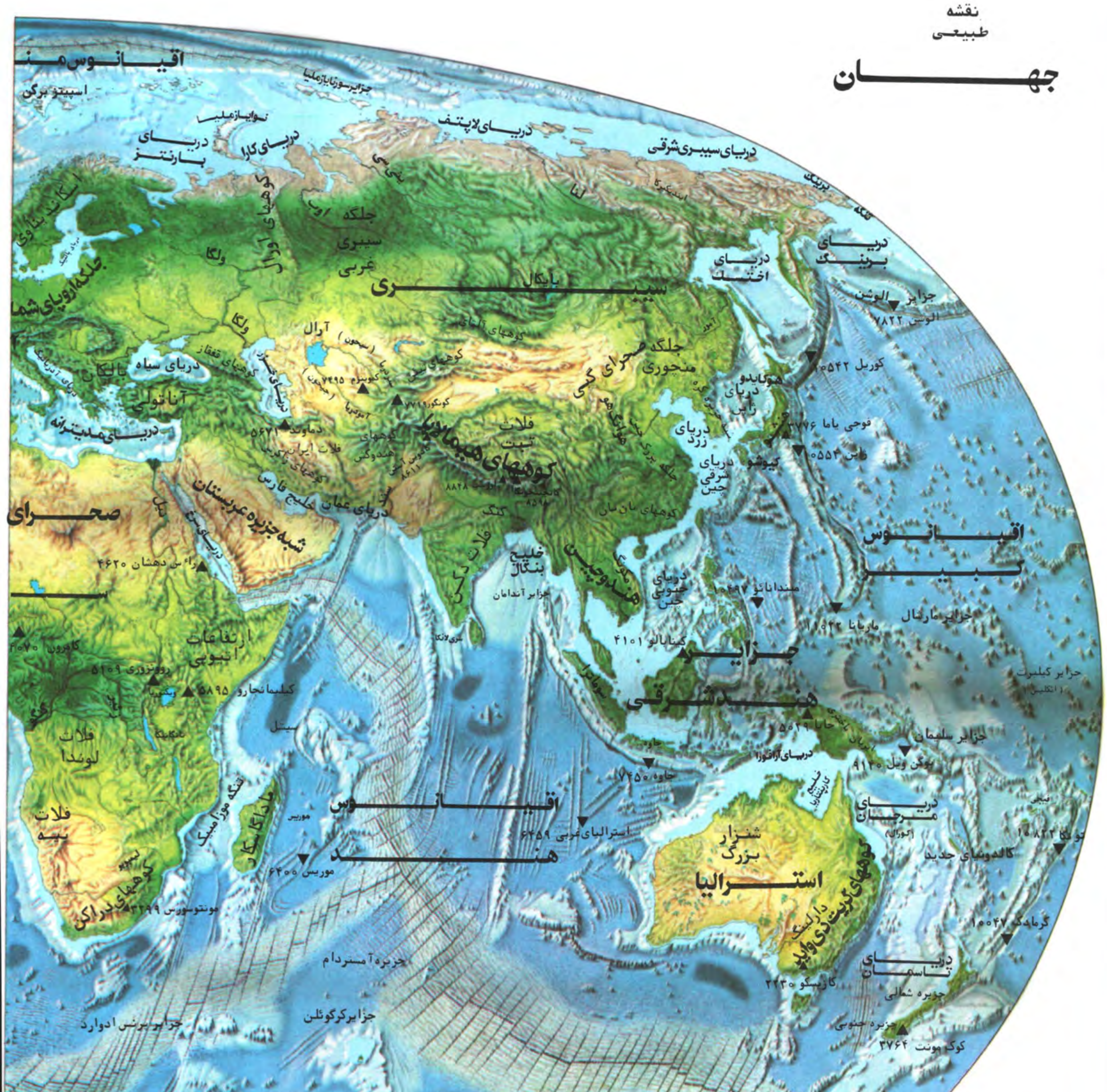
آنتیل هلند: در جنوب خاوری دریای کارائیب، در شمال سواحل ونزوئلا از ۳ جزیره اصلی کوراسائو، آروبا و بونیر تشکیل یافته که جمعاً مساحتی برابر ۱٬۰۱۰ کیلومترمربع را اشغال کرده‌اند و مرکز آن ویلمشتاد با جمعیتی برابر ۱۵۲٬۰۰۰ نفر است. (نقشه: ص ۹۱)

☆ ☆ ☆

مناطق غیرمسکونی جهان

سرزمینها و جزایر غیرمسکونی — موقعیت جغرافیایی	مساحت	کشور مالک	شماره صفحه نقشه
اشمور و کارتیه، جزایر: در اقیانوس هند، حدود ۴۵۰ کیلومتری شمال غربی استرالیا	۵	استرالیا	۱۱۷
بوت (بونویا)، جزیره: در اقیانوس منجمد جنوبی، بین جنوب قاره افریقا و قاره جنوبگان	۵۸	نروژ	۲۱
پالمیرا، جزیره: در اقیانوس کبیر حدود ۱٬۵۰۰ کیلومتری جنوب هاوائی	۱۰	امریکا	۱۱۸
پتراول، جزیره: در نزدیکی قاره جنوبگان، حدود نصف‌النهار ۹۰ درجه غربی	۲۴۹	نروژ	۲۶
سالای گومز، جزیره: در اقیانوس کبیر، حدود ۳٬۴۰۰ کیلومتری باختر شیلی	۰/۱۲	شیلی	۱۱۸
سان آمبروسیو و سان فلیکس، جزایر: در اقیانوس کبیر، حدود ۹۰ کیلومتری باختر شیلی	۳/۳	شیلی	۹۷
سرزمین راس: در قاره جنوبگان، بین نصف‌النهارات ۱۶۰ درجه خاوری و ۱۵۰ درجه باختر	۷۵۱٬۰۰۰	زلاند نو	۲۶
سرزمینهای جزایر دریای مرجان، در دریای مرجان خاور استرالیا	۲۲	استرالیا	۱۱۶
سرزمینهای جنوبگان انگلیس، بین نصف‌النهارات ۲۰ و ۸۰ درجه باختری	۱٬۵۵۴٬۰۰۰	انگلیس	۲۶
سرزمینهای جنوبگان استرالیا، بین نصف‌النهارات ۴۵ و ۱۶۰ درجه خاوری	۶٬۴۰۰٬۰۰۰	استرالیا	۲۶
کلیپرتون، جزیره: غرب اقیانوس کبیر، حدود ۱٬۲۰۰ کیلومتری جنوب باختری مکزیک	۱/۶	فرانسه	۱۱۸
کینگمن، آبسنگ: در اقیانوس کبیر، حدود ۱٬۵۰۰ کیلومتری جنوب هاوائی	۰/۰۳	امریکا	۱۱۸
ناواسا، جزیره: در دریای کارائیب، بین جامائیکا و هائی‌تی	۰/۱۲	امریکا	۹۱
هاولند، بیکر و جارویس، جزایری در اقیانوس کبیر، حدود ۳٬۰۰۰ کیلومتری جنوب هاوائی	۷	امریکا	۱۱۸
هردومکدونالد، جزایری در جنوب اقیانوس هند، حدود ۳٬۸۰۰ کیلومتری جنوب باختری استرالیا	۲۵۸	استرالیا	۲۶
یان ماین، جزیره‌ای در حدود ۴۵۰ کیلومتری شمال باختری ایسلند	۳۷۲	نروژ	۲۱

نقشه
طبیعی
جهان




جزایر ملکه الیزابت
دریای بوفورت
جزیره ویکتوریا
جزیره بافین
خلیج بافین
گروئنلند
ایسلند
دریای نروژ
خلیج هودسن
کوههای بروکس
کوههای آلاسکا
خلیج آلاسکا
کوههای راکی
فلات بزرگ
کوههای آپالاش
آلبرت ۴۳۹۹
ویتنی ۴۴۱۸
جزایر بریتانیا
دریای شمال
دریای مانش
اقیانوس اطلس شمالی
جزایر برمودا (انگلیس)
کوههای اطلس
خلیج مکزیک
جزایر هندغربی
پورتوریکو ۹۲۰۰
دریای کارائیب
اقیانوس کبیر شمالی
جزایر هاوائی
سودان
خلیج گینه
رومانس ۷۷۵۸
جزایر گالاپاگوس (اکوادور)
اسکاران ۶۷۶۸
جنگلهای آمازون
ارتفاعات برزیل
آنکوهوما ۶۵۵۰
اوخوزدل سالادو ۶۹۰۸
آکونکاگوا ۶۹۶۰
سنت هلنا (انگلیس)
اقیانوس اطلس جنوبی
کوک (انگلیس)
اقیانوس کبیر جنوبی
جزایر فالکلند (انگلیس)
جزایر جورجیای جنوبی
ساندویچ ۸۴۲۸
دریای اسکاتیا
گذرگاه دریک
جزایر شتلند جنوبی (انگلیس)
دریای آموندسن
دریای ویدل
جنوب
مقیاس ۱:۸۳/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۱۰۰۰ ۲۰۰۰ ۳۰۰۰ ۴۰۰۰



نقشه سیاسی

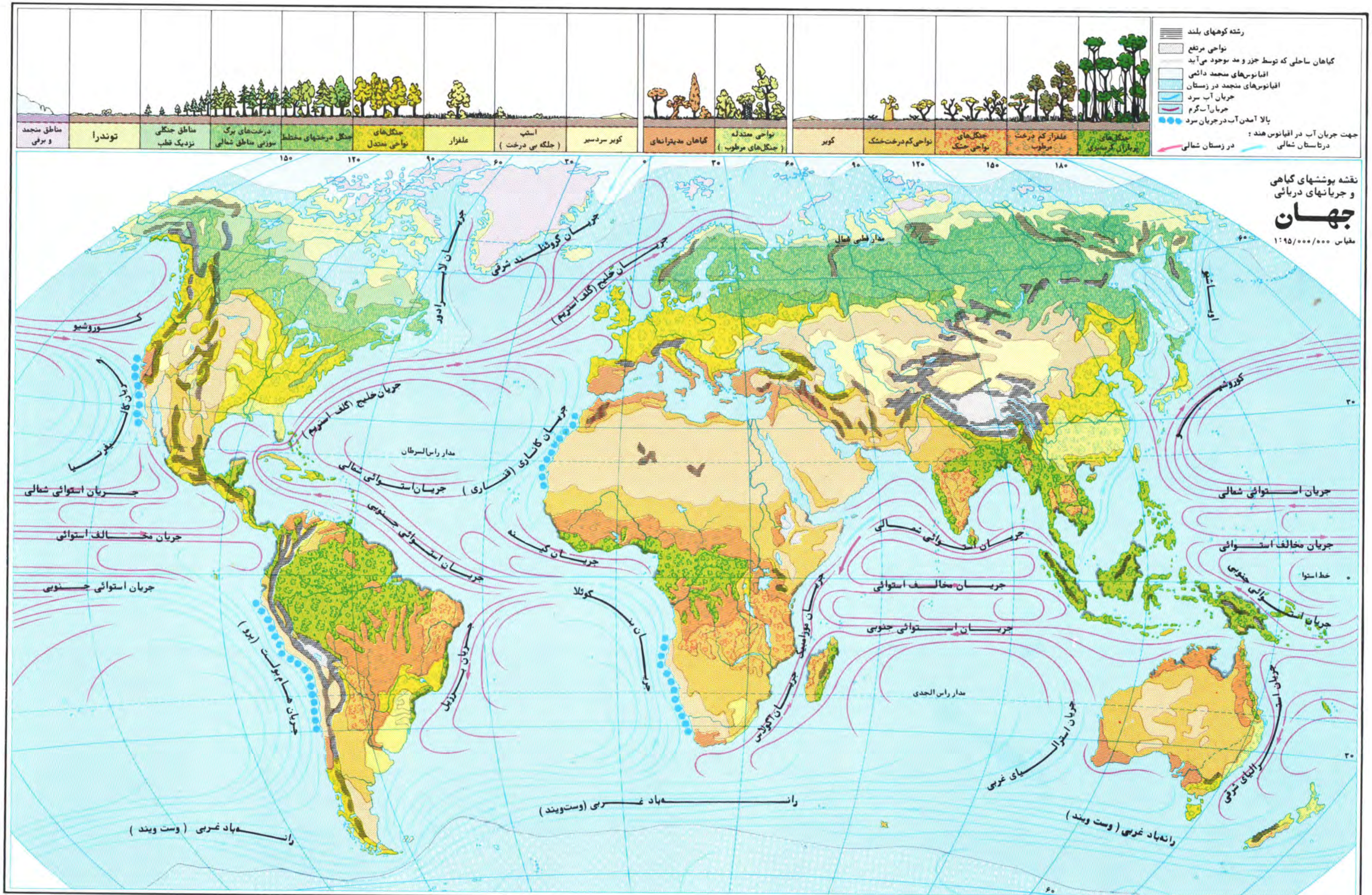
جهان

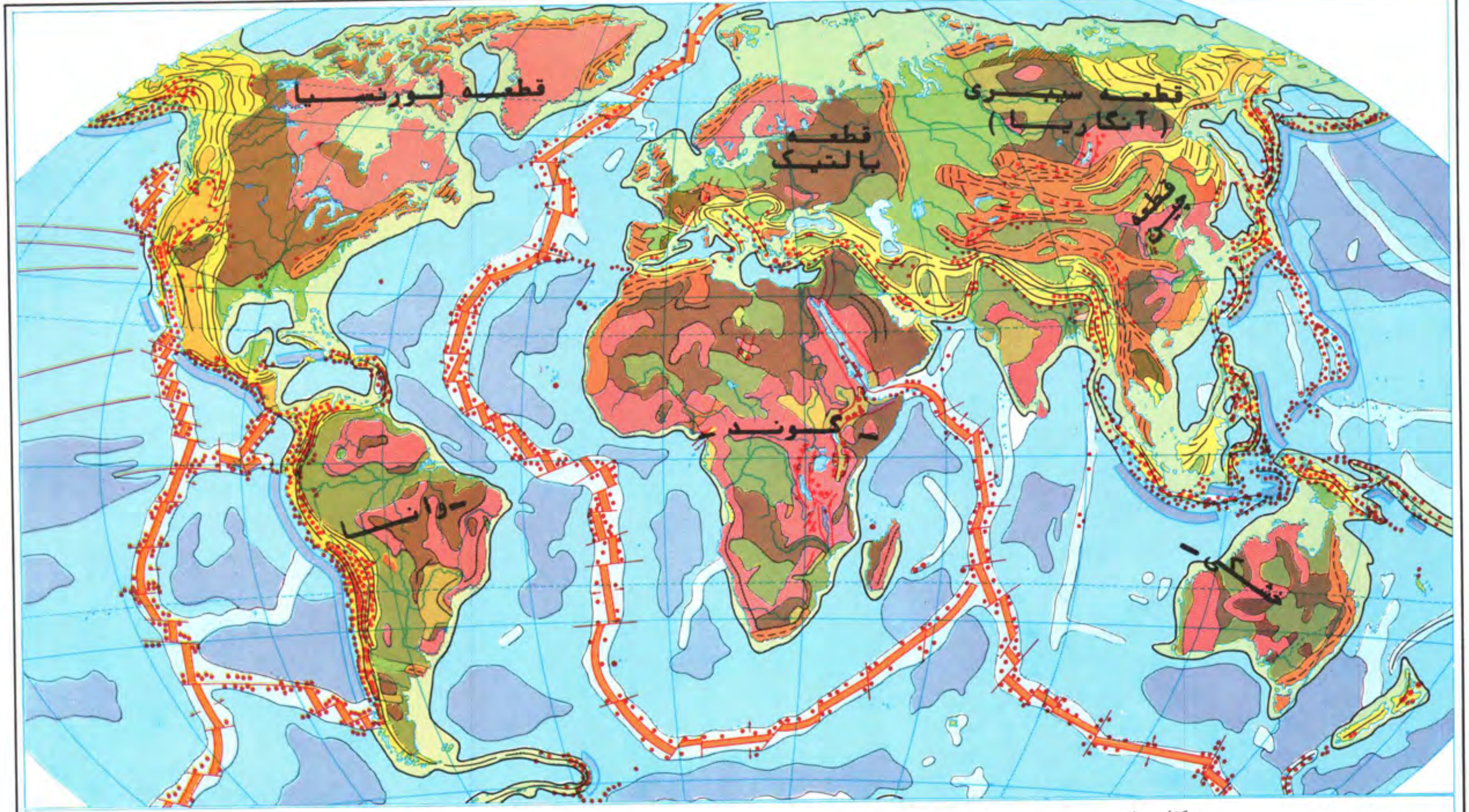
- مرز بین‌المللی
- پایتخت
- شهر مهم
- راه‌آهن



مقیاس ۱:۸۰/۰۰۰/۰۰۰

۸۰۰ ۰ ۸۰۰ ۱۶۰۰ ۲۴۰۰ ۳۲۰۰ ۴۰۰۰ کیلومتر


نقشه پوششهای گیاهی
و جریانهای دریائی
جهان
مقیاس ۱:۹۵/۰۰۰/۰۰۰
رشته کوههای بلند
نواحی مرتفع
گیاهان ساحلی که توسط جزر و مد بوجود می آید
اقیانوسهای منجمد دائمی
اقیانوسهای منجمد در زمستان
جریان آب سرد
جریان آب گرم
بالا آمدن آب در جریان سرد
جهت جریان آب در اقیانوس هند :
در تابستان شمالی
در زمستان شمالی
جنگلهای بارانی گرمسیری
علفزار کم درخت مرطوب
جنگلهای نواحی خشک
نواحی کم درخت خشک
کویر
نواحی معتدله (جنگلهای مرطوب)
گیاهان مدیترانه‌ای
کویر سردسیر
استپ (جلگه بی درخت)
علفزار
جنگلهای نواحی معتدل
جنگل درختهای مختلط
درختهای برگ سوزنی مناطق شمالی
مناطق جنگلی نزدیک قطب
توندرا
مناطق منجمد و برفی
مدار قطبی شمال
مدار راس السرطان
خط استوا
مدار راس الجدی
جریان گروئنلند شرقی
جریان لابرادور
جریان خلیج (گلف استریم)
جریان کاناری (قناری)
جریان استوائی شمالی
جریان مخالف استوائی
جریان استوائی جنوبی
جریان گینه
جریان بنگوئلا
جریان برزیل
جریان هامبولت (پرو)
جریان کالیفرنیا
کوروشیو
اویاشیو
جریان موزامبیک
جریان آگولاس
جریان استرالیای غربی
جریان استرالیای شرقی
رانه باد غربی (وست ویند)



چین‌خوردگی‌ها:
- چین‌خوردگی آلپی (دوران مزوزوئیک)
- چین‌خوردگی هرسینین و کالدونین (پالئوزوئیک)

رسوبگذاری ها :
۱: جوانتر ۲: لایه زیربنائی پره کامبرین
- ۱ ۲ حوضه‌های رسوبات جوان (کرتاسه ـ دوره سوم ـ پلئیستوسن)
- ۱ ۲ سرزمینهای مسطح (بیشتر پالئوزوئیک و مزوزوئیک)

سرزمینهای اصلی پره‌کامبرین :
- زیر رسوبگذاری جوانتر
- بدون رسوبهای جوانتر (سپر کوهسارهای اصلی)
- ۱ ۲ فلات گدازه‌ای

- آتشفشان فعال
- منطقه زلزله‌خیز
- حد شکستگی ، منطقه شکستگی
- حد چینه‌ها

کف اقیانوسها :
- رشته کوههای میانی‌اقیانوس با گودالهای مرکزی و جهت گسترش آنها روی پوسته اقیانوسها
- برجستگی‌های کف اقیانوس (فلات)
- حوضه‌های کف اقیانوس
- ژرفنا
- فلات قاره

نقشه
زمینساخت و ساختمان زمین
(تکتونیک و تاریخ زمین)
مقیاس ۱:۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰



راهنما

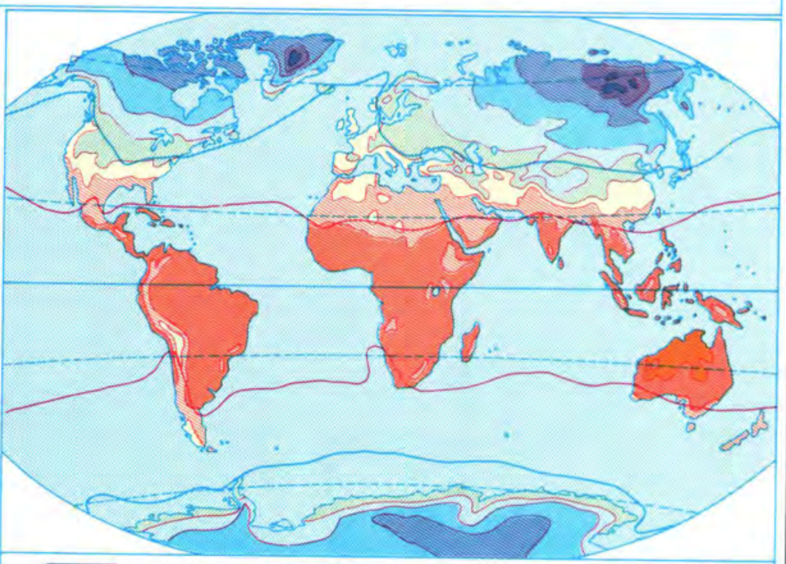
- **خاکهای توندرا در آب و هوای قطبی:** معمولاً زیر این نوع خاک بطور ثابت منجمد است، که فقط مستعد رویش بوته‌های کوتاه، خزه‌ها و گلسنگها می‌باشد. برخی از این نواحی به عنوان چراگاه گوزن شمالی مورد استفاده قرار میگیرد.
- **خاکهای پودزولیک در آب و هوای سرد و مرطوب:** از جنگلهای مخروطی پوشیده شده است. که نیاز بعضی از کشاورزان را تامین میکند.
- **خاکهای پودزولیک در آب و هوای معتدل و مرطوب:** پوشش این نواحی در اصل از برگ ریز جنگلها بوجود آمده است. بیشتر این جنگلها با توسعه زندگی شهری، به مزارع گوناگون و نواحی صنعتی تبدیل شده است.
- **خاکهای پودزولیک در آب و هوای گرم و مرطوب:** پوشش این نواحی از جنگلهای مخروطی و مختلط می‌باشد. که برای تبدیل به مزارع گوناگون مستعد است.
- **خاکهای چرنوزیوم در آب و هوای سرد نیمه مرطوب تا گرم نیمکاب (نیمه خشک) :** این نواحی بطور عمده از علفزار پوشیده شده است و اراضی پهناور کشت حبوبات و اراضی دامپروری را تشکیل می‌دهد.
- **خاکهای لاتوسولیک در آب و هوای گرم مرطوب و نیمه گرمسیری:** مستعد رویش جنگل و علفزارهای استوائی. که در این خاکها بیشتر کشت نوبتی و در بعضی مناطق درختکاری صورت میگیرد.
- **خاکهای گروموسولیک در آب و هوای مرطوب تا نیمکاب (نیمه خشک) و معتدل تا گرمسیری، با تمایز فصول مرطوب و خشک:** بیشتر از علف پوشیده شده است و مستعد دامپروری و کشت حبوبات می‌باشد.
- **خاکهای بیابانی در آب و هوای کماب (خشک) :** خاک این گونه نواحی کم عمق و سنگلاخ است. پوشش پراکنده بوته و علف، که در برخی نواحی مناسب برای چراگاه می‌باشد این نوع خاک در صورت آبیاری حاصلخیز است و در بعضی از این نواحی امکان کشت دیم وجـــود دارد.
- **خاکهای کوهستانی در آب و هوای گوناگون:** دارای خاکهای کم عمق و سنگلاخ. بسته به نوع آب و هوای آن ممکن است غیرقابل کشت ، علفزار یا جنگلی باشد. بعضی نواحی آن شامل خاکهای‌دیگری نیز می‌باشد.
- **خاکهای رسوبی در آب و هوای گوناگون:** این گونه خاکها به وسیله آب در جلگه‌های سیلابی‌ودلتای‌رودخانه‌ها نهشین شده است. در بیشتر نواحی که دارای آب و هوای معتدل یا گرمسیری هستند، مستعد کشاورزی پر قــدرت میباشد. (برخی مناطق‌کوچکتر مشخص نشده است)
- **یخبهنه‌های نواحی قطبی**

نقشه
خاکهای
جهـــان
مقیاس ۱:۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰

آب‌وهوای جهان

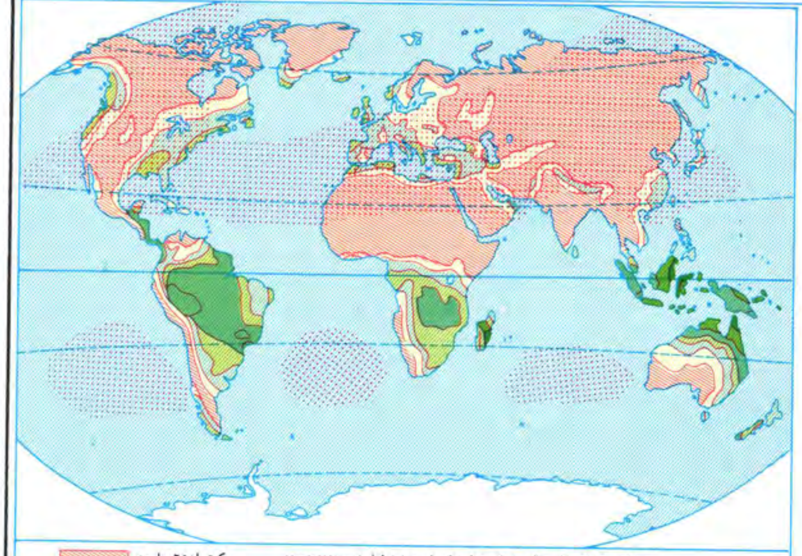
(برف ، باران ، تگرگ ، حرارت ، تابش اشعه خورشید)

مقیاس ۱:۲۶۵/۰۰۰/۰۰۰



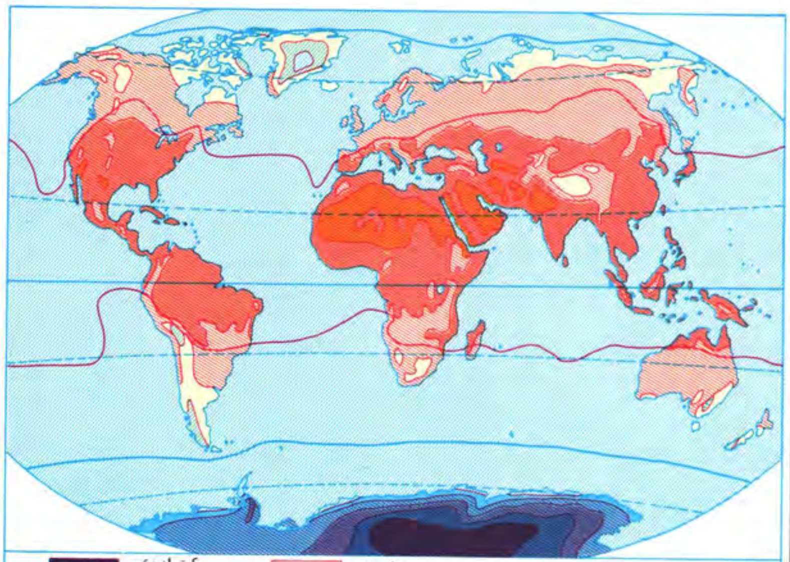
حرارت هوا در ماه بهمن

- کمتر از ۵۰ −
- −۴۰ — −۵۰
- −۳۰ — −۴۰
- −۲۰ — −۳۰
- −۱۰ — −۲۰
- ۰ — −۱۰
- ۰ − ۱۰
- ۱۰ − ۲۰
- ۲۰ − ۳۰
- بیش از ۳۰ درجه سانتیگراد
- ۰ نمایش درجه حرارت
- ۲۰ از صفر تا ۲۰ درجه سانتیگراد



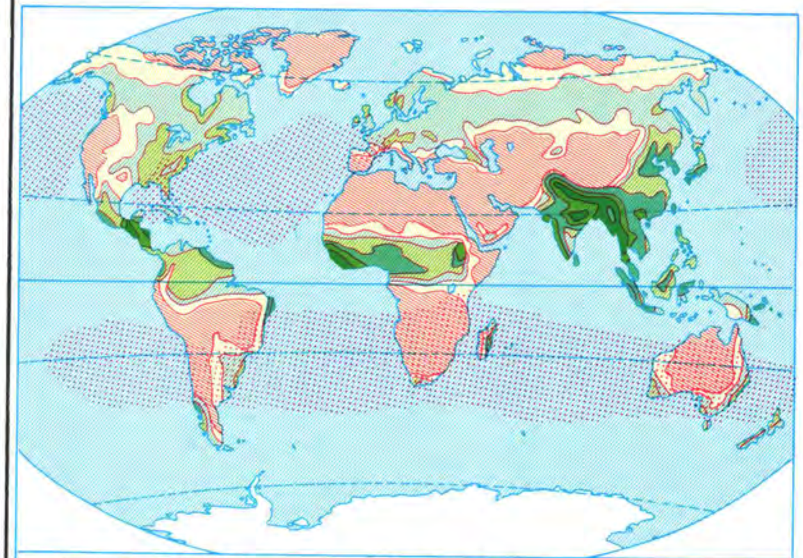
بارش برف ، باران و تگرگ در ماه بهمن

- کمتر از ۲۵ میلیمتر
- ۲۵ − ۵۰
- ۵۰ − ۱۰۰
- ۱۰۰ − ۲۰۰
- ۲۰۰ − ۳۰۰
- ۳۰۰ − ۴۰۰
- بیش از ۴۰۰
- مناطقی که اکثراً درآن فشار هوا زیاد است (فرابار)



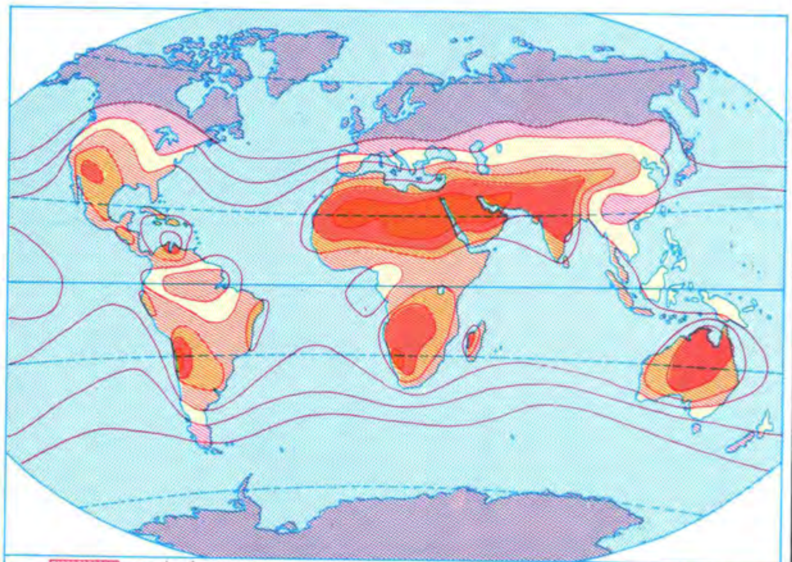
حرارت هوا درماه امرداد

- کمتر از ۶۰ −
- −۵۰ — −۶۰
- −۴۰ — −۵۰
- −۳۰ — −۴۰
- −۲۰ — −۳۰
- −۱۰ — −۲۰
- ۰ — −۱۰
- ۰ − ۱۰
- ۱۰ − ۲۰
- ۲۰ − ۳۰
- بیش از ۳۰ درجه سانتیگراد
- ۰ نمایش درجه حرارت
- ۲۰ از صفر تا ۲۰ درجه سانتیگراد



بارش برف ، باران و تگرگ در ماه امرداد

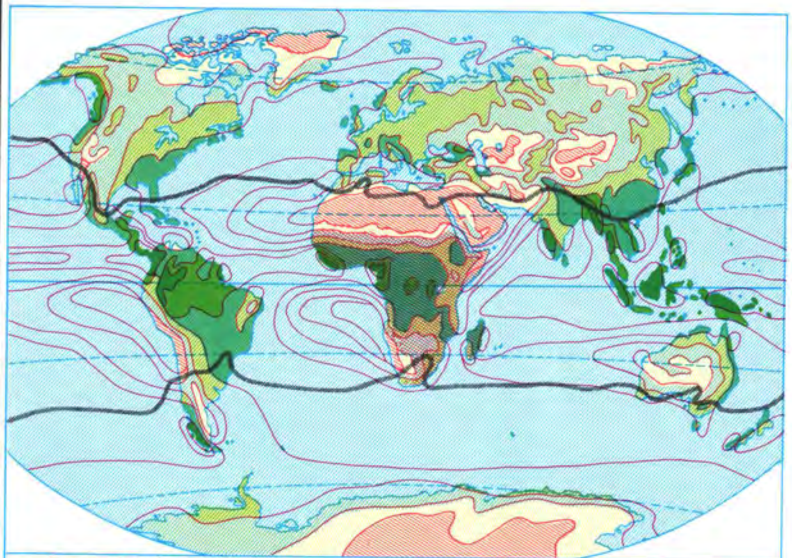
- کمتر از ۲۵ میلیمتر
- ۲۵ − ۵۰
- ۵۰ − ۱۰۰
- ۱۰۰ − ۲۰۰
- ۲۰۰ − ۳۰۰
- ۳۰۰ − ۴۰۰
- بیش از ۴۰۰
- مناطقی که اکثراً درآن فشار هوا زیاد است (فرابار)



تابش مستقیم اشعه خورشید در سال

- کمتر از ۱۰۰
- ۱۰۰ − ۱۲۰
- ۱۲۰ − ۱۴۰
- ۱۴۰ − ۱۶۰
- ۱۶۰ − ۱۸۰
- ۱۸۰ − ۲۰۰
- بیش از ۲۰۰

کیلوکالری بر سانتیمتر مربع



بارش برف ، باران و تگرگ در سال

- کمتر از ۱۰۰ میلیمتر
- ۱۰۰ − ۲۵۰
- ۲۵۰ − ۵۰۰
- ۵۰۰ − ۱۰۰۰
- ۱۰۰۰ − ۲۰۰۰
- ۲۰۰۰ − ۳۰۰۰
- بیش از ۳۰۰۰
- نمایش حد فاصل ریزش برف تا منطقه استوائی

تاریخچه بررسی سرگذشت زمین

نظریه‌ها و تئوریهای مختلفی درمورد چگونگی جهان آغازین وپیدایش آن اظهار شده است . با وجود پیشرفتهای شگرفی که در زمینه‌های گوناگون دانش امروزی نصیب انسان گردیده ، باید اذعان داشت که هنوز از چگونگی جهان آغازین و پیدایش آن چیزی نمی‌دانیم .

پیدایش منظومهٔ شمسی طبق نظریه‌هائی که اکنون مقبول می‌باشد عمری به حدود ۴،۶۰۰ میلیون سال تخمین زده شده است ، بر این اساس باید پذیرفت که سن جهان و عالم افلاک احتمالا" از این رقم هم بیشتر بوده و به حدود ۱۵،۰۰۰ میلیون سال قبل بالغ می‌گردد .

دانش نوین امروزی نشان می‌دهد که جهان در پی یک انفجار بزرگ پدید آمده‌است . بر همین اساس در سال ۱۹۴۰ میلادی نظریه‌ای تحت عنوان آفرینش مداوم یا پیوسته به وسیله دانشمندانی ارائه شده است . بنابر نظریه مزبور که آن نیز بر پایه انفجار بزرگ استوار است ، کهکشانه‌های کهن به وسیله کهکشانه‌های جوانتری جایگزین شده و موجبات پایداری و آفرینش پیوسته یا مداوم را فراهم ساخته‌اند . این نظریه تقریبا" امروزه مردود شناخته شده و نظریه قابل قبولتری به نام نظریه جهان نوسان‌کننده جایگزین آن شده است .

زمین بعد از میلیونها سال به شکل کنونی خود درآمده‌است و در این مدت دوره‌های مختلفی را ازسرگذرانده‌است . وجود این دوره‌ها از مطالعات زمین شناختی و با بررسی رسوبات و لایه‌های مختلف نواحی گوناگون زمین مشخص شده‌است که در شکل فوق این طبقات معرفی گردیده است .

نظریه رانه قاره‌ای

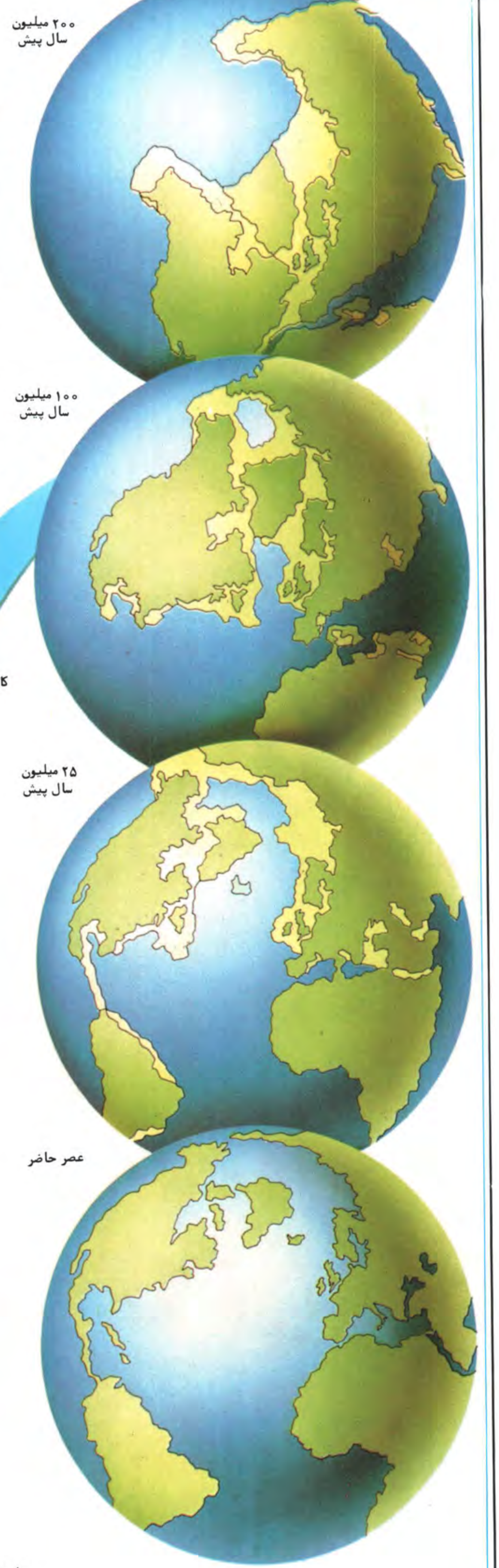
براساس این نظریه ، اعتقاد بر این است که قاره‌های کنونی زمین در اصل ، از یک سرزمین عظیم به نام *"گندوانا"* جدا گردیده و به مرور از هم فاصله گرفته و بالاخره در وضعیت کنونی واقع شده‌اند .

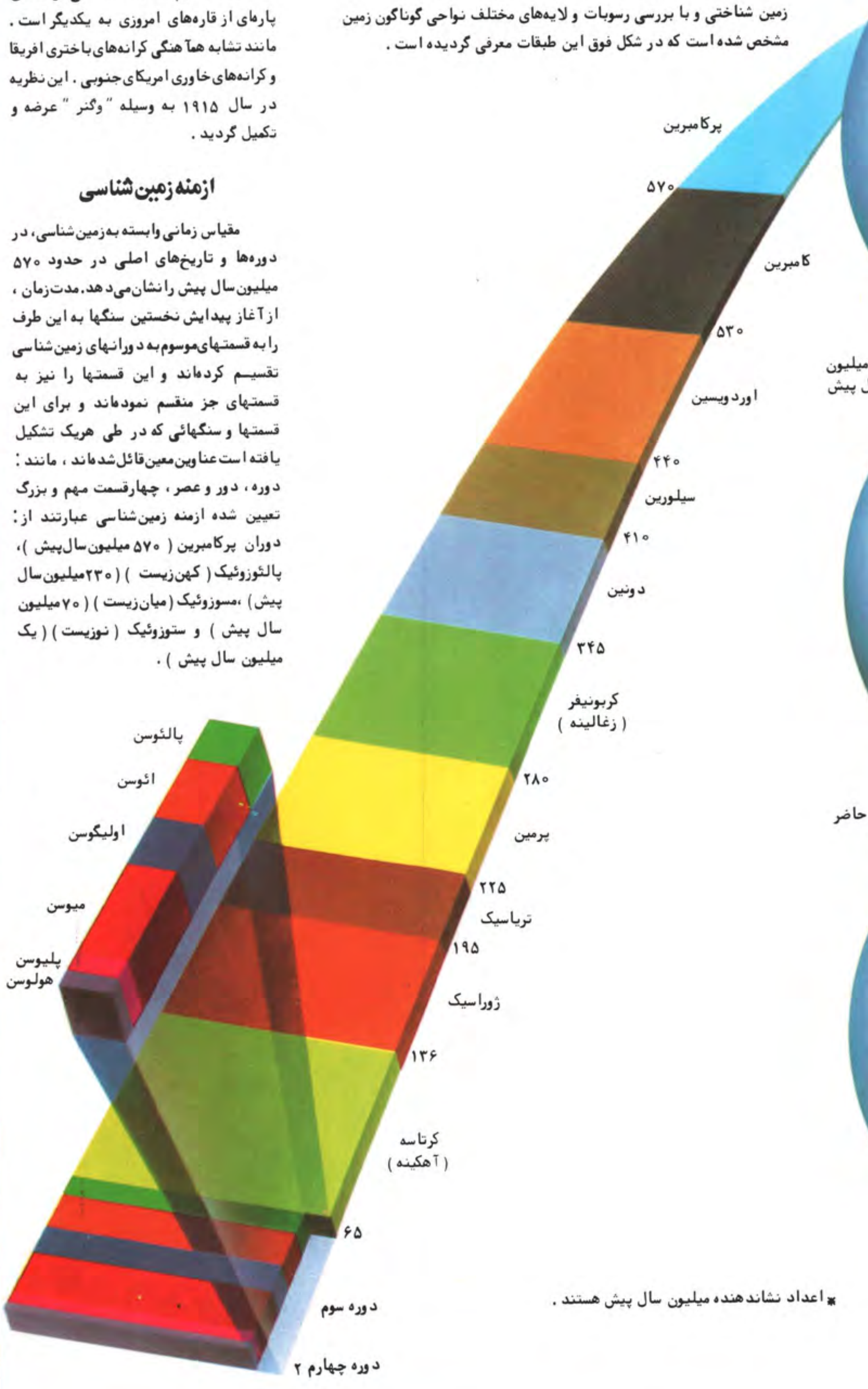
علت پیدایش این نظریه ، مسئله پراکندگی جانوران وگیاهان مشابه در خشکیها و قاره‌های گوناگون زمین است که دانشمندان را مدتها به خود مشغول می‌داشت ، آنان بر این عقیده بودند که در آغاز چیزی همانند پل یا مشابه آن بایستی وجود می‌داشته تا موجبات پراکندگی و گسترش این موجودات را فراهم نماید و رفت وآمد آنها را امکان‌پذیر سازد .

مسئله دوم تشابه هماهنگی کرانه‌های پاره‌ای از قاره‌های امروزی به یکدیگر است . مانند تشابه هماهنگی کرانه‌های باختری افریقا و کرانه‌های خاوری امریکای جنوبی . این نظریه در سال ۱۹۱۵ به وسیله "وگنر" عرضه و تکمیل گردید .

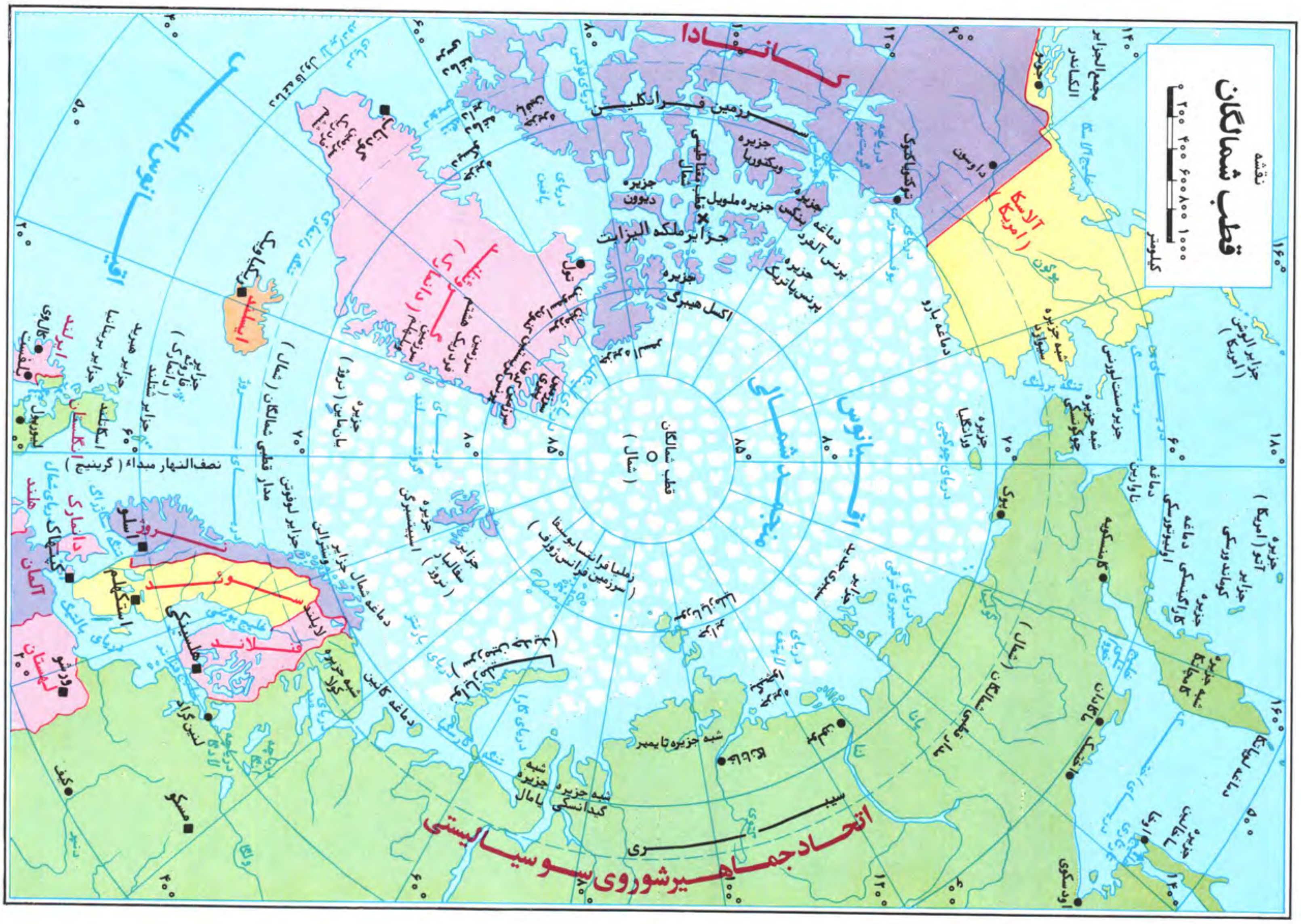
ازمنه زمین شناسی

مقیاس زمانی وابسته به زمین شناسی، دوره‌ها و تاریخ‌های اصلی در حدود ۵۷۰ میلیون سال پیش را نشان می‌دهد. مدت زمان ، از آغاز پیدایش نخستین سنگها به این طرف را به قسمتهای موسوم به دورانهای زمین شناسی تقسیم کرده‌اند و این قسمتها را نیز به قسمتهای جز منقسم نموده‌اند و برای این قسمتها و سنگهائی که در طی هریک تشکیل یافته است عناوین معین قائل شده‌اند ، مانند : دوره ، دور و عصر ، چهارقسمت مهم و بزرگ تعیین شده ازمنه زمین شناسی عبارتند از : دوران پرکامبرین (۵۷۰ میلیون سال پیش)، پالئوزوئیک (کهن زیست) (۲۳۰ میلیون سال پیش) ،مسوزوئیک (میان زیست) (۷۰ میلیون سال پیش) و ستوزوئیک (نوزیست) (یک میلیون سال پیش) .

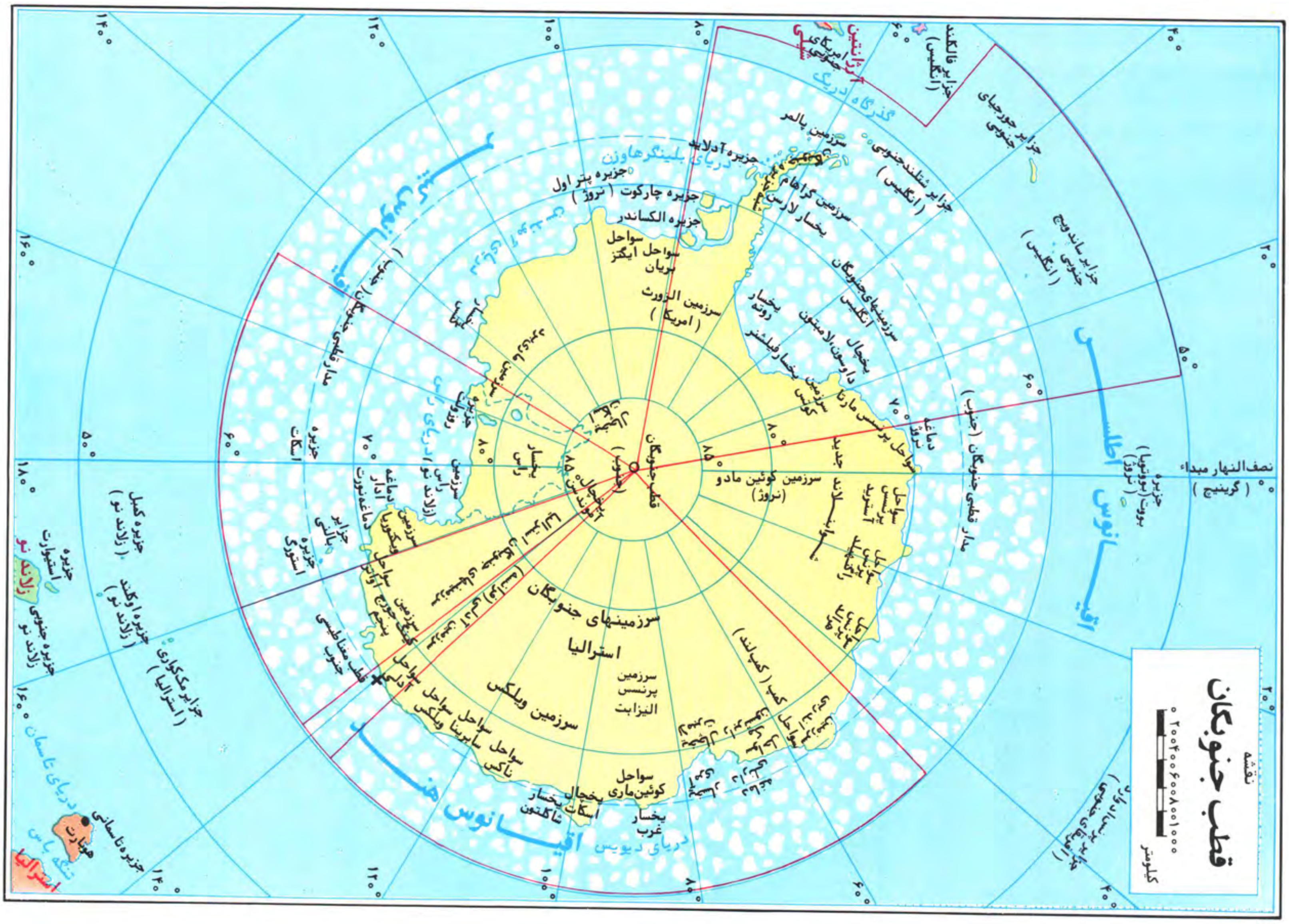




* اعداد نشاندهنده میلیون سال پیش هستند .



نقشه
قطب شمالگان
کیلومتر
کانادا
آلاسکا (امریکا)
اقیانوس منجمد شمالی
اقیانوس اطلس
قطب شمالگان (شمال)
اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی
سیبری
ایسلند
گرینلند (دانمارک)
نصف‌النهار مبداء (گرینیچ)



نقشه
قطب جنوبگان
کیلومتر
اقیانوس اطلس
اقیانوس هند
سرزمینهای جنوبگان
استرالیا
قطب جنوبگان
نصف‌النهار مبداء (گرینیچ)
سرزمین ویلکس
سرزمین پرنس الیزابت
دریای ودل
دریای راس
دریای بلینگزهاوزن
دریای دیویس

نقشه

حیات وحش قارهٔ آسیا



۱ــ خوک دریایی (شیر دریایی)
۲ــ خرس قطبی
۳ــ سگ دریایی (فک)
۴ــ جغد سفید (جغد برفی یا قطبی)
۵ــ بز
۶ــ نوعی سمور
۷ــ سنجاب خاکستری
۸ــ قوچ کوهی
۹ــ سگ دریایی (فک)
۱۰ــ جغد
۱۱ــ گربه قطبی
۱۲ــ سمور آبی (دریایی)
۱۳ــ نوعی سمور
۱۴ــ موش خرمای کوهی
۱۵ــ گوزن قطبی
۱۶ــ ببر منچوری
۱۷ــ گوزن کانادایی
۱۸ــ پلنگ
۱۹ــ گورکن
۲۰ــ سمندر
۲۱ــ موش خرمای کوهی
۲۲ــ پلنگ برفی
۲۳ــ نوعی گوزن کوهی
۲۴ــ خرگوش
۲۵ــ روباه
۲۶ــ گوزن قفقازی
۲۷ــ سگ دریایی (فک)
۲۸ــ جانوری گوشتخوار و نقب‌زن
۲۹ــ گورخر قفقازی
۳۰ــ آهو ختایی
۳۱ــ خرس سیاه
۳۲ــ اسب وحشی آسیایی
۳۳ــ گوسفند وحشی تبت
۳۴ــ موش دوپا
۳۵ــ نوعی قرقاول
۳۶ــ نوعی سمور
۳۷ــ مرغ کوکو
۳۸ــ بز کوهی
۳۹ــ گربه وحشی
۴۰ــ سیاه‌گوش
۴۱ــ گرگ
۴۲ــ کبوتر چاهی
۴۳ــ گورخر
۴۴ــ ببر
۴۵ــ جوجه تیغی
۴۶ــ نوعی پرنده (بورمرغ)
۴۷ــ کفتار
۴۸ــ خرگوش صحرایی
۴۹ــ گرگ
۵۰ــ بز وحشی هیمالیایی
۵۱ــ گوزن
۵۲ــ گوزن
۵۳ــ قاطر
۵۴ــ غزال (آهو)
۵۵ــ گاو کوهان‌دار
۵۶ــ عنتر دم‌دراز
۵۷ــ خرس
۵۸ــ موش خرما
۵۹ــ نوعی گربه
۶۰ــ لاکپشت
۶۱ــ قرقاول
۶۲ــ گوزن
۶۳ــ راسو
۶۴ــ نوعی قرقاول
۶۵ــ مارمولک
۶۶ــ نوعی بز
۶۷ــ نوعی میمون
۶۸ــ سوسمار علفخوار
۶۹ــ موش خرمای پرنده
۷۰ــ خرس
۷۱ــ تمساح هندی
۷۲ــ نوعی بز کوهی هندی
۷۳ــ غزال (آهو)
۷۴ــ نمس هندی (راسو)
۷۵ــ نوعی پرنده (توروکوپان)
۷۶ــ نمس هندی (راسو)
۷۷ــ عنتر ریش‌دار
۷۸ــ کرگدن هندی
۷۹ــ بز کوهی بزرگ تبتی
۸۰ــ خوک خرطوم‌دار
۸۱ــ فیل هندی
۸۲ــ نوعی مار (پیتون)
۸۳ــ گربه وحشی
۸۴ــ ببر بنگال
۸۵ــ مورچه‌خوار فلس‌دار شرقی
۸۶ــ نوعی بوزینه
۸۷ــ گاو هندی
۸۸ــ نوعی میمون دراز دست
۸۹ــ گاو
۹۰ــ مار کبرا
۹۱ــ گربه وحشی
۹۲ــ بز کوهی (تار)
۹۳ــ جوجه تیغی
۹۴ــ خفاش
۹۵ــ لاکپشت
۹۶ــ لاکپشت دریایی
۹۷ــ کرکس
۹۸ــ یوزپلنگ
۹۹ــ گوزن کوهی
۱۰۰ــ مرغ بهشتی
۱۰۱ــ عنتر دم‌دراز
۱۰۲ــ گربه وحشی
۱۰۳ــ نیله گاو
۱۰۴ــ مرغ منقاردار موزی
۱۰۵ــ مرغ مقلد
۱۰۶ــ گراز
۱۰۷ــ لاکپشت دریایی
۱۰۸ــ بوزینه انسان‌نما
۱۰۹ــ میمون
۱۱۰ــ سنجاب پوزه دراز
۱۱۱ــ کرگدن
۱۱۲ــ گربه زباد
۱۱۳ــ نوعی طاووس
۱۱۴ــ سوسمار
۱۱۵ــ جوجه تیغی
۱۱۶ــ آهو ختایی
۱۱۷ــ خرس
۱۱۸ــ نوعی مرغ منقاردار
۱۱۹ــ تمساح
۱۲۰ــ سمور آبی (دریایی)
۱۲۱ــ نوعی کرکس
۱۲۲ــ گربه زباد
۱۲۳ــ بوزینه
۱۲۴ــ مار بوآ
۱۲۵ــ خارپشت (جوجه تیغی)
۱۲۶ــ پلنگ
۱۲۷ــ میمون
۱۲۸ــ سوسمار
۱۲۹ــ نوعی سمور
۱۳۰ــ میمون
۱۳۱ــ اورانگوتان
۱۳۲ــ گراز وحشی
۱۳۳ــ میمون
۱۳۴ــ نوعی طوطی
۱۳۵ــ گربه وحشی
۱۳۶ــ سوسمار
۱۳۷ــ میمون درازدست
۱۳۸ــ مار آبی
۱۳۹ــ موش خرمای دم‌بلند
۱۴۰ــ میمون
۱۴۱ــ خفاش میوه‌خوار
۱۴۲ــ موش خرمای کیسه‌دار
۱۴۳ــ گوزن
۱۴۴ــ نیزه ماهی (کرگدن دریایی)
۱۴۵ــ دلفین
۱۴۶ــ نوعی ماهی شکاری
۱۴۷ــ اره ماهی
۱۴۸ــ صدف خوراکی دریایی
۱۴۹ــ نوعی ماهی
۱۵۰ــ وال اسپرم
۱۵۱ــ شمشیرماهی
۱۵۲ــ دلفین منقاردار
۱۵۳ــ بال (بالن)
۱۵۴ــ گاو دریایی
۱۵۵ــ گاو دریایی



نقشه
حیات وحش قارهٔ اروپا

۱ـ نوعی پنگوئن
۲ـ شاهین
۳ـ مرغ طوفان
۴ـ مرغابی سیاه مخملی
۵ـ نوعی جونده
۶ـ گوزن قطبی
۷ـ جغد سفید (جغد برفی یا قطبی)
۸ـ مرغ نوروزی (کاکائی)
۹ـ خوک دریایی (شیر دریایی)
۱۰ـ غاز
۱۱ـ نوعی گوشتخوار پستاندار
۱۲ـ روباه قطبی
۱۳ـ گوزن قطبی
۱۴ـ نوعی پرنده گنجشکسان
۱۵ـ نوعی خروس سیاه (سیاه خروس)
۱۶ـ اردک قطبی
۱۷ـ نوعی خروس سیاه آوازه‌خوان
۱۸ـ نوعی پنگوئن منقار باریک
۱۹ـ سمور
۲۰ـ سیاه‌گوش
۲۱ـ سمور
۲۲ـ شاهین بحری
۲۳ـ جغد
۲۴ـ گرگ
۲۵ـ خرس قهوه‌ای
۲۶ـ غاز
۲۷ـ خرگوش
۲۸ـ کبک
۲۹ـ قاقم (از تیره راسو)
۳۰ـ گوزن زرد
۳۱ـ مرغ نوروزی پشت‌سیاه (کاکائی)
۳۲ـ پرستو دریایی
۳۳ـ سهره سرسیاه (از خانواده گنجشکسان)
۳۴ـ سگ دریایی (فک)
۳۵ـ لک‌لک سیاه
۳۶ـ سگ دریایی (فک)
۳۷ـ سنجاب خرمای دم‌پشمالو
۳۸ـ گوزن
۳۹ـ حواصیل
۴۰ـ اردک وحشی سرسبز
۴۱ـ سمور
۴۲ـ کبک
۴۳ـ جغد
۴۴ـ چرخ ریسک سرآبی (از خانواده گنجشکسان)
۴۵ـ گراز وحشی (خوک وحشی)
۴۶ـ نوعی مار
۴۷ـ گوزن
۴۸ـ غاز خاکستری
۴۹ـ گاو کوهان‌دار وحشی
۵۰ـ سارگپه
۵۱ـ نوعی کلاغ
۵۲ـ کلاغ سیاه (غراب)
۵۳ـ فلامینگو
۵۴ـ گربه وحشی
۵۵ـ موش خرمای کوهی
۵۶ـ بز کوهی (پازن)
۵۷ـ نوعی بز کوهی
۵۸ـ قرقاول
۵۹ـ رودک (گورکن اروپایی)
۶۰ـ کفچه نول
۶۱ـ روباه
۶۲ـ نوعی سمور دریایی
۶۳ـ عقاب‌طلایی
۶۴ـ باکلان
۶۵ـ خارپشت (جوجه تیغی)
۶۶ـ شغال
۶۷ـ پلیکان
۶۸ـ نوعی موش
۶۹ـ باقرقره
۷۰ـ خرگوش
۷۱ـ نوعی گوزن شبیه گوسفند
۷۲ـ میش مرغ (هوبره)
۷۳ـ بوتیمار (غم‌خورک)
۷۴ـ حواصیل
۷۵ـ شاهین پاسرخ
۷۶ـ زاغی
۷۷ـ نوعی بز کوهی
۷۸ـ نوعی سیاه‌گوش
۷۹ـ کبک
۸۰ـ نوعی بوزینه
۸۱ـ قوچ کوهی
۸۲ـ لک‌لک سفید
۸۳ـ چنگر (پرنده آبزی)
۸۴ـ نوعی کبک
۸۵ـ نوعی مار
۸۶ـ کرکس
۸۷ـ لاکپشت
۸۸ـ نوعی بز کوهی
۸۹ـ شاهین (سنقر) سفید
۹۰ـ گوسفند آسیایی
۹۱ـ پلنگ
۹۲ـ نیزه‌ماهی (کرگدن دریایی)
۹۳ـ شاه‌ماهی
۹۴ـ گراز دریایی (خوک آبی)
۹۵ـ نوعی ماهی
۹۶ـ وال اسپرم
۹۷ـ نوعی ماهی



نقشه

حیات وحش قارهٔ افریقا

۱ــ نوعی مار
۲ــ نوعی غزال (آهو)
۳ــ شغال
۴ــ پلیکان
۵ــ آفتاب‌پرست
۶ــ نوعی غزال (آهو)
۷ــ موش خرما
۸ــ لکلک مصری (لکلک نیل)
۹ــ موش دوپا
۱۰ــ روباه دشتی
۱۱ــ سیاه‌گوش
۱۲ــ نوعی بوزینه
۱۳ــ کفتار
۱۴ــ نوعی موش
۱۵ــ نوعی شیر
۱۶ــ کرکس
۱۷ــ فلامینگو
۱۸ــ نوعی قوچ
۱۹ــ شغال
۲۰ــ نوعی غزال (آهو) افریقایی
۲۱ــ نوعی لکلک سنگالی
۲۲ــ زرافه
۲۳ــ تمساح
۲۴ــ نوعی پرنده شکاری
۲۵ــ نوعی میمون دم‌دراز قرمز
۲۶ــ میمون (دیانا)
۲۷ــ مورچه‌خوار
۲۸ــ گاو کوهی
۲۹ــ اسب آبی
۳۰ــ میمون افریقایی (دم‌دراز و بدن باریک دارد)
۳۱ــ نوعی بوزینه
۳۲ــ شترمرغ افریقایی
۳۳ــ پلنگ
۳۴ــ نوعی سار
۳۵ــ فیل افریقایی
۳۶ــ حاجی لکلک هندی
۳۷ــ لکلک وادی نیل
۳۸ــ گورکن
۳۹ــ نوعی میمون (پاپیو)
۴۰ــ نوعی غزال (آهو) افریقایی
۴۱ــ گورخر سومالیایی
۴۲ــ یوزپلنگ
۴۳ــ گاو کوهی
۴۴ــ اسب آبی
۴۵ــ نوعی غزال (آهو)
۴۶ــ نوعی غزال (آهو)
۴۷ــ نوعی گاو
۴۸ــ گراز افریقایی (خوک وحشی)
۴۹ــ طوطی خاکستری
۵۰ــ اوکاپی
۵۱ــ قرقاول کنگویی
۵۲ــ شمپانزه
۵۳ــ گوریل
۵۴ــ شیر
۵۵ــ نوعی بز کوهی
۵۶ــ گاو کوهان‌دار (زبو)
۵۷ــ گاومیش
۵۸ــ نوعی پرنده شکاری
۵۹ــ نوعی بز کوهی
۶۰ــ نوعی لاشخور
۶۱ــ نوعی گوزن
۶۲ــ گربه دشتی
۶۳ــ کرگدن
۶۴ــ نوعی کرکس
۶۵ــ میمون دم پشمالو
۶۶ــ لاکپشت دریایی
۶۷ــ مار (پیتون)
۶۸ــ درنا (کلنگ)
۶۹ــ نوعی پرنده افریقایی
۷۰ــ نوعی پنگوئن

۷۱ــ سگ دریایی (فک)
۷۲ــ نوعی بز کوهی
۷۳ــ خرگوش کوهی
۷۴ــ نوعی گوزن
۷۵ــ گوراسب
۷۶ــ کرگدن دوشاخ
۷۷ــ نوعی کفتار
۷۸ــ نوعی بز کوهی
۷۹ــ نوعی گوزن
۸۰ــ نوعی مار
۸۱ــ میمون ماداگاسکاری
۸۲ــ نوعی میمون (فولووس)
۸۳ــ طوطی ماداگاسکاری
۸۴ــ نوعی یوزپلنگ
۸۵ــ گربه‌سان وحشی
۸۶ــ کوسه ببری
۸۷ــ دلفین
۸۸ــ سفره‌ماهی
۸۹ــ کوسه
۹۰ــ وال قاتل
۹۱ــ مرغ ماهی‌خوار
۹۲ــ وال اسپرم
۹۳ــ چکش‌ماهی (کوسه چکشی)
۹۴ــ ماهی پرنده
۹۵ــ نوعی ماهی

نقشه
حیات وحش قارهٔ امریکای شمالی



۱ـ خوک دریایی (شیر دریایی)
۲ـ خرس سیاه
۳ـ گوزن قطبی
۴ـ قوچ کوهی
۵ـ مرغابی سیاه
۶ـ غاز
۷ـ مرغ نوروزی (کاکائی)
۸ـ روباه
۹ـ مرغابی قطبی
۱۰ـ گوزن قطبی
۱۱ـ مرغ طوفان
۱۲ـ سگ دریایی (فک)
۱۳ـ خرس قطبی
۱۴ـ کبک
۱۵ـ نوعی پنگوئن منقار باریک
۱۶ـ شاهین
۱۷ـ خرگوش قطبی
۱۸ـ مرغ نوروزی پشت‌سیاه (کاکائی)
۱۹ـ موش صحرایی قطبی
۲۰ـ جغد سفید (جغد برفی یا قطبی)
۲۱ـ گاو نر کوهان‌دار
۲۲ـ خوک دریایی (شیر دریایی)
۲۳ـ خرس سیاه
۲۴ـ باکلان
۲۵ـ گرگ
۲۶ـ گاو امریکایی (بوفالو)
۲۷ـ گوزن
۲۸ـ قوی قطبی
۲۹ـ سیاه‌گوش
۳۰ـ مرغ ماهی‌خوار
۳۱ـ خرس خاکستری
۳۲ـ عقاب دریایی
۳۳ـ نوعی گورکن
۳۴ـ راکون
۳۵ـ اردک وحشی سرسبز
۳۶ـ نوعی جانور گوشتخوار
۳۷ـ شیر دریایی
۳۸ـ بز کوهی
۳۹ـ روباه
۴۰ـ خوک دریایی (شیر دریایی)
۴۱ـ گوزن امریکایی
۴۲ـ جغد
۴۳ـ بزمجه
۴۴ـ نوعی مرغ‌سان
۴۵ـ نوعی جونده (از جنس موش خرما)
۴۶ـ راسو
۴۷ـ سگ آبی
۴۸ـ ساریغ (ساریق)
۴۹ـ نوعی سمور
۵۰ـ عقاب دریایی
۵۱ـ سنجاب خاکستری
۵۲ـ گوزن
۵۳ـ پرستوی دریایی
۵۴ـ مار زنگی
۵۵ـ نوعی خوک وحشی
۵۶ـ مرغ انجیرخوار
۵۷ـ تمساح
۵۸ـ روباه خاکستری
۵۹ـ راسو
۶۰ـ بوقلمون وحشی
۶۱ـ گربه پلنگی
۶۲ـ نوعی سنجاب
۶۳ـ لاکپشت خالدار سفید
۶۴ـ تمساح
۶۵ـ قورباغه
۶۶ـ مار زنگی
۶۷ـ کرکس
۶۸ـ سوسمار (بزمجه)
۶۹ـ نوعی طوطی
۷۰ـ نوعی جانور کیسه‌دار (آبی)
۷۱ـ نوعی پرنده گوشتخوار
۷۲ـ نوعی پرنده دانه‌خوار بزرگ
۷۳ـ فلامینگو
۷۴ـ اگوتی (شبیه خرگوش)
۷۵ـ لاکپشت دریایی
۷۶ـ نیزه‌ماهی (کرگدن دریایی)
۷۷ـ نهنگ گروئنلندی
۷۸ـ ماهی خال مخالی
۷۹ـ نوعی ماهی اقیانوس اطلس
۸۰ـ ماهی آزاد
۸۱ـ ماهی پیکودا
۸۲ـ نوعی ماهی
۸۳ـ نوعی ماهی شکاری (از جنس نیزه ماهی)
۸۴ـ نوعی ماهی
۸۵ـ ماهی پرنده
۸۶ـ کوسه ببری
۸۷ـ دلفین
۸۸ـ وال اسپرم



نقشه

حیات وحش قارهٔ امریکای جنوبی

۱ـ لاکپشت دریایی
۲ـ مرغ شبگرد
۳ـ تمساح
۴ـ نوعی خرس
۵ـ میمون
۶ـ نوعی میمون
۷ـ نوعی لاکپشت
۸ـ گربه پلنگی
۹ـ نوعی میمون دم‌دراز
۱۰ـ گاو دریائی
۱۱ـ سوسمار بزرگ امریکایی (بزمجه)
۱۲ـ مار زهردار (موتا)
۱۳ـ نوعی طوطی بزرگ امریکایی
۱۴ـ نوعی مورچه‌خوار
۱۵ـ مارماهی الکتریکی
۱۶ـ نوعی میمون دم‌دراز
۱۷ـ عقاب میمون‌خوار
۱۸ـ مرغ منقار موزی
۱۹ـ طوطی گردن سرخ
۲۰ـ جوجه‌تیغی
۲۱ـ جانور تنبل دوانگشتی
۲۲ـ راکون
۲۳ـ نوعی میمون زوزه‌کش
۲۴ـ خوک خرطوم‌دار
۲۵ـ نوعی میمون درختی (روفا)
۲۶ـ نوعی گوزن
۲۷ـ خوک خرطوم‌دار کوهی
۲۸ـ نوعی سوسمار آبی
۲۹ـ نوعی مار
۳۰ـ خفاش خون‌آشام
۳۱ـ نوعی دلفین
۳۲ـ نوعی جانور گوشتخوار (مانند راکون)
۳۳ـ نوعی جانور جونده
۳۴ـ کرکس نوک زرد
۳۵ـ سگ آبی
۳۶ـ نوعی ماهی بزرگ رودخانه‌ای
۳۷ـ طوطی
۳۸ـ نوعی جانور بزرگ جونده
۳۹ـ نوعی مرغ منقاردار (توکان)
۴۰ـ نوعی پرنده سر سرخ
۴۱ـ لاکپشت دریایی
۴۲ـ کرکس
۴۳ـ نوعی جانور جونده و نقب‌زن
۴۴ـ نوعی پرنده گنجشکسان
۴۵ـ لاما (شتر بی‌کوهان)
۴۶ـ کرکس
۴۷ـ نوعی بز کوهی
۴۸ـ لاکپشت خشکی بزرگ
۴۹ـ گراز
۵۰ـ روباه
۵۱ـ گوزن زرد
۵۲ـ شهر کوهی (پوما)
۵۳ـ نوعی بوزینه
۵۴ـ گورکن
۵۵ـ گربه وحشی
۵۶ـ نوعی پرنده دم‌دراز
۵۷ـ راسو
۵۸ـ پلنگ
۵۹ـ گربه وحشی (ایرا)
۶۰ـ مار بوآ (غیر سمی)
۶۱ـ نوعی گربه‌سان (چین‌چیلا)
۶۲ـ باقرقره
۶۳ـ سگ وحشی
۶۴ـ نوعی مار
۶۵ـ نوعی راسوی دم‌دراز
۶۶ـ نوعی سوسمار آبی
۶۷ـ نوعی مورچه‌خوار برزیلی
۶۸ـ خفاش
۶۹ـ نوعی موش
۷۰ـ پاکا (جانوری جونده)
۷۱ـ قوش
۷۲ـ کرکس
۷۳ـ شیر کوهی (پوما)
۷۴ـ گرگ
۷۵ـ مورچه‌خوار (تاتوس)
۷۶ـ نوعی گوزن
۷۷ـ نوعی مرغ‌سان
۷۸ـ مورچه‌خوار
۷۹ـ نوعی جانوار گوشتخوار (شبیه سمور)
۸۰ـ میمون (کارایآ)
۸۱ـ نوعی مرغابی
۸۲ـ لاما (شتر بی‌کوهان)
۸۳ـ نوعی گربه وحشی
۸۴ـ نوعی لاکپشت گردن‌دراز
۸۵ـ چلچله سیاه
۸۶ـ شترمرغ
۸۷ـ آهوی سرخ‌رنگ
۸۸ـ نوعی جانور جونده
۸۹ـ قوی گردن‌دراز
۹۰ـ عقاب ماهیگیر
۹۱ـ نوعی پنگوئن تاجدار (نر)
۹۲ـ نوعی پرنده دریایی
۹۳ـ خوک دریایی (شیر دریایی)
۹۴ـ لاکپشت دریایی
۹۵ـ بزمجه آبی
۹۶ـ سوسمار
۹۷ـ چکش ماهی (کوسه چکشی)
۹۸ـ ماهی پیکودا
۹۹ـ صندوق ماهی
۱۰۰ـ نوعی ماهی تزئینی
۱۰۱ـ اژدرماهی
۱۰۲ـ کوسه
۱۰۳ـ بال (بالن) پاسفیک
۱۰۴ـ دلفین
۱۰۵ـ وال اسپرم



نقشه

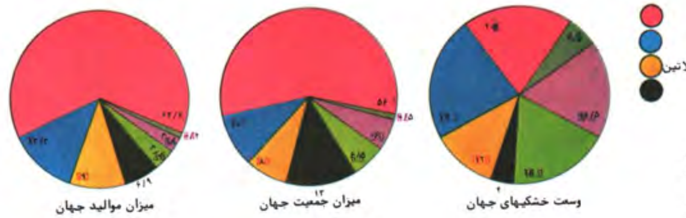
حیات وحش قارهٔ اقیانوسیه

۱ـ درخت کرنا
۲ـ نخل روغنی
۳ـ درخت کادی (گیاه تک‌لپه‌ای)
۴ـ واژه معادل فارسی ندارد
۵ـ واژه معادل فارسی ندارد
۶ـ درخت اقاقیا
۷ـ بوته ترشک
۸ـ واژه معادل فارسی ندارد
۹ـ درخت سرخس نخلی استرالیایی
۱۰ـ درخت بلندی از خانواده کاج
۱۱ـ نوعی درخت اوکالیپتوس
۱۲ـ درخت شیرخشت
۱۳ـ درخت سقز
۱۴ـ درخت شجر (درخت بطری‌شکل)
۱۵ـ نوعی درخت اوکالیپتوس
۱۶ـ نوعی درخت اوکالیپتوس
۱۷ـ درخت راش
۱۸ـ درخت سرخ‌دار
۱۹ـ نوعی جانوار جونده آبزی
۲۰ـ مرغی بهشتی (ماده)
۲۱ـ جوجه تیغی استرالیایی
۲۲ـ خفاش میوه‌خوار
۲۳ـ موش خرمای کیسه‌دار
۲۴ـ گربه زباد
۲۵ـ تمساح
۲۶ـ بزمجه
۲۷ـ موش صحرایی
۲۸ـ کانگورو
۲۹ـ مرغ وحشی (پرنده مرغ‌سان)
۳۰ـ کانگورو
۳۱ـ لاکپشت دریایی
۳۲ـ جوجه تیغی استرالیایی (خارپشت)
۳۳ـ شترمرغ استرالیایی
۳۴ـ سنجاب کیسه‌دار
۳۵ـ موش صحرایی
۳۶ـ نوعی پستاندار آبزی
۳۷ـ لاکپشت دریایی
۳۸ـ موش‌کیسه‌دار
۳۹ـ خرگوش اروپایی
۴۰ـ موش کانگورو (موش صحرایی)
۴۱ـ نوعی موش صحرایی
۴۲ـ قوی سیاه
۴۳ـ گرگ تاسمانیایی
۴۴ـ نوعی سوسمار استرالیایی
۴۵ـ نوعی سگ وحشی استرالیایی
۴۶ـ مرغ زنبورخوار استرالیایی
۴۷ـ نوعی موش
۴۸ـ کانگورو
۴۹ـ شترمرغ استرالیایی
۵۰ـ موش کیسه‌دار
۵۱ـ طوطی کاکل‌دار استرالیایی
۵۲ـ جانوری کیسه‌دار درختی
۵۳ـ مرغ ماهی‌خوار
۵۴ـ موش خرمای پرنده
۵۵ـ کانگورو
۵۶ـ گربه استرالیایی
۵۷ـ مرغ بهشتی
۵۸ـ گرگ تاسمانیایی
۵۹ـ جانوری گوشتخوار و نقب‌زن
۶۰ـ جوجه تیغی استرالیایی (خارپشت)
۶۱ـ نوعی سوسمار
۶۲ـ نوعی پرنده به نام " مینا "
۶۳ـ جغد طوطی
۶۴ـ نوعی خفاش
۶۵ـ موش کانگوروی
۶۶ـ مرغ بدون بال (کیوی)
۶۷ـ پنگوئن
۶۸ـ پرنده شهدخوار (مگس‌خوار)
۶۹ـ بال (بالن)
۷۰ـ شمشیرماهی
۷۱ـ گاو دریایی
۷۲ـ جزیره مرجانی
۷۳ـ نوعی ماهی تزئینی (آنجل خجالتی)
۷۴ـ نوعی ماهی تزئینی
۷۵ـ کوسهٔ سفید
۷۶ـ نوعی ماهی آزاد
۷۷ـ نوعی بال (بالن) استرالیایی
۷۸ـ دلفین
۷۹ـ نوعی ماهی تاژکدار
۸۰ـ نوعی گاو دریایی
۸۱ـ کوسه

جمعیت جهان

جمعیت کره زمین از بدو پیدایش انسان رو به افزایش است. اواخر دوره "پالئولیت" یعنی تقریباً ۵۰ هزار سال پیش از این، جمعیت کره زمین حدود ۳ میلیون نفر بود، در این دوران انسانها فقط در مناطق قابل دسترس طبیعی زندگی کرده و به سرزمینهای بی‌بهره و دور از دسترس نیازی احساس نمی‌کردند.

در سال ۱۰۰۰ میلادی جمعیت روی زمین ۳۰۰ میلیون نفر بوده و در سال ۱۸۰۰ بالغ بر ۹۱۰ میلیون نفر شده بود و پیش‌بینی شده که تا پایان قرن بیستم به ۶ میلیارد و تا سال ۲۰۲۲ میلادی به ۸ میلیارد نفر افزایش یابد.



مردم و سرزمینها

در نمودارهای فوق سهم قاره‌های جهان از جمعیت، موالید و وسعت نشان داده شده‌است. در سه نمودار رنگ قرمز بیانگر قاره آسیا می‌باشد. می‌بینیم که نسبت جمعیت و موالید به وسعت متناسب نمی‌باشد.

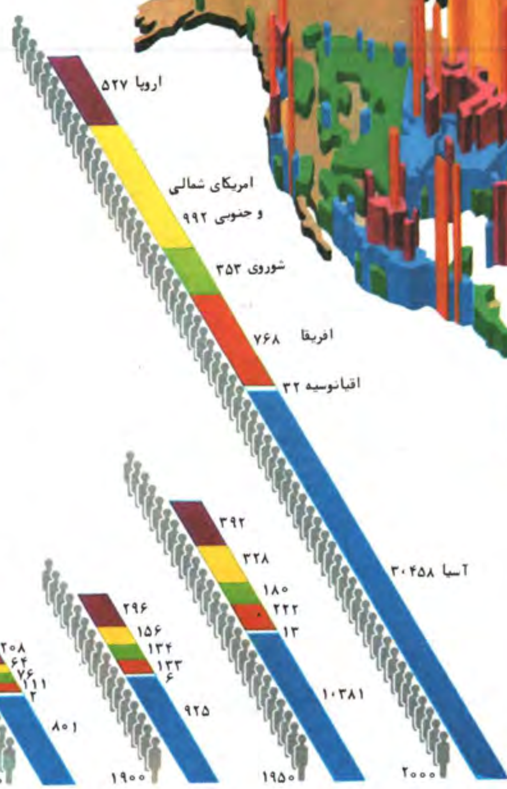
تراکم جمعیت جهان

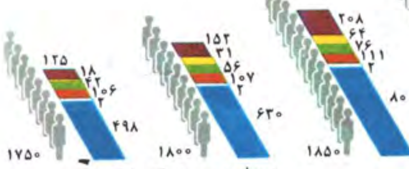
جمعیت جهان به طور ناهمگونی در سراسر دنیا توزیع گردیده است. نقشه فوق تراکم جمعیت جهان را نسبت به ارتفاع هر ستون نشان می‌دهد. در کشور استرالیا کمترین و در هونگ‌کونگ بیشترین جمعیت نسبی وجود دارد.



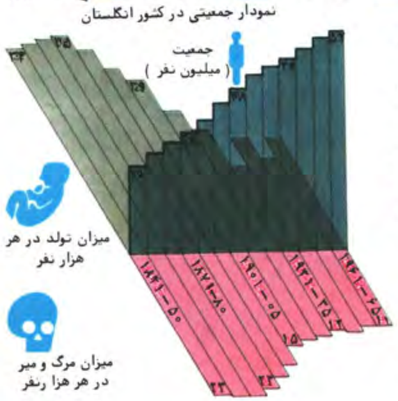
انفجار جمعیت

یکی از بزرگترین مشکلاتی که امروزه انسانها با آن مواجه می‌باشند، افزایش متوالی و غیرقابل کنترل تعداد آنها می‌باشد، هنگامی که کل جمعیت جهان به صورت نمودار طرح می‌شوند (نمودار دست راست از سال ۲۰۰۰ تا ۱۷۵۰) این مسئله وحشتناک بیشتر نمایان می‌گردد، حتی برای سال ۲۰۰۰ مشکلات عدیده مایوس‌کننده‌ای، دنیای مملو از جمعیت را تهدید می‌کند.





نمودار جمعیتی در کشور انگلستان

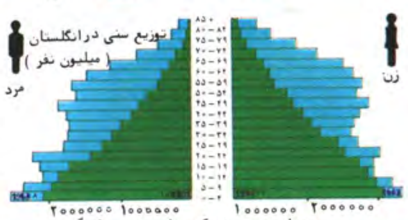


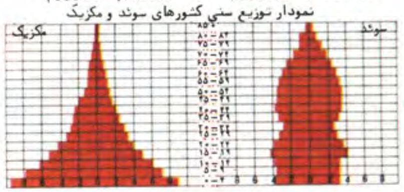
نمودار میزان موالید و مرگ و میر در انگلستان

یکی از دلایل اساسی رشد جمعیت، افزایش موالید نسبت به مرگ و میر می‌باشد. در کشور انگلستان میزان موالید و مرگ و میر در ۱۰۰ سال گذشته کاهش یافته است اما در مدت ۵ سال نرخ تولد از مرگ و میر بیشتر شده است.

توزیع سنی

رشد جمعیت در کشور انگلستان در حدود ۰/۵٪ و یا ۲۵۰۰۰۰ نفر در سال می‌باشد. این رشد، توزیع سنی متعادلی را برقرار می‌کند.





نمودار توزیع سنی کشورهای سوئد و مکزیک

شمال قاره امریکا و اروپا

قاره اروپا برای قرنها ۱/۶ جمعیت جهان را در خود جای داده بود. ولی در مقابل توسعه کشورهای دیگر این نسبت کاهش یافته است. در مقابل شمال امریکا تقریباً در ۲۰۰ سال گذشته خالی از سکنه بوده اما مهاجرت، به طرف غرب باعث گسترش این قاره شده است ولی بیشتر جمعیت هنوز نیز در اطراف سواحل و دریاهای بزرگ متمرکز هستند.

امریکای لاتین

در سال ۱۷۵۰ میلادی امریکای مرکزی و جنوبی ۶ برابر بیشتر از امریکای شمالی جمعیت داشتند. اگرچه امریکای شمالی در سال ۱۸۶۰ از نظر جمعیت دستخوش حوادثی شده بود ولی با این حال امروزه امریکای جنوبی دارای رشد جمعیت سریعتری مخصوصاً در اطراف دریاچه‌ها است.



خانواده‌های بزرگ

وجود خانواده‌های بزرگ، دیگر در کشور انگلستان یک امر عادی نمی‌باشند، اما در برخی از مناطق جهان سنت خانواده‌های بزرگ هنوز هم برقرار می‌باشد.

افریقا

قاره افریقا قرنها موطن بیش از صد میلیون نفر جمعیت بوده است و امروزه نرخ رشد جمعیت نیز در همه جا بالا است. اما تراکم جمعیت بجز در اطراف رود نیل (مناطقی که انسانها حداقل ده هزار سال پیش در اطراف آن زندگی کرده‌اند) هنوز پائین است. در سال ۲۰۰۰ پیش‌بینی می‌شود که جمعیت این قاره حتی به ۱۰۰۰۰ میلیون نفر هم برسد.







نمونه‌ای از مسکن حاشیه‌ای در هونگ‌کونگ

مهاجرت به شهرها

در تمام نقاط جهان مردم در جستجوی استانداردهای بهتر زندگی به شهرها مهاجرت می‌کنند. بیشتر شهرهای بزرگ دنیا این مهاجرت سریع را نمی‌توانند پذیرا باشند و بالاخره پیامد های پیش‌بینی‌نشده به همراه دارند. متراکم‌ترین شهر جهان هونگ‌کونگ است که بیش از ۵۰۷۰۰۰۰ نفر در مساحتی اندک زندگی می‌کنند.



نمونه‌ای از مسکن آپارتمانی در هونگ‌کونگ

قاره آسیا

از بدو پیدایش انسان تا کنون قاره آسیا همیشه پرجمعیت‌ترین قاره جهان بوده و هست. کشور چین در این میان همیشه رتبه اول را دارا بوده و در حال حاضر جمعیتی معادل ۱۰۱۰۳۰۹۰۰۰۰۰ نفر در خود جای داده است.

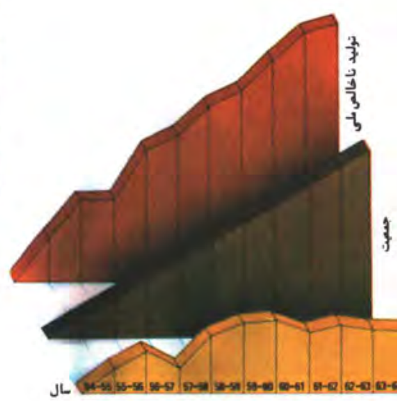
سرزمین ژاپن در این قاره با وسعت بسیار کم مملو از جمعیت شده ولی البته در نواحی کوهستانی جمعیت زیادی مسکن گزیده‌اند. در حال حاضر جمعیت ژاپن به سرعت، آغاز این قرن افزایش نمی‌یابد.

هند

از زمانهای گذشته سواحل رود گنگ و دره‌های اطراف آن مرکز تجمع انسانهای بسیاری بوده‌است. جمعیت این سرزمین همیشه دچار حوادث طبیعی بوده ولی پیشرفتهای اخیر باعث شده است که جمعیت هند رو به فزونی رود و در سال ۲۰۰۰ میلادی پیش‌بینی شده که به حدود ۱۰۳۰۰ میلیون نفر برسد.

استرالیا

کشور استرالیا شهرها و مناطق مسکونی بسیاری بنا نموده و اراضی فراوانی را احیاء کرده است ولی هنوز یکی از کم‌تراکم‌ترین کشورهای جهان به شمار می‌آید.



توسعه و پیشرفت

می‌دانید که حد مصرف سرانه زندگی انسان بستگی به تولید کلی برای هر نفر دارد، در حال حاضر افزایش سریع جمعیت همراه با افزایش منابع دیگر می‌باشد. این امر بخصوص در کشورهای در حال توسعه نقش اساسی دارد زیرا که حد مصرف سرانه در اینگونه کشورها از حد استاندارد کمتر می‌باشد. معمولاً این کشورها در مناطق گرمسیری جهان واقع شده‌اند.

حد مصرف سرانه جهان



زمان دوبرابر شدن جمعیت

افزایش جمعیت جهان ناشی از فزونی نسبت موالید به مرگ و میر است. مدت‌زمان دوبرابر شدن جمعیت جهان با رشد سالیانه‌ای حدود ۱/۷ درصد نزدیک به ۴۱ سال بالغ می‌گردد.



نقشه
جهان اسلام

مقیاس: ۱۱۰۰۰۰۰۰۰

کیلومتر ۲۸۰ ۲۱۰ ۱۴۰ ۷۰ ۰



بیش از ۷۶ درصد
۵۱ – ۷۵
۲۶ – ۵۰
۱۶ – ۲۵
۶ – ۱۵
۰ – ۵





مختصری ازگسترش اسلام

ظهور دیانت اسلام در قرن هفتم میلادی توسط پیامبر اکرم (ص) در جزیرةالعرب انتشار یافت . چون آن حضرت و یارانش با مخالفت قریش که تولیت بتخانه مکه را داشتند روبه‌رو گردیدند ، در سال ۶۲۲ میلادی از شهرمکه به مدینه هجرت کردند و بعدها تاریخ این هجرت مبداء تاریخ اسلامی قرار گرفت . دین مبین اسلام در اندک زمان در سراسر شبه جزیره عربستان انتشار یافت وپس از آن به وسیله مسلمانان به دیگر سرزمینها برده شد و بتدریج در زمان کوتاهی از سواحل قاره افریقا ، سرزمین اندلس (شبه جزیرهٔ ایبری که به اسپانیا و پرتغال اطلاق می‌گردد) و شبه جزیره هندوچین ، تا اندونزی پیش رفت . این پیشرفت از شمال تا نزدیکی سیبری و از جنوب به زنگبار گسترش یافته و لذا حوضه نفوذ اسلام گسترش یافت .

از آن دوره به بعد اکثر این مناطق مذهب ، فرهنگ و زبان علمی مشترکی پیدا کردند و حتی چندین قرن همه ممالک اسلامی دارای حکومت واحدی بودند . امروزه نفوس مسلمین جهان اسلام بیش از ۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ نفر برآورد شده که قسمت عمدهٔ آن در دو قاره آسیا و افریقا ساکن می‌باشند و بقیه در سایر قاره‌های جهان به نسبت کم و بیش پراکنده هستند .

مختصری از زمان جهانی

استفاده از طول جغرافیائی در جهان ، در کشور انگلستان از سال ۱۷۶۷ میلادی که اساس تقویم سالانه این کشور بر روی اطلاعات گرینیچ قرار گرفت ، شروع گردید و در نقشه‌ها طول جغرافیائی مورد استفاده قرار گرفت و گرینیچ به عنوان یک مبداء اهمیت پیدا کرد . از سال ۱۸۴۰ زمان گرینیچ در حرکت قطارها و کشتیها مورد توجه قرار گرفت . از سال ۱۸۸۰ به بعد ، به علت توسعه روابط بین‌المللی ، نیاز به یک مبنای کلی برای زمان احساس شد ، در کنفرانس سال ۱۸۸۴ (کنفرانس بین‌المللی نصف‌النهار در واشینگتون) برای دستیابی به موقعیتهای جغرافیائی هماهنگ در سطح دنیا ، تصمیم گرفته شد که نصف‌النهاری که از مرکز تلسکوپ رصدخانه گرینیچ عبور می‌نماید به عنوان مبداء طول جغرافیائی انتخاب شود و از آن ایام تاکنون نصف‌النهار مبداء صفردرجه ، نصف‌النهار گرینیچ تعیین گردید . در سال ۱۹۱۱ کره زمین از نظر حساب زمان به ۲۴ منطقه زمانی موسوم به قاچ‌های ساعتی منقسم گردید و زمان نصف‌النهار مرکزی هر قاچ به عنوان زمان رسمی منطقه زمانی مربوطه برگزیده شد . فاصله بین هریک از این قاچ‌ها ۱۵ درجه می‌باشد که این ۱۵ درجه مساوی یک‌ساعت است به این ترتیب که نصف‌النهار گرینیچ صفر می‌باشد و نصف‌النهارهائی که در سمت شرق قرار دارد به ترتیب از ۱+ تا ۱۲+ است یعنی هرچه به سمت شرق رویم به ازای هر ۱۵ درجه یک ساعت به ساعت مبداء (گرینیچ) اضافه می‌شود . این حالت در غرب گرینیچ معکوس است . به این ترتیب که نصف‌النهارها از ۱- تا ۱۲- می‌باشند و هرچه به طرف غرب پیش رویم در مقابل هر نصف‌النهار (۱۵ درجه) یک ساعت از ساعت مبداء کسر می‌گردد و این امر موجب می‌شود که درست در مقابل نصف‌النهار گرینیچ خط زمانی به نام خط روزگردان (خط بین‌المللی زمان) ایجاد گردد که شرق آن با غرب ۲۴ ساعت (یکشبانه روز) اختلاف دارد ، البته این خط مستقیم نبوده و بنا به مرزهای بین‌المللی به اطراف تمایل پیدا می‌کند .



راهنمای مناطق زمانی

- مناطق زمانی استانداردی که دارای ساعت زوج هستند
- مناطق زمانی استانداردی که دارای ساعت فرد هستند
- مناطقی که ۳۰ دقیقه با زمان استاندارد منطقه‌ای اختلاف دارند
- مناطقی که ۴۵ دقیقه با زمان استاندارد منطقه‌ای اختلاف دارند
- مناطقی که از زمان استاندارد استفاده نمی‌کنند .
- ۹/۳۰ دقیقه / ساعت

نقشه منطقه‌های زمانی جهان

تصویر : مرکاتور

مقیاس در خط استوا : ۱ : ۱۷۵ ۰۰۰ ۰۰۰

▣ اعداد جدول بالای نقشه نمایانگر اختلاف ساعت مناطق زمانی استاندارد ، نسبت به زمان رسمی گرینیچ است .

▣ اعداد جدول پائین نقشه ساعت مناطق زمانی را در لحظهٔ ظهر گرینیچ نمایش می‌دهد .



راهنمای علائم نقشه

هر مربع = ۴۰۰ میلیون دلار

علائمی که در نقشه فاقد مربع نمودار ارزش مواد معدنی هستند، دارای ارزشی کمتر از ۴۰۰ میلیون دلار می‌باشند.

مواد خام انرژی‌زا:
- نفت
- گاز
- زغال سنگ
- زغال قهوه‌ای
- اورانیوم

سنگ فلزات:
- آهن
- مس
- طلا
- کروم
- منگنز
- نیکل
- قلع
- روی
- نقره
- آلومینیم
- سرب
- منیزیم
- مولیبدن
- ولفرام

سایر مواد خام:
- الماس
- پنبه‌نسوز
- پتاس
- نمک طعام
- فسفات

حمل و نقل دریائی مهمترین مواد خام:
- نفت
- آهن
- زغال‌سنگ

ارزش مواد خام حمل شده:
- کمتر از ۲ میلیارد دلار،
- ۲—۱۰ میلیارد دلار،
- ۱۰—۲۰ میلیارد دلار،
- ۲۰—۵۰ میلیارد دلا ،
- بیشتر از ۵۰ میلیارد دلار

وضع اقتصادی کشورها:
- کشورهای صنعتی (با بازار اقتصادی)
- کشورهای سوسیالیستی (با برنامه اقتصادی)
- کشورهای تولیدکننده نفت عضو اوپک
- کشورهای درحال توسعه
- کشورهائی که بیش از ۵۰٪ استخراج معادن آنها صادر می‌شود.

نقشه
استخراج معادن و ذخائر
جهان
(درسال)

مقیاس ۹۵ ۰۰۰ ۰۰۰ : ۱

ایـــــران

نام رسمی: جمهوری اسلامی ایران

نام بین المللی: ایران

کشور ایران با ۱۰۶۴۸۰۱۹۵ کیلومترمربع وسعت (شانزدهمین کشور جهان) در نیمکرهٔ شمالی ، نیمکرهٔ شرقی ، در قارهٔ آسیا و در قسمت غربی فلات ایران واقع شده و جزء کشورهای خاورمیانه است .نصف‌النهار ۵ً ۴۴° شرقی از غربی‌ترین نقطه ایران (حدود ۵۰ کیلومتری غرب ماکو) و نصف‌النهار ۱۸ً ۶۳° شرقی از شرقی‌ترین نقطهٔ ایران (حدود ۱۵۰ کیلومتری جنوب شرقی سراوان) عبور می‌کند .همچنین مدار ۳ً ۲۵° شمالی از جنوبی‌ترین نقطهٔ ایران (حدود ۸۵ کیلومتری چابهار) ، و مدار ۴۷ً ۳۹° شمالی از شمالی‌ترین نقطهٔ (حدود ۸۰ کیلومتری شمال ماکو) ایران می‌گذرد .

همسایگان ایران و طول مرزهای مشترک آنها با ایران عبارتند از: اتحاد جماهیر شوروی (۲۰۱۳ کیلومتر) در شمال ، افغانستان (۹۴۵) و پاکستان (۹۷۸) در شرق ، و ترکیه (۴۸۶) و عراق (۱۰۶۰۹ کیلومتر) در غرب . طول سواحل ایران در امتداد دریای خزر از رودخانهٔ آستارا تا خلیج حسینقلی ۶۵۷ کیلومتر ، در دریای عمان از خلیج گواتر تا بندرعباس ۷۸۴ کیلومتر ، و در خلیج فارس از بندرعباس تا دهانهٔ اروندرود نیز ۱۰۲۵۹ کیلومتر است که در مجموع پیرامون ایران بالغ بر ۸۰۷۳۱ کیلومتر می‌باشد .

☆ ☆ ☆

جغرافیـــای طبیعی



حدود ۹۰٪ خاک ایران درمحدوده فلات ایران واقع شده و کشوری کوهستانی محسوب می‌شود .بیش از نیمی از مساحت کشور را کوهها و ارتفاعات ، $\frac{1}{4}$ را صحراها و کمتر از $\frac{1}{4}$ آن را نیز اراضی قابل کشت تشکیل داده است .

ارتفاعات ایران را به طور کلی می‌توان به چهاررشته کوه اصلی تقسیم نمود که عبارتند از: رشته کوههای شمالی ، رشته کوههای غربی ، رشته کوههای جنوبی و کوههای مرکزی و شرقی .

کوههای شمالی از کوههای آرارات در ترکیه شروع شده ، به ترتیب با کوههای علمدار ، سهند ، سبلان ، کوههای طالش ، کوههای قافلانکوه در آذربایجان ؛ رشته کوههای البرز در شمال استان تهران و قسمت جنوبی استانهای گیلان و مازندران و کوههای آلاداغ ، بینالـود ، هزارمسجد و قراداغ در خراسان ادامه یافته و در افغانستان به کوههای هندوکش می‌پیوندند . بلندترین نقطه این کوهها قلهٔ دماوند با ۵۰۶۷۱ متر ارتفاع است که بلندترین نقطهٔ ایران نیز محسوب می‌شود .

رشته‌کوههای غربی نیز از آرارات شروع شده و از شمال غربی به سوی جنوب شرقی امتدادداشته و کوههای ساری‌داش ، چهل‌چشمه ، پنجه‌علی ، الوند ،کوههای بختیاری ، پیشکوه و پشتکوه ، اشتران‌کوه و زردکوه را در بر می‌گیرد که تقریبا" تمام این سلسله کوهها را در مجموع رشته کوه زاگرس می‌نامند . بلندترین نقطه این رشته ، قله دینار (دنا) است که ۴۰۴۰۹ متر ارتفاع دارد .

رشته‌کوههای جنوبی از خوزستان تا سیستان و بلوچستان امتداد یافته و به کوههای سلیمان در پاکستان می‌پیوندد و شامل کوههای سپیدار ، میمند ، کوههای بشاگرد و کوه بم‌پشت می‌باشد .

کوههای مرکزی و شرقی عمدتا" شامل کوههای کرکس ، شیرکوه ، کوهبنان ، جبال بارز ، هزار ، بزمان و تفتان بوده و بلندترین نقطه این کوهها ، کوه هزار (۴۰۴۶۵ متر) می‌باشد .

اکثر رودهای جاری در ایران کم‌آب بوده و تنها رود قابل کشتیرانی آن ،رود کارون است . رودهای ایران در چهارحوضهٔ عمدهٔ دریای خزر ، خلیج فارس و دریای عمان ، دریاچه ارومیه و آبریزهای داخلی جریان دارند .

مهمترین رودهای حوضه خلیج فارس و دریای عمان عبارتند از: کارون ، جراحی ، کرخه ، دز ، زهره ، مند ، هندیجان ، دالکی ، سیمره ، تاب ، نابند ، شور ، اروندرود ، کل ، مهران ، الوند ، میناب ، سرباز و باهوکلات .

سیمینه‌رود ، زرینه‌رود ،آجی‌چای (تلخه‌رود) و نازلوچای از رودهائی هستند که به دریاچه ارومیه می‌ریزند .

رودهای عمدهٔ حوضه دریای خزر عبارتند از: قزل اوزن ، سفیدرود ، شور ، اهرچای ، زنجان‌چای ، شاهرود ، قره سو ، ارس ، چالوس ، هراز ، تجن ، گرگان و اترک .

همچنین رودهای بمپور ، هلیل‌رود ، ماشکل ، شور ، کال‌شور ، جوین ، کر ، زاینده‌رود ، حبله‌رود ، قره‌چای ، کرج ، جاجرود و کشف‌رود نیز به حوضه‌های داخلی می‌ریزند .

خلیج فارس که در جنوب ایران واقع شده و ارتباط دریایی کشور را از طریق تنگهٔ هرمز و دریای عمان با سایر نقاط جهان تأمین می‌کند ، در حدود ۲۴۰۰۰۰۰ کیلومترمربع وسعت دارد .

وسیعترین جزیره‌های ایران که عمدتا" در خلیج فارس و تنگهٔ هرمز واقع شده‌اند عبارتند از: قشم (۱۰۴۹۱ کیلومترمربع) ، کیش (۸۹/۷) ، لاوان (۷۶) ، لارک (۴۸/۷) ، هرمز (۴۱/۹) ، هنگام (۳۳/۶) ، اشک (۲۶/۳ کیلومتر در دریاچه ارومیه) ، فارورِبزرگ (۲۶/۲) ،هندورابی (۲۱/۱) ،خارک (۲۰/۵)،مینو (۱۷/۸) و سری (سیری) (۱۷/۳ کیلومترمربع) .

دریای خزر با ۴۲۴۰۲۰۰ کیلومترمربع وسعت (بزرگترین دریاچهٔ جهان) در شمال ایران واقع شده و ارتباط دریایی ایران را با کشورهای اروپایی از طریق آبراهه‌های اتحاد جماهیر شوروی برقرار می‌کند . آب بیشتر دریاچه‌های ایران شور است و بزرگترین آنها عبارتند از: ارومیه (۴۰۸۶۸ کیلومترمربع) نمک (۱۰۸۰۶) هامون‌جازموریان (۱۰۰۹۷) ،بختگان (۷۵۰) طشک (تشک) (۴۴۲) ،مهارلو(۲۰۸) حوض سلطان (۱۰۶/۵) ، قامور (پریشان) (۴۳) و زریوار (۸/۵ کیلومترمربع) .

حدود ۱۸۰۰۲۰۰ کیلومترمربع از خاک ایران را جنگلها پوشانده که حدود ۵۵/۵٪ آن مربوط به جنگلهای بلوط غرب کشور است و " جنگلهای شمال " در حاشیهٔ جنوبی دریای‌خزر ۱۹٪ ، جنگلهای پستهٔ پراکنده در جنوب و شرق ۱۳/۳٪ ، جنگلهای کوهستانی ارس ۶/۶٪ ، و جنگلهای گرمسیری و کویری نیز ۵/۶٪ آن را تشکیل می‌دهد .

کشور ایران دارای آب‌وهوائی متنوع و متفاوت بوده و با مقایسه نقاط مختلف کشور این تنوع را می‌توان به خوبی مشاهده نمود . ارتفاع کوههای شمالی ، غربی و جنوبی به قدری زیاد است که از تأثیر کلی بادهای مرطوب دریای خزر ، دریای مدیترانه و خلیج فارس در نواحی داخلی ایران جلوگیری می‌کند . به همین سبب دامنه‌های خارجی این کوهها دارای آب و هوای مرطوب بوده و دامنه‌های داخلی آن خشک است .

در کرانه‌های جنوبی دریای خزر آب و هوا معتدل ، و میزان بارندگی آن بخصوص در سواحل غربی گیلان بیشتر از سایر نقاط است . مقدار متوسط گرمای سالانه در حدود ۱۸ درجه سانتی‌گراد می‌باشد .

آب و هوای قسمت غربی کشور مدیترانه‌ای است که در نواحی جنوبی آن آب و هوای نیمه صحرائی گرم نیز بر آن تأثیر می‌گذارد . در این نواحی تابستانها با گرمای شدید در دره‌ها و هوای معتدل در ارتفاعات همراه بوده و در زمستانها هوای معتدل در دره‌ها و سرمای شدید در ارتفاعات حکمفرما است .

در نواحی جنوبی ، با وجود هوای مرطوبی که در سرتاسر این منطقه حاکم است ، میزان حرارت در این قسمتها بالا بوده به طوری که حداکثر گرما ، در خوزستان به ۵۴ درجه سانتی‌گراد نیز می‌رسد . از ویژگیهای این ناحیه تابستانهای گرم و زمستانهای معتدل است و اختلاف درجه‌حرارت در فصول مختلف ، و شب و روز ، زیاد نیست . به علت وجود کوههای البرز در شمال و رشته‌کوههای زاگرس در غرب کشور ، همانگونه که ذکر شد ، نواحی داخلی فلات ایران دارای آب و هوای خشک‌وبیابانی است . در کوهپایه‌های شمالی و غربی اثراتی از آب و هوای معتدل مجاور در آن وجود داشته ، و هرچه از غرب به شرق و از شمال به جنوب برویم از اثر بادهای مرطوب کاسته شده و گرمای هوا نیز افزایش می‌یابد . در قسمت پست مرکزی ،شرقی و جنوب‌شرقی ایران آب و هوای بیابانی حکمفرماست ، که از مشخصات آن سرمای شدید زمستانها و گرمای سوزان تابستانها و اختلاف فاحش بین درجه حرارت شب و روز می‌باشد .

☆ ☆ ☆

جغرافیـــای جمعیت



جمعیت ایران در سال ۱۳۶۵ حدود ۴۹۰۴۴۵۰۰۱۰ نفر (بیست و یکمین کشور جهان) و همچنین در سال ۱۳۶۹ حدودا" ۵۸۰۵۰۰۰۰۰۰ نفر بوده و تراکم آن در هر کیلومترمربع ۳۰/۱ نفر و در سال ۱۳۵۵ این تراکم برابر با ۲۰/۴ نفر بود . از کل جمعیت ایران ۴۵/۳٪ در شهرها ، ۵۴/۳٪ در روستاها ، و ۰/۵٪ غیر ساکن ، و یا به عبارت دیگر تعداد ۳۳۰۰۰۰۰۰۰۰ نفر شهری ، ۲۵۰۵۰۰۰۰۰۰ نفر روستایی ، جمعیت کشور را تشکیل می‌دادند .

پرجمعیت‌ترین شهر ایران (تهران) است که حدود ۱۷/۶٪ از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهد .

از لحاظ توزیع سنی اطفال کمتر از یک سال (۳/۵۸٪) نوباوگان ۱ تا ۵ سال (۱۸/۱۴٪) ، کودکان ۶ تا ۱۰ سال (۱۴/۳۸٪) ، نوجوانان ۱۱ تا ۱۴ سال (۹/۳۶٪) ، جوانان ۱۵ تا ۲۴ سال (۱۸/۹۸٪) ، میانسالان ۲۵ تا ۶۴ سال (۳۲/۴۸٪) ، بزرگسالان ۶۵ سال به بالا (۳/۰۴٪) ،و نامشخص (۰/۰۵٪) تشکیل داده و متوسط عمر مردان ۵۸ سال و زنان ۵۸/۳ سال است .

میزان تولد ۴۳ نفر در هزار و میزان مرگ و میر ۱۲ نفر در هزار و میزان مرگ میر کودکان ۱۱۰ نفر در هزار نوزاد و رشد جمعیت بر اساس سال ۱۳۶۵ با دارا بودن جمعیت فوق و مقایسه با جمعیت سال ۱۳۵۵ دارای رشدی حدود ۳/۹۷٪ بوده است .

۴۵/۶٪ مردم ایران از نژادپارسی ۱۶/۸٪ ترک ، ۹/۱۰٪ کرد ، ۲/۲٪ عرب ، و ۲۶/۳٪ بقیه نژادها می‌باشند . دین رسمی مردم ایران اسلام و پیرو مذهب شیعه اثنی‌عشری ،که ۹۸٪ مردم مسلمان (۹۱٪ شیعه) و از مذاهب دیگر اسلامی که مورد احترام می‌باشند عبارتنداز: حنفی ،شافعی ،مالکی ،حنبلی ، و زیدی . واقلیتهای مذهبی که در ایران شناخته شده‌اند به ترتیب مسیحی ۰/۷٪ ، کلیمی ۰/۳٪ ، زرتشتی ۰/۱٪ ، و بقیه ۰/۱٪ پیرو سایر ادیان دیگر می‌باشند . زبان رسمی و خط رایج در ایران فارسی است . غیر از فارسی ، زبانهای دیگر مانند ترکی (آذری) ، کردی ، عربی ، و بلوچی نیز در نقاط مختلف کشور تکلم می‌شود .

پایتخت ایران شهر تهران است و جمعیت آن در سال ۱۳۶۵ حدود ۸۰۷۱۹۰۴۷۰ نفر بوده و شهرهای مهم از نظر جمعیت عبارتند از:

مشهد (۲۰۰۳۸۰۳۸۸ نفر) ، اصفهان (۱۰۴۲۲۰۳۰۸ نفر) ، تبریز (۱۰۵۶۶۰۹۳۲ نفر) ، شیراز (۱۰۱۲۶۰۰۹۱ نفر) ، اهواز (۵۷۹۰۸۲۶ نفر) ، باختران (۵۶۰۰۵۱۴ نفر) ، قم (۵۴۳۰۱۳۹ نفر) ، ارومیه (۳۰۰۰۷۴۶ نفر) و رشت (۲۹۰۰۸۹۷ نفر) . بنادر مهم ایران عبارتند از: بندر انزلی ، بندر عباس (شهید باهنر) ، بندر بوشهر ، بندر شهید رجائی ، بندر امام خمینی ، بندر آبادان و خرمشهر ، و بندر شهید بهشتی .

حکومت ایران جمهوری اسلامی است ، و بنیانگذار و رهبر آن حضرت امام خمینی (قدس سره‌الشریف) بودند ، که در خرداد سال ۱۳۶۸ رحلت نمودند و در همین سال مجلس خبرگان آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای را به مقام رهبری جمهوری اسلامی ایران انتخاب‌کرد .رئیس جمهور آن حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی است که رسما" در ۲۶ مرداد سال ۱۳۶۸ به عنوان رئیس جمهور ایران سوگند یاد کردند .

قوه مقننه از یک مجلس به نام مجلس شورای اسلامی تشکیل یافته و دارای ۲۷۰ نماینده است که برای یک دوره ۴ ساله انتخاب می‌شوند . مصوبات مجلس فوق در صورتی قابل اجرا است که یک شورای ویژه به نام شورای نگهبان آن را تأیید نماید . قانون اساسی موجود در سال ۱۳۵۸ به دنبال پیروزی انقلاب اسلامی تدوین یافته است . در سال ۱۳۷۰ براساس آخرین تقسیمات کشوری ، ایران از ۲۴ استان ، ۲۲۷ شهرستان و ۶۰۴ بخش تشکیل‌گردیده که هر استان توسط یک استاندار و هر شهرستان توسط یک فرماندار و هر بخش زیر نظر بخشدار اداره می‌شود ، که مشخصات تقسیمات کشوری ایران در صفحات ۴۰ و ۴۱ درج گردیده است .

فعالیت احزابی که به حکومت جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی وفادارند آزاد می‌باشد . روز ملی ایران دوازدهم فروردین (سالروز استقرار نظام جمهوری اسلامی ، در همه‌پرسی دهم و یازدهم فروردین ماه ۱۳۵۸) بوده و در سال ۱۳۲۴ (۱۹۴۵ میلادی) ایران به عنوان یکی از اعضاء اولیه سازمان ملل متحد به عضویت آن درآمده و به علاوه در سازمانهای زیر نیز عضویت دارد .

سازمان خواربار و کشاورزی (فائو) ،آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (یاآآ) ، بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (ایبرد) سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری (ایکائو) ، انجمن بین‌المللی توسعه (آیدا) ،صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی (ایفاد) ، بنگاه مالی بین‌المللی (ایفک) ، سازمان بین‌المللی کار (ایلو) ، صندوق بین‌المللی پول (ایمف) ، سازمان بین‌المللی خطوط کشتیرانی (ایمو) ، اتحادیه بین‌المللی ارتباطات دور (ایتو) ، سازمان آموزش علمی و فرهنگی (یونسکو) ، اتحادیه پست جهانی (یوپو) ، سازمان بهداشت جهانی (وهو) ، سازمان مالکیت معنوی (ویپو) ، سازمان هواشناسی جهانی (ومو) ، شورای همکاری گمرکی (سی‌سی‌سی) ،کمیسیون اقتصادی برای آسیا و منطقه اقیانوس کبیر (اسکاپ) ، سازمان کنفرانس اسلامی (ایکو) ، اتحادیه بین‌المجالس (ایپو) ، سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) ،سازمان همکاری عمران منطقه‌ای (آرسی‌دی) ، کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد (اونکتاد) ، طرح کلمبو ، کمیسر عالی ملل متحد برای پناهندگان (آنکر) ، و موسسه کمک و کار ملل متحد برای پناهندگان فلسطین در خاور نزدیک (آنروا) ، جنبش عدم تعهد و سازمان مشورتی دریایی بین‌الدول (ایمکو) .

واحد پول ایران ریال است (RL) که معادل ۱۰۰ دینار می‌باشد و هر ۱۰ ریال برابر یک تومان است . هر ۶۴/۷۰ ریال نیز معادل یک دلار امریکا (۱۳۷۰/۲/۱) می‌باشد .

☆ ☆ ☆



جغرافیـــای اقتصادی

میزان تولید ناخالص ملی درسال ۱۳۶۸ حدودا" بالغ بر ۳۹۰۰۲۵۴ میلیارد ریال بوده است که سهم هریک از بخشها در تولید ناخالص ملی عبارتند از: کشاورزی ۱۳/۸%، نفت ۶/۴%، صنایع و معادن ۴/۷% و خدمات ۷۵%. جمعیت فعال کشور درسال ۱۳۶۵ حدود ۱۲۰۸۰۰۰۰۰ نفر بوده که ۲۹/۱%آن در بخش کشاورزی، ۱۳/۵% در صنایع و معادن، و ۵۷/۴% در بخش خدمات و غیره مشغول به کار می‌باشند. تعداد بیکاران در کل کشور در سال ۱۳۶۵ حدود ۱۰۸۰۰۰۰۰ نفر بوده است.

مهمترین محصولات کشاورزی عبارتند از: گندم، صیفی‌جات، سبزیجات، حبوبات، میوه، پنبه، توتون، تنباکو، خرما، برنج، ذرت، چای، کنف، خشخاش، مرکبات، نیشکر و چغندرقند که از مناطق مختلف ایران به دست می‌آید. دامپروری در نقاط مختلف ایران به صورتهای پراکنده یا مجتمع رواج داشته، بخصوص در خراسان، استان مرکزی، آذربایجان، کردستان، لرستان و فارس بیشتر به آن توجه می‌شود. این رشته از اقتصاد مراحل‌ترقی و پیشرفت خود را در جهت‌گسترش دامپروری مکانیزه طی می‌کند که در این زمینه مجتمع‌های گاوداری ومرغداری را که روز به روز افزایش می‌یابد می‌توان نام برد. صنعت ماهیگیری در اختیار شیلات ایران بوده و صید ماهی در دریای خزر در دودوره بهارو پائیز توسط شیلات شمال انجام می‌گیرد. صید ماهی در جنوب توسط شیلات جنوب در دو دورهٔ پائیز و زمستان انجام‌می‌شود. قسمت عمدهٔ صید دریای خزر را ماهی سفید، کفال، ماهی غضروفی، انواع ماهی فلسدار و خاویار تشکیل می‌دهد. در جنوب بیشتر میگو صید شده و همچنین در بندرعباس کنسرو تن و ساردین تهیه می‌شود.

تولید سالانه گندم (در سال ۱۳۶۸) بالغ بر ۵۰۷۷۵۰۴۲۸ تن، جو ۲۰۵۸۹۰۸۱۲ تن، برنج ۱۰۲۲۷۰۳۲۵ تن، چغندرقند ۳۰۵۳۶۰۰۰۰ تن، نیشکر ۱۰۴۴۸۰۰۰۰ تن، پنبه ۳۹۴۰۰۰۰ تن و توتون و تنباکو ۱۶۰۰۰۰ تن بوده است. تعداد دامهای موجود زنده در سال ۱۳۶۷ بدین قرار بوده است. گوسفند و بره ۴۰۰۶۶۵۰۰۰۰ رأس، بزوبزغاله ۲۱۰۷۵۹۰۰۰۰ رأس، گاو و گوساله ۶۰۳۶۸۰۰۰۰ رأس و همچنین در سال ۱۳۶۸ مقدار صید ماهی، میگو و تولید ماهـــی در آبهای کشور معادل ۳۰۳۰۳۸۰ تن بوده است.

در سال ۱۳۶۶ در کل کشور تعداد ۱۰۲۷۸ معدن فعال وجود داشته است. مهمترین معادن فلزی و غیر فلزی کشور عبارتند از:

زغال‌سنگ، مس، سنگ‌آهن، سرب و روی، کرومیت، منگنز، سنگ تزئینی، سنگ لاشه ساختمانی، سنگ آهک، کائولن و خاک نسوز، بنتونیت، دولومیت، باریت، فلورین، سولفات سدیم، فلدسپات، نمک، سیلیس و کوارتزیت، بوکه معدنی، تالک و سنگ گچ.

مهمترین قسمت از صنایع ایران که مراحل اولیه و تجربی خود را می‌گذراند، صنعت‌جوان فولاد و ذوب آهن است که در شهرهای اهواز و مبارکهٔ اصفهان شروع به کار نموده و با گسترش این رشته از صنعت رفته رفته کشور ایران به سطح جهانی تولید خواهد رسید. اولین محصول مجتمع فولاد اهواز در سال ۱۳۶۷ به بازار عرضه گردید و همچنین پیش‌بینی شده است که درسال ۱۳۷۲ مجتمع فولاد مبارکه به مرحله بهره‌برداری برسد. نفت از صنایعی است که در ایران سابقه طولانی داشته و هم‌اکنون امورمربوط به کلیه مراحل استخراج و پالایش‌آن توسط متخصصین ایرانی انجام می‌شود. در کنار این فعالیتها، صنایع پتروشیمی کشور از سال ۱۳۶۷ با شروع دوران بازسازی در ایران یک دوران شکوفائی را از سر گرفت. بهره‌برداری از طرحهای جدید مجتمع پتروشیمی شیراز، رازی، آبادان، خارک و فارابی نتیجه اقدامات انجام‌شده می‌باشد. همچنین در زمینه صادرات غیرنفتی مجتمع‌های نامبرده شده در سال ۱۳۶۷ مقام اول به خود اختصاص داده‌اند. در سال ۱۳۶۵ تعداد کارگاههای بزرگ صنعتی برحسب نوع فعالیت بالغ بر ۶۰۱۲۷ کارگاه بوده است که در صنایع‌مواد غذایی، صنایع نساجی، صنایع چوب، صنایع کاغذ و مقوا، صنایع شیمیایی، صنایع تولید فلزات اساسی فعالیت داشته‌اند.

همگام با صنایع فوق، صنایع ملی و بومی کشور نیز پیشرفت نموده و به فعالیت‌خویش ادامه می‌دهند که‌از‌آن جمله می‌توان از صنایع قالیبافی، گلیم‌بافی، منبت‌کاری، ورشوکاری، سفال‌سازی و غیره را نام برد.

به علت پیشرفت گسترده صنعتی واقتصادی‌کشور، نیاز مبرم به منابع انرژی‌زا، روزبه‌روز افزایش یافته و این امر به نحو محسوسی نمایان است. به علت محدود بودن منابع نفتی، در حال حاضر همه کشورهای جهان در تلاش و کوشش‌هستند تا انرژی مورد لزوم خویش را از منابع نامحدود به دست آورند. به همین لحاظ بهترین طرح در این زمینه، استفاده از منابع نفتی در صنایع پتروشیمی، و تولید انرژی الکتریکی، از طریق نیروی هیدروالکتریک (برق آبی)، نیروگاههای گازی، نیروگاههای اتمی و نیروگاههای خورشیدی، محسوب می‌شود.

در سال ۱۳۶۸ تولید نفت خام ایران بالغ بر ۱۰۰۷۶ میلیون بشکه بوده که ۶۸۴ میلیون بشکه‌آن صادر گردیده است. همچنین انواع فرآورده‌های نفتی کشور برحسب پالایشگاهها کلا" بالغ بر ۴۸۰۵۵۹ میلیون لیتر بوده است که به تفکیک پالایشگاهها عبارتند از: آبادان ۷۰۱۱۶ میلیون‌لیتر، اصفهان ۱۷۰۴۱۴، باختران ۱۰۳۱۴، تهران ۱۲۰۹۲۹، تبریز ۴۰۴۰۲، خارک ۴۴، شیراز ۲۰۱۰۳، لاوان (مجتمع تقطیر) ۱۰۲۲۱، مارون ۲۲۰، ماهشهر ۲۴۳ میلیون لیتر.

میزان تحویل گاز مایع از پالایشگاههای کشور و گاز وارداتی در سال ۱۳۶۸ بالغ بر ۱۰۲۴۵۰۰۰۰ تن بوده است.

میزان تولید برق کشور در سال ۱۳۶۸ بالغ بر ۴۸۰۷۲۵ میلیون کیلووات ساعت‌بوده که از این‌مقدار ۱۵/۴۲% توسط نیروگاههای‌آبی، ۶۷/۸۴% نیروگاههای بخاری، ۱۴/۳۱% نیروگاههای گازی و ۳/۵% توسط نیروگاههای دیزلی تولید شده است.

در سال ۱۳۶۸ تعداد انواع سدهای مخزنی کشور ۲۶ سد بوده که ۸ سد آن از نوع بتونی و بقیه آن از نوع خاکی می‌باشد.

مشخصات سدهای مهم‌کشور

نام سد	نام رودخانه	محل سد	سال خاتمه ساختمان
ارس	ارس	شمال باختری شهر جلفا	۱۳۵۰
استقلال (میناب)	میناب	شمال شهر میناب	۱۳۶۴
اکباتان	آبشینه	خاور شهر همدان	۱۳۴۲
درودزن	کر	شمال باختری شهر شیراز	۱۳۵۱
دز	دز	شمال شهر دزفول	۱۳۴۱
زاینده‌رود	زاینده‌رود	روستای ایستی‌سو	۱۳۴۹
زرینه‌رود	زرینه‌رود	زرینه‌رود	۱۳۵۰
سفیدرود	سفیدرود	شهر رودبار	۱۳۴۱
شهیدعباسپور (کارون)	کارون	شمال خاوری مسجد سلیمان	۱۳۵۶
کرج (امیرکبیر)	کرج	شمال شهر کرج	۱۳۴۰
گرگان	گرگان‌رود	—	۱۳۴۹
گلپایگان	گلپایگان	روستای اختخان	۱۳۳۹
لار	لار	شمال خاوری شهر تهران	۱۳۶۲
لتیان	جاجرود	شمال خاوری شهر تهران	۱۳۴۶
مهاباد	مهاباد	جنوب باختری شهر مهاباد	۱۳۴۹
وحدت	قشلاق	شمال شهر سنندج	—

☆ ☆ ☆

حمـــــل و نقـــــل



امور حمل و نقل داخل کشور عمدتا" از راه زمین و هوا انجام می‌شود و به دلیل نبودن رودهای قابل کشتیرانی، راههای آبی داخلی به استثنای قسمتی از جنوب رود کارون و اروندرود و همچنین دریاچه ارومیه مورد آمد و رفت کشتیهای کم‌ظرفیت، قرار می‌گیرد. در سال ۱۳۶۶ جمع کل راههای موجود کشور بالغ بر ۱۵۱۰۴۸۸ کیلومتر بوده که از این مقدار ۴۵۹ کیلومتر آزادراه، ۲۱۰۵۷۷ راه اصلی، ۳۶۰۳۴۳ راه فرعی، ۳۷۰۷۹۳ راه روستایی، و ۵۵۰۳۱۶ کیلومتر راههای خاکی و غیره بوده است.

طول راه‌آهن سرتاسری ایران در سال ۱۳۱۷ هجری شمسی ۱۳۹۲ کیلومتر بوده، که بندر امام‌خمینی (شاهپور سابق) را در جنوب، از طریق اهواز، دزفول اراک، قم، تهران، گرمسار، فیروزکوه، قائم‌شهر (شاهی سابق) و بهشهر به بندر ترکمن (بندرشاه سابق) متصل می‌کرد و علاوه بر آن راه‌آهن جلفا به تبریز درسال ۱۲۹۵، به طول ۱۴۶ کیلومتر، صوفیان به شرفخانه در سال ۱۲۹۵ به‌طول ۵۳ کیلومتر و راه‌آهن میرجاوه به زاهدان‌درسال ۱۲۹۹ به طول ۹۲ کیلومتر ساخته شده بود. راه‌آهن اهواز خرمشهر (۱۲۳ کیلومتر) در سال ۱۳۲۱، قم به کاشان (۹۸ کیلومتر) درسال ۱۳۲۸، تهران‌به مشهد (۹۲۵ کیلومتر) در سال ۱۳۳۵، تهران‌به تبریز (۷۴۲ کیلومتر) درسال ۱۳۳۶، بندرترکمن به‌گرگان (۳۶ کیلومتر) درسال ۱۳۳۹ افتتاح گردیده است. در چند سال اخیر نیز راه‌آهن کاشان از طریق اصفهان به یزد، بافق و زرند و سیرجان متصل گردید و سپس ریلهای جدیدی فاصلهٔ بین کاشان یزد را از طریق ایستگاه باد، ایستگاه نائین و ایستگاه میبد به مراتب کمتر نمود. راه‌آهن ایران از طریق شرفخانه و پل قطور به راه‌آهن ترکیه و اروپا متصل گردیده و همه ساله تعداد زیادی مسافر و مقداری از اجناس وارداتی و صادراتی ایران ــ اروپا از این طریق جا به‌جا می‌گردد.

طول خطوط‌راه‌آهن کشور در سال ۱۳۶۸ حدود ۵۰۸۰۲ کیلومتر بوده که حدود ۴۰۵۶۷ کیلومتر آن خط‌اصلی و ۱۰۲۳۵ کیلومتر بقیه خط‌فرعی و مانوری تشکیل می‌دهــد. در همین ســال تعداد ۶۰۶۷۲۰۰۰۰ نفـر مسافر و حدود ۸۰۰۴۷۰۰۰۰ تن کالا توسط‌راه‌آهن دولتی جمهوری اسلامی ایران جابه‌جا شده است. همچنین در سال ۱۳۶۹ راه‌آهن بافق ــ سیرجان به طول ۲۵۶ کیلومتر به شبکه سراسری راه‌آهن کشور پیوست و لازم به ذکر است که‌این پروژه قسمتی از طرح راه‌آهن بافق ــ بندرعباس به طول ۶۳۰ کیلومتر است، که تا پایان سال ۱۳۷۲ به مرحله بهره‌برداری‌خواهدرسید. همچنین در سال ۱۳۶۹ خط‌آهن فولادمبارکه به طول ۲۶ کیلومتر به شبکه سراسری راه‌آهن کشور پیوست.

راههای ارتباطی هوایی ایران که شالوده‌آن در سال ۱۳۰۵ پی‌ریزی شده است، در سالهای اخیر گسترش وسیعی در زمینه‌ارتباطات داخلی و خارجی یافته. درحال‌حاضر هواپیمای‌جمهوری‌اسلامی ایران دارای پروازهای متعددی به‌کشورهای آسیایی، اروپایی، امریکایی (شبکه پرواز به کشور کانادا در سال ۱۳۷۰ مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت) است. هم‌اکنون فعالیتهای هوایی کشور در بیش از ۳۲ فرودگاه انجام‌می‌گیرد که از این تعداد، فرودگاههای تهران، شیراز، زاهدان، مشهد، بندرعباس، آبادان، تبریز، اصفهان و کیش بین‌المللی می‌باشند.

در سال ۱۳۶۸ جمعا" ۱۰۰۳۱۰۰۰۰ مسافران ورودی و خروجی داخلی و بین‌المللی توسط هواپیمای جمهوری اسلامی ایران مسافرت نموده‌اند که از این تعداد معادل ۶۲۵۰۰۰۰ نفر مسافر ورودی بین‌المللی و همچنین ۶۴۷۰۰۰۰ نفر مسافر خروجی بین‌المللی بوده‌اند.

در سال ۱۳۶۸ حدود ۹۳۰۹۵۳ نفر جهانگرد از ایران دیدن کردند که از این‌تعداد ۴۵۰۶۹۸ نفر از طریق راه هوایی، ۴۶۰۲۴۶ نفر از راه‌زمینی، و ۲۰۰۰۹ نفر از طریق راه‌دریایی واردکشورشده‌اند. ودرمقابل درهمین‌سال تعداد ۷۶۰۰۵۰۲ نفر مسافر و جهانگرد ایرانی از کشور با انواع گذرنامه‌های عادی ــ خدمات و سیاسی ــ زیارتی خارج شده‌اند.

ارتباط دریائی ایران با کشورهای مختلف جهان، بیشتر از طریق خلیج فارس، تنگه هرمز و دریای عمان صورت می‌گیرد و همه‌ساله خطوط‌کشتیرانی، از این راه ارتباط‌بنادر امام‌خمینی، خارک، خرمشهر، آبادان، بوشهر، بندرعباس (شهید باهنر)، (شهیدرجائی)، کیش، ماهشهر و چابهار (شهید بهشتی) را با اقصی نقاط‌جهان برقرار نموده و مقدار زیادی کالا، صادر و وارد می‌گردد. در دریای خزر نیز از طریق بنادر انزلی و نوشهر، ارتباط‌دریائی میان ایران و اتحاد جماهیر شوروی برقرار است.

همچنین در سال ۱۳۶۸ جمعا" تعداد ۱۰۳۱۴ فروند کشتی وارد بنادر بازرگانی کشور شدند که ۱۴۰ فروند در بندر بوشهر، ۴۶۰ فروند در بندر شهید باهنر و رجایی، ۶۵ فروند در بندر شهید بهشتی، ۲۳۲ فروند در بندر انزلی، و ۱۳۴ فروند در بندر نوشهر تخلیه و بارگیری شده‌است. مجموع بار تخلیه شده این کشتیها در بنادر فوق ۱۶۰۲۷۷۰۰۰۰ تن (با احتساب مواد نفتی) و کالای بارگیری شده (بدون احتساب مواد نفتی) آنها ۱۰۲۱۴۰۰۰۰ تن بوده است.

در سال ۱۳۶۸ جمعا" تعداد خطوط تلفن شهری مشغول به کار در کشور ۲۰۰۴۲۰۰۱۸۱ دستگاه‌بوده‌که‌از این تعداد ۲۰۹۳۲ دستگاه‌مغناطیسی، ۲۰۰۲۶۰۱۰۶ دستگاه خودکار، ۱۰۰۷۹۳ دستگاه شهری همگانی، و ۲۰۳۵۰ دستگاه راه دور همگانی.

☆ ☆ ☆

بـــــــازرگانی



وضعیت بازرگانی خارجی کشور بعد از پیروزی انقلاب‌اسلامی بیشتر در زمینه صادرات غیرنفتی و در جهت‌تشویق و توسعه کالاهای‌صادراتی به عمل‌آمده‌است. ارزش کل صادرات کشور در سال ۱۳۶۶ بالغ بر ۶۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال ارز بوده که از این مقدار، ارزش صادرات غیرنفتی کشور ۷۰۰۱۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال ارز وارد کشور گردیده و عمده اقلام صادرشده شامل قالی و قالیچه، پنبه، میوه، انواع پوست و چرم، خاویار، انواع کتیرا، انواع زیره، انواع روده، دانه و گیاههای‌دارویی‌وصنعتی، ماهی، پودر لباسشویی و صابون، انواع‌کفش، روغنهای گیاهی و حیوانی، وسائط‌نقلیه موتوری، البسه، انواع گوگرد، و سایر کالاها. که اکثرا" به کشورهای آلمان‌غربی، شوروی، سوئیس، ایتالیا، انگلیس، فرانسه، ژاپن‌و امارات‌متحده عربی، صادر شده است. در همین‌سال صادرات نفتی ایران معادل ۴۵۱۰۷۶۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده که ۸۶/۵% صادرات کشور را تشکیل داده‌است.

واردات عمده ایران عبارتند از: ماشین‌آلات و دستگاههای الکتریکی و مکانیکی، آهن‌وفولاد، لوازم اولیه‌ویدکی‌وسائط‌نقلیه موتوری، غلات‌وفرآورده‌های آن، مواد شیمیایی و دارویی، کاغذ و مقوا، گوشت و فرآورده‌های آن، لبنیات، تخم‌مرغ، مواد پلاستیکی و سیمان و مصالح ساختمانی که در سال ۱۳۶۷ از این طریق معادل ۵۶۷۰۹۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال ارز از کشور خارج گردیده و اکثرا" از کشورهای آلمان غربی، ژاپن، انگلستان، ایتالیا، ترکیه، امارات متحده عربی، بلژیک، هلند، آرژانتین، برزیل، و سایر کشورها وارد شده است.

☆ ☆ ☆

تمام افرادی که می‌توانند متن ساده را به فارسی یا هر زبان دیگری بخوانند و بنویسند (۶ سال به بالا) باسواد تلقی می‌شوند و طبق آمار سال ۱۳۶۵ حدود ۲۳۰۹۱۳۰۱۹۵ نفر (۶۱/۸%) مردم کشور باسوادند و تعداد دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۶۹ــ۱۳۶۸ بالغ بر حدود ۱۴۰۰۴۴۰۲۸۲ نفر بوده که از این تعداد ۷۰۹۲۸۰۰۹۵ پسر و ۷۰۱۱۶۰۱۸۷ دختر که در ۵۲۰۷۸۰ مدرسه و در ۱۶۰۵۵۲ دبیرستان و هنرستان فنی در حال تحصیل بوده‌اند. تعداد دانشجویان نیز در همین‌سال حدود ۲۵۰۰۷۰۹ نفر بودند که از این‌تعداد ۱۷۸۰۸۸۷ پسر و ۷۱۰۸۲۲ دختر می‌باشند.

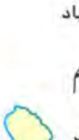
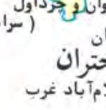
در سال ۱۳۶۸ تعداد ۱۵۰۶۲۴ پزشک در کل کشور فعالیت داشته‌اند که در مجموع هر ۳۰۱۶۴ نفر یک پزشک وجود دارد. از کل تعداد پزشکان کشور ۱۰۰۶۱ دندانپزشک (برای هر ۴۶۰۶۰۲ نفر یک دندانپزشک) نیز فعالیت داشته‌اند. همچنین تعداد ۶۲۵ بیمارستان و ۸۲۰۰۸۵ تخت بیمارستان (برای هر ۶۰۲ نفر یک تخت) وجود داشته است.

مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران

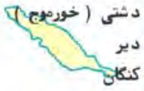
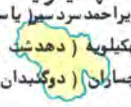
براساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۶۵ و همچنین آخرین تغییرات تقسیمات کشوری سال ۱۳۷۰

استان، شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: طول جغرافیائی (درجه — دقیقه)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: عرض جغرافیائی (درجه — دقیقه)	ارتفاع مرکز شهرستان از سطح دریا (متر)	جمعیت مرکز شهرستان	مساحت استان و شهرستان (کیلومتر مربع)	جمعیت استان و شهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر
آذربایجان شرقی	—	—	—	—	۶۷٬۱۰۱	۴٬۱۸۰٬۳۷۶	۴۴	۴۰
اردبیل	۴۸ — ۱۷	۳۸ — ۱۵	۱٬۳۱۱	۲۸۱٬۹۷۳	۴٬۸۶۱	۴۹۲٬۸۲۰	۴	۴
اهر	۴۷ — ۰۶	۳۸ — ۲۸	۱٬۳۴۱	۶۲٬۱۴۵	۶٬۴۳۶	۲۰۴٬۷۷۸	۴	۱
بستان‌آباد	۴۶ — ۵۰	۳۷ — ۵۱	۱٬۷۴۰	۹٬۴۰۶	*	۱۳۲٬۰۰۰	۲	۱
بناب	۴۶ — ۰۳	۳۷ — ۲۰	۱٬۲۸۵	۴۵٬۸۸۵	*	*	۲	۲
تبریز	۴۶ — ۱۷	۳۸ — ۰۵	۱٬۳۶۶	۹۷۱٬۴۸۲	۹٬۳۷۱	۱٬۳۳۰٬۵۴۲	۳	۹
خلخال	۴۸ — ۳۱	۳۷ — ۳۸	۱٬۷۵۰	۲۳٬۶۴۲	۳٬۹۷۹	۱۳۹٬۹۳۵	۴	۲
سراب	۴۷ — ۳۴	۳۷ — ۵۷	۱٬۶۸۰	۳۳٬۵۵۲	۳٬۷۷۲	۱۷۱٬۶۰۵	۲	۲
شبستر	۴۵ — ۴۱	۳۸ — ۱۱	۱٬۴۰۰	۷٬۵۹۲	*	*	۲	۵
کلیبر	۴۷ — ۰۲	۳۸ — ۵۱	۱٬۲۵۰	۵٬۸۳۴	۵٬۴۰۶	۱۲۱٬۹۱۲	۲	۱
مراغه	۴۶ — ۱۶	۳۷ — ۲۴	۱٬۴۵۰	۱۰۰٬۶۷۹	۵٬۳۸۸	۴۱۹٬۵۵۲	۲	۲
مرند	۴۵ — ۴۶	۳۸ — ۲۶	۱٬۳۳۴	۷۱٬۳۹۴	۴٬۶۴۰	۲۶۲٬۱۳۰	۲	۴
مشگین‌شهر	۴۷ — ۴۱	۳۸ — ۲۳	۱٬۳۹۵	۳۲٬۴۵۹	۳٬۴۹۰	۱۶۰٬۵۲۵	۲	۱
مغان (گرمی)	۴۸ — ۰۳	۳۹ — ۰۱	۱٬۱۰۰	۱۹٬۹۴۶	۵٬۴۸۴	۲۴۷٬۱۸۲	۴	۳
میانه	۴۷ — ۴۲	۳۷ — ۲۰	۱٬۱۰۰	۶۵٬۹۵۹	۶٬۱۵۶	۲۴۹٬۹۷۳	۴	۱
هریس	۴۷ — ۰۶	۳۸ — ۱۴	۱٬۵۷۰	۸٬۶۲۷	۱٬۸۷۸	۷۹٬۰۶۱	۲	۱
هشترود	۴۷ — ۰۴	۳۷ — ۲۸	۱٬۶۶۰	۱۵٬۲۶۳	۶٬۲۴۰	۱۶۸٬۳۶۰	۳	۱
آذربایجان غربی	—	—	—	—	۳۷٬۵۸۸	۱٬۹۸۹٬۹۳۵	۲۶	۲۰
ارومیه (اورمیه)	۴۵ — ۰۲	۳۷ — ۳۲	۱٬۳۳۲	۳۰۰٬۷۴۶	۵٬۸۹۸	۵۴۸٬۹۴۶	۵	۱
بوکان	۴۶ — ۱۲	۳۶ — ۳۱	۱٬۳۳۰	۶۷٬۹۳۸	*	۱۱۵٬۰۰۰	۲	۱
پیرانشهر	۴۵ — ۰۸	۳۶ — ۴۲	۱٬۴۶۰	۱۳٬۴۶۵	۲٬۴۰۲	۶۰٬۷۷۶	۱	۱
تکاب	۴۷ — ۰۶	۳۶ — ۲۴	۱٬۷۹۰	۳۲٬۶۹۴	*	*	۲	۱
خوی	۴۴ — ۵۸	۳۸ — ۳۳	۱٬۱۸۰	۱۱۵٬۳۴۳	۵٬۲۵۰	۲۶۷٬۷۹۶	۲	۳
سردشت	۴۵ — ۳۲	۳۶ — ۰۹	۱٬۵۰۰	۱۷٬۸۷۷	۱٬۵۱۶	۷۵٬۳۴۳	۱	۱
سلماس	۴۴ — ۴۶	۳۸ — ۱۱	۱٬۳۵۰	۵۰٬۵۷۳	۲٬۸۹۲	۱۲۸٬۴۴۸	۱	۲
شاهین‌دژ	۴۶ — ۳۳	۳۶ — ۴۰	۱٬۳۷۰	۱۹٬۵۱۲	*	*	۲	۱
ماکو	۴۴ — ۳۰	۳۹ — ۱۸	۱٬۶۳۴	۲۴٬۹۸۵	۷٬۰۲۰	۱۷۳٬۱۳۴	۴	۴
مهاباد	۴۵ — ۴۳	۳۶ — ۴۶	۱٬۳۴۰	۷۵٬۲۳۸	۵٬۶۰۰	۱۶۷٬۳۰۵	۲	۱
میاندوآب	۴۶ — ۰۶	۳۶ — ۵۸	۱٬۳۱۴	۵۹٬۵۵۱	۵٬۰۱۰	۳۱۴٬۵۱۴	۲	۱
نقده	۴۵ — ۲۲	۳۶ — ۵۷	۱٬۳۵۰	۵۲٬۲۷۵	۲٬۰۰۰	۱۳۸٬۶۷۳	۲	۳
اصفهان	—	—	—	—	۱۰۴٬۶۵۰	۳٬۳۱۷٬۰۸۱	۳۳	۴۹
اردستان	۵۲ — ۲۲	۳۳ — ۲۳	۱٬۲۰۵	۱۲٬۰۰۱	۱۱٬۲۹۴	۵۱٬۷۰۹	۱	۲
اصفهان	۵۱ — ۳۹	۳۲ — ۳۸	۱٬۵۷۵	۹۸۶٬۷۵۳	۲۰٬۵۸۷	۱٬۴۲۲٬۳۰۸	۳	۶
برخوار و میمه (شاهین شهر)	۵۱ — ۳۳	۳۲ — ۵۰	۱٬۵۹۱	۴۹٬۳۱۲	*	*	۳	۸
خمینی‌شهر	۵۱ — ۳۲	۳۲ — ۴۱	۱٬۵۹۵	۱۰۴٬۶۴۷	۲۷۲	۲۳۲٬۰۶۰	۱	۲
خوانسار	۵۰ — ۱۹	۳۳ — ۱۳	۲٬۲۵۰	۱۸٬۵۷۳	۹۲۲	۳۹٬۶۷۴	۱	۱
سمیرم	۵۱ — ۳۴	۳۱ — ۲۵	۲٬۴۶۰	۲۰٬۲۶۰	۵٬۲۹۰	۷۱٬۲۹۹	۲	۱
فریدن (داران)	۵۰ — ۲۲	۳۲ — ۵۸	۲٬۳۹۰	۱۲٬۹۶۳	۳٬۲۱۷	۱۴۳٬۹۰۱	۳	۳
فریدون‌شهر	۵۰ — ۰۷	۳۲ — ۵۶	۲٬۵۳۰	۸٬۶۵۲	۳٬۱۳۸	۵۰٬۱۶۷	۱	۱
فلاورجان	۵۱ — ۳۰	۳۲ — ۳۳	۱٬۶۳۰	۲۵٬۹۹۴	۴۱۷	۱۷۳٬۴۷۴	۲	۳
قمشه	۵۱ — ۵۲	۳۲ — ۰۱	۱٬۸۲۵	۷۳٬۳۶۷	۳٬۸۸۳	۱۵۳٬۶۳۰	۲	۲
کاشان	۵۱ — ۲۷	۳۳ — ۵۹	۹۵۰	۱۳۸٬۵۹۹	۹٬۶۴۷	۲۹۳٬۸۹۷	۴	۳
گلپایگان	۵۰ — ۱۷	۳۳ — ۲۷	۱٬۸۳۰	۳۵٬۲۵۳	۱٬۵۹۹	۷۸٬۶۹۸	۱	۲
لنجان (زرین‌شهر)	۵۱ — ۲۳	۳۲ — ۲۳	۱٬۷۰۰	۴۲٬۳۵۶	۱٬۴۹۳	۲۶۲٬۳۹۴	۲	۵
مبارکه	۵۱ — ۳۰	۳۲ — ۲۱	۱٬۹۰۰	۳۲٬۰۸۹	*	*	۱	۱
نائین	۵۳ — ۰۵	۳۲ — ۵۲	۱٬۵۴۵	۱۶٬۲۸۸	۳۵٬۵۱۹	۵۲٬۱۲۳	۳	۳
نجف‌آباد	۵۱ — ۲۲	۳۲ — ۳۸	۱٬۶۵۰	۱۲۹٬۰۵۸	۴٬۱۶۲	۲۵۵٬۲۳۱	۲	۴
نطنز	۵۱ — ۵۴	۳۲ — ۳۲	۱٬۶۵۰	۷٬۵۲۲	۳٬۲۱۰	۳۶٬۵۱۶	۱	۲
ایلام	—	—	—	—	۱۹٬۰۸۶	۳۸۴٬۴۱۷	۱۴	۱۴
ایلام	۴۶ — ۲۶	۳۳ — ۳۷	۱٬۴۴۰	۸۹٬۰۳۵	۲٬۲۶۷	۱۶۳٬۷۱۷	۳	۳
دره‌شهر	۴۷ — ۲۴	۳۳ — ۰۹	۷۰۰	۸٬۸۳۱	۳٬۸۸۵	۹۸٬۴۵۰	۳	۳
دهلران	۴۷ — ۱۰	۳۲ — ۴۱	۲۱۵	*	۶٬۶۷۴	۲۲٬۵۷۹	۳	۳
شیروان و چرداول (سرابله)	۴۶ — ۳۴	۳۳ — ۴۶	۱٬۰۶۰	۳٬۰۳۷	۲٬۲۳۱	۶۹٬۱۴۶	۲	۲
مهران	۴۶ — ۱۰	۳۳ — ۰۷	۱۵۵	*	۴٬۰۲۹	۳۰٬۵۲۵	۳	۳
باختران	—	—	—	—	۲۳٬۶۶۷	۱٬۴۷۱٬۲۲۱	۲۰	۱۵
اسلام‌آباد غرب	۴۶ — ۳۲	۳۴ — ۰۷	۱٬۳۳۵	۷۳٬۳۶۲	۵٬۰۱۹	۲۲۸٬۷۸۷	۳	۲
باختران	۴۷ — ۰۷	۳۴ — ۱۹	۱٬۳۲۲	۵۶۰٬۵۱۴	۷٬۶۶۶	۸۶۸٬۸۵۳	۵	۳
پاوه	۴۶ — ۲۲	۳۵ — ۰۳	۱٬۵۴۰	۱۳٬۴۸۷	۴٬۱۱۹	۱۳۰٬۰۲۳	۳	۳
جوانرود	۴۶ — ۲۸	۳۴ — ۴۸	۱٬۲۸۰	۲۲٬۷۶۴	*	*	۳	۲
سرپل ذهاب	۴۵ — ۵۲	۳۴ — ۲۸	۵۵۰	*	۶۸۲	۲۳٬۰۴۷	۱	۱
سنقر	۴۷ — ۳۶	۳۴ — ۴۷	۱٬۷۰۰	۳۳٬۷۸۲	۱٬۸۴۱	۹۲٬۹۳۵	۱	۱
قصرشیرین	۴۵ — ۳۵	۳۴ — ۳۱	۳۶۰	*	۱٬۹۱۷	۱۰۷	۲	۱
کنگاور	۴۷ — ۵۷	۳۴ — ۳۰	۱٬۵۰۰	۳۸٬۴۵۳	۵۹۶	۷۰٬۱۹۰	۱	۱
گیلان غرب	۴۵ — ۵۵	۳۴ — ۰۸	۸۱۰	۱۲	۱٬۸۲۷	۵۷٬۲۷۹	۱	۱
بوشهر	—	—	—	—	۲۵٬۳۵۷	۶۰۸٬۷۴۹	۱۶	۱۱
بوشهر	۵۰ — ۵۱	۲۸ — ۵۹	۵	۱۲۰٬۷۸۷	۹۳۶	۱۵۷٬۲۶۳	۲	۲



استان، شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: طول جغرافیائی (درجه — دقیقه)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: عرض جغرافیائی (درجه — دقیقه)	ارتفاع مرکز شهرستان از سطح دریا (متر)	جمعیت مرکز شهرستان	مساحت استان و شهرستان (کیلومتر مربع)	جمعیت استان و شهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر
تنگستان (اهرم)	۵۱ — ۱۶	۲۸ — ۵۳	۷۸	۸٬۹۶۵	۲٬۲۱۵	۴۹٬۳۲۹	۲	۱
دشتستان (برازجان)	۵۱ — ۱۲	۲۹ — ۱۶	۶۵	۶۷٬۰۶۱	۶٬۱۵۰	۱۷۲٬۷۵۴	۳	۲
دشتی (خورموج)	۵۱ — ۲۲	۲۸ — ۳۹	۶۰	۱۸٬۷۴۶	۵٬۳۴۶	۵۱٬۱۵۰	۲	۱
دیر	۵۱ — ۵۶	۲۷ — ۵۰	۱۲	۱۱٬۴۸۲	۲٬۷۲۷	۳۴٬۲۳۲	۲	۱
کنگان	۵۲ — ۰۴	۲۷ — ۵۰	۲۰	۱۲٬۲۹۸	۳٬۰۸۳	۵۳٬۶۲۵	۲	۱
گناوه	۵۰ — ۳۱	۲۹ — ۳۴	۲	۴۱٬۸۸۳	۴٬۹۰۰	۹۰٬۳۹۶	۳	۳
بویراحمد و کهکیلویه	—	—	—	—	۱۴٬۲۶۱	۴۱۳٬۰۹۶	۱۰	۵
بویراحمد سردسیر (یاسوج)	۵۱ — ۳۶	۳۰ — ۴۰	۱٬۸۷۰	۲۹٬۹۹۱	۴٬۴۵۲	۱۴۴٬۵۴۴	۳	۲
کهکیلویه (دهدشت)	۵۰ — ۳۰	۳۰ — ۵۲	۸۲۰	۱۹٬۵۹۶	۶٬۱۸۸	۱۶۶٬۰۹۱	۵	۲
گچساران (دوگنبدان)	۵۰ — ۴۶	۳۰ — ۲۶	۷۲۰	۵۱٬۱۰۷	۳٬۶۲۱	۱۰۲٬۴۶۱	۲	۱
تهران	—	—	—	—	۲۸٬۲۲۵	۸٬۷۱۹٬۴۷۰	۲۴	۲۳
تهران	۵۱ — ۲۴	۳۵ — ۴۱	۱٬۱۱۰	۶٬۰۴۲٬۵۸۴	۸۶۵	۶٬۰۳۷٬۶۵۶	۲	۱
دماوند	۵۲ — ۰۴	۳۵ — ۴۳	۱٬۹۶۰	۱۵٬۳۰۹	۴٬۰۹۷	۸۲٬۱۷۷	۲	۴
ری	۵۱ — ۲۶	۳۵ — ۳۶	۱٬۰۶۰	*	۲٬۶۹۶	۴۳۳٬۸۳۳	۴	۲
ساوجبلاغ (هشتگرد)	۵۰ — ۴۰	۳۵ — ۵۷	۱٬۲۵۰	۱۶٬۷۶۱	*	*	۲	۲
شمیرانات	۵۱ — ۲۶	۳۵ — ۴۹	۱٬۵۰۰	*	۱٬۸۵۳	۴۰٬۷۳۹	۳	۳
شهریار	۵۱ — ۰۳	۳۵ — ۴۰	۱٬۱۶۵	۲۲٬۴۳۳	*	۵۰۰٬۰۰۰	۲	۳
قم	۵۰ — ۵۳	۳۴ — ۳۸	۹۲۸	۵۴۳٬۱۳۹	۱۰٬۹۳۰	۶۲۶٬۱۲۸	۴	۱
کرج	۵۱ — ۰۰	۳۵ — ۴۹	۱٬۳۶۰	۲۷۵٬۱۰۰	۵٬۸۳۰	۶۸۱٬۷۱۵	۲	۴
ورامین	۵۱ — ۳۹	۳۵ — ۱۹	۹۱۵	۵۸٬۳۱۱	۱٬۹۴۹	۳۱۷٬۲۲۲	۳	۳
چهارمحال بختیاری	—	—	—	—	۱۴٬۸۲۰	۶۳۷٬۱۶۷	۱۰	۱۳
اردل	۵۰ — ۳۹	۳۱ — ۵۹	۱٬۸۳۰	۴٬۳۳۱	*	*	۲	۱
بروجن	۵۱ — ۱۷	۳۱ — ۵۸	۲٬۲۲۵	۳۴٬۲۳۱	۴٬۳۶۳	۱۵۶٬۰۱۵	۲	۳
شهرکرد	۵۰ — ۵۱	۳۲ — ۱۹	۲٬۰۶۰	۷۵٬۰۸۰	۳٬۲۰۳	۲۷۷٬۹۷۸	۲	۶
فارسان	۵۰ — ۳۴	۳۲ — ۱۶	۲٬۰۴۰	۱۴٬۹۳۸	۳٬۷۸۲	۹۶٬۵۴۷	۲	۲
لردگان	۵۰ — ۵۰	۳۱ — ۳۰	۱٬۵۸۰	۸٬۳۳۱	۳٬۴۷۲	۱۰۶٬۶۲۷	۲	۱
خراسان	—	—	—	—	۳۱۳٬۳۳۵	۵٬۳۱۱٬۸۹۱	۶۷	۴۷
اسفراین (میان‌آباد)	۵۷ — ۱۶	۳۷ — ۰۷	۱٬۲۲۰	۲۷٬۰۷۹	۵٬۳۴۵	۱۰۲٬۸۲۷	۲	۱
بجنورد	۵۷ — ۲۰	۳۷ — ۲۸	۱٬۰۷۰	۹۳٬۳۹۲	۱۷٬۲۴۵	۳۳۲٬۹۳۶	۴	۴
بیرجند	۵۹ — ۱۳	۳۲ — ۵۳	۱٬۴۸۰	۸۱٬۷۹۸	۶۵٬۷۰۲	۳۵۲٬۶۸۷	۴	۲
تایباد	۶۰ — ۴۵	۳۴ — ۴۵	۸۱۰	۳۰٬۹۷۹	۵٬۰۸۴	۱۴۶٬۰۱۲	۲	۱
تربت‌جام	۶۰ — ۳۷	۳۵ — ۱۳	۹۱۰	۶۴٬۰۱۰	۸٬۳۶۲	۲۱۹٬۳۴۸	۲	۲
تربت‌حیدریه	۵۹ — ۱۳	۳۵ — ۱۷	۱٬۳۵۰	۷۲٬۰۶۸	۱۴٬۸۸۸	۳۰۶٬۶۴۵	۶	۳
چناران	۵۹ — ۰۷	۳۶ — ۳۸	۱٬۱۷۰	۱۹٬۷۲۰	*	*	۲	۱
خواف (رود)	۶۰ — ۰۸	۳۴ — ۳۴	۹۷۰	۱۴٬۰۷۹	۹٬۰۰۰	۱۰۰٬۰۰۰	۲	۱
درگز	۵۹ — ۰۹	۳۷ — ۲۸	۴۸۰	۲۴٬۱۵۹	۳٬۹۲۴	۶۵٬۶۹۷	۴	۳
سبزوار	۵۷ — ۴۳	۳۶ — ۱۲	۹۶۰	۱۲۹٬۱۰۳	۱۹٬۶۵۱	۳۶۳٬۹۲۳	۷	۲
سرخس	۶۱ — ۱۰	۳۶ — ۳۲	۲۷۵	۱۶٬۵۵۹	*	*	۲	۱
شیروان	۵۷ — ۵۵	۳۷ — ۲۷	۱٬۰۹۵	۴۸٬۶۸۸	۲٬۲۷۹	۹۸٬۹۶۰	۲	۱
طبس	۵۶ — ۵۵	۳۳ — ۳۶	۶۶۰	۱۴٬۸۷۹	۵۵٬۴۶۰	۵۴٬۱۰۳	۲	۱
فردوس	۵۸ — ۱۰	۳۴ — ۰۱	۱٬۲۷۵	۱۶٬۱۸۴	۲۲٬۰۰۹	۷۶٬۲۸۸	۳	۴
قاینات (قاین)	۵۹ — ۱۲	۳۳ — ۴۳	۱٬۴۴۰	۱۵٬۹۵۵	۱۷٬۷۲۳	۱۲۳٬۷۲۷	۲	۲
قوچان	۵۸ — ۳۰	۳۷ — ۰۷	۱٬۲۴۰	۶۶٬۵۳۱	۶٬۸۶۸	۲۵۵٬۶۸۱	۳	۳
کاشمر	۵۸ — ۲۷	۳۵ — ۱۱	۱٬۰۵۲	۴۹٬۲۵۹	۱۳٬۲۸۵	۲۱۶٬۶۶۲	۴	۳
گناباد	۵۸ — ۴۱	۳۴ — ۲۱	۱٬۱۰۵	۲۱٬۳۵۹	۹٬۷۱۵	۹۲٬۵۰۸	۲	۴
مشهد	۵۹ — ۳۷	۳۶ — ۱۶	۹۸۵	۱٬۴۶۳٬۵۰۸	۲۷٬۴۸۷	۲٬۰۳۸٬۲۸۸	۵	۵
نهبندان	۶۰ — ۰۲	۳۱ — ۳۲	۱٬۱۸۵	۶٬۳۷۷	*	*	۲	۱
نیشابور	۵۸ — ۵۰	۳۶ — ۱۳	۱٬۲۵۰	۱۰۹٬۲۵۸	۹٬۳۰۸	۳۶۵٬۵۹۹	۵	۲
خوزستان	—	—	—	—	۶۷٬۱۳۲	۲٬۷۰۲٬۵۳۳	۳۵	۲۶
آبادان	۴۸ — ۱۷	۳۰ — ۲۰	۳	۶	۲٬۷۹۶	۲٬۱۱۷	۲	۲
اندیمشک	۴۸ — ۲۱	۳۳ — ۲۷	۱۵۰	۵۸٬۲۵۳	۳٬۲۰۶	۸۷٬۷۳۶	۲	۱
اهواز	۴۸ — ۴۱	۳۱ — ۱۹	۲۰	۵۸۹٬۵۲۹	۱۰٬۵۵۶	۸۸۴٬۵۲۸	۲	۱
ایذه	۴۹ — ۵۴	۳۱ — ۴۸	۸۳۵	۴۶٬۰۴۲	۶٬۲۰۱	۲۱۲٬۲۴۱	۲	۱
باغ‌ملک	۴۹ — ۵۳	۳۱ — ۳۱	۷۱۹	۱۰٬۳۱۵	*	*	۲	۱
بندرماهشهر	۴۹ — ۱۳	۳۰ — ۳۳	۳	۲۱٬۸۰۸	۷٬۲۸۵	۲۳۶٬۱۱۲	۴	۴
بهبهان	۵۰ — ۱۶	۳۰ — ۳۵	۳۰۰	۷۸٬۶۹۴	۳٬۸۱۵	۲۰۳٬۸۶۰	۳	۲
خرمشهر	۴۸ — ۱۱	۳۰ — ۲۶	۳	*	۱٬۸۵۴	۲٬۵۹۲	۲	۱
دزفول	۴۸ — ۲۴	۳۲ — ۲۴	۱۴۳	۱۸۴٬۵۷۶	۸٬۰۴۰	۳۶۵٬۰۸۷	۲	۱
دشت آزادگان (سوسنگرد)	۴۸ — ۱۰	۳۱ — ۳۳	۱۰	۲۰٬۴۴۰	۵٬۸۴۴	۷۵٬۱۹۵	۳	۳
رامهرمز	۴۹ — ۳۷	۳۱ — ۱۶	۱۶۰	۲۸٬۵۵۰	۴٬۳۱۳	۱۴۲٬۶۸۱	۳	۳
شادگان	۴۸ — ۴۰	۳۰ — ۳۹	۵	۳۷٬۲۲۸	۲٬۶۹۸	۹۶٬۲۹۷	۱	۱
شوش	۴۸ — ۱۵	۳۲ — ۱۲	۷۱	۳۹٬۷۱۶	*	*	۲	۱
شوشتر	۴۸ — ۵۰	۳۲ — ۰۳	۴۳	۶۵٬۸۴۰	۳٬۵۳۸	۱۶۹٬۲۰۴	۲	۲
مسجد سلیمان	۴۹ — ۱۷	۳۱ — ۵۹	۲۶۰	۱۰۴٬۷۸۷	۶٬۹۸۶	۲۲۴٬۸۸۳	۳	۲

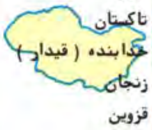







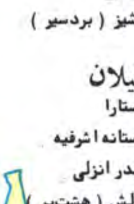
* منابع آماری وجود ندارد.

استان، شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: طول جغرافیائی (درجه — دقیقه)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: عرض جغرافیائی (درجه — دقیقه)	ارتفاع مرکز شهرستان از سطح دریا (متر)	جمعیت مرکز شهرستان	مساحت استان وشهرستان (کیلومتر مربع)	جمعیت استان وشهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر
زنجان	—	—	—	—	۳۶٬۳۹۸	۱٬۶۰۰٬۲۳۷	۲۰	۱۵
ابهر	۴۹—۱۳	۳۶—۰۹	۱٬۰۴۰	۴۱٬۶۲۸	۳٬۲۰۰	۱۶۹٬۳۶۷	۳	۵
تاکستان	۴۹—۴۲	۳۶—۰۴	۱٬۲۶۵	۳۸٬۵۱۷	۳٬۶۴۷	۱۴۸٬۴۰۹	۲	۱
خدابنده (قیدار)	۴۸—۳۵	۳۶—۰۷	۲٬۰۰۰	۱۰٬۷۱۸	۴٬۸۰۰	۱۵۸٬۱۴۴	۳	۱
زنجان	۴۸—۲۹	۳۶—۴۰	۱٬۶۶۳	۲۱۵٬۲۶۱	۱۳٬۸۴۸	۴۵۹٬۸۶۳	۵	۱
قزوین	۵۰—۰۰	۳۶—۱۶	۱٬۲۹۰	۲۴۸٬۵۹۱	۱۰٬۹۰۳	۶۶۴٬۴۵۴	۷	۷
سمنان	—	—	—	—	۹۱٬۵۳۸	۴۱۸٬۱۵۲	۱۰	۱۱
دامغان	۵۴—۲۰	۳۶—۰۹	۱٬۱۷۰	۳۴٬۰۵۷	۱۱٬۴۲۹	۶۸٬۱۸۲	۲	۱
سمنان	۵۳—۲۳	۳۵—۳۳	۱٬۱۳۸	۶۴٬۸۹۱	۱۹٬۹۹۱	۱۰۸٬۲۶۹	۲	۴
شاهرود	۵۴—۵۸	۳۶—۲۵	۱٬۳۶۶	۷۸٬۹۵۰	۵۱٬۴۱۹	۱۸۲٬۹۵۴	۴	۳
گرمسار	۵۲—۱۸	۳۵—۱۳	۸۴۶	۱۸٬۶۸۷	۸٬۶۹۹	۵۸٬۷۴۷	۲	۳
سیستان وبلوچستان	—	—	—	—	۱۸۱٬۴۷۰	۱٬۲۰۵٬۸۸۰	۲۶	۱۲
ایرانشهر	۶۰—۴۲	۲۷—۱۲	۵۶۶	۴۰٬۰۲۷	۵۵٬۲۲۱	۲۵۹٬۴۰۳	۵	۱
چابهار	۶۰—۳۷	۲۵—۱۷	۷	۲۰٬۵۴۴	۲۹٬۶۵۵	۱۴۳٬۲۷۳	۲	۳
خاش	۶۱—۱۴	۲۸—۱۳	۱٬۴۱۰	۲۰٬۲۲۸	۲۴٬۰۳۸	۸۰٬۹۸۰	۲	۱
زابل	۶۱—۲۹	۳۱—۰۱	۴۸۷	۷۵٬۱۰۵	۸٬۱۱۷	۲۷۵٬۲۰۷	۵	۱
زاهدان	۶۰—۵۱	۲۹—۳۰	۱٬۳۷۳	۲۸۱٬۹۲۳	۳۸٬۹۷۵	۳۲۴٬۱۸۷	۳	۲
سراوان	۶۲—۳۵	۲۷—۲۴	۱٬۱۶۵	۲۲٬۷۳۰	۲۵٬۴۶۴	۱۲۲٬۸۳۰	۴	۲
نیکشهر	۶۰—۱۳	۲۶—۱۳	۴۵۰	۴٬۶۳۶	*	*	۵	۲
فارس	—	—	—	—	۱۲۶٬۴۸۹	۳٬۱۹۲٬۹۷۴	۴۹	۳۳
آباده	۵۲—۴۰	۳۱—۱۱	۲٬۰۰۵	۴۰٬۹۶۹	۱۳٬۸۹۳	۱۴۰٬۸۷۰	۴	۴
استهبان	۵۴—۰۴	۲۹—۰۹	۱٬۷۴۷	۲۸٬۳۸۶	۲٬۷۳۰	۵۶٬۴۲۲	۲	۱
اقلید	۵۲—۴۰	۳۰—۵۴	۲٬۲۳۰	۳۰٬۰۹۳	۷٬۱۷۲	۷۰٬۷۷۵	۲	۱
جهرم	۵۳—۳۴	۲۸—۳۳	۹۸۵	۷۷٬۱۷۴	۵٬۶۱۶	۱۷۴٬۳۹۷	۴	۲
داراب	۵۴—۳۴	۲۸—۴۶	۱٬۱۵۰	۳۳٬۷۱۸	۱۲٬۶۱۰	۱۷۴٬۷۵۸	۳	۲
سپیدان (اردکان)	۵۱—۵۸	۳۰—۲۱	۲٬۲۲۵	۹٬۸۶۷	۳٬۳۴۹	۷۶٬۹۴۱	۲	۱
شیراز	۵۲—۳۳	۲۹—۳۶	۱٬۵۴۰	۸۴۸٬۲۸۹	۱۰٬۱۳۵	۱٬۱۲۶٬۰۹۱	۵	۵
فسا	۵۳—۴۱	۲۸—۵۸	۱٬۳۸۲	۶۴٬۷۷۱	۴٬۰۲۳	۱۶۰٬۸۸۸	۴	۱
فیروزآباد	۵۲—۳۶	۲۸—۵۲	۱٬۳۳۰	۳۴٬۴۳۳	۱۰٬۷۵۵	۱۶۸٬۳۰۸	۳	۴
کازرون	۵۱—۴۰	۲۹—۳۶	۸۶۰	۷۳٬۴۴۴	۴٬۵۴۸	۲۲۰٬۷۲۰	۴	۱
لار	۵۴—۱۷	۲۷—۴۱	۸۰۰	۳۷٬۹۲۳	۲۷٬۰۰۰	۲۸۱٬۸۳۹	۴	۴
لامرد	۵۳—۱۰	۲۷—۲۰	۴۵۰	۱۰٬۷۴۱	*	*	۲	۱
مرودشت	۵۲—۵۰	۲۹—۴۸	۱٬۵۹۵	۷۹٬۱۳۲	۶٬۱۵۵	۲۸۸٬۴۹۶	۴	۴
ممسنی (نورآباد)	۵۱—۲۸	۳۰—۰۷	۹۲۰	۲۵٬۳۳۳	۸٬۱۵۶	۱۷۳٬۶۰۵	۳	۱
نیریز	۵۴—۲۰	۲۹—۱۲	۱٬۶۱۰	۲۸٬۳۳۴	۱۰٬۳۴۷	۷۸٬۸۶۴	۳	۱
کردستان	—	—	—	—	۲۷٬۸۵۵	۱٬۰۹۱٬۰۶۴	۱۹	۱۰
بانه	۴۵—۵۵	۳۵—۵۹	۱٬۵۵۰	۱۶٬۹۳۳	۱٬۲۹۳	۷۰٬۷۸۶	۴	۱
بیجار	۴۷—۳۶	۳۵—۵۲	۱٬۹۴۰	۳۴٬۱۲۳	۵٬۹۱۰	۱۱۵٬۸۳۹	۳	۱
سقز	۴۶—۱۷	۳۶—۱۴	۱٬۴۷۶	۸۱٬۳۵۱	۴٬۸۰۷	۱۶۳٬۴۷۲	۲	۱
سنندج	۴۷—۰۰	۳۵—۱۹	۱٬۳۷۲	۲۰۴٬۵۳۷	۷٬۵۷۱	۴۱۲٬۰۷۸	۳	۳
قروه	۴۷—۴۸	۳۵—۱۰	۱٬۹۰۰	۳۷٬۴۵۶	۴٬۱۸۷	۱۷۵٬۷۶۳	۲	۳
مریوان	۴۶—۱۲	۳۵—۲۷	۱٬۲۷۳	۵٬۰۳۹	۴٬۰۸۷	۱۵۳٬۱۲۶	۵	۱
کرمان	—	—	—	—	۱۸۶٬۴۲۲	۱٬۶۲۹٬۰۲۹	۲۸	۲۲
بافت	۵۶—۳۶	۲۹—۱۷	۲٬۲۷۰	۱۷٬۴۹۷	۱۲٬۵۱۸	۱۱۸٬۹۷۶	۳	۲
بم	۵۸—۲۱	۲۹—۰۵	۱٬۰۶۲	۵۰٬۷۰۹	۱۹٬۴۸۰	۱۶۸٬۹۳۳	۴	۳
جیرفت (سبزواران)	۵۷—۴۴	۲۸—۴۰	۶۸۵	۳۵٬۰۳۳	۱۷٬۲۱۸	۱۷۴٬۰۴۱	۴	۲
رفسنجان	۵۶—۰۱	۳۰—۲۵	۱٬۵۱۰	۶۶٬۴۹۸	۱۱٬۲۵۴	۱۸۰٬۱۵۲	۲	۲
زرند	۵۶—۳۵	۳۰—۴۸	۱٬۶۵۵	۳۰٬۴۰۴	۱۱٬۵۲۱	۱۲۰٬۲۰۲	۲	۲
سیرجان	۵۵—۴۰	۲۹—۲۷	۱٬۷۳۵	۹۰٬۰۷۲	۱۷٬۷۹۱	۱۶۰٬۱۴۹	۱	۱
شهربابک	۵۵—۰۹	۳۰—۰۸	۱٬۸۴۵	۲۰٬۰۶۲	۹٬۷۶۱	۵۸٬۷۰۴	۱	۱
کرمان	۵۷—۰۵	۳۰—۱۷	۱٬۷۵۵	۲۵۷٬۲۸۴	۴۸٬۷۹۷	۴۰۷٬۷۴۲	۵	۷
کهنوج	۵۷—۴۲	۲۷—۵۷	۵۰۵	۹٬۱۳۰	۳۲٬۰۱۳	۱۸۰٬۷۷۸	۵	۱
مشیز (بردسیر)	۵۶—۳۴	۲۹—۵۶	۲٬۰۴۰	۱۸٬۲۷۲	۶٬۰۶۹	۵۹٬۳۵۲	۱	۱
گیلان	—	—	—	—	۱۴٬۸۱۱	۲٬۰۸۶٬۶۵۹	۲۵	۳۱
آستارا	۴۸—۵۱	۳۸—۲۶	−۲۲	۲۴٬۲۸۹	۳۳۴	۵۴٬۹۲۵	۱	۱
آستانه اشرفیه	۴۹—۵۷	۳۷—۱۶	−۵	۲۵٬۰۲۹	۳۸۴	۱۰۰٬۲۲۴	۲	۲
بندر انزلی	۴۹—۲۸	۳۷—۲۸	−۲۴	۸۷٬۰۶۳	۳۷۵	۱۱۲٬۰۶۶	۱	۱
تالش (هشتپر)	۴۸—۵۵	۳۷—۴۸	۵۰	۲۴٬۱۸۲	۳٬۶۷۲	۲۳۰٬۹۱۵	۳	۴
رشت	۴۹—۳۶	۳۷—۱۶	−۱۰	۲۹۰٬۸۹۷	۱٬۴۸۹	۶۱۹٬۰۷۶	۵	۶
رودبار	۴۹—۲۵	۳۶—۵۱	۲۵۰	۱۴٬۸۳۴	۲٬۷۵۱	۱۲۷٬۳۵۸	۳	۳
رودسر	۵۰—۱۸	۳۷—۰۸	−۱۹	۲۴٬۶۰۰	۱٬۹۸۹	۲۰۱٬۸۷۲	۳	۶
صومعه‌سرا	۴۹—۱۹	۳۷—۱۷	−۶	۲۱٬۴۱۱	۶۱۸	۱۲۷٬۵۰۴	۲	۱
فومن	۴۹—۲۱	۳۷—۱۲	−۱۵	۲۴٬۶۳۱	۱٬۵۸۳	۱۸۰٬۶۹۵	۲	۳
لاهیجان	۵۰—۰۰	۳۷—۱۲	۲	۴۳٬۹۴۱	۱٬۴۲۸	۲۲۱٬۲۵۲	۲	۲
لنگرود	۵۰—۱۰	۳۷—۱۱	−۲۱	۴۵٬۹۱۰	۱۸۸	۱۱۰٬۶۷۱	۱	۲





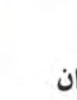
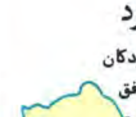




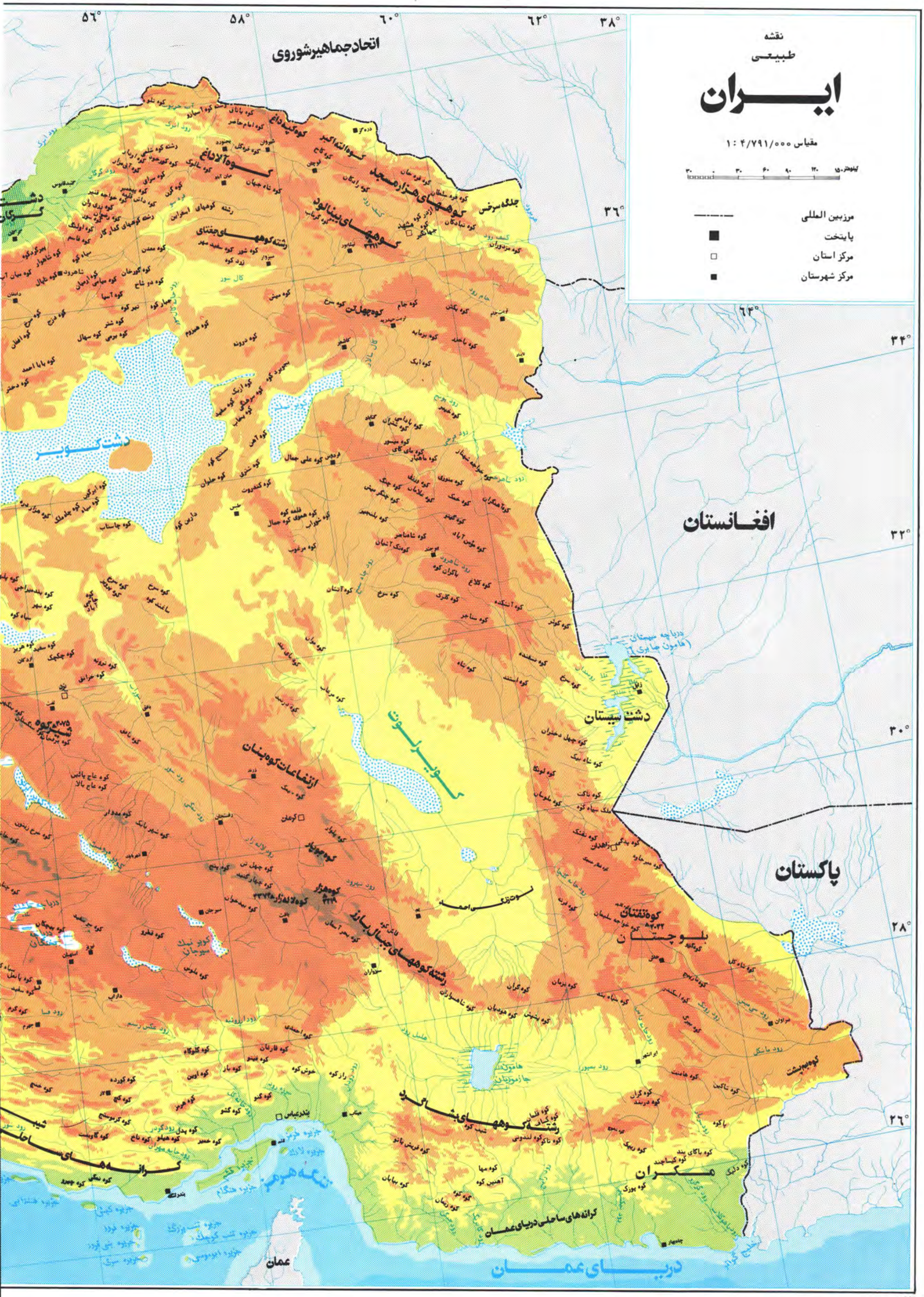
استان، شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: طول جغرافیائی (درجه — دقیقه)	موقعیت جغرافیائی مرکز شهرستان: عرض جغرافیائی (درجه — دقیقه)	ارتفاع مرکز شهرستان از سطح دریا (متر)	جمعیت مرکز شهرستان	مساحت استان وشهرستان (کیلومتر مربع)	جمعیت استان وشهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر
لرستان	—	—	—	—	۲۸٬۸۰۳	۱٬۳۶۹٬۸۹۷	۲۰	۱۰
الیگودرز	۴۹—۴۳	۳۳—۲۲	۱٬۹۸۱	۵۳٬۸۴۳	۸٬۰۷۷	۲۲۳٬۴۷۰	۳	۲
بروجرد	۴۸—۴۰	۳۳—۵۴	۱٬۵۸۰	۱۸۳٬۸۷۹	۲٬۶۴۱	۳۸۷٬۷۲۸	۲	۲
خرم‌آباد	۴۸—۲۱	۳۳—۳۲	۱٬۲۰۰	۲۰۸٬۵۹۲	۱۸٬۰۸۵	۷۵۸٬۶۹۹	۸	۳
دلفان (نورآباد)	۴۷—۵۸	۳۴—۰۵	۱٬۸۰۰	۲۹٬۱۸۸	*	*	۲	۱
دورود	۴۹—۰۴	۳۳—۲۸	۱٬۴۵۰	۶٬۴۷۳	*	*	۲	۱
کوهدشت	۴۷—۳۶	۳۳—۳۲	۱٬۱۹۵	۴۴٬۶۵۳	*	*	۳	۱
مازندران	—	—	—	—	۴۶٬۴۵۶	۳٬۴۴۹٬۳۵۴	۴۴	۴۷
آمل	۵۲—۲۱	۳۶—۲۸	۷۶	۱۱۸٬۲۴۲	۲٬۸۰۳	۳۳۶٬۵۰۸	۳	۳
بابل	۵۲—۴۴	۳۶—۳۴	−۲	۱۱۵٬۳۲۰	۱٬۹۸۷	۴۹۵٬۲۱۲	۲	۲
بابلسر	۵۲—۳۸	۳۶—۴۲	−۲۲	۲۸٬۵۸۹	*	*	۲	۲
بندرترکمن	۵۴—۰۴	۳۶—۵۳	−۲۰	۲۸٬۳۵۸	۱٬۷۳۸	۹۵٬۷۰۳	۲	۲
بهشهر	۵۳—۳۳	۳۶—۴۳	−۱۵	۵۲٬۴۶۱	۳٬۱۰۶	۲۱۹٬۸۸۵	۴	۴
تنکابن	۵۰—۵۳	۳۶—۴۹	−۲۰	۲۹٬۳۸۰	۲٬۱۴۰	۱۶۰٬۰۴۱	۲	۶
رامسر	۵۰—۴۰	۳۶—۵۴	−۲۱	۲۵٬۳۵۲	۶۸۸	۶۰٬۲۰۹	۱	۲
ساری	۵۳—۰۵	۳۶—۳۴	۴۰	۱۴۱٬۰۲۰	۳٬۹۲۳	۳۷۱٬۶۷۲	۴	۱
سوادکوه (پل‌سفید)	۵۳—۰۳	۳۶—۰۷	۵۵۰	۶٬۴۲۳	۲٬۴۴۱	۷۱٬۶۱۶	۲	۴
علی‌آباد	۵۴—۵۲	۳۶—۵۴	۱۴۰	۳۱٬۱۷۳	۹۱۲	۷۵٬۰۷۷	۱	۱
قائم‌شهر	۵۲—۵۲	۳۶—۲۸	۴۰	۱۰۹٬۲۸۸	۶۶۶	۲۸۴٬۶۲۲	۲	۳
کردکوی	۵۴—۰۷	۳۶—۴۸	۲۲	۲۱٬۰۱۴	۸۵۵	۱۰۳٬۶۱۸	۲	۲
گرگان	۵۴—۲۶	۳۶—۵۰	۱۶۰	۱۲۹٬۴۳۰	۲٬۸۸۵	۳۵۳٬۸۴۲	۲	۲
گنبدکاووس	۵۵—۱۰	۳۷—۱۵	۴۵	۸۷٬۱۰۰	۱۵٬۶۴۳	۵۰۹٬۷۷۵	۴	۴
مینودشت	۵۵—۲۳	۳۷—۱۴	۱۸۰	۱۳٬۹۰۷	*	۲۵٬۰۰۰	۴	۳
نور	۵۲—۰۲	۳۶—۳۸	−۲۲	۱۳٬۰۵۵	۲٬۹۷۴	۷۸٬۴۰۲	۳	۱
نوشهر	۵۱—۳۳	۳۶—۳۹	−۲۰	۲۸٬۲۱۶	۳٬۶۹۵	۲۰۸٬۱۷۲	۴	۵
مرکزی	—	—	—	—	۲۹٬۵۳۰	۱٬۰۹۲٬۲۱۴	۱۵	۱۵
آشتیان	۵۰—۰۰	۳۴—۳۳	۲٬۱۲۰	۵٬۴۶۷	۱٬۱۹۲	۲۰٬۷۱۸	۱	۱
اراک	۴۹—۴۲	۳۴—۰۵	۱٬۷۵۵	۲۶۵٬۳۴۹	۶٬۱۴۷	۴۸۲٬۵۲۰	۳	۲
تفرش	۵۰—۰۱	۳۴—۴۱	۱٬۹۰۰	۱۰٬۲۸۰	۳٬۱۲۳	۶۷٬۵۷۴	۲	۱
خمین	۵۰—۰۳	۳۳—۳۸	۱٬۸۱۵	۳۸٬۹۲۰	۲٬۰۲۵	۱۱۲٬۸۸۹	۱	۱
دلیجان	۵۰—۴۱	۳۳—۵۹	۱٬۵۳۰	۱۷٬۴۱۲	۱٬۵۸۱	۳۳٬۹۱۷	۱	۲
ساوه	۵۰—۲۰	۳۵—۰۱	۹۹۵	۶۴٬۰۸۱	۱۰٬۲۷۹	۱۸۲٬۷۵۵	۴	۴
سربند	۴۹—۲۵	۳۳—۵۶	۱٬۹۲۰	۱۲٬۶۳۹	۳٬۰۵۰	۱۴۹٬۸۴۴	۲	۲
محلات	۵۰—۳۰	۳۳—۵۳	۱٬۷۸۰	۲۴٬۳۴۹	۲٬۱۳۳	۴۱٬۹۹۷	۱	۲
هرمزگان	—	—	—	—	۶۸٬۴۷۵/۸	۷۶۰٬۸۱۲	۲۰	۱۳
ابوموسی (شهر ابوموسی)	۵۵—۰۲	۲۵—۵۳	۴۶	۴۲۰	۶۸/۸	۸۶۵	۲	۱
بندرعباس	۵۶—۱۸	۲۷—۱۱	۱۰	۲۰۰٬۱۴۲	۲۷٬۳۱۶	۳۴۳٬۰۰۹	۴	۳
بندرلنگه	۵۴—۵۴	۲۶—۳۳	۱۳	۱۶٬۷۰۹	۲۱٬۴۳۶	۱۳۲٬۹۲۰	۵	۴
جاسک	۵۷—۴۶	۲۵—۳۸	۵	۴٬۵۳۷	۶٬۷۲۴	۴۸٬۰۳۷	۲	۱
رودان	۵۷—۱۲	۲۷—۲۵	۱۷۹	۱۰٬۹۱۵	*	۷۰٬۰۰۰	۲	۱
قشم (شهر قشم)	۵۶—۱۶	۲۶—۵۷	۱۰	۹٬۶۵۱	۱٬۶۲۸	۵۰٬۸۸۷	۲	۲
میناب	۵۷—۰۴	۲۷—۰۹	۴۰	۲۶٬۶۵۵	۱۱٬۳۰۳	۱۱۵٬۰۹۴	۳	۱
همدان	—	—	—	—	۱۹٬۴۴۵	۱٬۵۳۳٬۷۸۵	۱۶	۱۲
اسدآباد	۴۸—۰۸	۳۴—۴۷	۱٬۵۸۵	۳۴٬۵۱۶	*	*	۱	۱
تویسرکان	۴۸—۲۷	۳۴—۳۳	۱٬۸۵۰	۲۸٬۱۴۵	۱٬۴۶۳	۱۲۲٬۶۲۶	۲	۲
کبودرآهنگ	۴۸—۴۳	۳۵—۱۲	۱٬۶۷۵	۱۳٬۰۲۷	*	*	۲	۱
ملایر	۴۸—۴۹	۳۴—۱۷	۱٬۷۵۰	۱۰۳٬۶۴۰	۳٬۲۶۳	۲۷۹٬۲۵۱	۳	۲
نهاوند	۴۸—۲۲	۳۴—۱۲	۱٬۶۶۰	۵۲٬۲۶۵	۱٬۶۵۷	۱۷۳٬۱۰۶	۲	۱
همدان	۴۸—۳۱	۳۴—۴۸	۱٬۸۵۰	۲۷۲٬۴۹۹	۱۳٬۰۶۲	۹۵۸٬۸۰۲	۶	۵
یزد	—	—	—	—	۷۲٬۳۴۲	۵۷۴٬۰۲۸	۱۳	۱۳
اردکان	۵۴—۰۰	۳۲—۱۹	۱٬۰۳۵	۳۴٬۸۳۸	۲۲٬۲۵۸	۹۹٬۶۸۶	۲	۱
بافق	۵۵—۲۴	۳۱—۳۵	۹۹۵	۲۰٬۵۱۶	۱۷٬۸۵۰	۳۶٬۲۷۳	۲	۲
تفت	۵۴—۱۳	۳۱—۴۴	۱٬۵۶۰	۱۱٬۳۷۳	۱۲٬۳۱۸	۶۶٬۸۴۰	۳	۳
مهریز	۵۴—۲۷	۳۱—۳۵	۱٬۴۸۰	۲۰٬۸۳۰	۱۲٬۸۸۳	۵۸٬۴۴۰	۲	۳
میبد	۵۴—۰۰	۳۲—۱۳	۱٬۰۹۰	۲۷٬۱۴۶	*	*	۱	۱
یزد	۵۴—۲۲	۳۱—۵۳	۱٬۲۱۰	۲۳۰٬۴۸۳	۷٬۰۳۳	۳۱۲٬۷۸۹	۳	۳

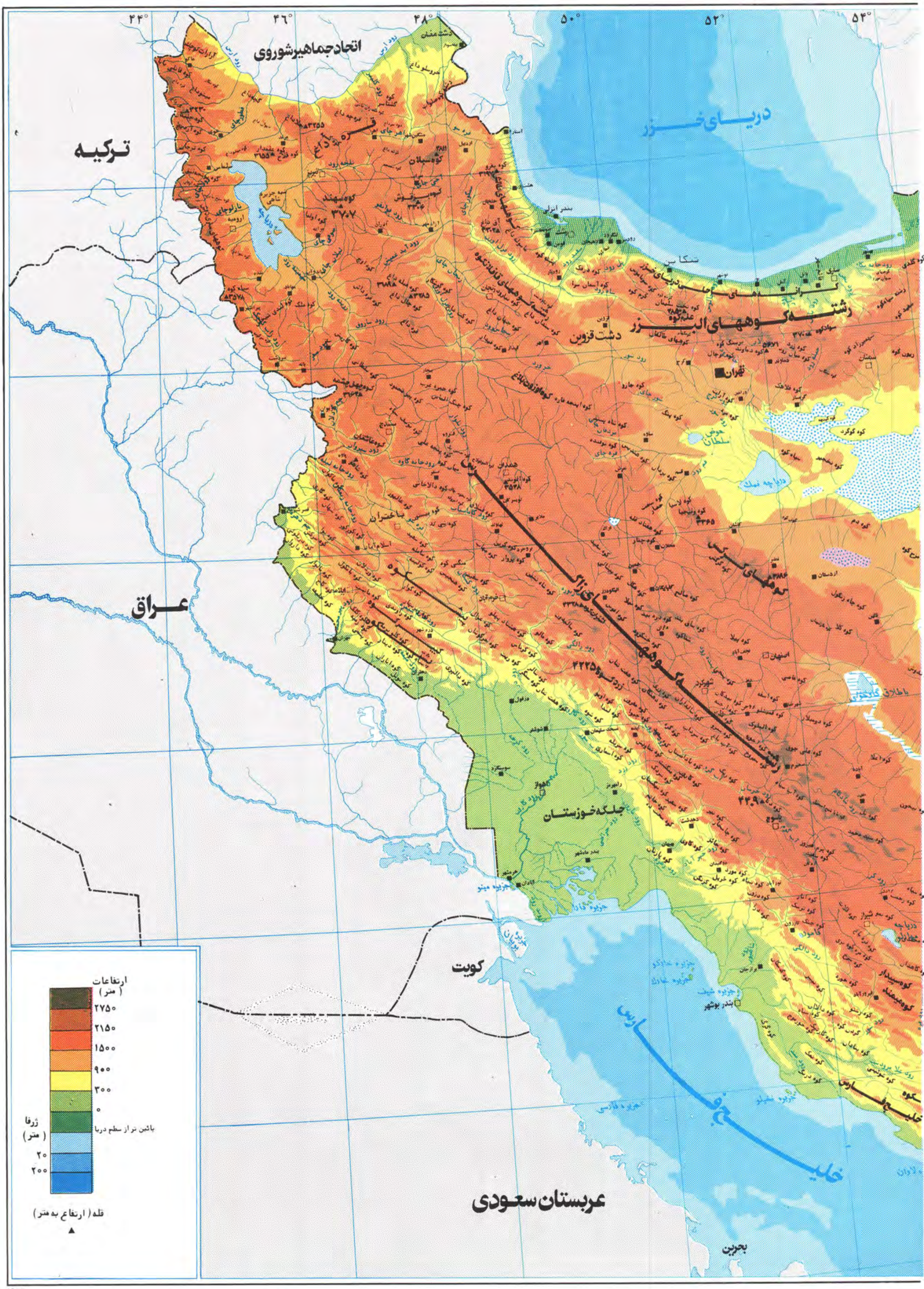




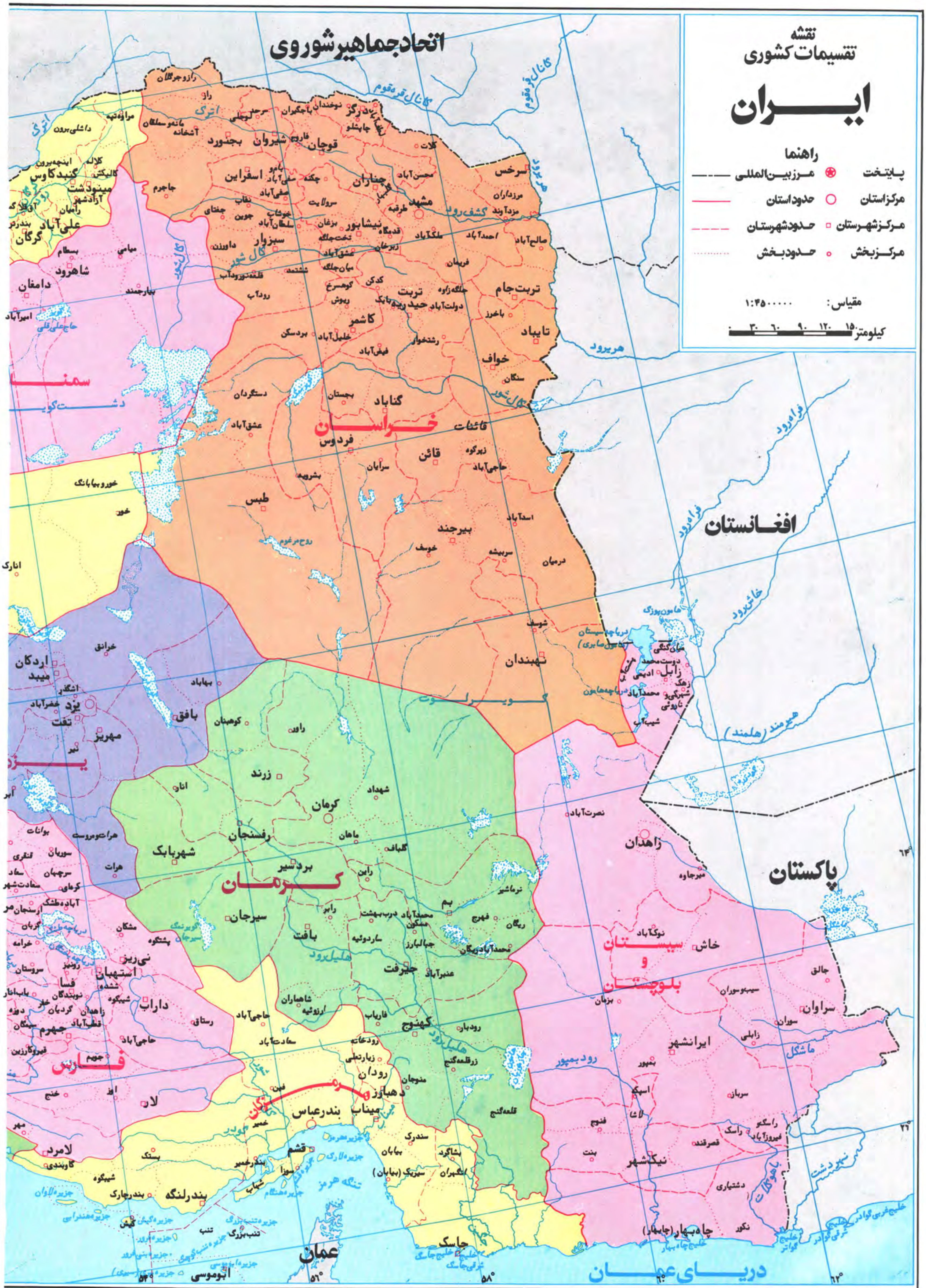



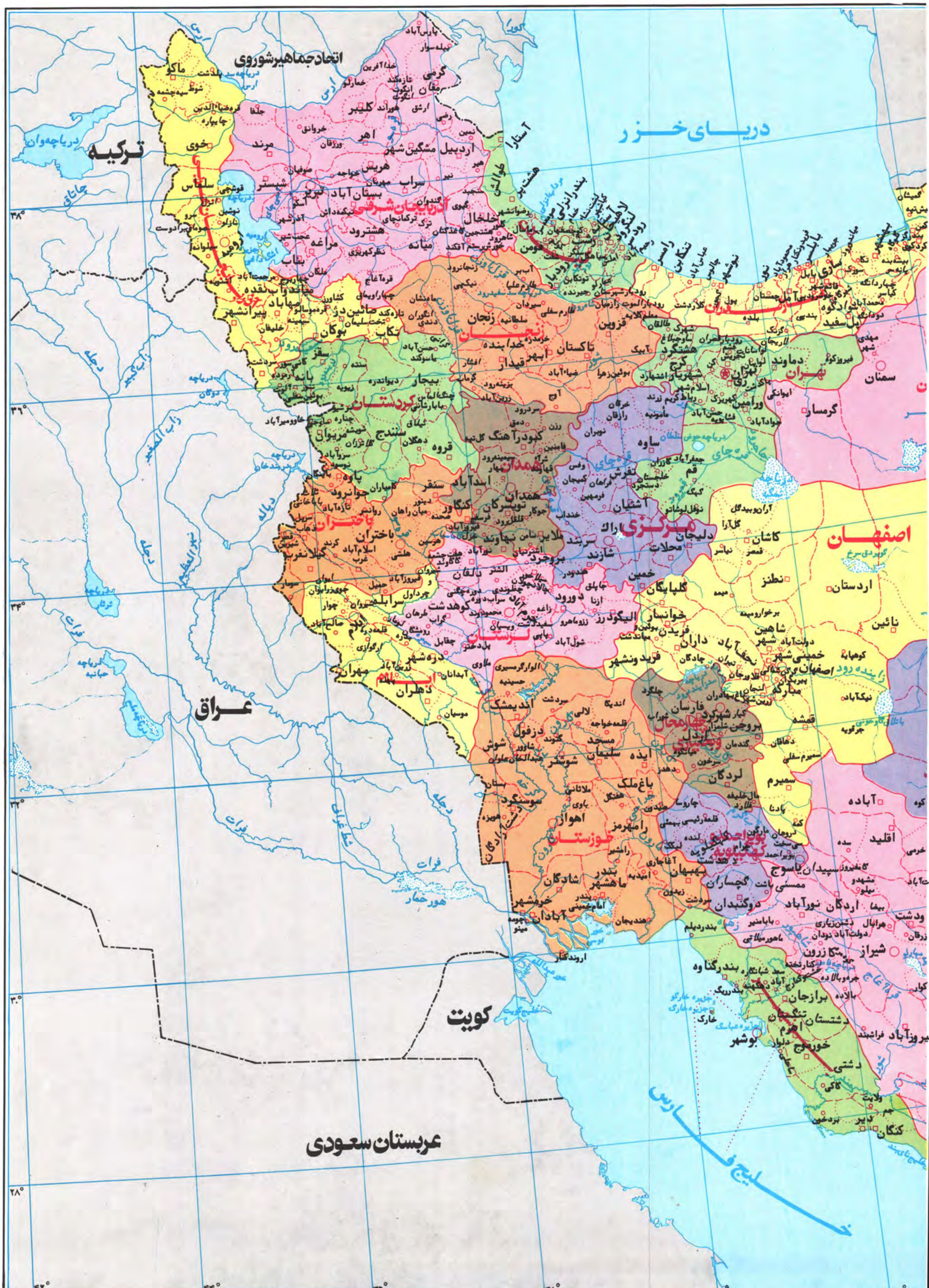
* منابع آماری وجود ندارد.


نقشه
طبیعی
ایران
مقیاس ۱: ۴/۷۹۱/۰۰۰
کیلومتر
مرزبین المللی
پایتخت
مرکز استان
مرکز شهرستان
اتحادجماهیرشوروی
افغانستان
پاکستان
دشت کویر
کویر لوت
دشت سیستان
دریای عمان
تنگه هرمز
عمان
مکران
بلوچستان

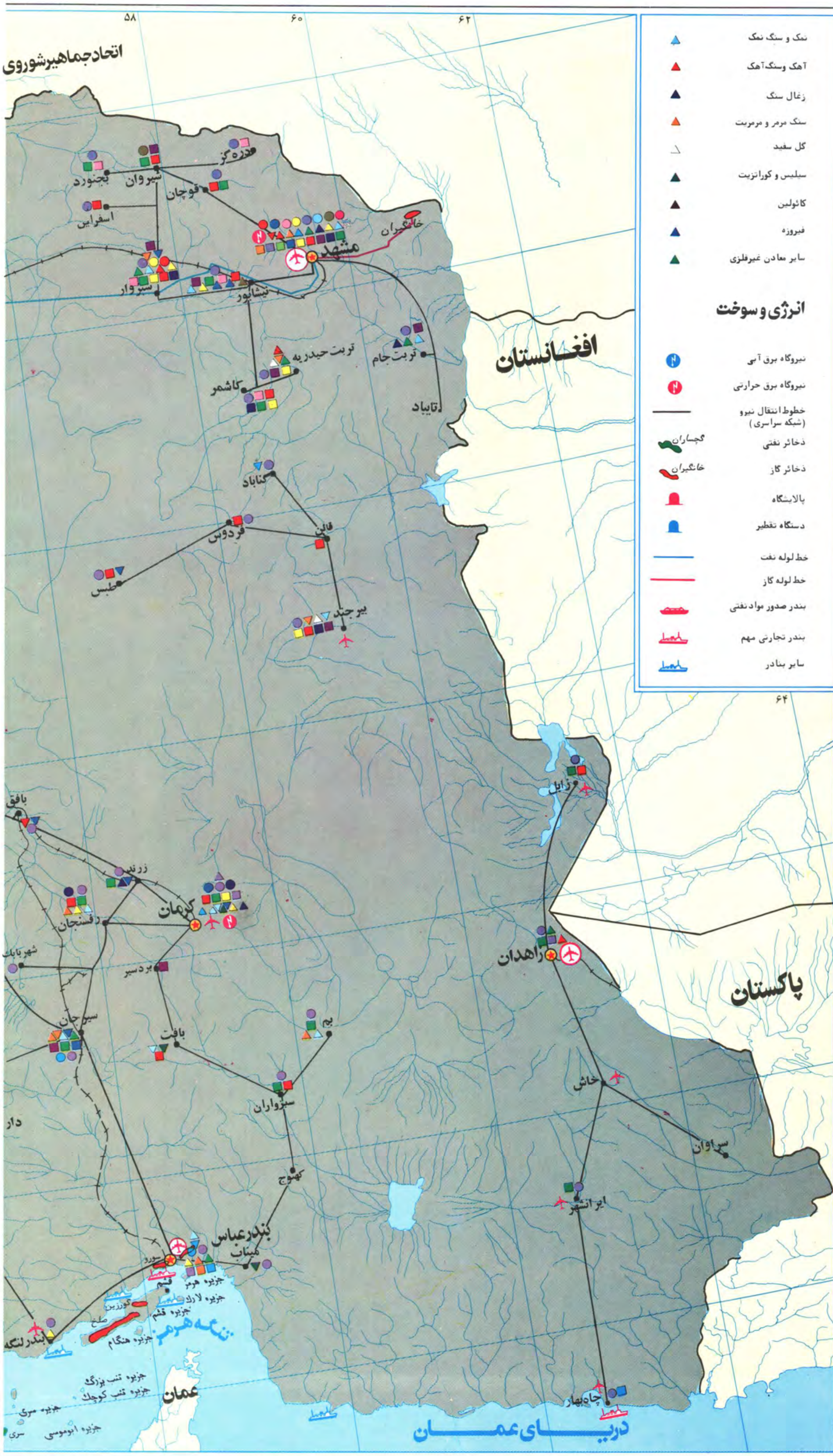


۴۴°
۴۶°
۴۸°
۵۰°
۵۲°
۵۴°
اتحاد جماهیر شوروی
ترکیه
عراق
کویت
عربستان سعودی
بحرین
دریای خزر
خلیج فارس
رشته کوههای البرز
دشت قزوین
تهران
جلگه خوزستان
بندر بوشهر
اصفهان
ارتفاعات
(متر)
۲۷۵۰
۲۱۵۰
۱۵۰۰
۹۰۰
۳۰۰
۰
پائین تر از سطح دریا
ژرفا
(متر)
۲۰
۲۰۰
قله (ارتفاع به متر)


نقشه
تقسیمات کشوری
ایران
راهنما
پایتخت
مرزبین‌المللی
مرکزاستان
حدوداستان
مرکزشهرستان
حدودشهرستان
مرکزبخش
حدودبخش
مقیاس: ۱:۴۵۰۰۰۰۰
کیلومتر
اتحادجماهیرشوروی
افغانستان
پاکستان
دریای عمان
خراسان
کرمان
سیستان و بلوچستان
هرمزگان
فارس
یزد
سمنان
مشهد
نیشابور
سبزوار
قوچان
بجنورد
شیروان
اسفراین
چناران
سرخس
تربت‌جام
تربت حیدریه
کاشمر
تایباد
خواف
گناباد
فردوس
قائن
بیرجند
طبس
نهبندان
زابل
زاهدان
خاش
سراوان
ایرانشهر
نیکشهر
چابهار
کرمان
رفسنجان
سیرجان
بم
جیرفت
بافت
زرند
شهربابک
کهنوج
بندرعباس
میناب
قشم
بندرلنگه
جاسک
لار
لامرد
داراب
فسا
استهبان
نی‌ریز
یزد
اردکان
میبد
تفت
مهریز
بافق
شاهرود
دامغان
گرگان
گنبدکاووس
علی‌آباد
کویرلوت
تنگه هرمز
عمان
ابوموسی



اتحادجماهیرشوروی
ترکیه
عراق
کویت
عربستان سعودی
دریای خزر
خلیج فارس
آذربایجان شرقی
زنجان
کردستان
همدان
باختران
مرکزی
لرستان
ایلام
خوزستان
اصفهان
تهران
ماکو
خوی
سلماس
مرند
اهر
کلیبر
اردبیل
مشگین شهر
تبریز
سراب
میانه
مراغه
هشترود
بناب
مهاباد
سردشت
بوکان
سقز
بانه
بیجار
مریوان
سنندج
قروه
قزوین
تاکستان
ابهر
قیدار
کرج
دماوند
سمنان
گرمسار
ساوه
قم
تفرش
آشتیان
اراک
محلات
دلیجان
کاشان
نطنز
اردستان
نائین
گلپایگان
خوانسار
فریدن
داران
شهرضا
خمینی شهر
اصفهان
مبارکه
فارسان
شهرکرد
بروجن
لردگان
سمیرم
آباده
اقلید
یاسوج
گچساران
دوگنبدان
کازرون
شیراز
برازجان
بوشهر
خورموج
دشتی
کنگان
بندر گناوه
بندر دیلم
بهبهان
رامهرمز
اهواز
خرمشهر
آبادان
شوشتر
دزفول
مسجد سلیمان
ایذه
باغ ملک
سوسنگرد
اندیمشک
دهلران
مهران
ایلام
دره شهر
کوهدشت
خرم آباد
بروجرد
الیگودرز
دورود
ازنا
ملایر
نهاوند
تویسرکان
کنگاور
سنقر
اسدآباد
کبودرآهنگ
باختران
اسلام آباد غرب
گیلانغرب
پاوه
جوانرود
هرسین
آستارا



راهنمای علائم نقشه

صنایع:

صنایع فلزی:

- ذوب آهن
- تولید و ساخت وسایل نقلیه (اتوموبیل ، تراکتور ،تریلی ، تانکر ، موتور و دوچرخه)
- ساخت ماشین آلات صنعتی
- صنایع ریخته‌گری، ذوب فلزات ، تراشکاری و تولید نورد
- ساخت و تعمیر وسایل کشتی ، اسکله ، راه آهن و دکلهای فلزی برق
- تولید و ساخت لوازم خانگی

صنایع نساجی:

- نساجی(ریسندگی ،بافندگی ،پشم‌ریسی ، تریکوبافی ، حوله‌بافی و پتوبافی)
- صنایع قالیبافی (گلیم ، جاجیم ، موکت ، فرش‌ماشینی)
- پنبه پاک کنی و تصفیه پنبه
- تولید ریسمان و گونی‌بافی

صنایع غذائی:

- تولید مواد غذائی (روغن نباتی ، آرد ، بیسکویت شیرینی ، خشکبار و . . .)
- تولید کنسرو و کمپوت
- صنایع شیلات
- صنایع قند ، شکر و قندریزی
- لبنیات و مجتمع شیر و گوشت

سایر صنایع:

- صنایع چوب
- صنایع چاپ ، صحافی ، کاغذ و مقوا
- صنایع چرم و چپر
- صنایع الکتریکی
- صنایع مواد لاستیکی و پلاستیکی
- شیشه و بلورسازی
- صنایع ساختمانی
- صنایع دستی و ظریف
- دخانیات
- صنایع شیمیائی
- کارخانه صابون‌سازی
- کارخانه سیمان
- کارخانه کبریت‌سازی

استخراج معادن

معادن فلزی:

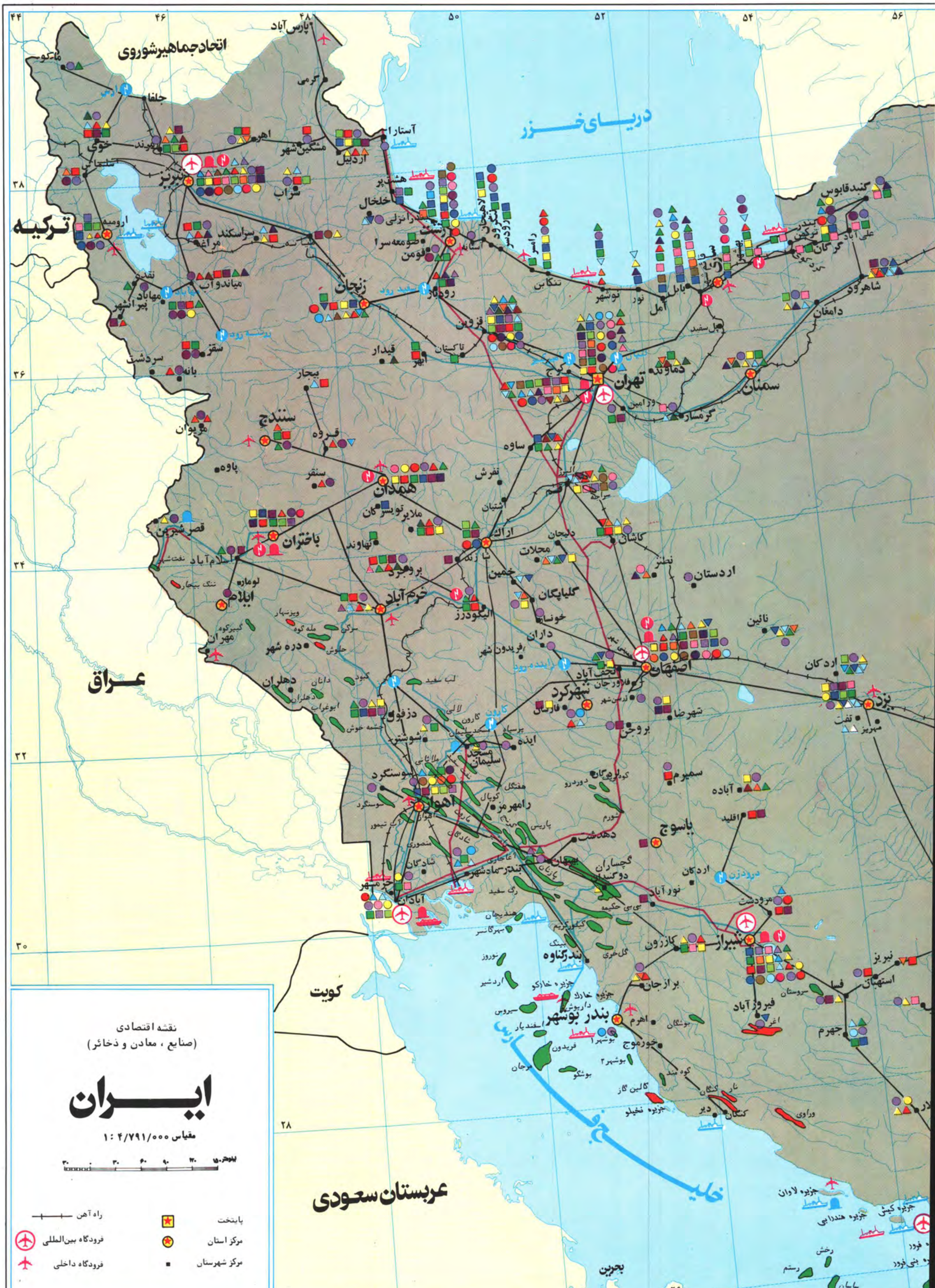
- سرب
- سرب و روی
- کرومیت
- سنگ آهن
- مس
- منگنز
- سایر معادن فلزی

معادن غیرفلزی:

- گچ و سنگ گچ
- نمک و سنگ نمک
- آهک وسنگ آهک
- زغال سنگ
- سنگ مرمر و مرمریت
- گل سفید
- سیلیس و کوراتزیت
- کائولین
- فیروزه
- سایر معادن غیرفلزی

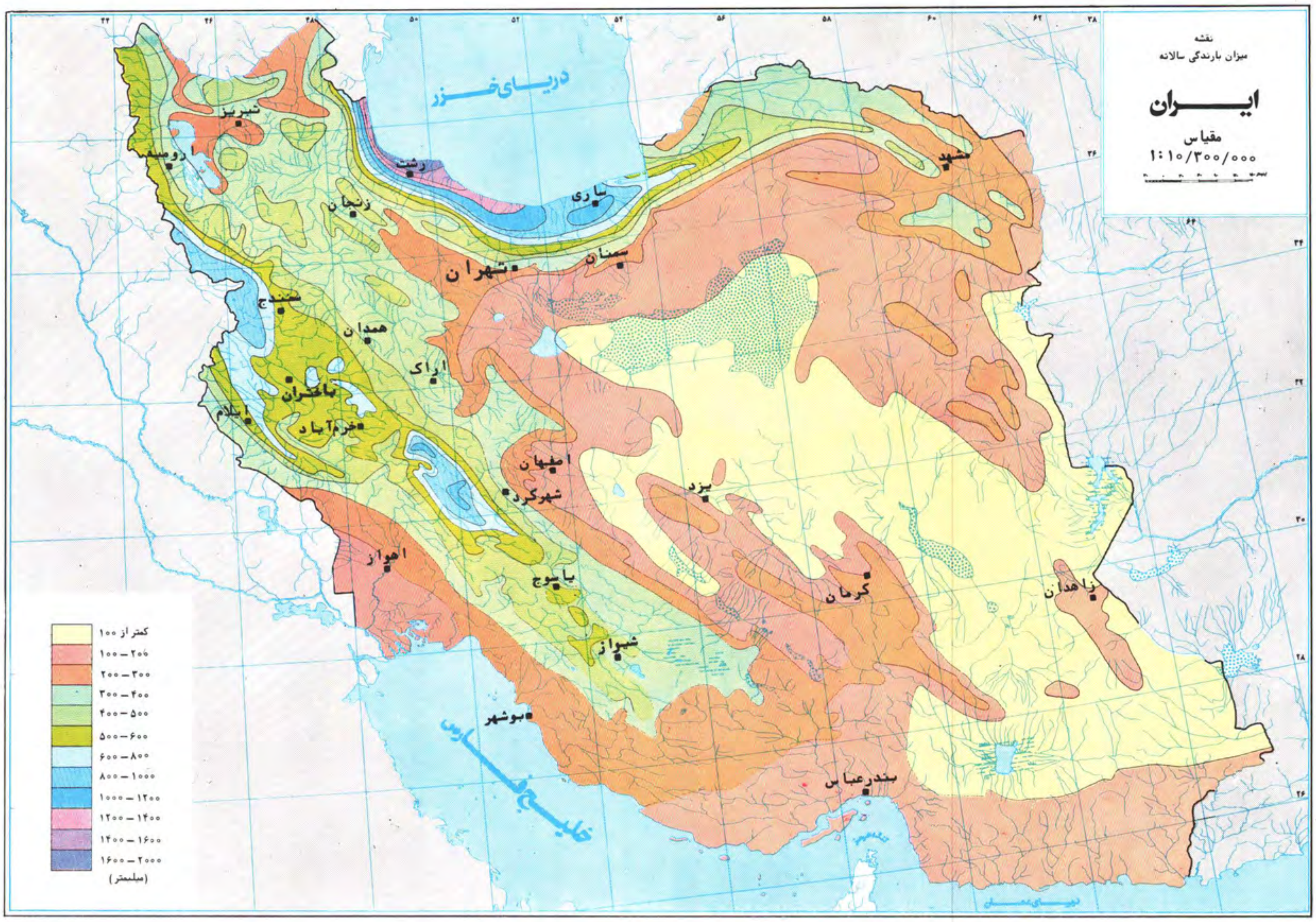
انرژی و سوخت

- نیروگاه برق آبی
- نیروگاه برق حرارتی
- خطوط انتقال نیرو (شبکه سراسری)
- ذخائر نفتی (گچساران)
- ذخائر گاز (خانگیران)
- پالایشگاه
- دستگاه تقطیر
- خط لوله نفت
- خط لوله گاز
- بندر صدور مواد نفتی
- بندر تجارتی مهم
- سایر بنادر

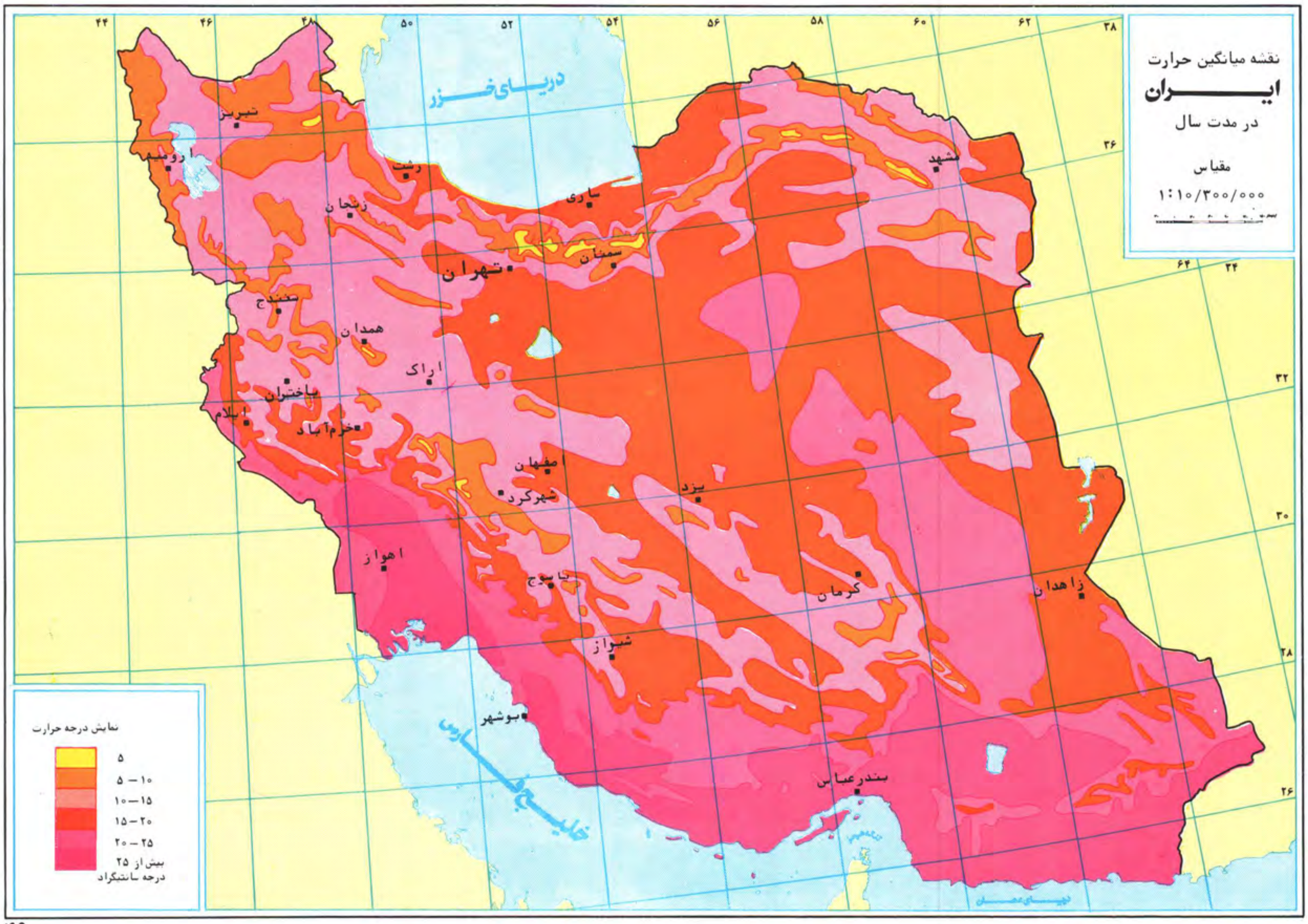

نقشه اقتصادی
(صنایع ، معادن و ذخائر)
ایران
مقیاس ۱ : ۴/۷۹۱/۰۰۰
راه آهن
پایتخت
فرودگاه بین‌المللی
مرکز استان
فرودگاه داخلی
مرکز شهرستان
اتحادجماهیرشوروی
دریای خزر
ترکیه
عراق
کویت
عربستان سعودی
بحرین
خلیج فارس
تهران
تبریز
اصفهان
شیراز
اهواز
همدان
باختران
سنندج
زنجان
رشت
قزوین
سمنان
یزد
کرمان
بندر بوشهر
اراک
قم
کاشان
شهرکرد
یاسوج
ایلام
خرم آباد
ارومیه
اردبیل
گرگان
ساری
بندر ترکمن
گنبدقابوس
شاهرود
دامغان
آبادان
خرمشهر
دزفول
شوشتر
بروجرد
ملایر
نهاوند
گلپایگان
خمین
نائین
اردکان
بندرگناوه
کازرون
فیروزآباد
جهرم
استهبان
نیریز
جزیره خارک
جزیره کیش
جزیره لاوان
جزیره هندرابی



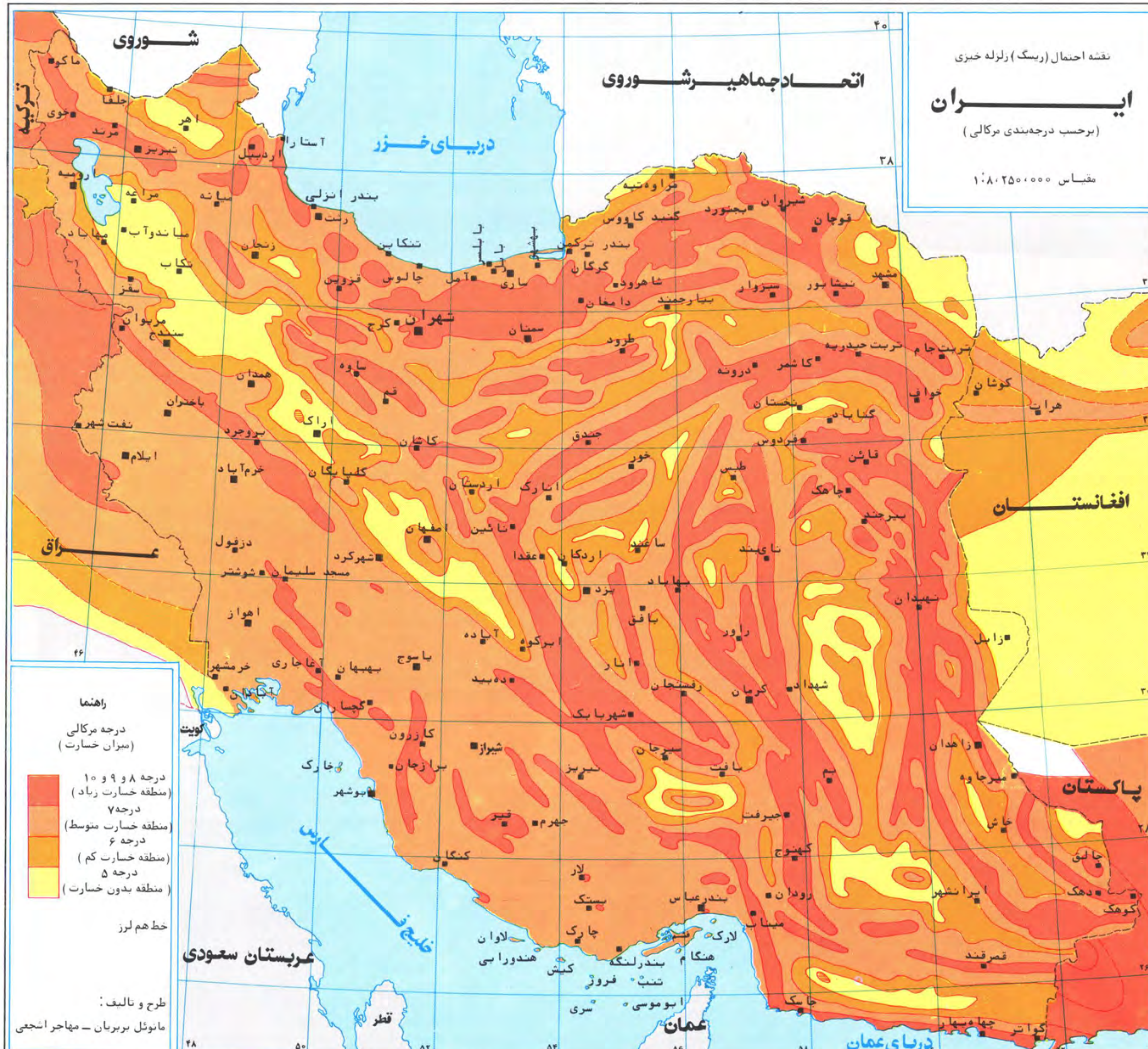
نقشه
حوضه‌رودخانه‌های
ایران
مقیاس ۱:۷/۱۵۵/۰۰۰
دریای خزر
خلیج فارس
دریای عمان
حوضه آبریز دشت لوت
حوضه آبریز دریاچه هامون



نقشه
میزان بارندگی سالانه
ایران
مقیاس
۱:۱۰/۳۰۰/۰۰۰
دریای خزر
خلیج فارس
تبریز
ارومیه
رشت
ساری
زنجان
تهران
سمنان
مشهد
سنندج
همدان
اراک
باختران
ایلام
خرم آباد
اصفهان
شهرکرد
یزد
اهواز
یاسوج
کرمان
زاهدان
شیراز
بوشهر
بندرعباس
کمتر از ۱۰۰
۱۰۰ — ۲۰۰
۲۰۰ — ۳۰۰
۳۰۰ — ۴۰۰
۴۰۰ — ۵۰۰
۵۰۰ — ۶۰۰
۶۰۰ — ۸۰۰
۸۰۰ — ۱۰۰۰
۱۰۰۰ — ۱۲۰۰
۱۲۰۰ — ۱۴۰۰
۱۴۰۰ — ۱۶۰۰
۱۶۰۰ — ۲۰۰۰
(میلیمتر)



نقشه میانگین حرارت
ایران
در مدت سال
مقیاس
۱:۱۰/۳۰۰/۰۰۰
دریای خزر
خلیج فارس
تبریز
ارومیه
رشت
ساری
زنجان
تهران
سمنان
مشهد
سنندج
همدان
اراک
باختران
ایلام
خرم آباد
اصفهان
شهرکرد
یزد
اهواز
یاسوج
کرمان
زاهدان
شیراز
بوشهر
بندرعباس
نمایش درجه حرارت
۵
۵ — ۱۰
۱۰ — ۱۵
۱۵ — ۲۰
۲۰ — ۲۵
بیش از ۲۵
درجه سانتیگراد



مختصری از زلزله

زلزله مخرب‌ترین پدیده طبیعی است. زلزله‌ها معمولا "بیش‌از‌چند ثانیه‌طول نمی‌کشند و در همین زمان اندک، امکان خرابیهای زیاد وجود دارد. علت بروز خرابیها، سریع و ناگهانی بودن حرکات زمین لرزه است و نه مقدار آنها. تعداد زلزله‌هائی که در سال رخ میدهند بسیارزیاداست، اما تعداد انگشت شماری‌ازآنها، اثرات تخریبی فراوان دارند. علت اصلی بروز زلزله تغییرات زمینساختی است که در حاشیه و نزدیکی گسله‌ها و راندگی‌ها صورت میگیرد؛ و همچنین ممکن است به علت انحلال سنگهای آهکی، یکسری غارهای آهکی تشکیل شده و دراثر ریزش‌سقف این غارها، زمین لرزه‌های خفیفی بوقوع بپیوندد، ویا اینکه همزمان یا بعد از فعالیتهای آتشفشانی، زلزله‌های خفیفی ایجاد شود. برای تعیین شدت‌زلزله از دو مقیاس استفاده می‌نمایند. مقیاس مرکالی براساس اثراتی که از زلزله باقی مانده و یا احساس‌می‌شودبه ۱۲طبقة تقسیم‌بندی شده و از دقت چندانی برخوردار نیست. مقیاس ریشتر یا درجه ریشتر که نسبتا" دقیق است و بکمک شدت‌مطلق وانرژی‌ناشی از آن بدست می‌آید. مقیاس ریشتر از ۱ تا ۸ درجه تقسیم‌بندی‌می‌شود، لیکن‌امکان وقوع زمین لرزه‌های بیش از ۸ درجه ریشتر نیز وجوددارد، که ازسال ۱۹۰۰ میلادی تاکنون زلزله‌ای‌که شدت‌مطلق آن بیش از۸/۶ درجه ریشتر باشد، اندازه‌گیری‌نشده است. توزیع نواحی زلزله‌خیز در تمام سطح زمین یکنواخت نیست، بلکه در بعضی نقاط تعداد و شدت آنها بیشتر، و در بعضی نقاط دیگر، کمتر بوده است. فلات ایران یکی از مناطق زلزله‌خیز بوده و هرچند وقت یکبار، زلزله باعث بروزخسارات جانی و مالی فراوان میگردد. مهمترین زلزله‌های ایران در ۸۰ سال‌گذشته، که‌شدتی بیش از ۷ درجه ریشتر داشته‌اند در جدول زیر مشخص شده است.

محل وقوع زلزله	تـاریـخ وقـــوع		شدت‌مطلق
درود	دی	۱۲۸۸	۷/۴
شمال خراسان	مهر	۱۳۰۸	۷/۲
جنوب غربی سلماس	اردیبهشت	۱۳۰۹	۷
ساوان	خرداد	۱۳۱۳	۷
شمال خراسان	مهر	۱۳۲۷	۷/۲
لاریجان	تیر	۱۳۳۶	۷/۴
غرب همدان	آذر	۱۳۳۶	۷
بوئین زهرا	شهریور	۱۳۴۱	۷
دشت بیاض	مرداد	۱۳۴۷	۷/۳
بندرعباس	اسفند	۱۳۵۶	۷
طبس	شهریور	۱۳۵۷	۷/۷
شمال قائن	آبان	۱۳۵۸	۷/۳
گلباف کرمان	مرداد	۱۳۶۰	۷
رودبار ــ منجیل	خرداد	۱۳۶۸	۷/۳

مختصری از شرایط جغرافیائی ایران در دورانهای زمین شناسی

دوران پره‌کامبرین (دوران پیش از دورانهای شناخته شده زمین شناسی)،قبل از ۶۰۰ میلیون سال پیش: در ایران، سنگهای متعلق به پره‌کامبرین در نواحی شمال، مشرق و مرکز ایران یافت میشوند که قسمت زیرین این رسوبات از دسته سنگهای دگرگون شده است وسن این رسوبات بیشتر از ۶۰۰ میلیون سال است.

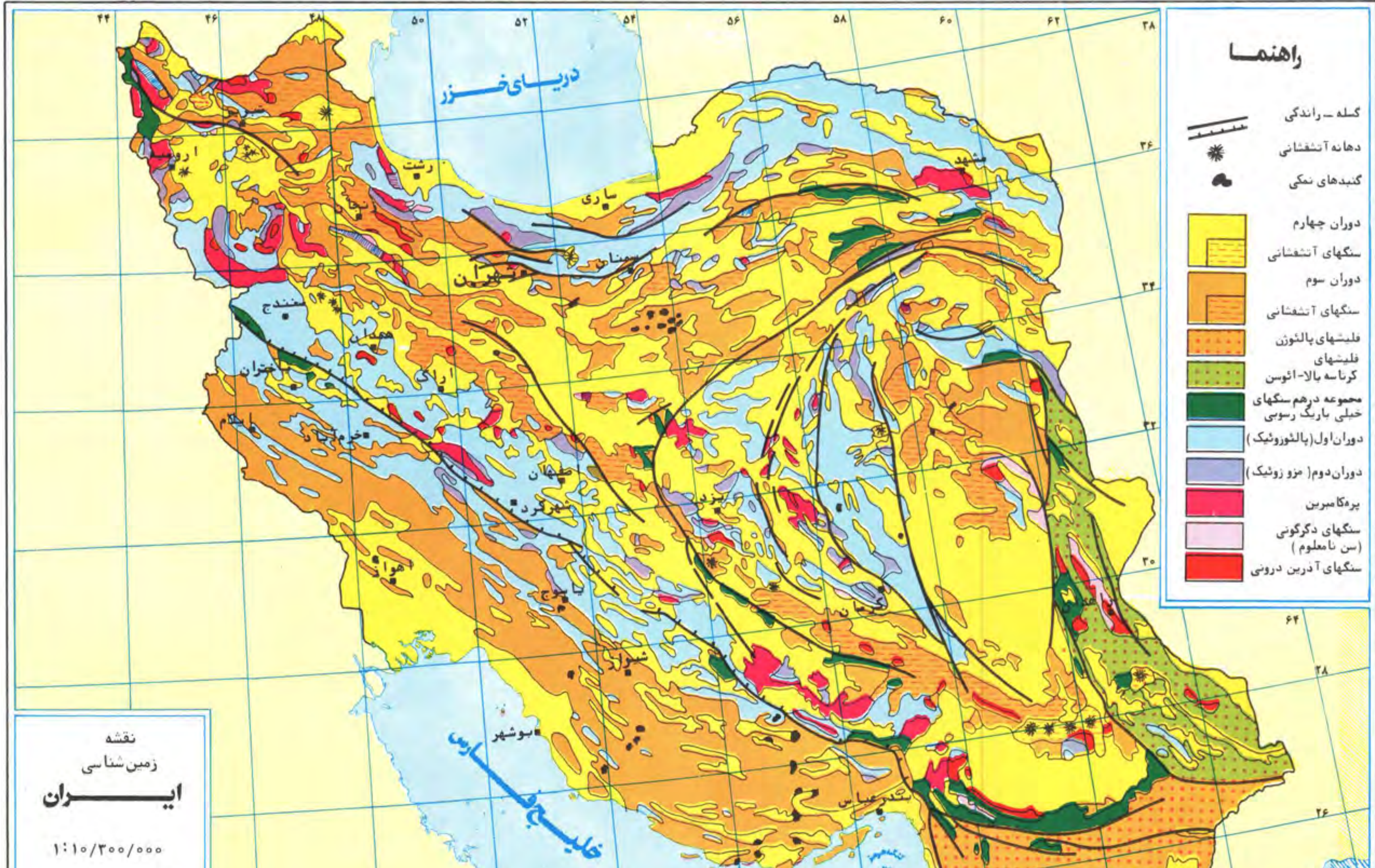
دوران پالئوزوئیک (کهن زیست) یا دوران اول، از حدود ۶۰۰ تا ۲۳۰میلیون‌سال‌پیش: در دوره کامبرین بـه تدریج دریاهائی ، مرکز و شمال ایران را پوشانید. در دوره سیلورین‌این‌دریاها محدودتر گشته و زمینهای تازه‌ای از آب بیرون آمدند. در دوره دوونین بار دیگر شمال ومرکزایران را آب فرا گرفت. در ابتدای دوره کربونیفر دریاها عمیقتر شد ودرآنها رسوبات آهکی‌زیادی‌برجای ماند. در دوره پرمین مجددا " پیشروی دریاها آغاز شد وآب‌دریاها سراسر فلات ایران راپوشانید. نواحی جنوب و جنوب غربی ایران برای اولین بار در شرایط حدیدی قرار گرفت وقسمتی از دریای تتیس تقریبا" تا اواخر دوران سوم در این نواحی باآرامش نسبی باقی ماند.

دوران مزوزوئیک (میان زیست) یا دوران دوم، ازحدود ۲۳۰ تا ۷۰ میلیون سال پیش: دردوره تریاس، نیز آب فلات ایران را دربرگرفته بود و رسوباتی شبیه به رسوبات اواخر دوران اول ، شامل آهک و دولومیت به جای گذاشت. در مرکز و شمال ایران شرایط رسوبگذاری مانند دوران اول محفوظ ماند و در اواخر این دوره جنبشهای خشکیزائی ، گاهی قسمتهائی از آن نواحی را بالاوپائین‌برد. در دوره ژوراسیک ، رسوبگذاری مانند دوره تریاس در مرکز و شمال ایران ادامه یافت و امروز همـه جای آن کمابیش دارای لایه‌های زغال سنگی است. بعد از دوره ژوراسیک دوباره بر عمق دریاهـا افزوده شد و از این زمان رسوبات آهکی برجای مانده است. حرکات شدید در ایران مرکزی ، چین خوردگی‌هائی را پدید می‌آورد و بیشتر زمینها در شرق ومرکز ایران از آب خارج میشود ودر اثـر فرسایش ، قسمت زیادی از آن از بین میرود. دریاهای دوره کرتاسه‌دوباره سطح ناهموار ایــن خشکیها را پوشانید و در اواخر همین دوره بر اثر جنبشهای شدید ، چین‌خوردگیهای تازه‌ای به وجود آمدند، اما در البرز آرامش نسبی برقرار ماند.

دوران سنوزوئیک (نوزیست) ، که شامل دوران سوم ودوران چهارم به شرح زیر می‌باشد :

دوران سوم (ترشیاری) ، از حدود ۷۰ تا یک میلیون سال پیش : درآغاز این دوران ،رسوبات دریائـی‌تتیس د رمحل زاگرس به طور هم‌شیب روی رسوبات کرتاسه قرار دارند. رسوبات آهکی‌اواخر این دوره به نام آهکهای آسماری محتوی ذخائر نفتی جنوب ایران است. در این دوره در ایران مرکزی دریای کم عمقی وجود داشت که رسوبات آن ماسه سنگهای پایه این دوره را بوجود آورد و همچنین فعالیت آتشفشانی شدیدی در بیشتراین نواحی رخ داد. در اواخر دوران سوم در محل زاگرس رسوبگذاری شد وعمر حوضه‌های رسوبی یکپارچه گذشته پایان یافت ، همزمان با پیدایش زاگرس ، بر اثر حرکات خشکیزائی و کوهزائی قسمت زیادی از خشکیها برای همیشه از آب خارج شدند.

دوران چهارم (کواتر ناری) ، از حدود یک میلیون سال پیش تا عصر حاضر: یخچالهای کواتـر ناری در ایران گسترش نداشته‌اند، اماآثار سنگهای یخچالی در بعضی‌نقاط از جمله علم‌کوه دیده شده است. در این دوران بیشتر نواحی ایران از آب خارج شداز دریاهای گذشته، حوضه‌های بسته و دریاچه‌هائی باقی مانده که قسمت زیادی از آنها بر اثر شدت تبخیر و کمی بارندگی‌خشک‌شده‌اند.
فعالیت آتشفشانها در آغاز دوران چهارم‌بیش از اواخر دوران سوم شدت یافت وکوههای دماوند، سبلان ،سهند و تفتان مهمترین کوههای آتشفشانی این دوره هستند، که دماوند و تفتان د رحال حاضر آخرین مراحل فعالیت خود را بصورت گوگردزدائی‌ادامه‌میدهند. عامل اصلی‌تغییر چهره زمین در دوران چهارم ، فرسایش است. در ایران ، آب مهمترین عامل فرسایش کـوهــها، و در بیابانها، باد عامل فرسایش بوده‌است.

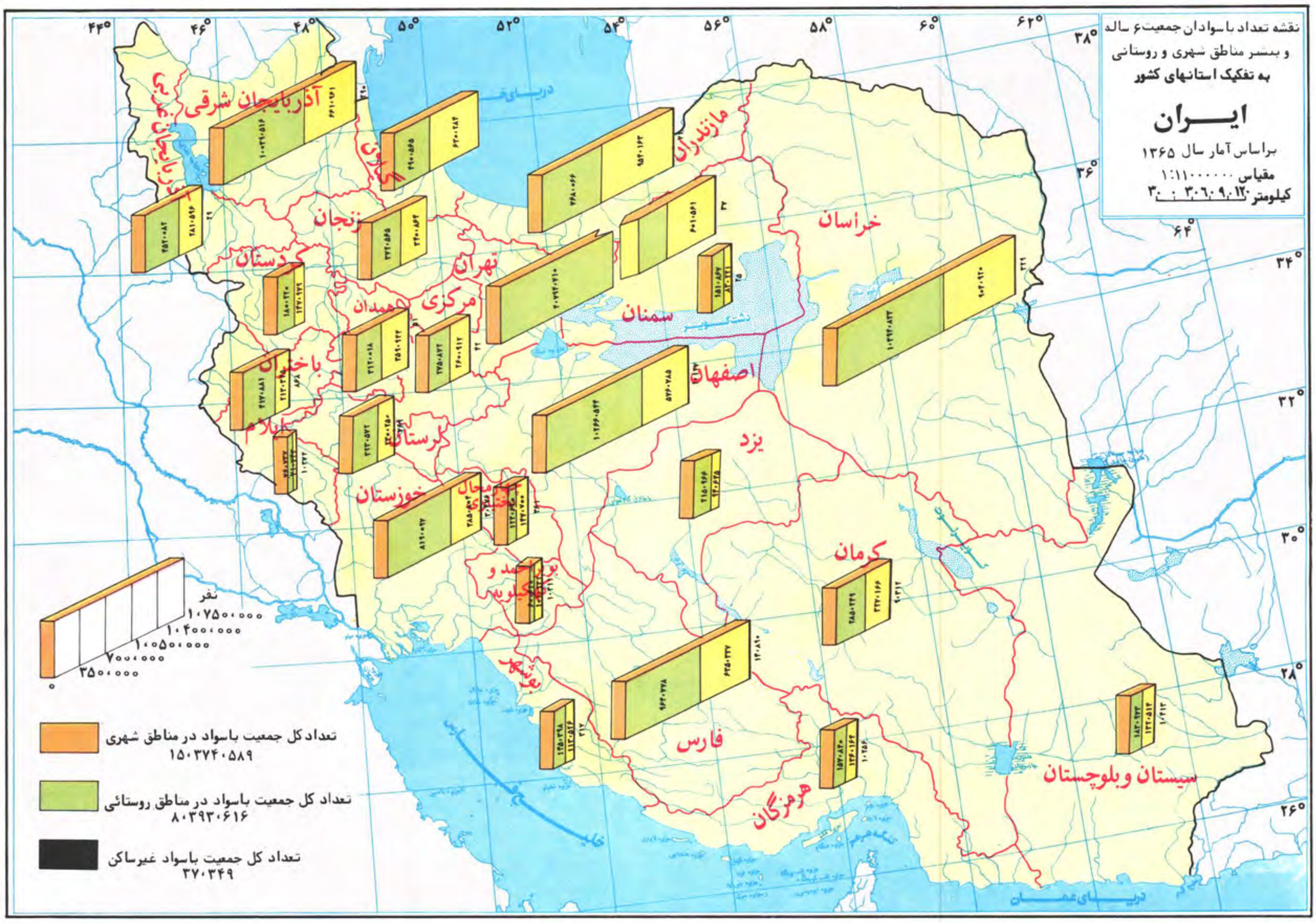


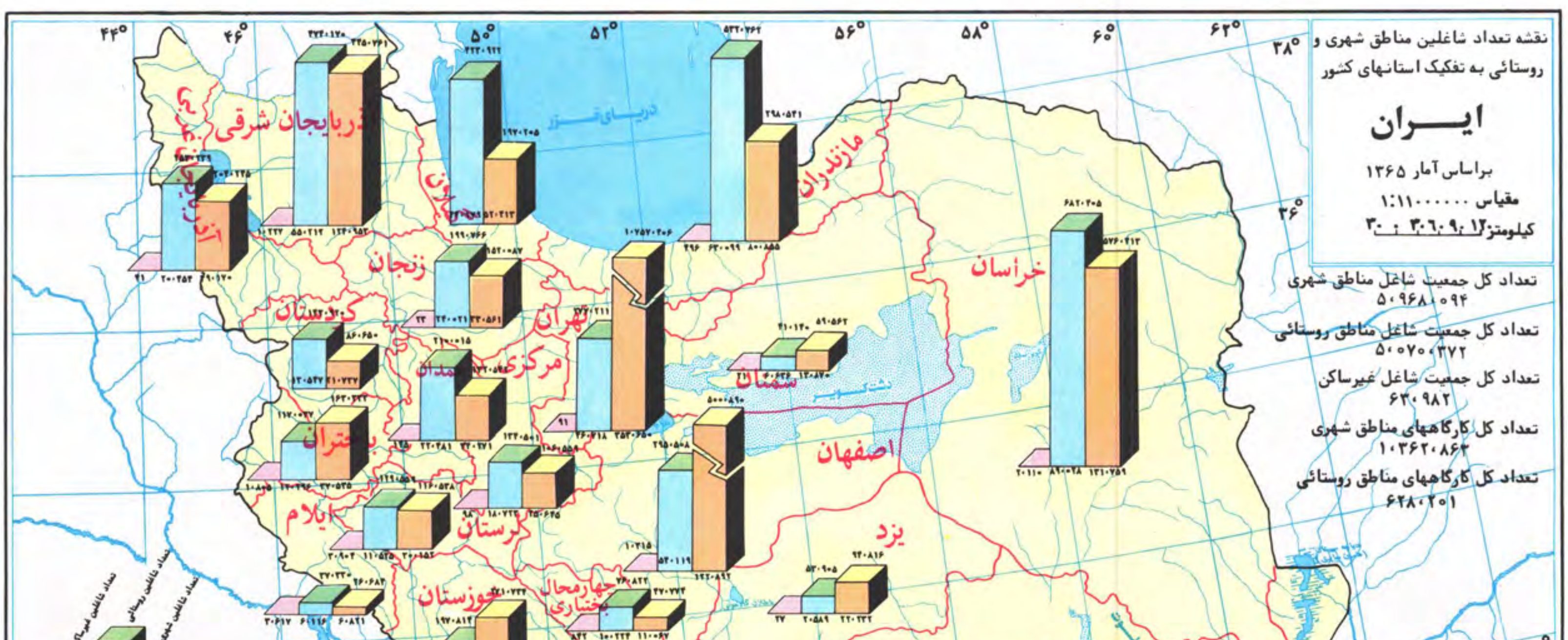


نقشه تراکم نسبی جمعیت
در استانهای کشور
ایران
براساس آمار ۱۳۶۵
مقیاس ۱:۱۱۰۰۰۰۰۰
کیلومتر
دریای خزر
دریای عمان
آذربایجان شرقی
آذربایجان غربی
گیلان
مازندران
زنجان
کردستان
تهران
مرکزی
همدان
باختران
سمنان
خراسان
اصفهان
ایلام
لرستان
یزد
خوزستان
چهارمحال بختیاری
کهگیلویه و بویراحمد
کرمان
بوشهر
فارس
هرمزگان
سیستان وبلوچستان
دشت کویر
۶۲/۲
۵۱/۲
۱۴۱/۸
۴۳/۹
۷۴/۲
۲۹۱/۲
۴/۶
۴۳/۶
۶۲/۱
۷۷/۵
۳۷/۵
۴۷/۵
۱۶/۹
۳۱/۶
۲۰/۱
۸/۳
۴۲/۸
۴۰/۱
۲۸/۹
۹/۱
۲۴/۲
۲۰/۹
۱۱/۳
۶/۶
تعداد جمعیت در هر کیلومترمربع
نفر در هر کیلومترمربع ۱۴۰
۱۲۰
۱۰۰
۸۰
۶۰
۴۰
۲۰
۰



نقشه پراکندگی جمعیت و تعداد
خانوارها به تفکیک استانهای کشور
ایران
براساس آمار سال ۱۳۶۵
مقیاس ۱:۱۱۰۰۰۰۰۰
کیلومتر
دریای خزر
دریای عمان
آذربایجان شرقی
آذربایجان غربی
گیلان
مازندران
زنجان
کردستان
تهران
مرکزی
همدان
باختران
سمنان
خراسان
اصفهان
ایلام
لرستان
یزد
خوزستان
چهارمحال بختیاری
بویراحمد و کهگیلویه
کرمان
بوشهر
فارس
هرمزگان
سیستان وبلوچستان
۷۴۸٬۲۵۴
۳۵۰٬۰۱۲
۴۱۵٬۷۳۵
۶۳۲٬۷۱۸
۳۰۵٬۸۴۳
۹۱٬۳۴۸
۱٬۰۸۷٬۷۷۷
۱۹۴٬۸۸۰
۱٬۰۹۵٬۰۸۴
۲۸۸٬۵۶۶
۲۲۰٬۵۶۸
۲۷۴٬۱۷۹
۲۴۲٬۴۴۶
۶۴٬۸۶۵
۶۹۱٬۴۴۹
۱۲۲٬۸۳۴
۱۱۴٬۳۰۲
۲۵۰٬۰۶۴
۷۱٬۳۰۳
۳۱۶٬۳۰۵
۲۲۱٬۳۰۱
۶۰۴٬۶۴۰
۱۰۸٬۲۴۷
۱۴۸٬۵۱۹
۱۰۰٬۰۰۰ خانوار
پراکندگی جمعیت
۰ – ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ نفر
۱٬۰۰۰٬۰۰۰ – ۲٬۰۰۰٬۰۰۰
۲٬۰۰۰٬۰۰۰ – ۳٬۰۰۰٬۰۰۰
۳٬۰۰۰٬۰۰۰ – ۴٬۰۰۰٬۰۰۰
۴٬۰۰۰٬۰۰۰ – ۵٬۰۰۰٬۰۰۰
۵٬۰۰۰٬۰۰۰ – ۶٬۰۰۰٬۰۰۰
۸٬۰۰۰٬۰۰۰ به بالا


نقشه تعداد باسوادان جمعیت ۶ ساله و بیشتر مناطق شهری و روستائی به تفکیک استانهای کشور
ایران
براساس آمار سال ۱۳۶۵
مقیاس ۱:۱۱۰۰۰۰۰۰
تعداد کل جمعیت باسواد در مناطق شهری ۱۵۰۳۷۴۰۵۸۹
تعداد کل جمعیت باسواد در مناطق روستائی ۸۰۳۹۳۰۶۱۶
تعداد کل جمعیت باسواد غیرساکن ۳۷۰۳۴۹
نفر
دریای خزر
آذربایجان شرقی
آذربایجان غربی
گیلان
مازندران
زنجان
کردستان
تهران
مرکزی
همدان
سمنان
خراسان
باختران
اصفهان
ایلام
لرستان
یزد
خوزستان
کرمان
بوشهر
فارس
هرمزگان
سیستان وبلوچستان
دریای عمان


نقشه تعداد شاغلین مناطق شهری و روستائی به تفکیک استانهای کشور
ایران
براساس آمار ۱۳۶۵
مقیاس ۱:۱۱۰۰۰۰۰۰
تعداد کل جمعیت شاغل مناطق شهری ۵۰۹۶۸۰۰۹۴
تعداد کل جمعیت شاغل مناطق روستائی ۵۰۰۷۵۰۰۳۷۲
تعداد کل جمعیت شاغل غیرساکن ۶۳۰۹۸۲
تعداد کل کارگاههای مناطق شهری ۱۰۳۶۲۰۸۶۴
تعداد کل کارگاههای مناطق روستائی ۶۲۸۰۲۰۱
کارگاههای مناطق شهری
کارگاههای مناطق روستائی
نفر
آذربایجان شرقی
آذربایجان غربی
گیلان
مازندران
زنجان
کردستان
تهران
مرکزی
همدان
سمنان
خراسان
باختران
اصفهان
ایلام
لرستان
یزد
خوزستان
چهارمحال بختیاری
کرمان
بوشهر
فارس
هرمزگان
سیستان وبلوچستان
دریای عمان


نقشه راههای
ایران
مقیاس
۱:۹،۰۰۰،۰۰۰
کیلومتر ۱۵۰ ۱۲۰ ۹۰ ۶۰ ۳۰ ۰
اتحاد جماهیر شوروی
دریای خزر
افغانستان
پاکستان
عراق
کویت
عربستان سعودی
قطر
عمان
دریای عمان
مرز بین‌المللی
پایتخت
مرکز استان
مرکز شهرستان
سایر نقاط
اتوبان
راه آسفالت
راه فرعی
راه‌آهن

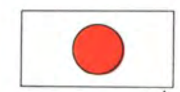

نقشه
خطوط هوائی
ایران
مقیاس
۱:۱۵،۰۰۰،۰۰۰
راهنما
فرودگاه بین‌المللی
فرودگاه داخلی
خطوط هوائی بین‌المللی
خطوط هوائی داخلی
مسکو
آمستردام
لندن فرانکفورت ژنو مادرید زوریخ پاریس
وین رم استانبول آتن
دمشق لارناکا
پکن
توکیو
بمبئی کراچی
کوالالامپور
جده
کویت
دوحه
ابوظبی
دوبی
شارجه

آسیا

پرچم	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 اتحاد جماهیر شوروی	اتحاد جماهیر شوروی* جمهوری‌شوروی‌سوسیالیستی	۲۲،۴۰۲،۲۰۰	مسکو ۸،۷۱۴،۰۰۰	۲۸۹،۰۰۰،۰۰۰	لنینگراد ۴،۹۰۴،۰۰۰ کیف ۲،۴۹۵،۰۰۰ تاشکند ۲،۰۷۷،۰۰۰ باکو ۱،۷۲۲،۰۰۰	روسی ٪۵۱/۹ اوکرائینی ٪۱۵/۸ ازبک ٪۵/۱ غیره ٪۲۷/۲	مسیحی ٪۳۶/۴ مسلمان ٪۱۱/۲ یهودی ٪۱/۱ غیره ٪۵۱/۳	روسی	روبل	میخائیل گورباچف سال انتصاب ۱۹۸۹	والنتین پاولف سال انتصاب ۱۹۹۱	۹ قرن پیش از میلاد
 اردن	اردن* پادشاهی	۹۷،۷۴۰	عمان ۹۷۲،۰۰۰	۴،۰۰۰،۰۰۰	زرقا ۳۹۲،۲۲۰ اربد ۲۷۱،۰۰۰ الرصیفه ۶۵،۵۶۰ السلط ۱۳۴،۱۰۰	عرب ٪۹۹/۲ چرکسی ٪۰/۵ ارمنی ٪۰/۱ غیره ٪۰/۲	مسلمان ٪۹۳ مسیحی ٪۴/۹ غیره ٪۲/۱	عربی	دینار اردن	شاه حسین دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	مضر بدران سال انتصاب ۱۹۸۵	۱۹۴۶
 افغانستان	افغانستان* جمهوری	۶۴۷،۴۹۷	کابل ۲،۵۰۰،۰۰۰	۱۸،۶۳۰،۰۰۰	قندهار ۲۰۳،۱۷۷ هرات ۱۵۹،۸۰۴ مزار شریف ۱۱۷،۷۲۳ جلال آباد ۵۷،۸۲۴	پشتو ٪۵۲/۳ تاجیک ٪۲۰/۳ ازبک ٪۸/۷ غیره ٪۱۸/۷	مسلمان ٪۹۹ غیره ٪۱	پشتو دری (فارسی)	افغانی	محمد نجیب‌الله سال انتصاب ۱۹۸۶	فضل حق خالقیار سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۱۹
 امارات متحده عربی	امارات متحده عربی* امیرنشین	۸۳،۶۰۰	ابوظبی ۶۷۰،۱۲۵	۱،۸۵۶،۰۰۰	دوبی ۴۱۹،۱۰۴ شارجه ۲۶۸،۷۲۲ ال عین ۱۰۲،۰۰۰ رأس‌الخیمه ۱۱۶،۴۷۰	عرب ٪۸۱/۳ پاکستانی، هندی ٪۹/۱ غیره ٪۹/۶	مسلمان ٪۹۴/۹ مسیحی ٪۳/۸ غیره ٪۱/۳	عربی	درهم امارات	شیخ زائدابن سلطان آل نهیان سال انتصاب ۱۹۷۱	شیخ مکتوم‌ابن راشد آل مکتوم سال انتصاب ۱۹۷۹	۱۹۷۱
 اندونزی	اندونزی* جمهوری	۲،۰۴۲،۰۲۴	جاکارتا ۷،۸۲۹،۰۰۰	۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰	سورابایا ۲،۳۴۵،۰۰۰ مدان ۲،۱۱۰،۰۰۰ باندونگ ۱،۶۳۳،۰۰۰ سمارانگ ۱،۰۷۷،۰۰۰	جاوه‌ای ٪۴۰/۱ سوندایی ٪۱۵/۳ باهاسا ٪۱۲ غیره ٪۳۲/۶	مسلمان ٪۸۷/۱ مسیحی ٪۸/۸ هندو ٪۲ غیره ٪۲/۱	باهاسا اندونزیائی آلمانی انگلیسی	روپیه اندونزی	ژنرال سوهارتو سال انتصاب ۱۹۶۹		۱۹۴۵
 ایران	ایران* جمهوری اسلامی	۱،۶۴۸،۱۹۵	تهران ۸،۷۱۹،۴۷۰	۵۱،۰۳۳،۰۰۰	مشهد ۲،۰۳۸،۳۸۸ تبریز ۱،۵۶۶،۹۳۲ اصفهان ۱،۴۲۲،۳۰۸ شیراز ۱،۱۲۶،۰۹۱	پارسی ٪۴۵/۶ آذری ٪۱۶/۸ کردی ٪۹/۱ غیره ٪۲۸/۵	مسلمان ٪۹۸ غیره ٪۲	فارسی ترکی کردی عربی	ریال	حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی سال انتصاب ۱۹۸۹	حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی سال انتصاب ۱۹۸۹	[redacted]
 بحرین	بحرین* شیخ نشین	۶۲۲	منامه ۱۴۶،۹۹۴	۵۰۰،۰۰۰	المحرق ۷۵،۵۷۹ جد حفص ۴۶،۷۴۱ الرفاع ۴۵،۵۳۰ مدینهٔ عیسی ۳۹،۷۸۳	عرب ٪۶۷/۹ غیره ٪۳۲/۱	مسلمان ٪۸۵ مسیحی ٪۷/۳ غیره ٪۷/۷	عربی	دینار بحرین	شیخ عیسی‌ابن سلمان آل خلیفه سال انتصاب ۱۹۶۱	شیخ خلیفه‌ابن سلمان آل خلیفه سال انتصاب ۱۹۷۰	۱۹۷۱
 برمه (اتحاد میانمه)	برمه* (اتحاد میانمه) جمهوری سوسیالیستی	۶۷۶،۵۵۲	رانگون (یانگن) ۲،۴۵۸،۷۱۲	۴۰،۸۰۰،۰۰۰	ماندالای ۵۳۲،۸۹۵ مولمین ۲۱۹،۹۹۱ پگو ۱۵۰،۴۴۷ باسین ۱۴۴،۰۹۲	برمه‌ای ٪۶۹ شان ٪۸/۵ کارن ٪۶/۲ غیره ٪۱۶/۳	بودائی ٪۸۹/۴ مسیحی ٪۴/۹ مسلمان ٪۳/۸ غیره ٪۱/۹	برمه‌ای	کیات	اوماثونگ‌ماثونگ‌خا سال انتصاب ۱۹۸۸	تون تین سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۴۸
 برونئی	برونئی* سلطان‌نشین	۵،۷۶۵	بندر سری بگاوان ۵۵،۰۰۰	۳۰۰،۰۰۰	سریا ۲۳،۵۱۱ کوئلابلیت ۱۹،۲۸۱ توتنگ ۴۳،۰۰۰	مالایائی ٪۶۴/۶ چینی ٪۲۰ غیربومی ٪۸/۳ غیره ٪۷/۱	مسلمان ٪۶۳/۴ بودائی ٪۱۴ مسیحی ٪۹/۷ غیره ٪۱۲/۹	مالایائی انگلیسی چینی	دلار برونئی	سلطان مودا حسن ال بولکیا معزالدین وداع‌الله سال انتصاب ۱۹۶۸	سلطان مودا حسن ال بولکیا معزالدین وداع‌الله سال انتصاب ۱۹۶۸	۱۹۸۴
 بنگلادش	بنگلادش* جمهوری خلق	۱۴۳،۹۹۸	داکا ۴،۴۷۰،۰۰۰	۱۱۴،۷۰۰،۰۰۰	چیتاگونگ ۱،۷۵۰،۰۰۰ خولنا ۸۲۰،۰۰۰ راجشاهی ۳۸۰،۰۰۰	بنگالی ٪۹۷/۷ بیهاری ٪۱/۳ غیره ٪۱	مسلمان ٪۸۶/۶ هندو ٪۱۲/۱ بودائی ٪۰/۶ غیره ٪۰/۷	بنگالی انگلیسی	تاکا	عبدالرحمان بیسواس سال انتصاب ۱۹۹۱	بیگم خالده ضیاء سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۷۱

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

آسیا

پرچم	نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 بوتان	بوتان* پادشاهی	۴۷،۰۰۰	تیمبو (تیمپو) ۳۰،۰۰۰	۱،۵۰۰،۰۰۰	فونت شولینگ ۲۰،۰۰۰	بهوتیا (تبتی) ٪۶۲/۵ گورونگ ٪۱۵/۵ آسامی ٪۱۳/۲ غیره ٪۸/۸	بودائی ٪۶۹/۶ هندو ٪۲۴/۶ مسلمان ٪۵ غیره ٪۰/۸	دزونگ‌خا (تبتی)	نگولتروم	سینگی‌وانگ‌چوک سال انتصاب ۱۹۷۲	سینگی‌وانگ‌چوک سال انتصاب ۱۹۷۲	۱۹۱۰
 پاکستان	پاکستان* جمهوری اسلامی	۸۰۳،۹۴۳	اسلام آباد ۲۳۶،۰۰۰	۱۱۰،۴۰۰،۰۰۰	کراچی ۵،۲۰۸،۱۰۰ لاهور ۲،۹۵۲،۷۰۰ فیض‌آباد ۱،۹۲۰،۰۰۰ راولپندی ۹۲۰،۰۰۰	پنجابی ٪۴۸/۲ پشتو ٪۱۳/۱ سندی ٪۱۱/۸ غیره ٪۲۶/۹	مسلمان ٪۹۶/۷ مسیحی ٪۱/۶ هندو ٪۱/۵ غیره ٪۰/۲	اردو انگلیسی	روپیه پاکستان	غلام اسحاق‌خان سال انتصاب ۱۹۸۸	میان‌نواز شریف سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۴۷
 تایلند	تایلند* پادشاهی	۵۱۴،۰۰۰	بانکوک (بانگکوک) ۸،۰۰۰،۰۰۰	۵۵،۶۰۰،۰۰۰	چیانگ مای ۱۵۰،۴۹۹ خون‌کن ۱۱۵،۵۱۵ هات یای ۱۱۳،۹۶۴ ناخن راچا سیما ۹۵،۸۲۸	تای ٪۷۹/۵ چینی ٪۱۲/۱ مالایائی ٪۳/۷ غیره ٪۴/۷	بودائی ٪۹۵ مسلمان ٪۳/۸ مسیحی ٪۰/۵ غیره ٪۰/۷	تای (تایلندی) انگلیسی چینی	بات	پادشاه بومیبول آدولیادج (رامای‌نهم) سال‌انتصاب ۱۹۴۶	ژنرال چون هاوان سال‌انتصاب ۱۹۸۸	۱۳۵۰
 تایوان	تایوان (چین ملی) جمهوری	۳۶،۱۸۲	تایپه ۲،۵۰۷،۶۲۰	۲۰،۰۰۰،۰۰۰	کائوهسیونگ ۱،۳۰۹،۳۴۸ تایچونگ ۶۸۲،۹۹۰ تاینان ۶۴۲،۲۹۵ کیلونگ ۳۵۱،۰۸۹	تایوانی ٪۸۴ چینی ٪۱۴ بومی ٪۲	کنفوسیوس ٪۴۸/۵ بودائی ٪۴۳ مسیحی ٪۷/۴ غیره ٪۱/۱	چینی (ماندارین)	دلار جدید تایوان	لی ته هوئی سال‌انتصاب ۱۹۸۸	یوان لی هوان سال‌انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۴۹
 ترکیه	ترکیه* جمهوری	۷۸۰،۵۷۶	آنکارا ۳،۳۰۶،۳۲۷	۵۵،۴۰۰،۰۰۰	استانبول ۵،۸۴۲،۹۸۵ ازمیر ۲،۳۱۷،۸۲۹ قونیه ۱،۷۶۹،۰۵۰ آدانا ۱،۷۲۵،۹۴۰	ترک ٪۸۵/۷ کرد ٪۱۰/۶ عرب ٪۱/۶ غیره ٪۲/۱	مسلمان ٪۹۹/۲ مسیحی ٪۰/۳ غیره ٪۰/۵	ترکی	لیره ترک	تورگوت اوزال سال‌انتصاب ۱۹۸۹	مسعود یلماز سال‌انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۲۳
 چین	چین* جمهوری خلق	۹،۵۶۰،۷۷۹	پکن ۹،۴۵۰،۰۰۰	۱،۱۰۳،۹۰۰،۰۰۰	شانگهای ۱۱،۹۰۰،۰۰۰ تین تسین ۸،۱۱۰،۰۰۰ چونگ کینگ ۶،۰۰۰،۰۰۰ کانتون ۵،۰۰۰،۰۰۰	هان ٪۹۳/۳ شانگ ٪۱/۳ هوی ٪۰/۸ غیره ٪۴/۶	بی‌دین ٪۵۹/۲ کنفوسیوس ٪۲۰/۱ بی‌دین ٪۱۲ غیره ٪۸/۷	چینی (ماندراین)	رنمینبی (یوآن)	ژنرال یانگ شانگکون سال انتصاب ۱۹۸۸	لی‌پنگ سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۴۹
 ژاپن	ژاپن* امپراطوری	۳۷۲،۳۱۳	توکیو ۸،۳۶۶،۰۰۰	۱۲۳،۲۰۰،۰۰۰	یوکوهاما ۳،۰۸۹،۰۰۰ اوزاکا ۲،۶۴۷،۰۰۰ ناگویا ۲،۱۳۸،۰۰۰ ساپورو ۱،۵۸۳،۰۰۰	ژاپنی ٪۹۹/۴ کره‌ای ٪۰/۶	شین‌تو ٪۹۳/۱ مسیحی ٪۱/۴ غیره ٪۵/۵	ژاپنی	ین ژاپن	آکی‌هیتو سال انتصاب ۱۹۸۹	کیچی میازاوا سال انتصاب ۱۹۹۱	۶۶۰ پیش از میلاد
 سری لانکا	سری لانکا* جمهوری دموکراتیک (سوسیالیستی)	۶۵،۶۱۰	کلمبو ۶۴۳،۰۰۰	۱۶،۹۰۰،۰۰۰	دهیوالا ـ مونت‌لاوینیا ۱۸۴،۰۰۰ مورا توا ۱۳۸،۰۰۰ جفنا ۱۳۳،۰۰۰ کندی ۱۲۰،۰۰۰	سینگ‌هالی ٪۷۴ تامیلی ٪۱۸/۲ مورسری‌لانکائی ٪۷/۱ غیره ٪۰/۷	بودائی ٪۶۹/۳ هندو ٪۱۵/۵ مسلمان ٪۷/۶ غیره ٪۷/۶	سینگ‌هالی تامیلی انگلیسی	روپیه‌سری‌لانکا	راناسینگ‌پره‌مادااسا سال انتصاب ۱۹۸۸	ویجه تونگه سال‌انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۴۸
 سنگاپور	سنگاپور* جمهوری	۶۱۸	سنگاپور ۲،۵۵۸،۰۰۰	۲،۶۱۶،۰۰۰	— —	چینی ٪۷۶/۳ مالایائی ٪۱۵ هندی ٪۶/۴ غیره ٪۲/۳	تائوئیست ٪۲۹/۳ بودائی ٪۲۶/۷ مسلمان ٪۱۶/۳ غیره ٪۲۷/۷	چینی مالایائی تامیلی انگلیسی	دلار سنگاپور	وی کیم وی سال‌انتصاب ۱۹۸۵	جسن لونگ سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۶۵
 سوریه	سوریه* جمهوری	۱۸۵،۱۸۰	دمشق ۱،۲۹۲،۰۰۰	۱۲،۱۰۰،۰۰۰	آلیو ۱،۲۱۶،۰۰۰ حمص ۴۳۱،۰۰۰ لاذقیه ۲۴۱،۰۰۰ حماه ۲۱۴،۰۰۰	عرب ٪۸۸/۸ کرد ٪۶/۳ غیره ٪۴/۹	مسلمان ٪۸۹/۶ مسیحی ٪۸/۹ غیره ٪۱/۵	عربی	پوند سوریه	حافظ‌اسد سال‌انتصاب ۱۹۷۱	محمود الزعبی سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۹۴۱

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

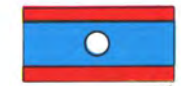
آسیا

نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 عراق عراق* جمهوری	۴۳۸٬۴۴۶	بغداد ۴٬۶۴۸٬۶۰۹	۱۸٬۱۰۰٬۰۰۰	بصره ۶۱۶٬۷۰۰ موصل ۵۷۰٬۹۲۶ اربیل ۳۳۳٬۹۰۳ سلیمانیه ۲۷۹٬۴۲۴	عرب %۷۷/۱ کرد %۱۹ ترکمن %۱/۴ غیره %۲/۵	مسلمان %۹۵/۸ مسیحی %۳/۵ غیره %۰/۷	عربی	دینار عراق	صدام حسین سال انتخاب ۱۹۷۹	محمد حمزه الزبیدی سال انتخاب ۱۹۹۱	۱۹۳۲
 عربستان سعودی عربستان سعودی* پادشاهی	۲٬۱۴۹٬۶۹۰	ریاض ۱٬۳۰۸٬۰۰۰	۱۴٬۷۰۰٬۰۰۰	جده ۱٬۵۰۰٬۰۰۰ مکه ۵۵۰٬۰۰۰ طائف ۳۰۰٬۰۰۰ مدینه ۲۹۰٬۰۰۰	سعودی %۸۲ یمنی %۹/۶ غیره %۸/۴	مسلمان %۹۸/۸ مسیحی %۰/۸ غیره %۰/۴	عربی	ریال سعودی	ملک‌فهدابن‌عبدالعزیز سال انتخاب ۱۹۸۲	ملک‌فهدابن‌عبدالعزیز سال انتخاب ۱۹۸۲	۱۹۳۲
 عمان عمان* سلطان نشین	۲۱۲٬۴۵۷	مسقط ۷۰٬۰۰۰	۱٬۴۰۰٬۰۰۰	مطرح ۱۰۰٬۰۰۰ صور ۳۰٬۰۰۰ نزوی ۲۵٬۰۰۰ صحار ۲۰٬۰۰۰	عرب عمانی %۷۷ هندی %۱۵ پاکستانی %۳/۵ غیره %۴/۵	مسلمان %۸۶ هندو %۱۳ غیره %۱	عربی فارسی اردو	ریال عمان	سلطان‌قابوس‌ابن‌سعید آل سعید سال انتخاب ۱۹۷۰	سلطان‌قابوس‌ابن‌سعید آل سعید سال انتخاب ۱۹۷۰	۱۹۵۱
 فلسطین فلسطین	۲۷٬۰۰۰	بیت‌المقدس ۴۸۲٬۷۰۰	۵٬۱۰۰٬۰۰۰	— —	عمدتاً" ازنژادعرب هستند	مسلمان %۹۵ مسیحی %۵	عربی	–	یاسر عرفات سال انتخاب ۱۹۶۹	—	—
 فیلیپین فیلیپین* جمهوری	۳۰۰٬۰۰۰	مانیل ۱٬۷۲۸٬۴۰۰	۶۴٬۹۰۰٬۰۰۰	کوئزون سیتی ۱٬۳۲۶٬۰۰۰ سبو ۵۵۲٬۲۰۰ کالئوکان ۵۲۴٬۶۰۰ ماکاتی ۴۰۹٬۰۰۰	تاگالوگ %۲۹/۷ سبوئنو %۲۴/۲ ایلوکانو %۱۰/۳ غیره %۳۵/۸	کاتولیک %۸۴/۱ آگلیپایان %۶/۲ مسلمان %۴/۳ غیره %۵/۴	فیلیپینی انگلیسی	پزوی فیلیپین	کورازون آکینو سال انتخاب ۱۹۸۶	کورازون آکینو سال انتخاب ۱۹۸۶	۱۹۴۶
 قبرس قبرس* جمهوری	۹٬۲۵۱	نیکوزیا ۱۶۱٬۱۰۰	۷۰۰٬۰۰۰	لیماسول ۱۲۱٬۳۰۰ لارناکا ۵۳٬۵۰۰ فاماگوستا ۴۰٬۰۰۰ پافوس ۲۳٬۲۰۰	یونانی %۹۹/۲ غیره %۰/۸	مسیحی %۷۶/۲ مسلمان %۱۸/۷ غیره %۵/۱	یونانی ترکی انگلیسی	پوند قبرس	جورج واسیلیو سال انتخاب ۱۹۸۸	جورج واسیلیو سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۹۶۰
 قطر قطر* امیرنشین	۱۱٬۰۰۰	دوحه ۲۱۷٬۲۹۴	۴۱۴٬۰۰۰	الریان ۹۱٬۹۹۶ الوکره ۲۳٬۶۸۲ ام صلال ۱۱٬۱۶۱ الخور ۸٬۹۹۳	آسیای جنوب غربی %۳۴ قطری %۲۰ ایرانی %۱۶ غیره %۳۰	مسلمان %۹۲/۴ مسیحی %۵/۹ هندو %۱/۱ غیره %۰/۶	عربی	ریال قطر	شیخ خلیفه ابن حمد آل ثانی سال انتخاب ۱۹۷۲	شیخ خلیفه ابن حمد آل ثانی سال انتخاب ۱۹۷۲	۱۹۷۱
 کامبوج کامبوج* جمهوری خلق	۱۸۱٬۰۳۵	پنوم پن ۷۰۰٬۰۰۰	۷٬۶۸۸٬۰۰۰	کامپونگ چام ۳۴٬۷۰۶ کامپونگ چنانگ ۱۵٬۸۱۳ کراتی ۱۴٬۷۶۵ پورسات ۱۴٬۷۳۶	خمر %۸۸/۱ چینی %۴/۶ ویتنامی %۴/۶ غیره %۲/۷	بودائی %۸۸/۴ مسلمان %۲/۴ غیره %۹/۲	خمر فرانسوی	ریل	هنگ سامرین سال انتخاب ۱۹۷۹	هون سن سال انتخاب ۱۹۸۵	۱۹۵۳
 کره جنوبی کره جنوبی* جمهوری	۹۸٬۴۸۴	سئول ۹٬۶۴۵٬۹۳۲	۴۳٬۲۰۰٬۰۰۰	پوسان ۳٬۵۱۶٬۸۰۷ تائگو ۲٬۰۳۰٬۶۷۲ اینچون ۱٬۳۸۷٬۴۹۱ کوانگجو ۹۰۶٬۱۲۹	کره‌ای %۹۹/۹ غیره %۰/۱	بودائی %۴۸/۲ مسیحی %۴۴/۴ کنفوسیوس %۵ غیره %۲/۴	کره‌ای	وون	روه تائه وو سال انتخاب ۱۹۸۷	جونگ وون شیک سال انتخاب ۱۹۹۱	۱۹۴۸
 کره شمالی کره شمالی* جمهوری دموکراتیک	۱۲۰٬۵۳۸	پیونگ یانگ ۱٬۵۰۰٬۰۰۰	۲۲٬۵۰۰٬۰۰۰	هام‌هونگ-هونگنام ۷۷۵٬۰۰۰ چونگجین ۴۹۰٬۰۰۰ کاسونگ ۲۴۰٬۰۰۰ ونسان ۲۴۰٬۰۰۰	کره‌ای %۹۹/۸ چینی %۰/۲	بی‌دین %۶۷/۹ قبیله‌ای %۱۵/۶ چوندوگیو %۱۳/۹ غیره %۲/۶	کره‌ای	وون	کیم ایل سونگ سال انتخاب ۱۹۷۲	یون هیونگ موک سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۹۴۸

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

آسیا


کویت


لائوس


لبنان


مالدیو


مالزیا (مالزی)


مغولستان


نپال


ویتنام


هند


یمن

نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
کویت* امیرنشین	۱۷،۸۱۷	کویت ۱۶۷،۷۶۸	۲،۱۰۰،۰۰۰	السالمیه ۱۵۳،۳۶۹ حولی ۱۴۵،۱۲۶ الجهره ۱۱۱،۲۲۲ الفروانیه ۶۸،۷۰۱	عرب غیرکویتی %۴۸/۷ کویتی %۴۱/۹ ایرانی %۳/۶ غیره %۵/۸	مسلمان %۹۱/۵ مسیحی %۶/۴ غیره %۲/۱	عربی انگلیسی	دینار کویت	شیخ جابرالاحمد آل جابر الصباح سال انتصاب ۱۹۷۷	شیخ سعد آل عبدالله الصباح سال انتصاب ۱۹۷۸	۱۹۶۱
لائوس* جمهوری دموکراتیک خلق	۲۳۶،۸۰۰	وین‌تیان ۲۵۰،۰۰۰	۴،۲۱۸،۰۰۰	ساواناخت ۵۳،۰۰۰ پاکسه ۴۷،۰۰۰ لوانگ پرابانگ ۴۶،۰۰۰	لائو %۶۷/۱ خمری %۱۱/۹ تای %۷/۹ غیره %۱۳/۱	بودائی %۵۷/۸ قبیله‌ای %۳۳/۶ مسیحی %۲/۸ غیره %۵/۸	لائو فرانسوی انگلیسی	کیپ جدید	فومی ونگ ویچیت سال انتصاب ۱۹۸۶	کیسون فوم ویهان سال انتصاب ۱۹۷۵	۱۹۵۳
لبنان* جمهوری	۱۰،۴۰۰	بیروت ۱،۵۰۰،۰۰۰	۳،۳۰۰،۰۰۰	طرابلس ۵۰۰،۰۰۰ زحله ۲۰۰،۰۰۰ صیدا ۱۰۰،۰۰۰ نبطیه ۱۰۰،۰۰۰	لبنانی %۸۲/۶ فلسطینی %۹/۶ ارمنی %۴/۹ غیره %۲/۹	مسلمان %۵۳ مسیحی %۳۹ دروزی %۷ غیره %۱	عربی فرانسوی انگلیسی	پوند لبنان	الیاس هراوی سال انتصاب ۱۹۸۹	عمر کرامی سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۴۱
مالدیو* جمهوری	۲۹۸	ماله ۴۶،۳۳۴	۱۹۵،۰۰۰	– –	عرب — مالدیوی — دورگه —	مسلمان %۹۹ غیره %۱	دیوهی انگلیسی	روپیه مالدیو	مامون عبدالقیوم سال انتصاب ۱۹۷۸	مامون عبدالقیوم سال انتصاب ۱۹۷۸	۱۹۶۵
مالزیا (مالزی)* مشروطه سلطنتی	۳۲۹،۷۴۹	کوآلالومپور ۱،۱۰۳،۲۰۰	۱۷،۴۰۰،۰۰۰	ایپوه ۲۹۳،۸۴۹ پینانگ ۲۴۸،۲۴۱ جوهور باهارو ۲۴۶،۳۹۵ پتالینگ جایا ۲۰۷،۸۰۵	مالزیائی %۵۹ چینی %۳۲ هندی %۹	مسلمان %۵۲/۹ بودائی %۱۷/۳ هندو %۷ غیره %۲۲/۸	مالایائی چینی هندی انگلیسی	رینگیت‌مالزیا	سلطان غرلان‌شاه سال انتصاب ۱۹۸۹	ماهاتیر محمد سال انتصاب ۱۹۸۱	۱۹۵۷
مغولستان* جمهوری خلق	۱،۵۶۵،۰۰۰	اولان باتور ۴۸۸،۲۰۰	۲،۱۰۰،۰۰۰	دارخان ۶۹،۸۰۰ اردنت ۴۲،۹۰۰ چویبالسان ۲۳،۰۰۰ سوخه‌باتور ۱۷،۰۰۰	مغولی %۷۷/۵ قزاق %۵/۳ دوربد %۲/۸ غیره %۱۴/۴	بودائی — شامان — مسلمان — غیره —	مغولی خالخائی	توگریک	یامبین باتمونخ سال انتصاب ۱۹۸۴	دوما آگین سودنوم سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۹۲۴
نپال* پادشاهی	۱۴۰،۷۹۷	کاتماندو ۴۰۰،۰۰۰	۱۸،۷۰۰،۰۰۰	بیرات نگر ۹۳،۵۴۴ لالیت‌پور ۷۹،۸۷۵ بکتاپور ۴۸،۴۷۲ پوخارا ۴۶،۶۴۲	نپالی %۵۸/۴ بیهاری %۱۸/۷ تارو %۳/۶ غیره %۱۹/۳	هندو %۸۹/۵ بودائی %۵/۳ مسلمان %۲/۷ غیره %۲/۵	نپالی	روپیه نپال	بیرندر ابیربیکرام‌شاه سال انتصاب ۱۹۷۲	مادان بهاندری سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۵۱
ویتنام* جمهوری سوسیالیستی	۳۳۲،۵۵۶	هانوی ۲،۹۱۹،۰۰۰	۶۶،۸۰۰،۰۰۰	هوشی مینه‌سیتی ۳،۴۱۹،۹۷۸ هایفونگ ۱،۲۷۹،۰۶۷ دانانگ ۴۹۲،۱۹۴ ناترانگ ۲۱۶،۲۲۷	ویتنامی %۸۸ چینی (هوآ) %۱/۹ تای %۱/۵ غیره %۸/۶	بودائی %۵۵/۳ مسیحی %۷ مسلمان %۱ غیره %۳۶/۷	ویتنامی فرانسوی چینی انگلیسی	دونگ	ووچی کونگ سال‌انتصاب ۱۹۸۷	وو وان کیت سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۴۵
هند* جمهوری	۳،۲۸۷،۵۹۰	دهلی‌نو ۶،۲۲۰،۴۰۶	۸۳۵،۰۰۰،۰۰۰	کلکته ۹،۱۹۴،۰۱۸ بمبئی (مومبائی) ۸،۲۴۳،۴۰۵ مدرس ۴،۲۸۹،۳۴۷ بنگلور ۲،۹۲۱،۷۵۱	هندی %۲۸/۱ تلگو %۸/۲ بنگالی %۸/۱ غیره %۵۵/۶	هندو %۸۲/۶۴ مسلمان %۱۱/۳۵ مسیحی %۲/۴۳ غیره %۳/۵۸	هندی انگلیسی	روپیه هند	راماس‌وامی‌ونکاتارامان سال انتصاب ۱۹۸۷	پی‌وی ناراسیمارائو سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۴۷
یمن* جمهوری جدید یمن	۵۲۷،۹۶۸	صنعا ۴۴۰،۰۰۰	۱۱،۶۳۹،۱۷۳	عدن ۳۶۷،۰۰۰ تعز ۲۲۰،۰۰۰ ال حدیده ۱۴۰،۰۰۰ مکلا ۱۰۰،۰۰۰	عرب %۹۵/۷ هندی } پاکستانی } %۱/۸ غیره %۲/۵	مسلمان %۹۹/۵ هندو %۰/۲ مسیحی %۰/۱ غیره %۰/۲	عربی	ریال یمن	سرهنگ‌علی‌عبدالله صالح سال انتصاب ۱۹۹۰	حیدر ابوبکرالعطاس سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۱۸

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.


نقشه‌سیاسی
خاورمیانه
مقیاس ۱:۱۶/۶۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
دریای سیاه
دریای مدیترانه
دریای خزر
خلیج فارس
دریای سرخ
خلیج عدن
اقیانوس هند
ترکیه
سوریه
لبنان
اردن
عراق
ایران
عربستان سعودی
یمن
عمان
امارات متحده عربی
قطر
بحرین
کویت
مصر
سودان
اتیوپی
افغانستان
پاکستان
هند
چین
اتحاد جماهیر شوروی
تهران
بغداد
دمشق
بیروت
امان
ریاض
صنعا
مسقط
کابل
اسلام‌آباد
آنکارا
قاهره
خرطوم
ابوظبی
دوحه
کویت
مشهد
اصفهان
تبریز
شیراز
کرمان
زاهدان
بندرعباس
مکه
مدینه
جده
عدن
کراچی
استانبول
مدار رأس‌السرطان



اقیانوس
کولیما
کوههای چرسکی
کوههای ورخویانسک
کوههای کریاک
شبه جزیره کامچاتکا
سیبری
مرکزی
کوههای استانووی
کوههای یابلونووی
کوههای سیخوت آلین
هوکایدو
جلگه منچوری
فلات مغولستان
صحرای گبی
فلات اوردوس
کوههای نان‌شان
پکن
شبه جزیره کره
سئول
پوسان
دریای زرد
شانگهای
ووهان
تایوان
کوههای نان شان
کانتون
هانوی
هاینان
شبه جزیره هندوچین
بانگکوک
مجمع‌الجزایر فیلیپین
سلب
مجمع‌الجزایر اندونزی
کوههای مرکزی
جاکارتا
سنگاپور
ماکاسار
استرالیا
شمالی
کبیر



نقشه
طبیعی
آسیا
مقیاس ۱:۳۲/۵۰۰/۰۰۰
کیلومتر
ارتفاعات (متر)
۴۰۰۰
۱۰۰۰
۵۰۰
۲۰۰
۰
پائین‌تر از سطح دریا
۲۰۰
۲۰۰۰
ژرفا (متر)
قله (ارتفاع به متر)
پایتخت
شهرهای مهم
منجمد شمالی
شبه جزیره اسکاندیناوی
جلگه اروپای شمالی
کوههای آلپ
کوههای کارپات
ارتفاعات مرکزی روسیه
ارتفاعات ولگا
مسکو
کوههای اورال
جلگه سیبری غربی
استپ قرقیز
جلگه پست خزر
ارتفاعات کازان
کوههای قفقاز
شبه جزیره آناتولی
کوههای البرز
کوههای زاگرس
جلگه توران
صحرای قره‌قوم
کوههای تیان‌شان
حوضه تاریم
صحرای تاکلاماکان
کوههای کونلون
کوههای هندوکش
کوههای سلیمان
کوههای هیمالیا
بلوچستان
جلگه سند
صحرای بزرگ هند (تار)
شبه جزیره عربستان
ربع الخالی
حضرموت
صحرای سوریه
صحرای نفود
کوههای ساتپورا
کوههای غات غربی
کوههای غات شرقی
خلیج بنگال
مجمع الجزایر مالدیو
اقیانوس هند
خط استوا
آفریقا



اقیانوس منجمد شمالی
اقیانوس اطلس
دریای بارنتز
اروپا
اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
جمهوری فدراتیو روسیه
دریای سیاه
دریای مدیترانه
دریای خزر
دریای عمان
ترکیه
عراق
سوریه
ایران
افغانستان
پاکستان
نپال
عربستان سعودی
مغولستان
جمهوری خلق چین
تبت
کره شمالی
کره جنوبی
ژاپن
تایوان
دریای ژاپن
دریای اختسک
دریای برینگ
اقیانوس کبیر



آسیا

نقشه‌سیاسی

مرزبین‌المللی	— - —	سایرنقاط	○○
مرزایالت	------	راه آهن	——
پایتخت	■		
شهرهای مهم	●●		

مقیاس ۱:۳۲/۰۰۰/۰۰۰

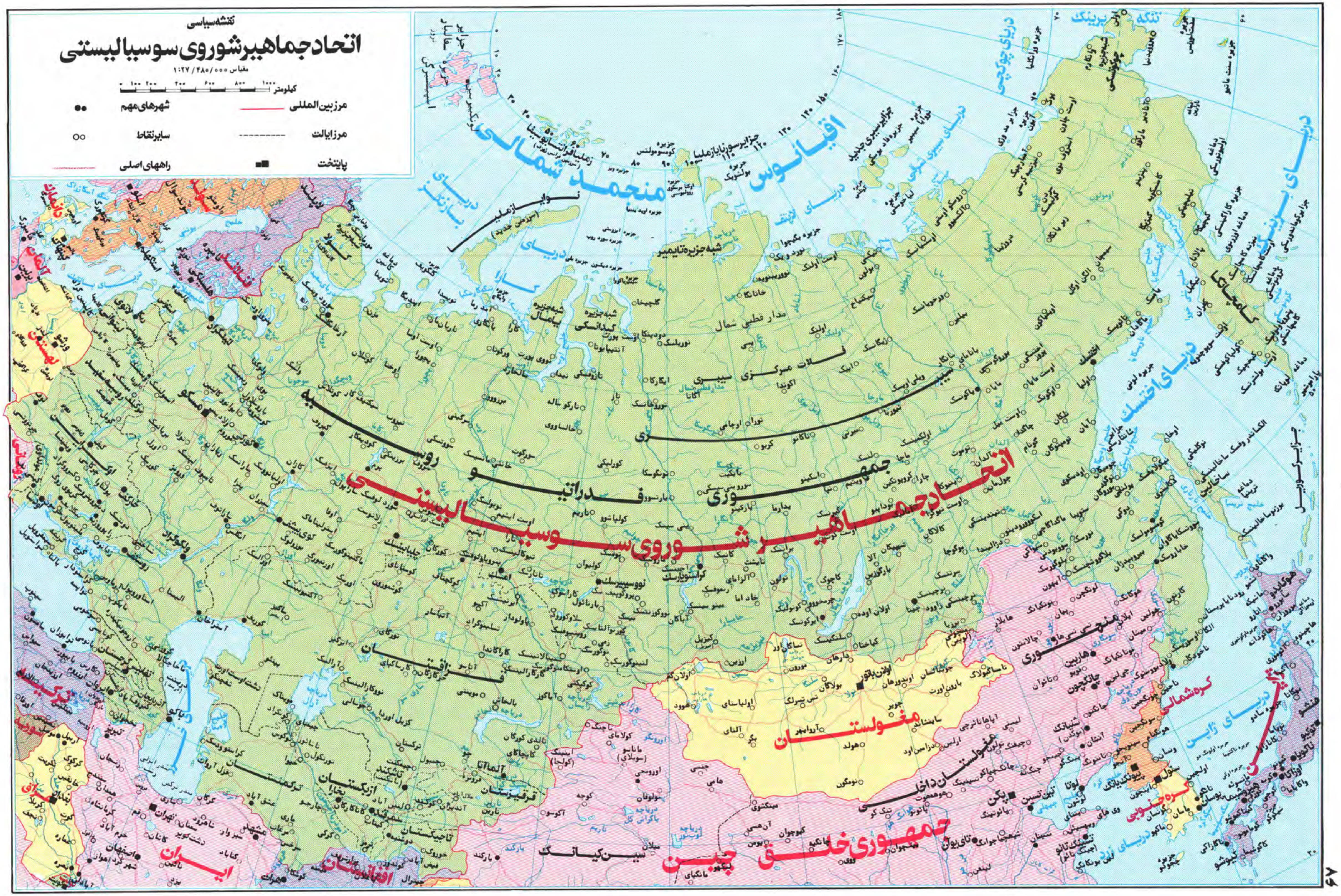
کیلومتر ۰ ۳۰۰ ۶۰۰ ۹۰۰ ۱۲۰۰ ۱۵۰۰ ۱۸۰۰ ۲۱۰۰


نقشه‌سیاسی
جنوب شرقی
آسیا
مقیاس ۱:۲۷٬۴۸۰٬۰۰۰
کیلومتر
شهرهای‌مهم
مرزبین‌المللی
سایرنقاط
مرزایالات
راههای اصلی
پایتخت
اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
مغولستان
مغولستان داخلی
منچوری
جمهوری خلق چین
سین‌کیانگ
تبت
هند
نپال
بوتان
بنگلادش
میانمه
برمه
تایلند
لائوس
ویتنام
کامبوج
مالزیا
سنگاپور
برونئی
اندونزی
فیلیپین
تایوان
هنگ‌کنگ
کره‌شمالی
کره‌جنوبی
ژاپن
سری‌لانکا
دریای اختسک
دریای ژاپن
دریای چین شرقی
دریای چین جنوبی
خلیج بنگال
اقیانوس هند
اقیانوس کبیر
دریای جاوه
دریای سلبس



نقشه سیاسی
هند
مقیاس ۱:۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر
مرزبین‌المللی
مرزایالت
پایتخت
شهرهای مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
چین
سین‌کیانگ
تبت
هند
پاکستان
افغانستان
شوروی
تاجیکستان
نپال
بوتان
بنگلادش
میانمه
(برمه)
سری‌لانکا
مالدیو
اندونزی
آسام
خلیج بنگال
اقیانوس هند
دریای آندامان
جزایر آندامان (هند)
جزایر نیکوبار (هند)
جزایر لاکادیو (هند)
خط استوا
دهلی‌نو
کابل
اسلام‌آباد
کاتماندو
تیمپو
داکا
رانگون
کلمبو
ماله
لاسا
بمبئی
کلکته
مدرس
حیدرآباد
بنگلور
احمدآباد
ناگپور
کانپور
لکنو
آگرا
لاهور
کراچی
پیشاور
راولپندی
سمرقند
دوشنبه
یارکند
ختن
جامو و کشمیر
سری‌نگر
آمریتسار
واراناسی
پونا
نلور
پندیچری
کالیکوت
مادورای
جفنا
کندی


نقشه سیاسی
ژاپن
مرز بین‌المللی
سایر نقاط
پایتخت
راه‌اصلی
شهر مهم
مقیاس ۱۰۷/۵۰۰/۰۰۰
۷۵ ۰ ۷۵ ۱۵۰ ۲۲۵ ۳۰۰
ژاپن
دریای ژاپن
اقیانوس کبیر
شوروی
چین
کره شمالی
کره جنوبی
منچوری
هاربین
ایلان
موتانکیانگ
اوسوریسک
ولادیوستوک
ناخودکا
الگا
چونگجین
سونگجین
پوسان
ماسان
اولچین
جزیره اولونگ دو
هوکایدو
ساپورو
هاکوداته
کوشیرو
شاری
آساهی گاوا
هاچینوه
آکیتا
سندای
نیگاتا
توکیو
یوکوهاما
یوکوسوکا
جزیره هنشو
ناگویا
کیوتو
اوزاکا
کوبه
هیروشیما
جزیره شیکوکو
ماتسویاما
کیتاکیوشو
فوکوئوکا
ناگازاکی
جزیره کیوشو
کاگوشیما
جزایر ریوکیو (نانسی شوتو)
جزایر اوگاساوارا (بونین)
تویاما
جزیره سادو
هاچیجوجیما


نقشه سیاسی
اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
مقیاس ۱:۲۷/۴۸۰/۰۰۰
کیلومتر
مرز بین المللی
شهرهای مهم
مرز ایالت
سایر نقاط
پایتخت
راههای اصلی
اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
جمهوری فدراتیو شوروی روسیه
منجمد شمالی
اقیانوس
دریای بارنتز
دریای کارا
دریای لاپتف
دریای سیبری شرقی
دریای چوکچی
دریای برینگ
دریای اختسک
دریای ژاپن
تنگه برینگ
شبه جزیره تایمیر
فلات مرکزی سیبری
مدار قطبی شمال
نوایازملیا
سورنایازملیا
جزایر سیبری جدید
جزایر کوریل
کامچاتکا
چوکوتسک
ساخالین
مغولستان
مغولستان داخلی
جمهوری خلق چین
کره شمالی
کره جنوبی
ژاپن
ایران
افغانستان
ترکیه
ترکمنستان
ازبکستان
قزاقستان
قرقیزستان
تاجیکستان
مسکو
اولان باتور
پکن
نوووسیبیرسک
ولادی وستوک
ماگادان
یاکوتسک
نوریلسک
تهران
مشهد
اصفهان
تبریز
بغداد
عراق
سوریه
لبنان
لهستان
فنلاند
سوئد
نروژ
دانمارک
رومانی


نقشه‌سیاسی
جنوب غربی
آسیا
مقیاس ۱:۲۰٬۰۰۰٬۰۰۰
کیلومتر ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰ ۱۰۰ ۰
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
اتحاد جماهیر شوروی
جمهوری خلق چین
ایران
افغانستان
پاکستان
هندوستان
عراق
عربستان سعودی
امارات متحده عربی
عمان
یمن
کویت
اردن
سوریه
لبنان
ترکیه
سودان
اتیوپی
سومالی
جیبوتی
نپال
بوتان
بنگلادش
برمه
سریلانکا
دریای سیاه
دریای مدیترانه
دریای خزر
دریاچه آرال
خلیج فارس
دریای عمان
دریای عرب
اقیانوس هند
خلیج عدن
خلیج بنگال
دریای سرخ
آنکارا
تهران
کابل
اسلام آباد
دهلی نو
بغداد
ریاض
صنعا
عدن
مسقط
خرطوم
آدیس آبابا
کلمبو

اروپا


آلبانی


آلمان


آندورا


اتریش


اسپانیا


انگلستان


ایتالیا


ایرلند


ایسلند

نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
آلبانی* جمهوری سوسیالیستی خلق	۲۸۰۷۴۸	تیرانا ۲۵۰۰۰۰۰	۳۰۲۰۰۰۰۰	دوراس ۷۲۰۴۰۰ اشکودار ۷۱۰۲۰۰ الباسان ۶۹۰۹۰۰ ولورا ۶۱۰۵۰۰	آلبانی ٪۹۶/۷ یونانی ٪۲ رومانی ٪۰/۵ غیره ٪۰/۸	مسلمان ٪۲۰/۵ بی‌دین ٪۱۸/۷ مسیحی ٪۵/۴ غیره ٪۵۵/۴	آلبانیائی یونانی	لک	رامیز آلیا سال انتصاب ۱۹۸۲	آدیل کارکانی سال انتصاب ۱۹۸۲	۱۹۱۲
آلمان*	۳۵۶۰۸۰۶	برلین ۳۰۰۸۴۰۲۸۶	۷۸۰۴۰۰۰۰۰	هامبورگ ۱۰۵۷۵۰۷۰۰ مونیخ ۱۰۲۶۹۰۴۰۰ کلن ۹۱۴۰۰۰۰ اسن ۶۱۷۰۷۰۰ لیپزیگ ۵۵۳۰۶۶۰ درسدن ۵۱۹۰۷۶۹ کارل مارکس اشتادت ۳۱۵۰۴۵۲ ماگدبورگ ۲۸۸۰۹۶۵	ژرمن ٪۹۲/۶ ترک ٪۲/۳ یوگسلاوی ٪۱ غیره ٪۴/۱	مسیحی ٪۹۲/۸ بی‌دین ٪۳/۷ مسلمان ٪۲/۴ غیره ٪۱/۱	آلمانی	مارک آلمان غربی	ریچارد فون وایتسکر سال انتصاب ۱۹۸۴	هلموت کهل سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۹۰
آندورا شاهزادەنشین	۴۵۳	آندورا ۱۵۰۶۳۹	۴۸۰۸۰۰	لس اسکالدس ۱۱۰۹۵۵ انکامپ ۳۰۵۳۵ لاماسانا ۲۰۷۰۵	اسپانیائی ٪۵۵/۱ آندورائی ٪۲۷/۵ فرانسوی ٪۷/۴ غیره ٪۱۰	مسیحی ٪۹۴/۲ یهودی ٪۰/۴ غیره ٪۵/۴	کاتالائی فرانسوی اسپانیائی	فرانک فرانسه	خوآن مارتی آلانیس بیشوپ سال انتصاب ۱۹۸۱	ژوزف پینتات سولانس سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۲۷۸
اتریش* جمهوری	۸۳۰۸۵۳	وین ۱۰۵۳۱۰۳۴۶	۷۰۵۵۴۰۰۰۰	گراتس ۲۴۳۰۱۶۶ لینتس ۱۹۹۰۹۱۰ زالتسبورگ ۱۳۹۰۴۲۶ اینسبروک ۱۱۷۰۲۸۷	اتریشی ٪۹۶/۱ یوگسلاوی ٪۱/۷ ترک ٪۰/۸ غیره ٪۱/۴	مسیحی ٪۸۴/۳ بی‌دین ٪۶ غیره ٪۹/۷	آلمانی	شیلینگ	کورت والدهایم سال انتصاب ۱۹۸۶	فرانس ورانیتسکی سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۸۶۶
اسپانیا* مشروطه سلطنتی	۵۰۴۰۷۸۲	مادرید ۳۰۲۱۷۰۴۶۱	۳۹۰۲۰۰۰۰۰	بارسلون ۱۰۷۵۶۰۹۰۵ والنسیا ۷۶۳۰۹۴۹ سویلیا ۶۷۳۰۵۷۴ ساراگوزا ۵۹۰۰۷۵۰	اسپانیائی ٪۷۲/۸ کاتالانی ٪۱۶/۴ گالیسیائی ٪۸/۲ غیره ٪۲/۶	مسیحی ٪۹۶/۹ بی‌دین ٪۲/۹ غیره ٪۰/۲	اسپانیائی	پستا (پزوتا)	پادشاه خوان کارلوس اول سال انتصاب ۱۹۷۵	فیلیپ گونزالس سال انتصاب ۱۹۸۲	۱۴۹۲
انگلستان* مشروطه سلطنتی	۲۴۴۰۰۴۶	لندن ۶۰۷۶۷۰۵۰۰	۵۷۰۳۰۰۰۰۰	بیرمنگام (برمینگام) ۱۰۰۰۸۰۰۰۰ گلاسگو ۷۳۳۰۸۰۰ لیدز ۷۱۰۰۰۰۰ شفیلد ۵۳۹۰۰۰۰	سفید ٪۹۴/۴ هندی ٪۲/۳ پاکستانی ٪۰/۸ غیره ٪۲/۵	مسیحی ٪۸۶/۹ متدیست ٪۴/۳ مسلمان ٪۱/۴ غیره ٪۷/۴	انگلیسی	پوند	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	جان میجر سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۰۶۶
ایتالیا* جمهوری	۳۰۱۰۲۵۲	رم ۲۰۸۳۳۰۹۲۷	۵۷۰۲۵۶۰۰۰۰	میلانو ۱۰۵۰۷۰۸۷۷ ناپل ۱۰۲۰۴۰۰۲۱ تورینو ۱۰۰۳۰۰۰۱۱ جنوآ ۷۳۱۰۴۸۴	ایتالیائی ٪۹۴/۱ ساردینیائی ٪۲/۶ رایتائی ٪۱/۳ غیره ٪۲	مسیحی ٪۸۳/۲ بی‌دین ٪۱۶/۲ غیره ٪۰/۶	ایتالیائی	لیره ایتالیا	فرانچسکو کاسیگا سال انتصاب ۱۹۸۵	جولیو آندره‌ئوتی سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۸۶۱
ایرلند* جمهوری	۷۰۰۲۸۳	دوبلین ۵۰۲۰۳۳۷	۳۰۵۶۰۰۰۰	کرک ۱۳۳۰۱۹۶ لیمریک ۵۶۰۲۴۱ گالوی ۴۷۰۰۰۸ واترفورد ۳۹۰۵۱۶	ایرلندی ٪۹۴ غیره ٪۶	مسیحی ٪۹۳/۱ انگلیکان ٪۲/۸ غیره ٪۴/۱	ایرلندی انگلیسی	پوند ایرلند	مری رابینسون سال انتصاب ۱۹۹۰	چارلز هوگی سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۲۱
ایسلند* جمهوری	۱۰۲۰۸۲۹	ریکیاویک ۹۱۰۳۹۴	۲۴۵۰۰۰۰	کوپاووگور ۱۴۰۶۰۹ آکوریری ۱۳۰۷۵۰ هافنارفیوردور ۱۲۰۴۳۱ کفلاویک ۶۰۹۹۳	ایسلندی ٪۹۶/۹ اروپائی ٪۲/۴ غیره ٪۰/۷	پروتستان ٪۹۶/۷ مسیحی ٪۰/۷ غیره ٪۲/۶	ایسلندی	کرون ایسلند	خانم ویگدیس فینبو گادوتیر سال انتصاب ۱۹۸۰	استین گریمور هرمانسون سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۴۴

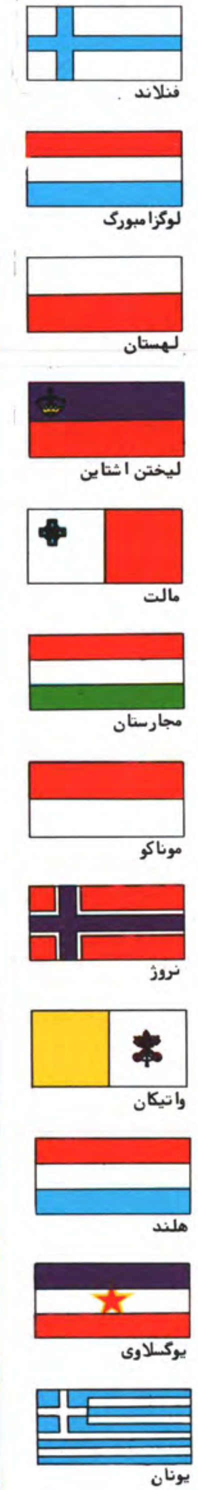
* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

اروپا

	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 بلژیک	بلژیک* مشروطه سلطنتی	۳۰،۵۱۳	بروکسل ۹۷۶،۵۳۶	۹،۸۶۱،۰۰۰	آنتورپ ۴۸۳،۱۹۹ گنت ۲۳۴،۲۵۱ چارلروئی ۲۱۰،۳۲۴ لیژ ۲۰۱،۷۴۹	بلژیکی %۹۱/۱ ایتالیائی %۲/۸ فرانسوی %۱/۱ غیره %۵	مسیحی %۹۱/۸ مسلمان %۱/۱ غیره %۷/۱	آلمانی فرانسوی	فرانک بلژیک	پادشا بودوش اول سال انتصاب ۱۹۵۱	ویلفرید مارتنس سال انتصاب ۱۹۸۱	۱۸۳۰
 بلغارستان	بلغارستان* جمهوری خلق	۱۱۰،۹۱۲	صوفیا ۱،۱۱۴،۹۶۲	۹،۰۰۰،۰۰۰	پلوودیف ۳۴۲،۱۳۱ وارنا ۳۰۲،۲۱۱ روسه ۱۸۳،۷۴۶ بورگاس ۱۸۲،۵۷۰	بلغاری %۸۸/۲ ترک %۸/۵ غیره %۳/۳	بی‌دین %۶۴/۵ مسیحی %۲۶/۷ مسلمان %۷/۵ غیره %۱/۳	بلغاری	لوا	ژولیوژلف سال انتصاب ۱۹۹۰	آندره لوکانوف سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۰۸
 پرتقال	پرتقال* جمهوری	۹۱،۶۳۱	لیسبون ۸۲۷،۸۰۰	۱۰،۳۱۲،۰۰۰	پورتو ۳۴۴،۵۰۰ آمادورا ۹۵،۵۱۸ ستوبال ۷۷،۸۸۵ کویمبرا ۷۴،۶۱۶	پرتقالی %۹۸/۹ آنگولائی %۰/۲ فرانسوی %۰/۱ غیره %۰/۸	مسیحی %۹۶ بی‌دین %۳/۸ مسلمان %۰/۱ غیره %۰/۱	پرتقالی	اسکودو	ماریو سوارز سال انتصاب ۱۹۸۶	آنیبال کاواکوسیلوا سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۱۴۳
 چک و اسلواکی	چک و اسلواکی* جمهوری فدرال	۱۲۷،۸۶۹	پراگ ۱،۱۹۳،۵۰۰	۱۵،۵۹۱،۰۰۰	براتیسلاوا ۴۱۷،۱۰۰ برنو ۳۸۵،۷۰۰ اوستراوا ۳۲۷،۸۰۰ کوشیتسه ۲۲۲،۲۰۰	چک %۶۳/۲ سلوواک %۳۱/۵ مجاری %۳/۸ غیره %۱/۵	مسیحی %۶۵/۶ بی‌دین %۲۰/۱ غیره %۱۴/۳	چک سلوواک	کرونا	واتسلاوهاول سال انتصاب ۱۹۹۰	ماریان چالفا سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۱۸
 دانمارک	دانمارک* مشروطه سلطنتی	۴۳،۰۶۹	کپنهاک ۱،۳۵۸،۵۴۰	۵،۱۲۶،۰۰۰	اورهوس ۲۵۲،۰۷۱ اودنسه ۱۷۱،۴۶۸ اولبورگ ۱۵۴،۷۵۰ اسبیرگ ۸۰،۵۱۴	دانمارکی %۹۷/۵ ترک %۰/۴ یوگسلاوی %۰/۲ غیره %۱/۹	پروتستان %۹۱/۱ مسیحی %۰/۵ یهودی %۰/۱ غیره %۸/۳	دانمارکی	کرون دانمارک	ملکه مارگارت دوم سال انتصاب ۱۹۷۲	پل شلوتر سال انتصاب ۱۹۸۲	۱۴۸۹
 رومانی	رومانی* جمهوری سوسیالیستی	۲۳۷،۵۰۰	بوخارست ۱،۹۷۵،۸۰۰	۲۳،۲۰۰،۰۰۰	براشوو ۳۴۶،۶۰۰ کنستانتسا ۳۲۳،۲۰۰ تیمیشوارا ۳۱۹،۰۰۰ یاشی ۳۱۴،۲۰۰	رومانی %۸۸/۴ مجاری %۷/۷ غیره %۳/۹	مسیحی %۷۰ بی‌دین %۷ مسلمان %۱ غیره %۲۲	رومانیائی	لئو	یان ایلیسکو سال انتصاب ۱۹۹۰	تئودور استولویان سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۸۷۸
 سان مارینو	سان مارینو جمهوری	۶۱	سان مارینو ۴،۵۰۰	۲۲،۱۰۰	سراواله ۴،۶۵۵ بورگوماجوره ۲،۰۷۴ موراتا ۱،۳۳۴ دوماگنانو ۹۰۳	سان مارینی %۸۷/۱ ایتالیائی %۱۲/۴ غیره %۰/۵	مسیحی %۹۵/۲ بی‌دین %۳ غیره %۱/۸	ایتالیائی	لیره ایتالیا	دو نفر کنسول به مدت ۶ ماه به وسیله شورای بزرگ انتخاب می شوند		۱۷۰۰
 سوئد	سوئد* پادشاهی	۴۴۹،۹۶۴	استکهلم ۱،۴۳۵،۰۰۰	۸،۵۰۰،۰۰۰	گوتنبورگ ۴۲۹،۳۳۹ مالمو ۲۳۰،۰۵۶ اوپسالا ۱۵۷،۶۷۵ نورکوپینگ ۱۱۸،۸۰۱	سوئدی %۹۱/۱ فنلاندی %۳/۱ غیره %۵/۸	مسیحی %۹۱/۵ غیره %۸/۵	سوئدی	کرون سوئد	گوستاو کارل شانزدهم سال انتصاب ۱۹۷۳	اینگوار کارلسون سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۵۲۳
 سوئیس	سوئیس جمهوری فدرال	۴۱،۲۹۳	برن ۱۳۸،۶۰۰	۶،۵۸۶،۰۰۰	زوریخ ۳۵۱،۵۴۵ بازل ۱۷۴،۶۰۶ ژنو ۱۶۰،۰۰۰ لوزان ۱۲۵،۰۰۰	ژرمن %۶۵ فرانسوی %۱۸/۴ ایتالیائی %۹/۸ غیره %۶/۸	مسیحی %۹۱/۹ یهودی %۰/۳ غیره %۷/۸	فرانسوی آلمانی ایتالیائی	فرانک سوئیس	ژان پاسکال دلاموراز سال انتصاب ۱۹۸۹	آرنولد کولر سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۶۴۸
 فرانسه	فرانسه* جمهوری	۵۴۷،۰۲۶	پاریس ۲،۱۶۵،۸۹۲	۵۶،۱۰۰،۰۰۰	مارسی ۸۶۸،۴۳۵ لیون ۴۱۰،۴۵۵ تولوز ۳۴۴،۹۱۷ نیس ۳۳۱،۱۶۵	فرانسوی %۹۳/۴ آلمانی %۲/۳ بریتانیائی %۱ غیره %۳/۳	مسیحی %۷۶/۴ بی‌دین %۳/۴ مسلمان %۳ غیره %۱۷/۲	فرانسوی	فرانک فرانسه	فرانسوا میتران سال انتصاب ۱۹۸۱	خانم ادیت کرسون سال انتصاب ۱۹۹۱	۸۴۳

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

اروپا



نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
فنلاند* جمهوری	۳۳۷،۰۰۹	هلسینکی ۴۸۷،۷۴۹	۵،۰۰۰،۰۰۰	تامپره ۱۷۰،۰۹۷ اسپو ۱۶۲،۱۰۶ تورکو ۱۶۰،۹۷۴ وانتا ۱۴۷،۲۲۵	فنلاندی %۹۳/۶ سوئدی %۶/۲ غیره %۰/۲	پروتستان %۸۹/۴ غیره %۱۰/۶	فنلاندی سوئدی	مارک فنلاند	مائونوکویویستو سال انتخاب ۱۹۸۲	هری هولکری سال انتخاب ۱۹۸۷	۱۹۱۷
لوکزامبورگ* مشروطه سلطنتی	۲،۵۸۶	لوکزامبورگ ۸۶،۲۰۰	۴۰۰،۰۰۰	اش سورآلزت ۲۴،۹۰۰ دیفردانژ ۱۶،۴۵۰ دودلانژ ۱۴،۰۸۰ شیفلینگن ۶،۶۰۰	لوکزامبورگی %۷۰/۳ پرتقالی %۸/۶ ایتالیائی %۵/۹ غیره %۱۵/۲	مسیحی %۹۴/۳ غیره %۵/۷	لوکزامبورگی فرانسوی آلمانی	فرانک لوکزامبورگ	دوک اعظم ژان سال انتخاب ۱۹۶۴	ژاک سانتر کریستل سال انتخاب ۱۹۸۴	۱۸۶۷
لهستان* جمهوری	۳۱۲،۶۸۳	ورشو ۱،۶۵۹،۴۰۰	۳۸،۲۰۰،۰۰۰	لدز ۸۴۷،۹۰۰ کراکوف ۷۴۰،۱۰۰ وروتسلاف ۶۳۲،۰۰۰ پزنان ۵۷۱،۰۰۰	لهستانی %۹۸/۷ اوکرائینی %۰/۶ غیره %۰/۷	مسیحی %۹۴/۲ غیره %۵/۸	لهستانی	زلوتی	لخ والسا سال انتخاب ۱۹۹۰	کریستف بیلیچی سال انتخاب ۱۹۹۱	۱۹۱۸
لیختن اشتاین* مشروطه سلطنتی	۱۶۰	فادوتس ۴،۹۲۰	۲۷،۴۹۰	شان ۴،۷۵۷ بالتسرس ۳،۴۷۷ تریزن ۳،۱۸۰ اشن ۲،۸۴۴	لیختن اشتاینی %۶۳/۵ سوئیسی %۱۵/۶ اتریشی %۷/۹ غیره %۱۳	مسیحی %۹۵/۷ غیره %۴/۳	آلمانی	فرانک سوئیس	شاهزاده فرانس ژوزف دوم سال انتخاب ۱۹۳۸	هانس برونهارت سال انتخاب ۱۹۷۸	۱۸۶۶
مالت* جمهوری	۳۱۵/۶	والتا ۹،۲۶۳	۴۰۰،۰۰۰	بیرکرکارا ۲۰،۳۰۰ کورمی ۱۸،۴۱۳ هامرون ۱۳،۶۵۱ سلیما ۱۳،۶۵۰	مالتی %۹۵/۷ انگلیسی %۲/۱ غیره %۲/۲	مسیحی %۹۷/۳ انگلیکان %۱/۲ غیره %۱/۵	انگلیسی مالتی	لیره مالت	دکتر وینسنت تابونه سال انتخاب ۱۹۸۹	ادوارد فنچ آدامی سال انتخاب ۱۹۸۷	۱۹۶۴
مجارستان* جمهوری	۹۳،۰۳۲	بوداپست ۲،۰۷۶،۰۰۰	۱۰،۶۰۸،۰۰۰	دبرتسن ۲۱۱،۸۰۰ میشکولتس ۲۱۱،۷۰۰ سگد ۱۸۲،۱۰۰ پچ ۱۷۷،۱۰۰	مجاری %۹۹/۴ غیره %۰/۶	مسیحی %۸۳/۲ بی‌دین %۱۵/۹ غیره %۰/۹	مجاری	فورینت	آرپاداگونچ سال انتخاب ۱۹۹۰	ژوزف آنتال سال انتخاب ۱۹۹۰	۱۹۱۸
موناکو مشروطه سلطنتی	۱/۹۵	موناکو ۱،۷۰۰	۲۹،۰۰۰	مونت کارلو ۱۳،۱۵۴ بندر لاکوندامین ۱۲،۶۷۵ فونت ویله ۲۰۸	فرانسوی %۴۷ ایتالیائی %۱۷ غیره %۳۶	مسیحی %۹۰ غیره %۱۰	فرانسوی ایتالیائی	فرانک فرانسه	شاهزاده راینیرسوم سال انتخاب ۱۹۴۹	ژان آوسیل سال انتخاب ۱۹۸۵	۱۸۱۴
نروژ* مشروطه سلطنتی	۳۲۳،۸۳۳	اسلو ۴۴۹،۲۲۰	۴،۱۸۰،۰۰۰	برگن ۲۰۸،۹۱۵ تروندهیم ۱۳۴،۶۵۴ استاوانگر ۹۵،۶۱۹ برم ۸۶،۲۲۳	نروژی %۹۷/۶ دانمارکی %۰/۴ انگلیسی %۰/۳ غیره %۱/۷	پروتستان %۸۷/۹ بی‌دین %۳/۲ غیره %۸/۹	نروژی	کرون نروژ	شاهزاده اولاف پنجم سال انتخاب ۱۹۵۷	گروهارلم بروندلند سال انتخاب ۱۹۸۶	۱۹۰۵
واتیکان پاپ نشین	۰/۴۴	واتیکان ۱،۰۰۰	۱،۰۰۰	— —	ایتالیائی %۸۵ سوئیسی %۱۵ غیره	مسیحی %۱۰۰	ایتالیائی	لیره ایتالیا	پاپ ژان پل دوم سال انتخاب ۱۹۷۸		۱۹۲۹
هلند* مشروطه سلطنتی	۴۱،۱۶۰	آمستردام ۶۷۹،۱۴۰	۱۴،۶۱۵،۰۰۰	روتردام ۵۷۱،۳۷۲ لاهه (اس گراونهاگه) ۴۴۳،۹۶۱ اوترخت ۲۲۹،۹۳۳ ایندهوون ۱۹۰،۸۳۹	هلندی %۹۶/۲ ترک %۱ مراکشی %۰/۸ غیره %۲	مسیحی %۳۶/۲ بی‌دین %۳۴/۷ غیره %۲۹/۱	هلندی آلمانی	فلورن هلند	ملکه بئاتریس سال انتخاب ۱۹۸۰	رودلفس لوبرس سال انتخاب ۱۹۸۲	۱۵۸۱
یوگسلاوی* جمهوری فدرال سوسیالیستی	۲۵۵،۸۰۴	بلگراد ۱،۴۷۰،۰۷۳	۲۳،۴۳۳،۰۰۰	زاگرب ۱،۱۷۴،۵۱۲ سکوپیه ۵۰۶،۵۴۷ سارایوو ۴۴۸،۵۰۰ لیوبلیانا ۳۰۵،۲۱۱	صربی %۳۶/۳ کرواتی %۱۹/۷ آلبانیائی %۷/۷ غیره %۳۶/۳	مسیحی %۶۰/۶ مسلمان %۱۰/۴ غیره %۲۹	اسلاوانی مقدونی صربی	دینار یوگسلاوی	بورسیاویوویچ سال انتخاب ۱۹۸۹	آنته مارکوویچ سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۹۱۸
یونان* جمهوری	۱۳۱،۹۴۴	آتن ۳،۳۳۷،۳۳۱	۱۰،۰۱۰،۰۰۰	سالونیک ۷۰۶،۱۸۰ پاترای ۱۵۴،۳۶۹ ایراکلیون ۱۱۰،۸۱۴ وولوس ۱۰۷،۳۰۴	یونانی %۹۵/۵ مقدونی %۱/۵ ترک %۰/۹ غیره %۲/۱	مسیحی %۹۸/۱ مسلمان %۱/۵ غیره %۰/۴	یونانی	دراخما	کریستوس سارتز تاکیس سال انتخاب ۱۹۸۵	کنستانتین میتسوتاکیس سال انتخاب ۱۹۸۱	۱۸۲۲

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

نقشه‌سیاسی
مرکز اروپا

مقیاس ۱:۶۰۰۰۰۰۰۰ — کیلومتر ۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰ ۲۵۰

مرزبین‌المللی — پایتخت ■ — شهرهای‌مهم ● — سایرنقاط ○ — راههای اصلی

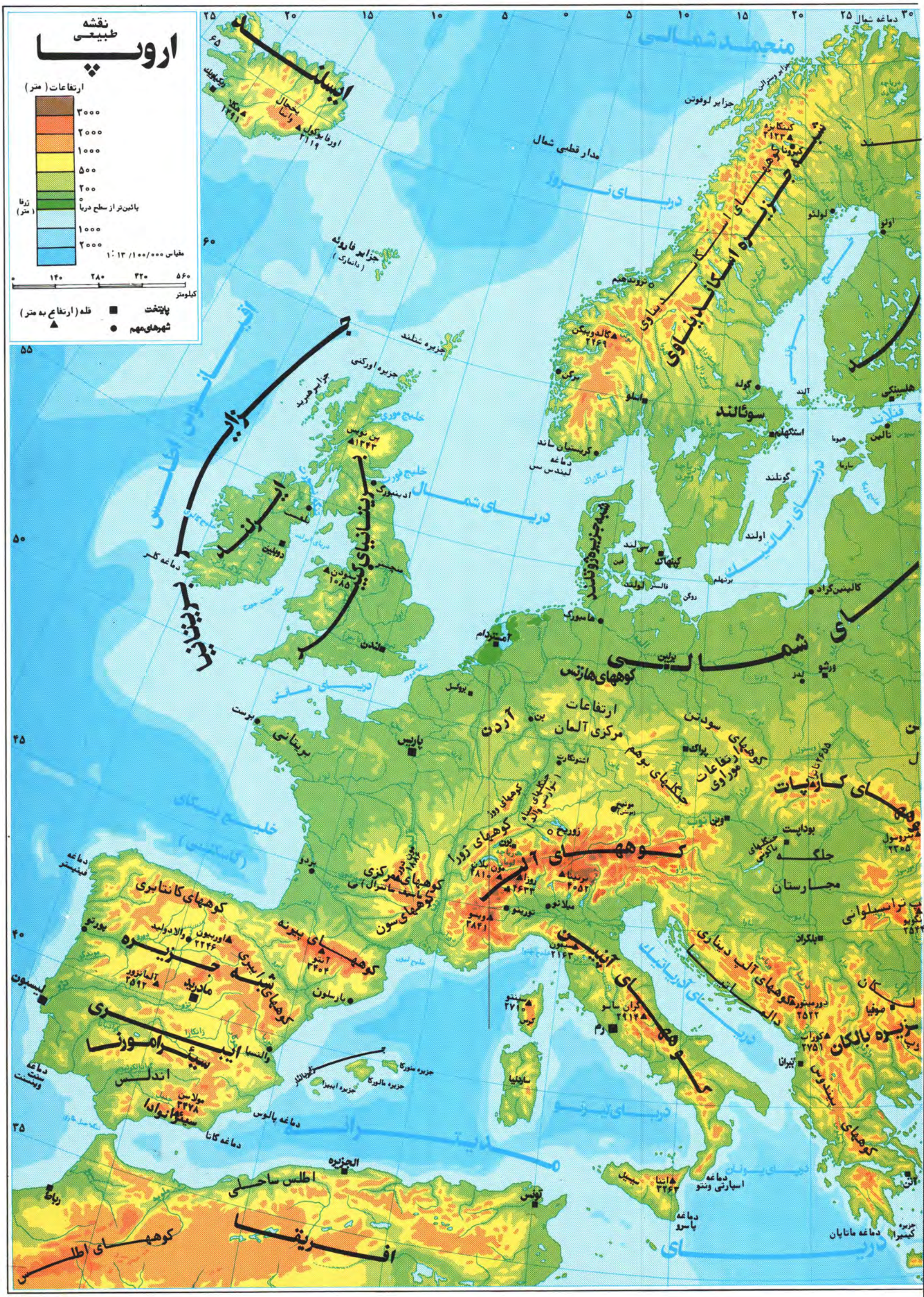




نقشه سیاسی
آلمان
مقیاس ۱ : ۳/۵۰۰/۰۰۰
کیلومتر
مرزبین‌المللی
سایرنقاط
پایتخت
راههای اصلی
شهرهای مهم
دریای شمال
دریای بالتیک
دانمارک
هلند
بلژیک
لوکزامبورگ
فرانسه
سوئیس
لیختن‌اشتاین
اتریش
ایتالیا
یوگسلاوی
چک‌واسلواکی
لهستان
آلمان
برلین
پراگ
بن
آمستردام
برن
هامبورگ
برمن
کیل
روستوک
هانوور
ماگدبورگ
لایپزیگ
درسدن
کارل مارکس اشتادت
هاله
ارفورت
کاسل
کلن
دوسلدورف
دورتموند
اسن
دویسبورگ
فرانکفورت
مانهایم
کارلسروهه
اشتوتگارت
نورنبرگ
مونشن (مونیخ)
آوگسبورگ
رگنسبورگ
اینسبروک
سالتس‌بورگ
لینتس
بازل
زوریخ
لوزان
ژنو
استراسبورگ
متز
لوکزامبورگ
لیژ
فلنسبورگ
لوبک
شورین
پوتسدام
برانشویگ
آخن
کوبلنز
ماینز
ویسبادن
فرایبورگ
اولم



اقیانوس
دریای بارنتز
شبه جزیره
کولا
دریای سفید
آرخانگلسک
نارودنایا ۱۸۹۴
تلپوس ۱۶۱۷
کوههای تیمان
کوههای اورال
جلگه سیبری غربی
یامان تاو ۱۶۴۰
استپ قرقیز
لنینگراد
گورکی
کازان
کویبیشف
مسکو
ارتفاعات ولگا
ارتفاعات مرکزی روسیه
خارکف
کیف
اوکراین
ارتفاعات ولین
ارتفاعات دنیپر
دنیپروپتروسک
کوههای دونتس
ولگوگراد
روستف
استپ کوبان
دریای آزوف
کریمه
جلگه پست دریای خزر
دریاچه آرال
فلات اوست اورت
صحرای قره قوم
البروز ۵۶۳۳
کوههای قفقاز
دریای سیاه
کنستانتسا
بوخارست
باکو
دریای خزر
قفقاز کوچک
آرارات ۵۱۶۵
کوههای قره دنیز (پونتین)
کوههای البرز
دماوند ۵۶۷۱
تهران
دشت کویر
آنکارا
استانبول
شبه جزیره آناتولی
فلات آناتولی
کوههای توروس
کوههای زاگرس
بین النهرین
بغداد
حلب
قبرس
کوههای لبنان
قرنه سودا ۳۰۸۳
صحرای سوریه
رودس



نقشه طبیعی
اروپا
ارتفاعات (متر)
۳۰۰۰
۲۰۰۰
۱۰۰۰
۵۰۰
۲۰۰
۰
پائین‌تر از سطح دریا
ژرفا (متر)
۲۰۰
۱۰۰۰
۲۰۰۰
مقیاس ۱:۱۳/۱۰۰/۰۰۰
کیلومتر
پایتخت
قله (ارتفاع به متر)
شهرهای مهم
منجمد شمالی
ایسلند
دریای نروژ
مدار قطبی شمال
جزایر لوفوتن
جزایر فاروئه (دانمارک)
شبه جزیره اسکاندیناوی
اسلو
استکهلم
هلسینکی
سوئالند
دریای بالتیک
دریای شمال
جزایر بریتانیا
ایرلند
بریتانیای کبیر
دوبلین
لندن
اقیانوس اطلس
دریای مانش
برست
برتانی
خلیج بیسکای (گاسکونی)
پاریس
بوردو
آمستردام
برلین
کوههای هارتس
ارتفاعات مرکزی آلمان
کوههای کارپات
جلگه مجارستان
بوداپست
وین
مونیخ
زوریخ
کوههای آلپ
کوههای آپنین
رم
کوههای آلپ دیناری
دریای آدریاتیک
دریای تیرنو
شبه جزیره بالکان
بلگراد
صوفیا
تیرانا
کوههای کانتابری
کوههای پیرنه
شبه جزیره ایبری
مادرید
لیسبون
بارسلون
سیرامورنا
اندلس
جزیره مایورکا
جزیره ایبیزا
ساردنی
سیسیل
مدیترانه
الجزیره
تونس
اطلس ساحلی
کوههای اطلس
افریقا

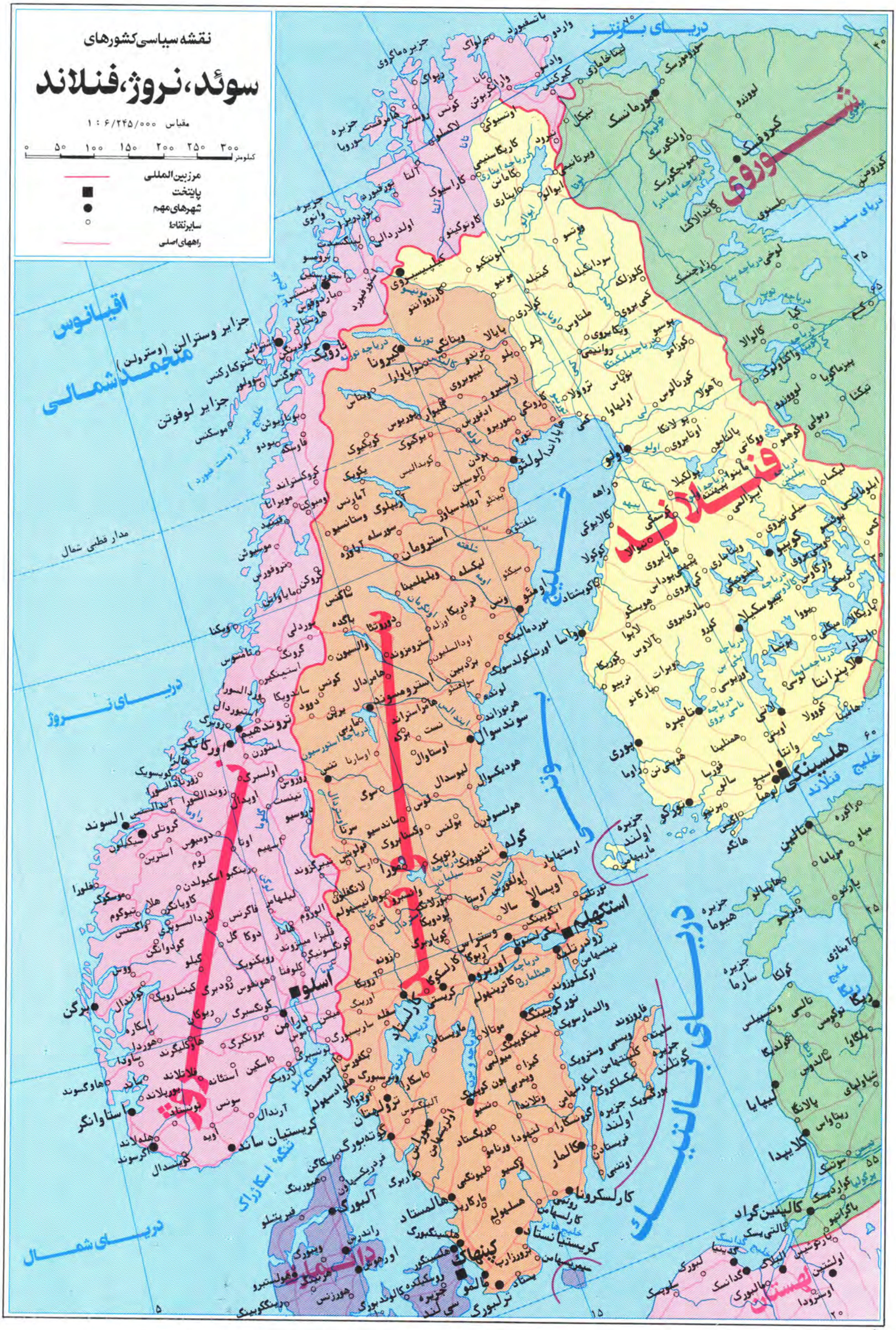

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
ایران
ترکیه
عراق
سوریه
قبرس
دریای سیاه
دریای خزر
دریاچه آرال
دریای آزوف
دریای سفید
دریای بارنتز
مسکو
لنینگراد
کیف
خارکوف
ولگوگراد
آستراخان
روستوف نا دونو
کازان
کویبیشف
ساراتوف
گورکی
کیروف
پرم
سوردلوفسک
چلیابینسک
ماگنیتوگورسک
اوفا
اورنبورگ
دنیپروپتروفسک
دونتسک
اودسا
مینسک
ویلنیوس
کراسنودار
تفلیس
ایروان
باکو
تهران
تبریز
همدان
اصفهان
باختران
اهواز
آنکارا
استانبول
بغداد
موصل
کرکوک
حلب
دمشق
بخارست
رومانی
بلغارستان
مورمانسک
آرخانگلسک
یاروسلاول
ریازان
تولا
وارونژ
کورسک


نقشه‌سیاسی
اروپا
مقیاس ۱۳/۱۰۰/۰۰۰ :۱
۰ ۱۴۰ ۲۸۰ ۴۲۰ ۵۶۰
کیلومتر
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راه آهن
منجمد شمالی
دریای نروژ
اقیانوس اطلس
دریای شمال
دریای بالتیک
خلیج بیسکای
(گاسکنی)
دریای تیرنو
دریای ایونی
مدیترانه
ایسلند
نروژ
سوئد
فنلاند
دانمارک
ایرلند
هلند
بلژیک
فرانسه
آلمان
لهستان
اتریش
مجارستان
ایتالیا
یوگسلاوی
آلبانی
اسپانیا
مغرب
الجزایر
تونس
اسلو
استکهلم
هلسینکی
کپنهاگ
دوبلین
لندن
آمستردام
بروکسل
پاریس
برلین
ورشو
پراگ
وین
بوداپست
بلگراد
تیرانا
رم
واتیکان
مادرید
لیسبون
رباط
الجزیره
تونس
والتا
مالت
موناکو
آندورا



نقشه‌سیاسی
فرانسه
هلند، بلژیک
مقیاس ۱:۴/۸۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راههای‌اصلی
دریای‌شمال
دریای‌مانش
خلیج‌بیسکای
(گاسکنی)
خلیج‌لیون
دریای‌مدیترانه
تنگه کاله (دوور)
جزایر چنل
خلیج‌سن‌مالو
انگلستان
هلند
بلژیک
آلمان
لوگزامبورگ
سوئیس
ایتالیا
موناکو
آندورا
اسپانیا
فرانسه
لندن
آمستردام
اسگراونهاگه (لاهه)
روتردام
بروکسل
لوگزامبورگ
برن
پاریس
ورسای
لیون
مارسی
تولوز
بردو
نانت
لیل
استراسبورگ
نیس
تولون
کلرمون فران
آندورا
بارسلون
ساراگوزا
موناکو
جزیره‌کرس
آیاتچو
باستیا


نقشه‌سیاسی
اسپانیا - پرتقال
مقیاس ۱ : ۴/۴۵۰/۰۰۰
کیلومتر ۲۸۰ ۲۴۰ ۲۰۰ ۱۶۰ ۱۲۰ ۸۰ ۴۰ ۲۰ ۰
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
خلیج بیسکای
خلیج لیون
دریای مدیترانه
خلیج والنسیا
خلیج کادیز
خلیج ستوبال
خلیج آلمریا
خلیج روزاس
اسپانیا
پرتقال
فرانسه
آندورا
مراکش
جزایر بالئار
مادرید
لیسبون
پورتو
بارسلون
والنسیا
سویلیا
ساراگوزا
بیلبائو
مالاگا
گرانادا
کوردوبا
مورسیا
آلیکانته
کارتاخنا
سالامانکا
والادولید
بورگوس
لاکرونا
لئون
پامپلونا
سان سباستیان
سانتاندر
اویدو
ویگو
کویمبرا
براگا
پالما
طنجه
نصف النهار مبداء (گرینویچ)



نقشه سیاسی کشورهای
سوئد، نروژ، فنلاند
مقیاس ۱ : ۶/۲۴۵/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰ ۲۵۰ ۳۰۰
مرزبین المللی
پایتخت
شهرهای مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
سوئد
نروژ
فنلاند
شوروی
دانمارک
لهستان
اقیانوس منجمد شمالی
دریای نروژ
دریای شمال
دریای بارنتز
دریای سفید
دریای بالتیک
خلیج بوتنی
خلیج فنلاند
خلیج ریگا
تنگه اسکاژراک
مدار قطبی شمال
جزایر لوفوتن
جزایر وسترالن (وسترولن)
استکهلم
اسلو
هلسینکی
کپنهاگ
برگن
تروندهیم
گوتبرگ
مالمو
اوپسالا
تامپره
تورکو
اولو
مورمانسک
تالین
ریگا
کالینینگراد



نقشه‌سیاسی
جنوب اروپا
مقیاس ۱ : ۶/۲۴۵/۰۰۰
۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰ ۲۵۰ ۳۰۰ کیلومتر
مرزبین‌المللی
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
ایتالیا
یوگسلاوی
آلبانی
یونان
بلغارستان
رومانی
مجارستان
اتریش
سوئیس
فرانسه
شوروی
ترکیه
مالت
دریای آدریاتیک
دریای تیرنو
دریای یونان
دریای مدیترانه
دریای اژه
دریای سیاه
دریای مرمره
رم
بلگراد
تیرانا
آتن
صوفیا
بخارست
بوداپست
برن
والتا



نقشه سیاسی
انگلستان
مقیاس ۱:۴/۴۵۷/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰
مرز بین المللی
پایتخت
شهرهای مهم
سایر نقاط
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
دریای شمال
دریای ایرلند
دریای مانش
تنگه سنت جورج
تنگه کاله (دوور)
تنگه بریستول
جزایر شتلند
جزایر اورکنی
جزایر هبرید
اسکاتلند
ایرلند شمالی
ایرلند
انگلند
ویلز
انگلستان
فرانسه
ادنبره
گلاسکو
ابردین
دندی
اینورنس
بلفاست
لندن دری
دوبلین
کرک
لیمریک
گالوی
واترفورد
وکسفورد
دندالک
نیوکاسل
کارلایل
لیدز
بلکپول
لیورپول
منچستر
شفیلد
ناتینگهام
لستر
بیرمنگام
کاردف
سوانزی
بریستول
گلاستر
آکسفورد
لندن
ردینگ
ساوت همپتن
پورتسموت
برایتن
دوور
اکستر
پلیموت
نورویچ
ایپسویچ
هارویچ
کینگستن هال
میدلزبره
جزایر سیلی
جزیره مان
جزیره انگلسی
هالی هد
جزایر چنل
خلیج سن مالو
شربورگ
لوهاور
کان
پاریس
کاله
برست

امریکاشمالی ومرکزی

نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
آنتیگوا وباربودا* فرمانداری کل	۴۴۳	سنت جونز ۳۵۰۰۰	۸۲۰۴۰۰	کادرینگتن ۱۰۲۰۰	سیاه %۹۴/۴ دورگه %۳/۵ سفید %۱/۳ غیره %۰/۸	انگلیکان %۴۴/۵ مسیحی %۴۲/۲ غیره %۱۳/۳	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	ورکورن وال بیرد سال انتصاب ۱۹۸۱	۱۹۸۱
السالوادور* جمهوری	۲۱۰۰۴۱	سان سالوادور ۴۵۹۰۹۰۲	۵۰۱۰۰۰۰۰	سانتاآنا ۱۳۷۰۸۷۹ مجیکانوس ۹۱۰۴۶۵ سان میگوئل ۸۸۰۵۲۰ دلگادو ۶۷۰۶۸۴	سرخپوست %۹۳/۷ هندی %۵/۳ سفید %۱	مسیحی %۹۱/۷ غیره %۸/۳	اسپانیائی	کولون	آلفردو کریستیانی سال انتصاب ۱۹۸۹	آلفردو کریستیانی سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۸۲۱
ایالات متحده آمریکا* جمهوری فدرال	۹۰۳۶۳۰۱۲۳	واشینگتون (واشنگتن) ۳۰۰۶۰۰۹۲۲	۲۴۸۰۸۰۰۰۰۰	نیویورک ۷۰۲۶۲۰۷۰۰ لس آنجلس ۳۰۲۵۹۰۳۰۰ شیکاگو ۳۰۰۰۹۰۵۳۰ هوستون ۱۰۷۲۸۰۹۱۰	سفید %۸۴/۸ سیاه %۱۲/۲ غیره %۳	مسیحی %۷۲/۱ یهودی %۳/۲ مسلمان %۰/۸ غیره %۲۳/۹	انگلیسی	دلار آمریکا	جورج بوش سال انتصاب ۱۹۸۹	جورج بوش سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۷۷۶
باربادوس* فرمانداری کل	۴۳۱	بریج تاون ۱۰۰۰۰۰	۲۵۴۰۰۰۰	سنت میشل ۱۰۲۰۰۰۰	سیاه %۹۱/۹ سفید %۳/۳ دورگه %۲/۶ غیره %۲/۲	انگلیکان %۳۹/۷ متدیست %۲۵/۶ بی دین %۱۷/۵ غیره %۱۷/۲	انگلیسی	دلار باربادوس	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	پلانونگ ارسکین ساندی فورد سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۶۶
باهاما* فرمانداری کل	۱۳۰۹۳۵	ناسائو ۱۴۰۰۰۰	۲۴۵۰۰۰۰	فری پورت ۲۵۰۴۲۳	سیاه %۷۲/۳ دورگه %۱۴/۲ سفید %۱۲/۹ غیره %۰/۶	مسیحی %۷۳/۹ انگلیکان %۲۰/۷ غیره %۵/۴	انگلیسی	دلار باهاما	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	لیندن اوسکار پیندلینگ سال انتصاب ۱۹۶۷	۱۹۷۳
بلیز* فرمانداری کل	۲۲۰۹۶۵	بلموپان ۴۰۵۰۰	۲۰۰۰۰۰	شهر بلیز ۴۷۰۰۰۰ کوروزال ۱۰۰۰۰۰ اورنج واک ۹۰۶۰۰ دانگریگا ۷۰۷۰۰	سیاه %۳۹/۷ سرخپوست %۳۳/۱ سفید %۴/۲ غیره %۲۳	مسیحی %۶۱/۷ انگلیکان %۱۱/۸ متدیست %۶ غیره %۲۰/۵	انگلیسی	دلار بلیز	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	جورج پرایس سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۸۱
پاناما* جمهوری	۷۷۰۰۸۲	پاناما ۴۳۹۰۹۹۶	۲۰۴۱۸۰۰۰	سان میگیتو ۲۳۱۰۹۲۰ کولون ۶۸۰۶۸۸ داوید (دیوید) ۴۹۰۴۷۲ کیتر ۱۷۰۲۰۰	دورگه %۵۹/۵ سیاه %۱۴ سفید %۱۲ غیره %۱۴/۵	مسیحی %۹۴ مسلمان %۴/۵ بهائی %۱ غیره %۰/۵	اسپانیائی	بالبوا	مواندارا سال انتصاب ۱۹۸۹	مواندارا سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۰۳
ترینیداد و توباگو* جمهوری	۵۰۱۲۸	پرت آو اسپاین ۱۵۰۰۰۰۰	۱۰۲۲۱۰۰۰۰	سان فرناندو ۶۰۰۰۰۰ آریما ۲۸۰۲۰۰ پوینت فورتین ۱۶۰۷۱۰	سیاه %۴۰/۸ هندی %۴۰/۷ دورگه %۱۶/۳ غیره %۲/۲	مسیحی %۶۲ هندو %۲۴/۹ مسلمان %۶ غیره %۷/۱	انگلیسی	دلار ترینیداد و توباگو	امانوئل کارتر سال انتصاب ۱۹۹۰	امام یاسین ابوبکر سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۶۲
جامائیکا* فرمانداری کل	۱۰۰۹۹۲	کینگستون ۱۰۴۰۰۴۱	۲۰۵۰۰۰۰۰	سنت اندروز ۵۶۴۰۸۵۰ اسپانیش تاون ۸۹۰۱۰۰ پورت موره ۷۳۰۴۰۰ مونتگوبی ۷۰۰۳۰۰	سیاه %۷۶/۳ سفید %۳/۲ غیره %۲۰/۵	مسیحی %۷۰/۷ غیره %۲۹/۳	انگلیسی	دلار جامائیکا	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	مایکل مانلی سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۶۲
دومینیکا* جمهوری	۷۵۱	روسو ۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	ماریگوت ۳۰۵۵۴ سنت ژوزف ۲۰۶۶۵ پورتسموت ۲۰۲۲۰	سیاه %۹۱/۲ دورگه %۶ سرخپوست %۱/۵ غیره %۱/۳	مسیحی %۷۶/۹ متدیست %۵ غیره %۱۸/۱	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	کلارنس سینوره سال انتصاب ۱۹۸۵	مری یوجینیا چارلز سال انتصاب ۱۹۸۰	۱۹۷۸
دومینیکن* جمهوری	۴۸۰۷۳۴	سانتودومینگو ۱۰۴۱۰۰۰۰	۷۰۲۲۳۰۰۰۰	سانتیاگو ۲۸۵۰۰۰۰ باراهونا ۱۳۷۰۱۶۰ لارامانا ۱۰۱۰۰۰۰ سان پدر ۸۱۰۰۰۰	دورگه %۷۳ سفید %۱۶ سیاه %۱۱	مسیحی %۹۳/۷ غیره %۶/۳	اسپانیائی	پزوی دومینیکن	خواکین بلاگوئر سال انتصاب ۱۹۸۶	خواکین بلاگوئر سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۸۴۴


آنتیگوا وباربودا


السالوادور


ایالات متحده آمریکا


باربادوس


باهاما


بلیز


پاناما


ترینیداد و توباگو


جامائیکا


دومینیکا

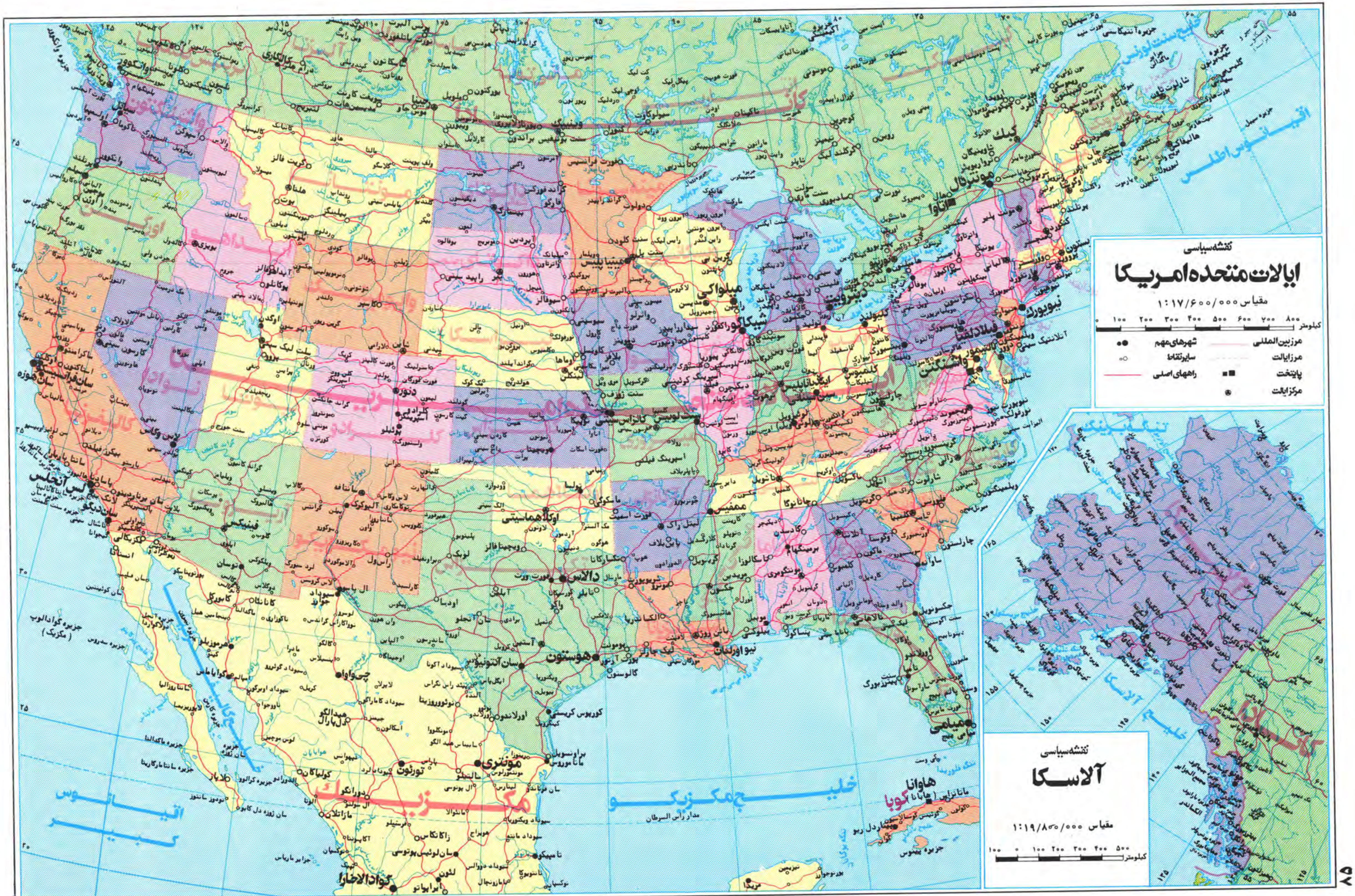

دومینیکن

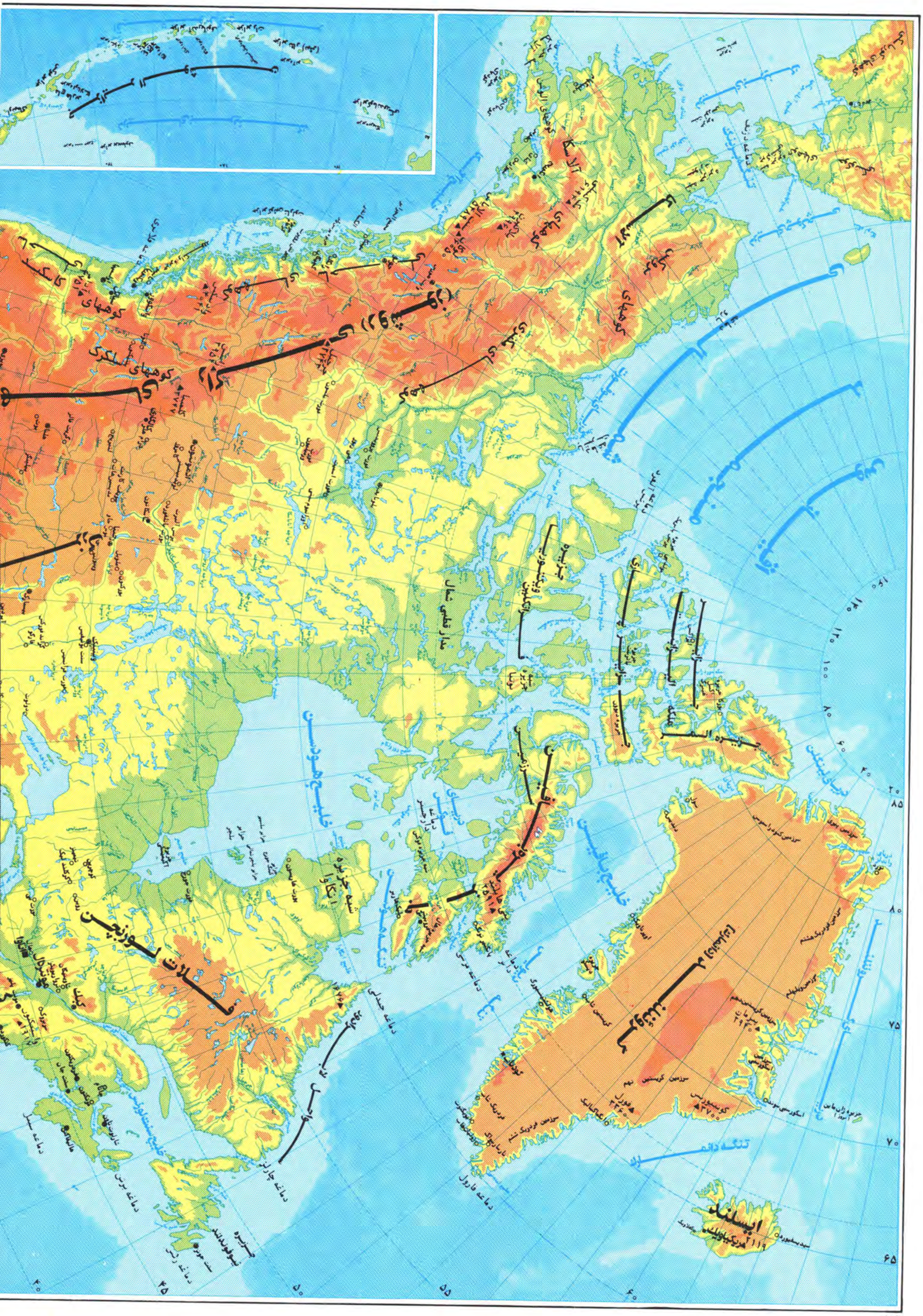
* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

امریکاشمالی و مرکزی

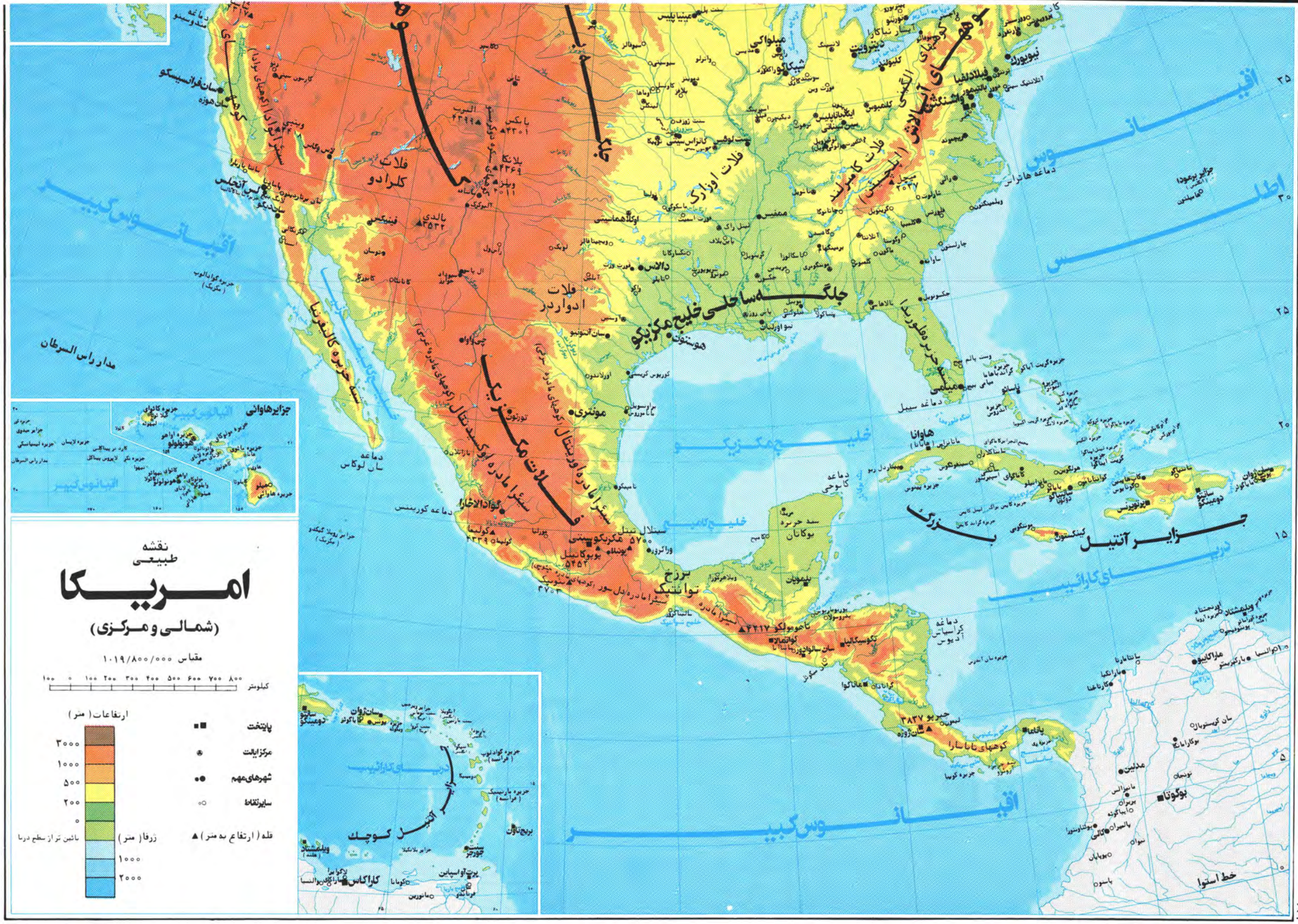
پرچم	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد		دین		زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 سنت کریستوفر ونویس	سنت کریستوفر ونویس* فرمانداری کل	۲۶۲	باستر ۱۸،۵۰۰	۶۱،۰۰۰	چارلستون	۱،۷۰۰	سیاه دورگه سفید غیره	٪۹۴/۳ ٪۳/۳ ٪۰/۹ ٪۱/۵	مسیحی غیره	٪۷۶/۴ ٪۲۳/۶	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	کندی آلفوس سیموندس سال انتصاب ۱۹۸۰	۱۹۸۳
 سنت لوسیا	سنت لوسیا* فرمانداری کل	۶۱۶	کاستریس ۵۲،۸۶۸	۲۰۰،۰۰۰	ویوکس فورت	۱۲،۹۵۱	سیاه دورگه سفید غیره	٪۹۰/۳ ٪۵/۵ ٪۰/۸ ٪۳/۴	مسیحی غیره	٪۸۶/۳ ٪۱۳/۷	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	جان کامپتون سال انتصاب ۱۹۸۲	۱۹۷۹
 سنت‌وینسنت‌وگرنادین	سنت‌وینسنت‌وگرنادین* فرمانداری کل	۳۸۹	کینگزتاون ۱۸،۳۷۸	۱۱۲،۰۰۰	—	—	سیاه دورگه سفید غیره	٪۷۴ ٪۱۹ ٪۳ ٪۴	مسیحی متدیست غیره	٪۷۷/۳ ٪۲۰/۴ ٪۲/۳	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	جیمز میچل سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۹۷۹
 کانادا	کانادا* فرمانداری کل	۹،۹۷۶،۱۳۹	اتاوا ۸۱۹،۲۶۳	۲۶،۳۰۰،۰۰۰	تورنتو مونترال (مونترئال) وانکوور ادمونتون	۳،۴۲۷،۱۶۸ ۲،۹۲۱،۳۵۷ ۱،۳۸۰،۷۲۹ ۷۸۵،۴۶۵	انگلیسی فرانسوی آلمانی غیره	٪۴۰/۲ ٪۲۶/۷ ٪۴/۱ ٪۲۹	مسیحی یهودی مسلمان غیره	٪۸۹/۲ ٪۱/۲ ٪۰/۴ ٪۹/۲	انگلیسی فرانسوی	دلار کانادا	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	بریان مالرونی سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۸۶۷
 کستاریکا	کستاریکا* جمهوری	۵۰،۸۹۸	سان‌خوزه (سان‌ژوزه) ۲۴۵،۳۷۰	۳،۰۰۰،۰۰۰	پونتاریناس لیمون آلاخوئلا کارتاگو	۴۷،۸۵۱ ۴۳،۱۵۸ ۳۳،۹۲۹ ۲۳،۹۲۸	اروپائی سرخپوست چینی غیره	٪۸۶/۸ ٪۷ ٪۱/۹ ٪۴/۳	مسیحی غیره	٪۹۲/۴ ٪۷/۶	اسپانیائی	کولون کستاریکا	رافائل آنجل کالدرون سال انتصاب ۱۹۹۰	رافائل آنجل کالدرون سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۸۲۱
 کوبا	کوبا* جمهوری	۱۱۴،۵۲۴	هاوانا ۲،۰۱۳،۷۴۶	۱۰،۵۰۰،۰۰۰	سانتیاگودوکوبا کاماگوای هولگوین سانتاکلارا	۳۵۸،۷۶۴ ۲۶۰،۷۸۲ ۱۹۴،۷۲۸ ۱۷۸،۲۷۸	سفید دورگه سیاه غیره	٪۶۶ ٪۲۱/۹ ٪۱۲ ٪۰/۱	بی‌دین مسیحی غیره	٪۴۸/۷ ٪۳۹/۶ ٪۱۱/۷	اسپانیائی	پزوی کوبا	فیدل کاسترو سال انتصاب ۱۹۵۹	فیدل کاسترو سال انتصاب ۱۹۵۹	۱۹۰۲
 گرانادا	گرانادا* فرمانداری کل	۳۴۴	سنت جورجز ۷،۵۰۰	۱۱۶،۰۰۰	گویاوه گرنویل ویکتوریا	۲،۴۹۸ ۱،۷۲۳ ۱،۶۷۳	سیاه دورگه سفید غیره	٪۸۴ ٪۱۲ ٪۱ ٪۳	کاتولیک متدیست غیره	٪۶۴/۴ ٪۲/۱ ٪۳۳/۵	انگلیسی	دلار کارائیب شرقی	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	بن جان سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۷۴
 گواتمالا	گواتمالا* جمهوری	۱۰۸،۸۸۹	شهر گواتمالا ۱،۳۰۰،۰۰۰	۸،۴۳۴،۰۰۰	اسکوینتلا کوزال تنانگو پوئرتوباریوس رتالولئو	۱۱۷،۰۰۰ ۹۶،۰۰۰ ۶۷،۰۰۰ ۵۷،۰۰۰	سرخپوست دورگه سفید غیره	٪۵۵ ٪۴۲ ٪۲ ٪۱	مسیحی غیره	٪۷۵ ٪۲۵	اسپانیائی	کتسال	خورگه سرانوالیاس سال انتصاب ۱۹۹۱	خورگه سرانوالیاس سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۸۲۱
 مکزیک	مکزیک* جمهوری	۱،۹۷۲،۵۴۷	مکزیکوسیتی ۱۲،۹۰۰،۰۰۰	۸۶،۷۰۰،۰۰۰	گوادالاخارا مونتری تیخوانا سیوداد خوارز	۳،۲۵۶،۰۰۰ ۲،۶۵۸،۰۰۰ ۹۳۲،۰۰۰ ۸۷۰،۰۰۰	سرخپوست هندو قفقازی غیره	٪۵۵ ٪۲۹ ٪۱۵ ٪۱	مسیحی یهودی غیره	٪۹۲/۶ ٪۰/۱ ٪۷/۳	اسپانیائی	پزوی مکزیک	کارلوس سالیناس دگورتاری سال انتصاب ۱۹۸۸	کارلوس سالیناس دگورتاری سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۸۲۱
 نیکاراگوا	نیکاراگوا* جمهوری	۱۳۰،۰۰۰	ماناگوا ۶۸۲،۱۱۱	۳،۵۰۲،۰۰۰	لئون گرانادا ماسایا چیناندگا	۱۰۰،۹۸۲ ۸۸،۶۳۶ ۷۴،۹۴۶ ۶۷،۷۹۲	سرخپوست سفید سیاه غیره	٪۶۸/۸ ٪۱۴ ٪۸ ٪۹/۲	مسیحی غیره	٪۸۶/۹ ٪۱۳/۱	اسپانیائی	کوردوبا	ویولتا چامورو سال انتصاب ۱۹۹۰	ویولتا چامورو سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۸۲۱
 هائی‌تی	هائی‌تی* جمهوری	۲۷،۷۵۰	پورتوپرنس ۴۷۲،۸۹۵	۶،۴۰۰،۰۰۰	کاپ هایتین گوناییوس لس کایس پتیونویله	۷۲،۱۶۱ ۳۷،۰۳۴ ۳۵،۸۲۹ ۳۵،۳۳۳	سیاه دورگه	٪۹۰ ٪۱۰	کاتولیک پروتستان غیره	٪۸۰/۳ ٪۱۳/۳ ٪۶/۴	فرانسوی	گورد	ژنرال راؤول سدرا سال انتصاب ۱۹۹۱	ژان ژاک هانورات سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۸۰۴
 هندوراس	هندوراس* جمهوری	۱۱۲،۰۸۸	تگوسیگالپا ۵۷۱،۴۰۰	۵،۱۰۵،۰۰۰	سان پدروسولا لاسیبا چولوتکا ال پروگرسو	۳۷۲،۸۰۰ ۶۱،۹۰۰ ۵۷،۲۰۰ ۵۵،۵۰۰	سرخپوست سیاه هندی غیره	٪۹۰ ٪۵ ٪۴ ٪۱	مسیحی غیره	٪۹۶/۱ ٪۳/۹	اسپانیائی	لمپیرا	رافائل‌لئوناردوکالخاس سال انتصاب ۱۹۸۹	رافائل‌لئوناردوکالخاس سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۸۲۱

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.


نقشه سیاسی
ایالات متحده امریکا
مقیاس ۱:۱۷/۶۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۸۰۰ ۷۰۰ ۶۰۰ ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰ ۱۰۰ ۰
مرزبین المللی
شهرهای مهم
مرزایالت
سایرنقاط
پایتخت
راههای اصلی
مرکزایالت
نقشه سیاسی
آلاسکا
مقیاس ۱:۱۹/۸۵۰/۰۰۰
کیلومتر ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰ ۱۰۰ ۰ ۱۰۰
خلیج مکزیک
اقیانوس کبیر
اقیانوس اطلس
مکزیک
کوبا
هاوانا
میلواکی
شیکاگو
نیویورک
هوستون
دالاس
مونتری
تورنتو

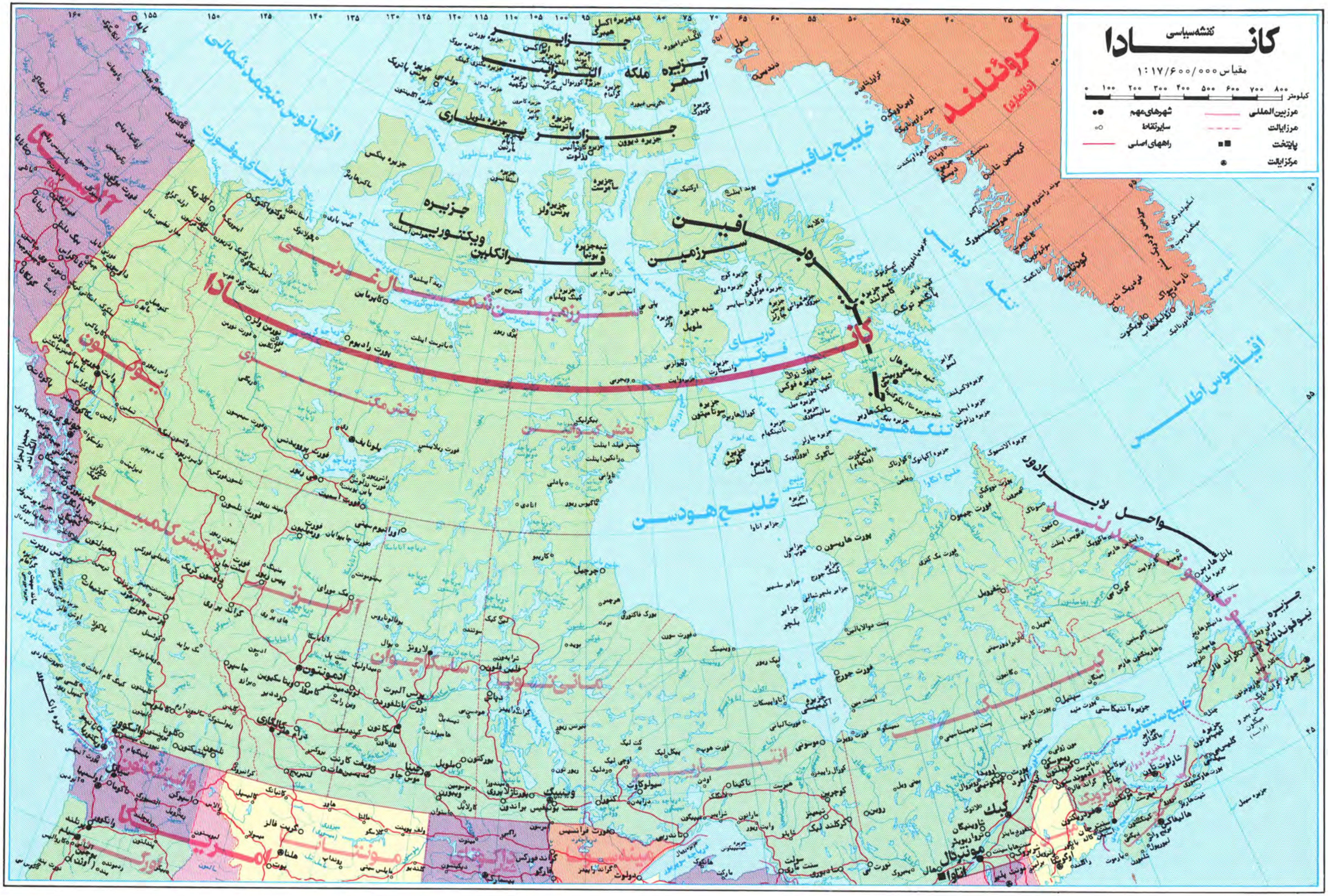


خلیج هودسن
خلیج بافین
ایسلند
تنگه دانمارک


نقشه
طبیعی
امریکا
(شمالی و مرکزی)
مقیاس ۱۰۱۹/۸۰۰/۰۰۰
کیلومتر
ارتفاعات (متر)
ژرفا (متر)
پایتخت
مرکزایالت
شهرهای مهم
سایرنقاط
قله (ارتفاع به متر)
پائین تر از سطح دریا
اقیانوس کبیر
اقیانوس اطلس
خلیج مکزیک
دریای کارائیب
جزایر آنتیل بزرگ
جزایر آنتیل کوچک
جلگه ساحلی خلیج مکزیکو
فلات اوزارک
فلات کلرادو
فلات ادواردز
فلات مکزیک
مدار راس السرطان
خط استوا
جزایر هاوائی
هاوانا
مکزیکو
بوگوتا
نیویورک
واشنگتن
سان فرانسیسکو
هوستون
دالاس
میامی
مونتری
شیکاگو
دیترویت
فیلادلفیا
لس آنجلس


اقیانوس منجمد شمالی
دریای بوفورت
گروئنلند
(دانمارک)
خلیج بافین
تنگه دیویس
سرزمین بافین
جزیره ویکتوریا
خلیج هودسن
تنگه هودسن
دریای فوکس
سواحل لابرادور
خلیج سنت لورنس
جزیره نیوفوندلند
اقیانوس کبیر


نقشه سیاسی
امریکای شمالی
مقیاس ۱:۱۷/۶۰۰/۰۰۰
کیلومتر
شهرهای مهم
سایرنقاط
پایتخت
مرکزایالت
مرزبین المللی
مرزایالت
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
خلیج مکزیک
خلیج کامپچ
اقیانوس کبیر
دریای کارائیب
جزایر آنتیل
بزرگ
مکزیک
کوبا
هاوانا
جامائیکا
هائیتی
جزایر برمودا



نقشه سیاسی
کانادا
مقیاس ۱:۱۷،۶۰۰،۰۰۰
کیلومتر ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰
مرزبین‌المللی
مرزایالت
راههای اصلی
شهرهای مهم
سایرنقاط
پایتخت
مرکزایالت
کانادا
گروئنلند
(دانمارک)
آلاسکا
یوکون
بریتیش کلمبیا
آلبرتا
ساسکاچوان
مانی توبا
انتاریو
کبک
سرزمین شمال غربی
خلیج هودسن
خلیج بافین
اقیانوس اطلس
اقیانوس منجمد شمالی
دریای بوفورت
جزیره بافین
سرزمین بافین
جزایر ملکه الیزابت
جزیره ویکتوریا
سواحل لابرادور
جزیره نیوفوندلند
تنگه دیویس
تنگه هودسن
دریای فوکس
خلیج سنت لورنس
مونترال
اتاوا
کبک
ونکوور
ادمونتون
وینیپگ



نقشه سیاسی
امریکای مرکزی و جزایر هند غربی
مقیاس ۱:۱۲/۵۰۰/۰۰۰
۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰ کیلومتر
پایتخت
شهرهای مهم
سایر نقاط
مرزبین المللی
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
خلیج مکزیک
مدار رأس السرطان
جزایر هند غربی
جزایر آنتیل بزرگ
جزایر آنتیل کوچک
دریای کارائیب
اقیانوس کبیر
کوبا
هاوانا
جامائیکا
کینگستون
هائیتی
پورتوپرنس
دومینیکن
سانتودومینگو
جزیره هیسپانیولا
پرتوریکو (امریکا)
سان ژوان
آنتیگوا و باربودا
سنت کریستوفر و نویس
دومینیکا
سنت لوسیا
سنت وینسنت و گرنادین
باربادوس
بریج تاون
گرانادا
ترینیداد و توباگو
آنتیل هلند
مکزیک
بلیز
گواتمالا
هندوراس
تگوسیگالپا
السالوادور
سان سالوادور
نیکاراگوا
ماناگوا
کستاریکا
سان خوزه
پاناما
کلمبیا
بوگوتا
ونزوئلا
کاراکاس
گویان
ناسائو
میامی
خلیج کامپچ

امریکای جنوبی

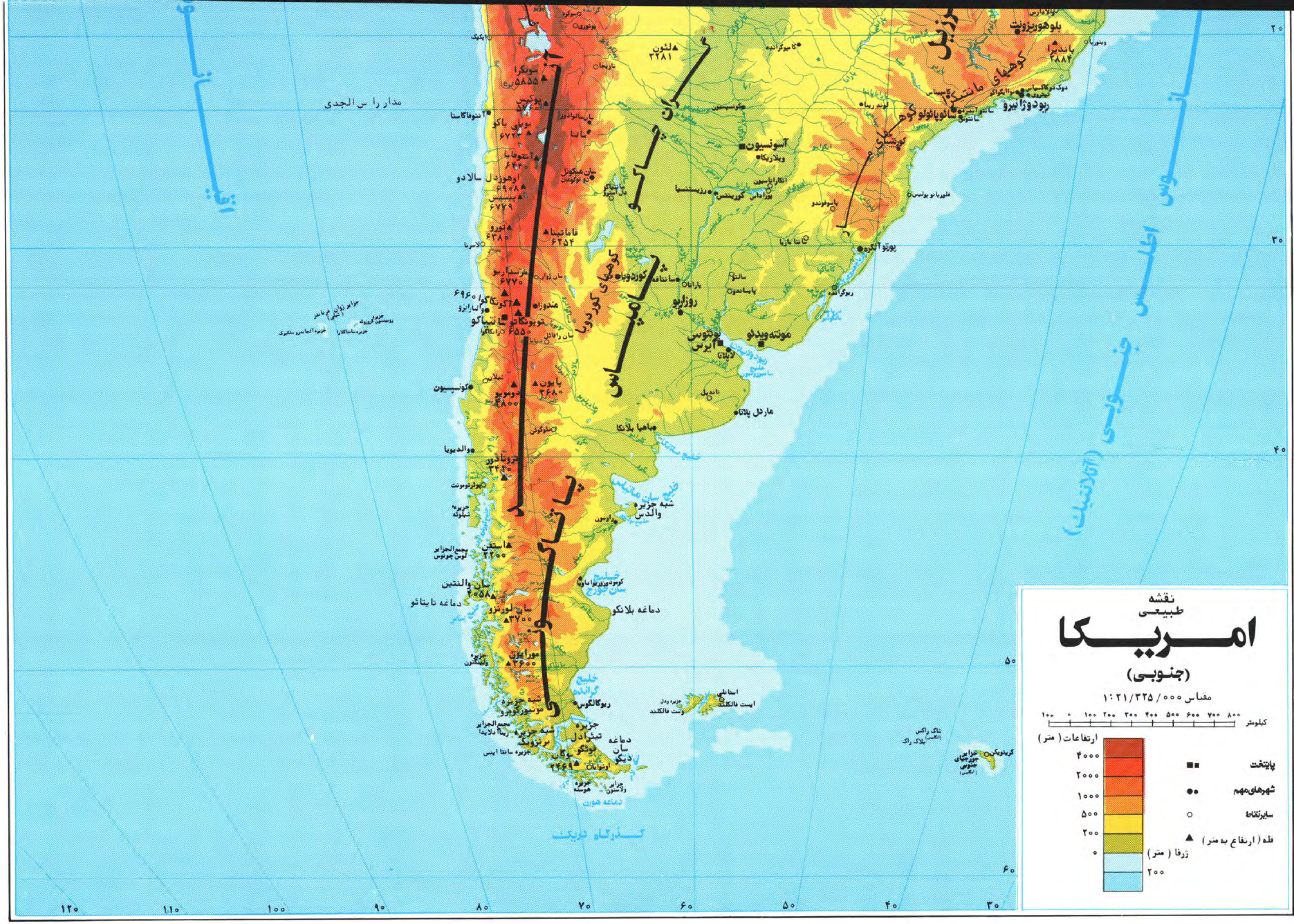
پرچم	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت‌کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد		دین		زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 آرژانتین	آرژانتین* جمهوری	۲٬۷۷۶٬۸۸۹	بوئنوس آیرس ۲٬۹۲۴٬۰۰۰	۳۱٬۴۹۶٬۰۰۰	لاپلاتا سانتافه کوردوبا مندوزا	۵۶۴٬۸۰۰ ۳۷۵٬۰۰۰ ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ۵۹۷٬۰۰۰	اروپائی غیره	%۸۵ %۱۵	مسیحی غیره	%۹۲/۸ %۷/۲	اسپانیائی	پزو *	کارلوس منم سال انتخاب ۱۹۸۹	کارلوس منم سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۱۰
 اکوادور	اکوادور* جمهوری	۲۸۳٬۵۶۱	کیتو ۱٬۱۳۷٬۷۰۵	۱۰٬۵۰۰٬۰۰۰	گوایاکیل کوئنکا ماچالا پوئرتوویه‌خو	۱٬۵۷۲٬۶۱۵ ۲۰۱٬۴۹۰ ۱۴۴٬۳۹۶ ۱۴۱٬۵۶۸	کچوا سرخپوست سفید غیره	%۴۹/۹ %۴۰ %۸/۵ %۱/۶	مسیحی غیره	%۹۲/۱ %۷/۹	اسپانیائی کچوائی	سوکره	رودریگوبورخه‌ساوالوس سال انتخاب ۱۹۸۸	رودریگوبورخه‌ساوالوس سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۸۳۰
 اوروگوئه	اوروگوئه* جمهوری	۱۷۷٬۵۰۸	مونته‌ویدئو ۱٬۲۴۶٬۵۰۰	۳٬۰۵۸٬۰۰۰	سالتو پایساندو لاس‌پیدراس ریورا	۷۷٬۴۰۰ ۷۵٬۲۰۰ ۶۱٬۳۰۰ ۵۵٬۴۰۰	اسپانیائی } ایتالیائی } سرخپوست غیره	%۸۵/۹ %۳ %۱۱/۱	مسیحی بی‌دین یهودی غیره	%۶۲/۹ %۳۵/۱ %۱/۷ %۰/۳	اسپانیائی	پزوی جدید اوروگوئه	لوئیس آلبرتو لاکال سال انتخاب ۱۹۹۰	لوئیس آلبرتو لاکال سال انتخاب ۱۹۹۰	۱۸۲۸
 برزیل	برزیل* جمهوری فدرال	۸٬۵۱۱٬۹۶۵	برازیلیا ۱٬۵۷۶٬۶۵۷	۱۴۷٬۴۰۰٬۰۰۰	سائوپائولو ریودوژانیرو بلوهوریزونت سالوادور	۱۰٬۰۹۹٬۰۸۶ ۵٬۶۱۵٬۱۴۹ ۲٬۱۲۲٬۰۷۳ ۱٬۸۱۱٬۳۶۷	سفید برزیلی دورگه سیاه غیره	%۵۳ %۲۲ %۱۱ %۱۴	مسیحی بی‌دین غیره	%۸۷/۸ %۱ %۱۱/۲	پرتغالی	کروز	فرناندو کلار دوملو سال انتخاب ۱۹۸۹	فرناندو کلار دوملو سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۲۲
 بولیوی	بولیوی* جمهوری	۱٬۰۹۸٬۵۸۱	لاپاز ۹۹۲٬۵۹۲ سوکره ۸۶٬۶۰۹	۷٬۴۰۰٬۰۰۰	سانتاکروز کوچابامبا اورورو	۴۴۱٬۷۱۷ ۳۱۷٬۲۵۱ ۱۷۸٬۳۹۳	سرخپوست کچوا آیمرا غیره	%۳۱/۲ %۲۵/۴ %۱۶/۹ %۲۶/۵	مسیحی بهائی غیره	%۹۴ %۲/۶ %۳/۴	اسپانیائی آیمرا	پزوی بولیوی	خایمه پاززامورا سال انتخاب ۱۹۸۹	خایمه پاززامورا سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۲۵
 پاراگوئه	پاراگوئه* جمهوری	۴۰۶٬۷۵۲	آسونسیون ۴۷۷٬۰۰۰	۴٬۲۰۰٬۰۰۰	لامباره فرناندو دلامورا پوئرتو پدروخوان‌کابالرو	۸۴٬۰۰۰ ۸۰٬۰۰۰ ۶۴٬۰۰۰ ۴۰٬۰۰۰	سرخپوست سرخپوست آمریکائی آلمانی غیره	%۹۰/۸ %۳ %۱/۷ %۴/۵	مسیحی غیره	%۹۶ %۴	اسپانیائی گوارانی	گوارانی	ژنرال آندرس رودریگز سال انتخاب ۱۹۸۹ ،	ژنرال آندرس رودریگز سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۱۱
 پرو	پرو* جمهوری	۱٬۲۸۵٬۲۱۶	لیما ۵٬۳۳۰٬۸۰۰	۲۱٬۴۰۰٬۰۰۰	آرکیپا کالائو تروخیلو چیکلایو	۵۷۲٬۰۰۰ ۵۴۵٬۰۰۰ ۴۷۶٬۰۰۰ ۳۷۹٬۰۰۰	کچوا سرخپوست سفید غیره	%۴۷/۱ %۳۲ %۱۲ %۸/۹	مسیحی غیره	%۹۲/۴ %۷/۶	اسپانیائی کچوائی	اینتی	آلبرتو فوجی موری سال انتخاب ۱۹۹۰	آرماندو ویلانوئوا سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۸۲۴
 سورینام	سورینام* جمهوری	۱۶۳٬۲۵۶	پاراماریبو ۲۰۰٬۰۰۰	۴۴۸٬۰۰۰	نیونیکری مرزورگ ماربنورگ	۶٬۰۷۸ ۵٬۳۵۵ ۳٬۶۳۳	هندی-پاکستانی سورینامی جاوه‌ای غیره	%۳۷ %۳۱/۳ %۱۴/۲ %۱۷/۵	هندو مسیحی مسلمان غیره	%۲۷/۴ %۲۲/۸ %۱۹/۶ %۳۰/۲	هلندی انگلیسی	گیلدر سورینام	رونالد ونتیان سال انتخاب ۱۹۹۱	هنک آرون سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۹۷۵
 شیلی	شیلی* جمهوری	۷۵۶٬۹۴۵	سانتیاگو ۴٬۸۰۴٬۲۰۰	۱۳٬۰۰۰٬۰۰۰	وینیادل مار کونسپسیون والپارایزو تالکا هواَنو	۲۹۴٬۱۰۰ ۲۹۲٬۷۰۰ ۲۷۷٬۹۰۰ ۲۲۹٬۵۰۰	سرخپوست هندی غیره	%۹۱/۶ %۶/۸ %۱/۶	مسیحی بی‌دین غیره	%۷۹/۲ %۲ %۱۸/۸	اسپانیائی	پزوی شیلی	پاتریسیو آیلوین سال انتخاب ۱۹۸۹	پاتریسیو آیلوین سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۱۸
 کلمبیا	کلمبیا* جمهوری	۱٬۱۳۸٬۹۱۴	بوگوتا ۴٬۲۰۸٬۰۰۰	۳۱٬۲۰۰٬۰۰۰	مدلین کالی بارانکیا کارتاخنا	۱٬۴۱۸٬۵۵۴ ۱٬۳۲۳٬۹۴۴ ۸۹۶٬۶۴۹ ۴۹۱٬۳۶۸	سرخپوست سفید دورگه غیره	%۵۸ %۲۰ %۱۴ %۸	مسیحی غیره	%۹۴/۸ %۵/۲	اسپانیائی	پزوی کلمبیا	سزار گاویریا سال انتخاب ۱۹۹۰	سزار گاویریا سال انتخاب ۱۹۹۰	۱۸۱۹
 گویان	گویان* جمهوری	۲۱۴٬۹۶۹	جورج تاون ۲۰۰٬۰۰۰	۸۲۱٬۰۰۰	لیندن نیوآمستردام کوریورتون روزهال	۳۰٬۰۰۰ ۲۰٬۰۰۰ ۱۳٬۷۱۸ ۵٬۳۱۱	هندی سیاه دورگه غیره	%۵۱/۲ %۲۹/۴ %۱۳/۱ %۶/۳	مسیحی هندو مسلمان غیره	%۵۲ %۳۴/۴ %۹ %۴/۶	انگلیسی	دلار گویان	دسموند هویته سال انتخاب ۱۹۸۵	هامیلتون گرین سال انتخاب ۱۹۸۵	۱۹۶۶
 ونزوئلا	ونزوئلا* جمهوری	۹۱۲٬۰۵۰	کاراکاس ۱٬۸۱۶٬۹۰۱	۱۹٬۱۰۰٬۰۰۰	ماراکایبو والنسیا بارکیزیمتو ماراکای	۱٬۱۲۴٬۴۳۲ ۸۵۶٬۴۵۵ ۶۶۱٬۲۶۵ ۴۹۶٬۶۶۲	سرخپوست سفید سیاه غیره	%۶۹ %۲۰ %۹ %۲	مسیحی غیره	%۹۰/۷ %۹/۳	اسپانیائی	بولیوار	کارلوس آندرس پرز سال انتخاب ۱۹۸۹	کارلوس آندرس پرز سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۸۱۱

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.


نقشه سیاسی
شمال شرقی
امریکاجنوبی
مقیاس ۱:۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۶۰۰ ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰ ۱۰۰ ۰
مرزبین المللی
شهرهای مهم
پایتخت
سایرنقاط
مرکزایالت
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
ونزوئلا
کلمبیا
گویان
سورینام
گویان فرانسه
ترینیداد و توباگو
برزیل
پرو
بولیوی
کاراکاس
ماراکایبو
بوگوتا
جورج تاون
پاراماریبو
کاین
بلم
فورتالزا
ناتال
رسیف
ژوائو پسوا
ماسیو
آراکاژو
سالوادور
برازیلیا
لاپاز
کوزکو
ماناوس
مانائوس
سانتارم
خلیج سائومارکوس



اقیانوس اطلس شمالی (آتلانتیک)
مدار راس السرطان
دریای کارائیب
جزایر آنتیل
جزایر آنتیل کوچک
خلیج مکزیک
خط استوا
جنگلهای آمازون
جنگلهای سلواز
جلگهٔ آمازون
ارتفاعات گویان
کوهای پاکارایما
کوههای توموکوماک
کوههای مریدا
کوههای مرکزی
کوههای اشتیرندو
ارتفاعات برزیل
کوههای اسپینا
ماتوگروسو
فلات
بوگوتا
کاراکاس
ماراکایبو
گوایاکیل
لیما
برازیلیا
سالوادور
فورتالزا
جزایر گالاپاگوس
هاوانا


نقشه
طبیعی
امریکا
(جنوبی)
مقیاس ۱:۲۱/۳۲۵/۰۰۰
کیلومتر
ارتفاعات (متر)
۴۰۰۰
۲۰۰۰
۱۰۰۰
۵۰۰
۲۰۰
۰
ژرفا (متر)
۲۰۰
پایتخت
شهرهای مهم
سایر نقاط
قله (ارتفاع به متر)
آند
پاتاگونی
پامپاس
گران چاکو
کوههای کوردوبا
برزیل
اقیانوس اطلس جنوبی (آتلانتیک)
مدار راس الجدی
آسونسیون
بوئنوس آیرس
مونته ویدئو
روزاریو
کوردوبا
سانتیاگو
والپارائیزو
آکونکاگوا
۶۹۶۰
کونسپسیون
والدیویا
مارdel پلاتا
باهیا بلانکا
شبه جزیره والدس
خلیج سان ماتیاس
خلیج سان خورخه
خلیج گراند
دماغه بلانکو
دماغه تایتائو
ریوگالگوس
تیرادل فوئگو
دماغه هورن
گذرگاه دریک
ایست فالکلند
وست فالکلند
پورتو آلگره
ریو گرانده
ریودوژانیرو
کوههای مانتیکیرا
بلوهوریزونت
لئون
۲۳۸۱
سالتا
توکومان
آنتوفاگاستا
تاکنا
ساتنا فه
کوریینتس
پوسادا
اوهوس دل سالادو
۶۹۰۸
یوسکا
بیسیس
۶۷۷۹
تورو
۶۳۸۰
فاماتینا
۶۲۵۴
مرسدارپو
۶۷۷۰
توپونگاتو
۶۵۵۰
دوموپو
۴۸۰۰
ساو پائولو
سان لورنزو
۳۷۰۰
ساورنتو
۳۴۰۰
سان والنتین
۴۰۵۸
جزایر خوان فرناندز
۲۰
۳۰
۴۰
۵۰
۶۰
۳۰
۴۰
۵۰
۶۰
۷۰
۸۰
۹۰
۱۰۰
۱۱۰
۱۲۰


دریای کارائیب
اقیانوس اطلس
خلیج پاناما
پاناما
کلمبیا
ونزوئلا
اکوادور
پرو
برزیل
بولیوی
گویان
سورینام
گویان (فرانسه)
بوگوتا
کاراکاس
کیتو
لیما
لاپاز
برازیلیا
جورج تاون
پاراماریبو
کاین
مانائوز
بلم
فورتالزا
رسیف
سالوادور
بلوهوریزونت
خط استوا
آمازون


نقشه‌سیاسی
امریکا
(جنوبی)
مقیاس ۱:۱۶/۸۰۰/۰۰۰
۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۴۰۰ ۶۰۰ ۸۰۰ ۱۰۰۰ کیلومتر
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
مرزبین‌المللی
راه‌آهن
آرژانتین
اوروگوئه
پاراگوئه
شیلی
اقیانوس کبیر
خلیج سان‌جورج
بوئنوس آیرس
مونته‌ویدئو
آسونسیون
سانتیاگو
کوردوبا
روزاریو
مندوزا
آنتوفاگاستا
والپارایزو
والدیویا
کوریتیبا
سائوپائولو
ریودوژانیرو
پورتوآلگره
باهیا بلانکا
مار دل پلاتا
جزایر فالکلند
مدار رأس الجدی



نقشه سیاسی
شمال شرقی
امریکا جنوبی
مقیاس ۱:۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۶۰۰ ۵۰۰ ۴۰۰ ۳۰۰ ۲۰۰ ۱۰۰ ۰
مرزبین المللی
شهرهای مهم
پایتخت
سایرنقاط
مرکزایالت
راههای اصلی
اقیانوس اطلس
برزیل
ونزوئلا
گویان
سورینام
گویان فرانسه
بولیوی
پاراگوئه
گوادلوپ (فرانسه)
دومینیکا
مارتینیک (فرانسه)
سنت لوسیا
باربادوس
سنت وینسنت
گرنادین
گرانادا
ترینیداد و توباگو
بریج تاون
پرت آو اسپاین
جورج تاون
پاراماریبو
کاین
برازیلیا
بلم
سائولوئیس
فورتالزا
ناتال
ژوائو پسوا
رسیف
ماسیو
آراکاژو
سالوادور
بلوهوریزونت
ریودوژانیرو
سائوپائولو
ویتوریا
گویانیا
مانائوس
سانتارم
تروزینا
خط استوا
مدار راس الجدی


نقشه‌سیاسی
شمال‌غربی
امریکاجنوبی
مقیاس ۱:۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰
مرزبین‌المللی
پایتخت
مرکزایالت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راههای اصلی
دریای کارائیب
اقیانوس
کبیر
جزایر آنتیل بزرگ
آنتیل کوچک
مکزیک
بلیز
هندوراس
السالوادور
نیکاراگوا
کستاریکا
پاناما
کوبا
باهاما
جامائیکا
هائیتی
دومینیکن
کلمبیا
ونزوئلا
اکوادور
پرو
برزیل
بولیوی
شیلی
پاراگوئه
بوگوتا
کاراکاس
کیتو
لیما
لاپاز
سان خوزه
ماناگوا
تگوسیگالپا
کینگستون
پورتوپرنس
سانتو دومینگو
سان خوان
گوایاکیل
مدلین
کالی
ماراکایبو
خلیج گوایاکیل
خط استوا



نقشه‌سیاسی
جنوب
امریکاجنوبی
مقیاس ۱:۱۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر
مرزبین‌المللی
شهرهای‌مهم
پایتخت
سایرنقاط
مرکزایالت
راههای اصلی
برزیل
بولیوی
پرو
پاراگوئه
اوروگوئه
آرژانتین
شیلی
اقیانوس کبیر جنوبی
اقیانوس اطلس جنوبی
آسونسیون
لاپاز
سوکره
سانتیاگو
بوئنوس آیرس
مونته‌ویدئو
کوردوبا
روزاریو
ریودوژانیرو
سائوپائولو
پورتوالگره
کوریتیبا
خلیج سان‌ماتیاس
خلیج سان‌جورج
خلیج گرانده
جزایر فالکلند
استانلی
گذرگاه دریک
دماغه هورن

افریقا

	نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 آنگولا	آنگولا* جمهوری خلق	۱،۲۴۶،۷۰۰	لوآندا ۱،۱۳۴،۰۰۰	۹،۱۰۵،۰۰۰	لوبنگو ۱۰۵،۰۰۰ نامیبه ۷۷،۰۰۰ نوالیژو وا (هوآمبو) ۶۲،۰۰۰ لوبیتو ۶۰،۰۰۰	اویمبوندو %۳۷/۲ مبوندو %۲۲/۸ کنگوئی %۱۳/۲ غیره %۲۶/۸	مسیحی %۷۴/۹ قبیله‌ای %۲۴/۳ غیره %۰/۸	پرتغالی بانتو	کوانزا	خوزه‌ادوارد دوسانتوس سال انتصاب ۱۹۷۹	خوزه‌ادوارد دوسانتوس سال انتصاب ۱۹۷۹	۱۹۷۵
 اتیوپی	اتیوپی* جمهوری‌دموکراتیک‌خلق	۱،۲۲۱،۹۰۰	آدیس آبابا ۱،۴۲۳،۱۱۱	۴۹،۸۰۰،۰۰۰	اسمره ۲۷۵،۳۸۵ دیرداوه ۹۸،۱۰۴ نازرت ۷۶،۲۸۴ قندار ۶۸،۹۵۸	امهری %۳۰ گالائی %۲۶ تیگره‌ای %۹ غیره %۳۵	مسیحی %۵۲/۵ مسلمان %۳۱/۴ قبیله‌ای %۱۱/۴ غیره %۴/۷	امهری	بیر	ملس زناوی سال انتصاب ۱۹۹۱	تامیرات لینی سال‌انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۴۱
 افریقای جنوبی	افریقای جنوبی* جمهوری	۱،۲۲۱،۰۳۸	پرتوریا ۸۲۲،۹۲۵ کیپ‌تاون ۱،۹۱۱،۵۲۱	۳۸،۵۰۰،۰۰۰	ژوهانسبورگ ۱،۶۰۹،۴۰۸ دوربان ۹۸۲،۰۷۵ پورت الیزابت ۵۶۰،۰۰۰	سیاه %۶۸/۲ غیره %۳۱/۸	قبیله‌ای %۲۰/۴ مسیحی %۹/۵ متدیست %۸/۵ غیره %۶۱/۶	افریقائی انگلیسی بانتو	راندافریقای‌جنوبی	فردریک دوکلرک سال‌انتصاب ۱۹۸۹	فردریک دوکلرک سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۱۰
 افریقای مرکزی	افریقای مرکزی* جمهوری	۶۲۲،۹۸۴	بانگی ۴۷۳،۸۰۰	۲،۹۶۵،۰۰۰	بامباری ۴۴،۵۰۰ بوار ۴۲،۰۰۰ بربراتی ۳۸،۰۰۰ بوسانگوا ۳۵،۰۰۰	باندائی %۲۸/۶ بایائی %۲۴/۵ نگباندی %۱۰/۶ غیره %۳۶/۳	مسیحی %۸۳/۱ قبیله‌ای %۱۲ مسلمان %۳/۲ غیره %۱/۷	فرانسوی سانگو	فرانک افریقای مرکزی	آندره کولینگبا سال انتصاب ۱۹۸۱	آندره کولینگبا سال انتصاب ۱۹۸۱	۱۹۶۰
 الجزایر	الجزایر* جمهوری دموکراتیک خلق	۲،۳۸۱،۷۴۱	الجزیره ۱،۴۸۳،۰۰۰	۲۴،۹۰۰،۰۰۰	وهران ۶۸۰،۰۰۰ قسطنطنیه ۴۸۹،۰۰۰ بلیده ۴۳۸،۰۰۰ سطیف ۳۴۸،۰۰۰	عرب %۸۲/۶ بربر %۱۷ فرانسوی %۰/۱ غیره %۰/۳	مسلمان %۹۹/۱ مسیحی %۰/۵ غیره %۰/۴	عربی فرانسوی بربری	دینار الجزایر	شاذلی بن جدید سال انتصاب ۱۹۷۹	سیداحمد غزالی سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۶۲
 اوگاندا	اوگاندا* جمهوری	۲۳۶،۰۳۶	کامپالا ۴۶۰،۰۰۰	۱۷،۰۰۰،۰۰۰	جینجا ۵۵،۰۰۰ بوگمبه ۴۸،۰۰۰ ماساکا ۲۹،۰۰۰ امبالی ۲۵،۰۰۰	بانتو %۵۰ غیره %۵۰	مسیحی %۷۸/۳ مسلمان %۶/۶ غیره %۱۵/۱	انگلیسی سواحلی	شیلینگ‌اوگاندا	یوری موسووینی سال‌انتصاب ۱۹۸۶	سامسون کیس‌اکا سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۹۶۲
 بنین	بنین* جمهوری خلق	۱۱۲،۶۲۲	پرتونوو ۲۰۸،۰۰۰	۴،۷۰۰،۰۰۰	کوتونو ۴۸۷،۰۰۰ پاراکو ۶۶،۰۰۰ آبومی ۵۴،۰۰۰ کندی ۵۳،۰۰۰	فون %۶۵/۶ باریبا %۹/۷ یروبا %۸/۹ غیره %۱۵/۸	قبیله‌ای %۶۱/۴ مسیحی %۲۳/۱ مسلمان %۱۵/۲ غیره %۰/۳	فرانسوی	فرانک	ماتیوکره‌کو سال‌انتصاب ۱۹۷۲	ماتیوکره‌کو سال‌انتصاب ۱۹۷۲	۱۹۶۰
 بوتسوانا	بوتسوانا* جمهوری	۶۰۰،۳۷۲	گابرون ۹۶،۱۰۰	۱،۱۶۷،۸۰۰	فرانسیس تاون ۳۹،۶۰۰ سلبی پیکوه ۳۴،۷۰۰ لوباتسه ۲۴،۳۰۰ کانیه ۲۲،۰۰۰	تسوانا %۷۵/۵ شونا %۱۲/۴ بوشمن %۳/۴ غیره %۸/۷	قبیله‌ای %۴۸/۷ مسیحی %۳۶ غیره %۱۵/۳	انگلیسی سه‌تسوانا	پولا	کوئت‌ماسیره سال‌انتصاب ۱۹۸۰	کوئت‌ماسیره سال‌انتصاب ۱۹۸۰	۱۹۶۶
 بورکینافاسو (ولتای علیا)	بورکینافاسو* (ولتای علیا) جمهوری	۲۷۴،۲۰۰	واگادوگو ۴۴۲،۲۲۳	۸،۷۰۰،۰۰۰	بوبودیولاسو ۲۳۱،۱۶۲ کودوگو ۵۹،۶۴۴ واهیگویا ۴۱،۵۹۵ بانفورا ۱۶،۸۴۳	موسی %۴۷/۹ مند %۸/۸ فولانی %۸/۳ غیره %۳۵	قبیله‌ای %۴۴/۸ مسلمان %۴۳ مسیحی %۱۲/۲	فرانسوی	فرانک	سروان بلز کومپائوره سال انتصاب ۱۹۸۷	سروان بلز کومپائوره سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۶۰
 بوروندی	بوروندی* جمهوری	۲۷،۸۳۴	بوجومبورا ۲۷۲،۶۰۰	۵،۵۰۰،۰۰۰	گی‌تگا ۹۸،۳۰۰ نگوزی ۲۰،۰۰۰ موینیگا ۱۹،۰۰۰	هوتو %۸۲/۷ تیوتسی %۱۳/۶ پیگمه %۱ غیره %۲/۷	مسیحی %۸۵/۵ قبیله‌ای %۱۳/۵ مسلمان %۰/۹ غیره %۰/۱	فرانسوی کیروندی	فرانک‌بوروندی	پیر بویویا سال انتصاب ۱۹۸۷	آدرین زیبومانا سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۶۲

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

آفریقا

پرچم	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد		دین		زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 بوفوتاتسوانا	بوفوتاتسوانا جمهوری	۴۴۰۰۰	ماباتو ۹۰۶۲	۱۰۸۳۰۸۰۰	مابوپان رانکووا اینوسنگ تلابانا	۵۶۰۰۰ ۵۰۰۰۰ ۲۲۰۰۰ ۲۰۰۰۰	بانتو تسوانا شانگان	— — —	مسیحی غیره	%۹۹ %۱	سه‌تسوانا انگلیسی افریقایی	راند افریقای‌جنوبی	لوکاس‌لاورنسه‌مانگوپه سال انتصاب ۱۹۷۷	لوکاس‌لاورنسه‌مانگوپه سال‌انتصاب ۱۹۷۷	۱۹۷۷
 تانزانیا	تانزانیا* جمهوری فدرال	۹۴۵۰۰۸۷	دارالسلام ۱۰۴۰۰۰۰۰	۲۶۰۳۰۰۰۰۰	موسوما موانزا زنگبار تانگا	۲۱۹۰۱۲۷ ۱۶۹۰۶۶۰ ۱۱۰۰۶۶۹ ۱۴۳۰۸۷۸	نیام‌وزی سوکوما سواحلی غیره	%۲۱/۱ %۸/۸ %۷۰/۱	مسیحی مسلمان قبیله‌ای غیره	%۴۰ %۳۰ %۲۵ %۵	سواحلی انگلیسی	شیلینگ‌تانزانیا	علی حسن موینی سال انتصاب ۱۹۸۵	عمرعلی‌جمعه سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۶۱
 ترانسکی	ترانسکی جمهوری	۳۸۰۵۴۱	اومتاتا ۳۲۰۰۰	۳۰۶۰۹۰۹۶۲	گثووه نگان گلیزوه ازیبلنی	۲۵۰۸۷۵ ۲۰۰۰۰ ۱۷۰۰۰	خوزا شوتو دورکه	— — —	مسیحی غیره	%۹۷ %۳	خوزا شوتو انگلیسی	راند افریقای‌جنوبی	نیانگلیز وبولیندلهلا نداسامه سال انتصاب ۱۹۸۸	ژنرال بانتوهولومیسا سال‌انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۷۶
 توگو	توگو* جمهوری	۵۶۰۰۰	لومه ۳۶۶۰۴۷۶	۳۰۴۰۰۰۰۰	سوکوده کپالیمه آتاکپامه باساری	۴۸۰۰۹۸ ۲۷۰۶۶۹ ۲۲۰۰۰ ۱۷۰۵۰۰	ایوه کابره گورمه غیره	%۴۵/۴ %۲۳/۹ %۱۰/۵ %۲۰/۲	قبیله‌ای مسیحی مسلمان غیره	%۴۵/۸ %۳۷ %۱۷ %۰/۲	فرانسوی	فرانک	گناسینگبه ایادما سال‌انتصاب ۱۹۶۷	کوکو کوفیگو سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۶۰
 تونس	تونس* جمهوری	۱۶۴۰۱۵۰	تونس ۵۹۶۰۶۵۴	۷۰۶۳۶۰۰۰۰	صفاقس آریانه بیزرت قابس	۲۳۱۰۹۱۱ ۹۸۰۶۵۵ ۹۴۰۵۰۹ ۹۲۰۲۵۹	عرب بربر فرانسوی غیره	%۹۸/۲ %۱/۲ %۰/۲ %۰/۴	مسلمان مسیحی یهودی غیره	%۹۹/۴ %۰/۳ %۰/۱ %۰/۲	عربی	دینار تونس	زین‌العابدین‌بن‌علی سال انتصاب ۱۹۸۷	حامد قروعی سال‌انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۵۶
 جیبوتی	جیبوتی* جمهوری	۲۲۰۰۰	جیبوتی ۲۰۰۰۰۰	۴۷۰۰۰۰	علی سابیه تاجوره دخیل	۴۰۰۰ ۳۰۵۰۰ ۳۰۰۰	عیسی عفار اروپائی غیره	%۴۷ %۳۷ %۸ %۸	مسلمان مسیحی	%۹۴ %۶	عربی فرانسوی	فرانک جیبوتی	حسن گولد آپتیدون سال انتصاب ۱۹۷۷	برکت گورادحمادو سال انتصاب ۱۹۷۸	۱۹۷۷
 چاد	چاد* جمهوری	۱۰۲۸۴۰۰۰	ان جامنا ۵۱۱۰۷۰۰	۵۰۲۶۵۰۰۰۰	سارح موندو آبشه کلو	۱۰۰۰۰۰۰ ۹۰۰۰۰ ۷۱۰۰۰ ۲۷۰۰۰	بگیرمی عرب سودانی توبو غیره	%۳۰/۵ %۲۶/۱ %۷/۳ %۳۶/۱	مسلمان مسیحی قبیله‌ای غیره	%۴۴ %۳۳ %۲۲/۸ %۰/۲	فرانسوی عربی	فرانک	ادریس دبی سال‌انتصاب ۱۹۹۰	ادریس دبی سال‌انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۶۰
 روآندا	روآندا* جمهوری	۲۶۰۳۳۸	کیگالی ۱۵۶۰۷۰۰	۷۰۰۰۰۰۰	بوتاره روحنگیری گیسنی	۲۱۰۶۹۱ ۱۶۰۰۲۵ ۱۲۰۴۳۶	هوتو توتسی توا	%۹۰ %۹ %۱	مسیحی قبیله‌ای مسلمان غیره	%۵۶ %۲۳ %۹ %۱۲	فرانسوی روآندائی	فرانک روآندا	ژوونال هابیاریمانا سال انتصاب ۱۹۷۳	ژوونال هابیاریمانا سال انتصاب ۱۹۷۳	۱۹۶۲
 زئیر	زئیر* جمهوری	۲۰۳۴۴۰۸۸۵	کینشاسا ۲۰۶۵۳۰۵۵۸	۳۴۰۹۰۰۰۰۰	لوبومباشی امبوجی‌مایی کانانگا کیسانگانی	۵۴۳۰۲۶۸ ۴۲۳۰۳۶۳ ۲۹۰۰۸۹۸ ۲۸۲۰۶۵۰	لوبا کنگو مونگو غیره	%۱۸ %۱۶/۱ %۱۳/۵ %۵۲/۴	مسیحی قبیله‌ای مسلمان غیره	%۷۷/۴ %۳/۴ %۱/۴ %۱۷/۸	فرانسوی	زئیر	موبوتوسه‌سه‌کو سال انتصاب ۱۹۶۵	مونگول دیاکا سال انتصاب ۱۹۹۱	۱۹۶۰
 زامبیا	زامبیا* جمهوری	۷۵۲۰۶۱۴	لوزاکا ۶۵۰۰۰۰	۸۰۱۰۰۰۰۰	کیتوه اندولا موفالیرا لوانشیا	۳۱۴۰۷۹۴ ۲۸۲۰۴۳۹ ۱۴۹۰۷۷۸ ۱۳۲۰۱۶۴	بمبا تونگا ماراوی غیره	%۳۵/۲ %۱۶/۵ %۱۳/۶ %۳۴/۷	مسیحی قبیله‌ای مسلمان غیره	%۷۲ %۲۷ %۰/۳ %۰/۷	انگلیسی	کواچا	فریدریک چالوبا سال انتصاب ۱۹۹۱	موزوکتوانه سال انتصاب ۱۹۸۵	۱۹۶۴

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

افریقا

پرچم	نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت‌کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس‌حکومت	رئیس‌دولت	تاریخ استقلال
 زیمبابوه	زیمبابوه* جمهوری	۳۹۰،۶۲۲	هراره ۶۸۱،۰۰۰	۱۰،۱۰۰،۰۰۰	بولاویو ۴۲۹،۰۰۰ چینونگ‌ویزا ۲۰۲،۰۰۰ گوارو ۷۹،۰۰۰ موتاره ۷۰،۰۰۰	افریقائی ٪۹۷/۶ اروپائی ٪۲ آسیائی ٪۰/۱ غیره ٪۰/۳	مسیحی ٪۴۴/۸ آنیمیست ٪۴۰/۴ قبیله‌ای ٪۱۳/۶ غیره ٪۱/۲	انگلیسی	دلار زیمبابوه	رابرت موگابه سال‌انتخاب ۱۹۸۷	رابرت موگابه سال‌انتخاب ۱۹۸۷	۱۹۸۰
 سائوتومه‌وپرنسیپ	سائوتومه‌وپرنسیپ* جمهوری دموکراتیک	۹۶۴	سائوتومه ۳۴،۹۹۷	۱۱۲،۵۰۰	سانتوآنتونیو ۱۰،۰۰۰	دورگه — آنگولائی — تونگائی —	مسیحی ٪۸۰ غیره ٪۲۰	پرتغالی	دوبرا	مانوئل پینتو داکوستا سال انتخاب ۱۹۷۵	کلستینوروخاداکوستا سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۹۷۵
 ساحل عاج	ساحل عاج* جمهوری	۳۲۲،۴۶۳	یاموسوکرو ۱۲۰،۰۰۰	۱۲،۱۰۰،۰۰۰	آبی‌جان ۱،۹۰۰،۰۰۰ بواکه ۳۹۰،۰۰۰ کوراوکو ۸۸،۰۰۰ دالوئا ۱۰۲،۰۰۰	آکان ٪۴۱/۴ کرو ٪۱۶/۷ ولتایک ٪۱۵/۷ غیره ٪۲۶/۲	قبیله‌ای ٪۴۳/۸ مسیحی ٪۳۲ مسلمان ٪۲۴ غیره ٪۰/۲	فرانسوی	فرانک	فلیکس هوفوئه‌بواینی سال انتخاب ۱۹۶۰	فلیکس هوفوئه‌بواینی سال انتخاب ۱۹۶۰	۱۹۶۰
 سنگال	سنگال* جمهوری	۱۹۶،۱۹۲	داکار ۱،۱۵۰،۰۰۰	۷،۲۰۰،۰۰۰	تیس ۱۲۶،۸۸۶ کائولاک ۱۲۶،۹۰۰ زیگینشور ۱۰۵،۲۰۰ سن‌لویی ۹۶،۵۹۴	ولوف ٪۳۶/۲ فولانی ٪۱۷/۸ سرر ٪۱۷ غیره ٪۲۹	مسلمان ٪۹۱ مسیحی ٪۵/۶ قبیله‌ای ٪۳/۲ غیره ٪۰/۲	فرانسوی	فرانک	عبدو دیوف سال‌انتخاب ۱۹۸۱	ابراهیم فال سال‌انتخاب ۱۹۸۳	۱۹۶۰
 سوازیلند	سوازیلند* پادشاهی	۱۷،۳۶۳	امبابان (مبابان) ۴۰،۰۰۰	۸۲۸،۰۰۰	مانزینی ۵۲،۰۰۰ نهلانگانو ۳،۰۰۰ سیتکی ۱،۸۰۰ هلاتیکولو ۱،۶۰۰	سوازیلندی ٪۸۴/۳ زولو ٪۹/۹ تسونگا ٪۲/۵ غیره ٪۳/۳	مسیحی ٪۷۷ قبیله‌ای ٪۲۰/۹ غیره ٪۲/۱	سوازی انگلیسی	لیلا نگنی	پادشاه مسواتی‌سوم سال‌انتخاب ۱۹۸۶	سوتشا دلامینی سال‌انتخاب ۱۹۸۶	۱۹۶۸
 سودان	سودان* جمهوری	۲،۵۰۵،۸۱۳	خارطوم (خرطوم) ۸۱۷،۰۰۰	۲۴،۹۴۹،۸۰۰	ام‌درمان ۵۲۶،۲۸۷ خارطوم شمالی ۳۴۱،۱۴۶ پورت‌سودان ۲۰۶،۷۲۷ وادمدنی ۱۴۱،۰۶۵	عرب سودانی ٪۴۹/۱ دینکا ٪۱۱/۵ نوبه‌ای ٪۸/۱ غیره ٪۳۱/۳	مسلمان ٪۷۳ قبیله‌ای ٪۱۶/۷ مسیحی ٪۵/۶ غیره ٪۴/۷	عربی انگلیسی	پوند سودانی	ژنرال عمرحسن احمدالبشیر سال‌انتخاب ۱۹۹۰	ژنرال عمرحسن احمدالبشیر سال‌انتخاب ۱۹۹۰	۱۹۵۶
 سومالی	سومالی* جمهوری دموکراتیک	۶۳۷،۶۵۷	موگادیشو ۷۰۰،۰۰۰	۸،۲۰۰،۰۰۰	هرجیسه ۷۰،۰۰۰ کیسمایو ۷۰،۰۰۰ بربره ۶۵،۰۰۰ مرکا ۶۰،۰۰۰	سومالیایی ٪۹۸/۳ عرب ٪۱/۲ بانتو ٪۰/۴ غیره ٪۰/۱	مسلمان ٪۹۹/۸ مسیحی ٪۰/۱ غیره ٪۰/۱	سومالیایی عربی	شیلینگ‌سومالی	علی مهدی محمد سال انتخاب ۱۹۹۱	عمرآزنه غالب سال انتخاب ۱۹۹۱	۱۹۶۰
 سیرالئون	سیرالئون* جمهوری	۷۱،۷۴۰	فری تاون ۴۶۹،۷۷۶	۴،۱۰۰،۰۰۰	کوئیدوجدید ۸۰،۰۰۰ بو ۲۶،۰۰۰ کنما ۱۳،۰۰۰ ماکنی ۱۲،۰۰۰	منده ٪۳۴/۶ تمنه ٪۳۱/۷ لیمبا ٪۸/۴ غیره ٪۲۵/۳	قبیله‌ای ٪۵۱/۵ مسلمان ٪۳۹/۴ مسیحی ٪۶/۹ غیره ٪۲/۲	انگلیسی	لئون	ژوزف سایدو مومو سال انتخاب ۱۹۸۵	ژوزف سایدو مومو سال انتخاب ۱۹۸۵	۱۹۶۱
 سیسکی	سیسکی جمهوری	۷،۷۴۰	بیشو ۳۰،۷۵۰	۱،۱۴۰،۰۰۰	مدانتسان ۳۰۰،۰۰۰ زولیتشا ۴۷،۰۰۰ سادا ۳۰،۰۰۰ دیمبازا ۱۷،۸۰۰	— —	متدیست ٪۲۷ انگلیکان ٪۱۲ مسیحی ٪۷ غیره ٪۵۴	خوزا انگلیسی	راند افریقای‌جنوبی	لنوکس لزلی سبه سال‌انتخاب ۱۹۸۱	لنوکس لزلی سبه سال انتخاب ۱۹۸۱	۱۹۸۱
 سیشل	سیشل* جمهوری	۴۰۴	ویکتوریا ۲۴،۰۰۰	۱۰۰،۰۰۰	— —	سیشلی ٪۸۹/۱ هندی ٪۴/۷ مالاگاسی ٪۳/۱ غیره ٪۳/۱	مسیحی ٪۹۰ انگلیکان ٪۸ غیره ٪۲	انگلیسی کرئولی فرانسوی	روپیه سیشل	فرانس آلبرت رنه سال‌انتخاب ۱۹۷۷	فرانس آلبرت رنه سال‌انتخاب ۱۹۷۷	۱۹۷۶

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

افریقا

نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
صحرا جمهوری دموکراتیک	۲۶۶،۰۰۰	العیون ۲۰۰،۰۱۰	۷۵۰،۰۰۰	۵۰،۰۰۰ داخله — سماره — بوجدور — بوکراع	— عرب — بربر — حسانی	— مسلمان	اسپانیائی عربی	—	محفوظ علی بیبا سال انتخاب ۱۹۸۸	محفوظ داروسی سال انتخاب ۱۹۸۸	۱۹۷۶
غنا* جمهوری	۲۳۸،۵۳۷	اکرا ۱،۱۴۳،۶۴۳	۱۴،۶۰۰،۰۰۰	۴۳۶،۰۶۹ کوماسی ۲۱۹،۲۱۰ تامالی ۱۰۰،۰۰۰ تما ۹۴،۰۰۰ سکوندی‌تاکورادی	٪۵۲/۴ آکان ٪۱۵/۸ موسی ٪۱۱/۹ اوه ٪۱۹/۹ غیره	٪۶۲/۶ مسیحی ٪۲۱/۴ قبیله‌ای ٪۱۵/۷ مسلمان ٪۰/۳ غیره	انگلیسی	سدی	جری راولینگز سال انتخاب ۱۹۸۱	جری راولینگز سال انتخاب ۱۹۸۱	۱۹۵۷
کامرون* جمهوری	۴۷۵،۴۴۲	یائونده ۸۰۰،۰۰۰	۱۰،۷۵۹،۰۰۰	۸۵۲،۷۰۰ دوآلا ۱۰۵،۲۰۰ انکونگسامبا ۱۰۰،۲۰۰ ماروآ ۹۶،۲۰۰ گاروآ	٪۱۹/۶ فانگ ٪۹/۶ فولانی ٪۷/۴ تیکار ٪۶۳/۴ غیره	٪۵۳ مسیحی ٪۲۵ آنیمیست ٪۲۲ مسلمان	فرانسوی انگلیسی	فرانک	دنت پل بیا سال انتخاب ۱۹۸۲	دنت پل بیا سال انتخاب ۱۹۸۲	۱۹۶۰
کنگو* جمهوری خلق	۳۴۲،۰۰۰	برازاویل ۵۹۵،۱۰۲	۲،۱۸۰،۰۰۰	۲۹۷،۳۹۲ پوانت‌نوار ۴۹،۴۵۸ نکائی ۴۹،۱۳۴ لوبومبو	٪۵۱/۵ کنگوئی ٪۱۷/۳ تکه ٪۱۱/۵ امبوشی ٪۱۹/۷ غیره	٪۷۸/۸ مسیحی ٪۴/۸ قبیله‌ای ٪۱۶/۴ غیره	فرانسوی	فرانک	سرهنگ دنیس ساسو انگوئسو سال انتخاب ۱۹۷۹	آنژادوارد پونگوئی سال انتخاب ۱۹۸۴	۱۹۶۰
کنیا* جمهوری	۵۸۲،۶۴۶	نایروبی ۱،۱۶۲،۰۰۰	۲۴،۱۰۰،۰۰۰	۴۲۵،۶۰۰ مومباسا ۱۶۷،۱۰۰ کیسومو ۱۰۱،۷۰۰ ناکورو ۹۲،۳۰۰ ماکاکوس	٪۹۸/۸ کنیائی ٪۱/۲ غیره	٪۷۳ مسیحی ٪۱۸/۹ قبیله‌ای ٪۶ مسلمان ٪۲/۱ غیره	سواحلی انگلیسی	شیلینگ‌کنیا	دانیل آراپ موی سال انتخاب ۱۹۷۸	دانیل آراپ موی سال انتخاب ۱۹۷۸	۱۹۶۳
کواندابل جمهوری	۹۲۰	سیابوشوا ۳۰،۰۰۰	۲۳۵،۵۱۱	۱۲،۰۰۰ بوئکن هاوتهوئک	— مانالا — ندزونزا — شوتو	— مسیحی	ندبله جنوبی انگلیسی	راند افریقای‌جنوبی	جرج مالانگو —	جرج مالانگو —	۱۹۸۶
کومور* جمهوری فدرال اسلامی	۱،۷۹۷	مورونی ۲۰،۰۰۰	۴۶۶،۰۰۰	۱۶،۸۸۳ موتسامودو ۷،۱۴۷ دومونی ۶،۹۳۶ اوانی ۶،۵۷۸ سیمبهو	٪۹۶/۹ کوموری ٪۱/۶ ماکوآ ٪۰/۴ فرانسوی ٪۱/۱ غیره	٪۹۹/۷ مسلمان ٪۰/۲ مسیحی ٪۰/۱ بهائی	عربی فرانسوی	فرانک کومور	سعید محمد جوا سال انتخاب ۱۹۸۹	سعید محمد جوا سال انتخاب ۱۹۸۹	۱۹۷۵
کیپ ورد* جمهوری	۴،۰۳۳	پرایا ۴۹،۵۰۰	۴۰۰،۰۰۰	۴۱،۷۹۲ میندلو ۱۱،۰۰۰ سائوفیلیپه	٪۷۱ دورگه ٪۲۸ سیاه ٪۱ سفید	٪۹۷/۸ مسیحی ٪۲/۲ غیره	پرتغالی	اسکودوی	آریستیدس ماریا پریرا سال انتخاب ۱۹۷۵	پدرو پیرس سال انتخاب ۱۹۷۵	۱۹۷۵
گابون* جمهوری	۲۶۷،۶۶۷	لیبرویل ۳۵۰،۰۰۰	۱،۱۹۵،۰۰۰	۱۲۴،۴۰۰ پورت‌جنتیل ۵۸،۸۰۰ فرانس ویل ۲۴،۰۰۰ لامبارنه ۲۳،۰۰۰ موانانا	٪۳۵/۵ فانگ ٪۱۵/۱ میونگوه ٪۱۴/۲ مبتو ٪۳۵/۲ غیره	٪۹۶/۲ مسیحی ٪۲/۹ قبیله‌ای ٪۰/۸ مسلمان ٪۰/۱ غیره	فرانسوی	فرانک	حاج عمر آلبرت برناردبونگو سال انتخاب ۱۹۶۷	لئون‌مه بیام سال انتخاب ۱۹۷۵	۱۹۶۰
گامبیا* جمهوری	۱۱،۲۹۵	بانجول ۴۴،۱۸۸	۸۰۰،۰۰۰	۱۰۲،۶۰۰ سره‌کوندا ۲۴،۳۰۰ بریکاما ۲۳،۶۰۰ باکائو ۵،۶۱۲ بسه	٪۴۰/۴ مالینک ٪۱۸/۷ فولانی ٪۱۴/۶ ولوف ٪۲۶/۳ غیره	٪۹۵/۴ مسلمان ٪۳/۷ مسیحی ٪۰/۶ قبیله‌ای ٪۰/۳ غیره	انگلیسی	دالاسی	الحاجی داود کایراباجاوارا سال انتخاب ۱۹۷۰	الحاجی داود کایراباجاوارا سال انتخاب ۱۹۷۰	۱۹۶۵

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

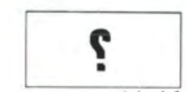

صحرا


غنا


کامرون


کنگو


کنیا



کواندابل

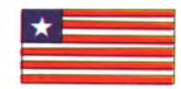

کومور


کیپ ورد

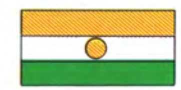

گابون


گامبیا

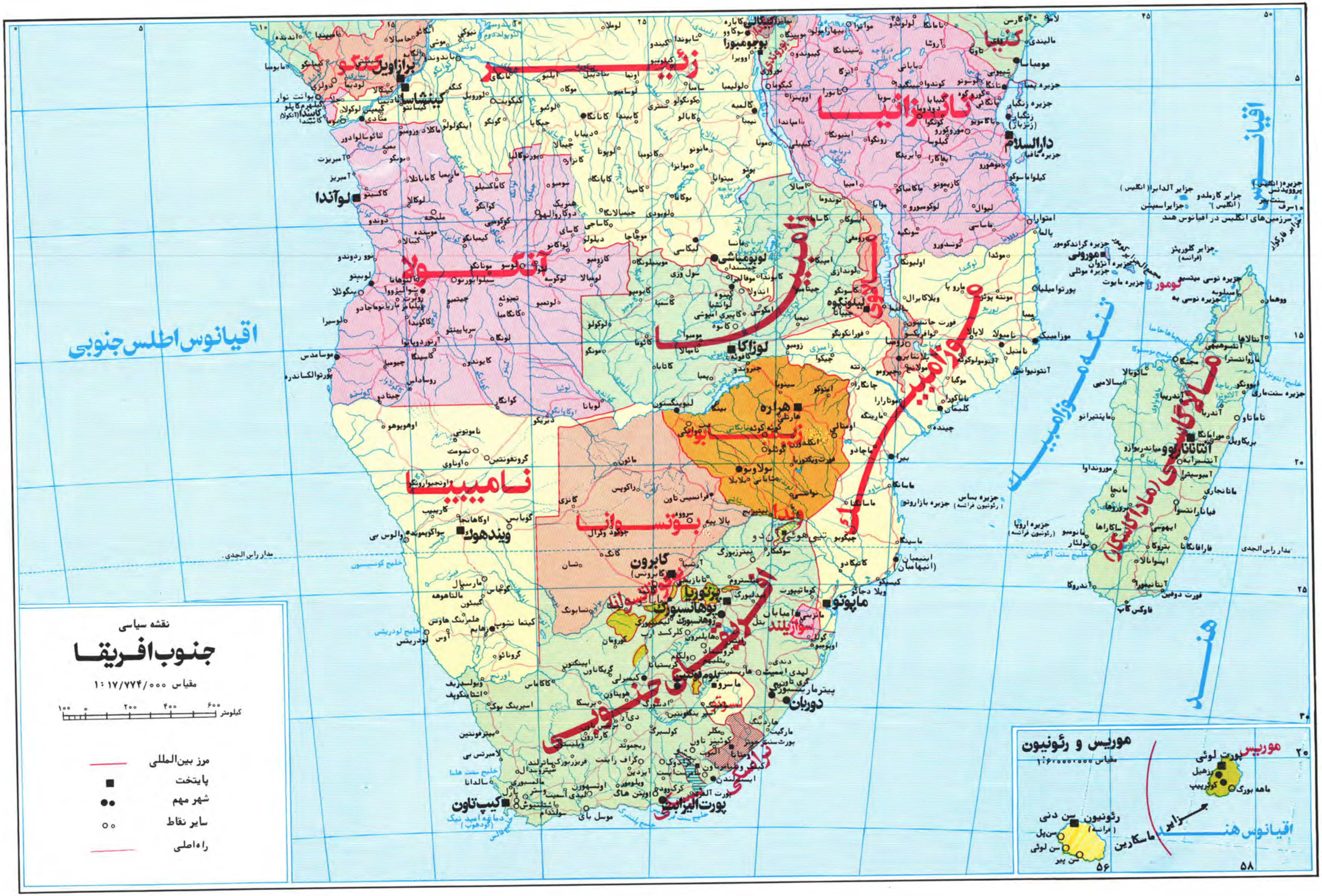
افریقا

پرچم	نام کشور ونوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد		دین		زبان	واحد پول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 گینه	گینه * جمهوری	۲۴۵،۸۵۷	کوناکری ۸۰۰،۰۰۰	۷،۱۰۰،۰۰۰	کانکان لابه کیندیا	۸۸،۷۶۰ ۶۵،۴۳۹ ۵۵،۹۰۴	فولانی مالینک سوسو غیره	%۳۸/۶ %۲۳/۲ %۱۱ %۲۷/۲	مسلمان قبیله‌ای مسیحی غیره	%۶۹ %۲۹/۵ %۱/۴ %۰/۱	فرانسوی	فرانک گینه	ژنرال لانساناکونته سال انتصاب ۱۹۸۴	ژنرال لانساناکونته سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۹۵۸
 گینه استوائی	گینه استوائی * جمهوری	۲۸،۰۵۱	مالابو ۳۷،۵۰۰	۳۴۶،۸۲۹	الا ــ نگوئما باتا کامپوبانده لس‌آنجلس	۶،۱۷۹ ۵،۶۳۳ ۵،۱۹۹ ۴،۰۷۹	فانگ بوبی دوآلا غیره	%۷۲ %۱۴/۷ %۲/۷ %۱۰/۶	مسیحی قبیله‌ای بی‌دین غیره	%۸۸/۸ %۴/۶ %۱/۴ %۵/۲	اسپانیائی	فرانک	سرهنگ دوم تئودورو اوبیانگ‌نگوئما امباسوکو سال انتصاب ۱۹۷۹	کریستینوسرج بیوکو مالابو ۱۹۸۲	۱۹۶۸
 گینه بیسائو	گینه بیسائو * جمهوری	۳۶،۱۲۵	بیسائو ۱۰۹،۲۱۴	۱،۰۰۰،۰۰۰	بافاتا گابو مانسوآ کاتیو	۱۳،۴۲۹ ۷،۸۰۳ ۵،۳۹۰ ۵،۱۷۹	بالانتا فولانی مالینک غیره	%۲۷/۲ %۲۲/۹ %۱۲/۲ %۳۷/۷	قبیله‌ای مسلمان مسیحی	%۶۵ %۳۰ %۵	پرتقالی	پزوی‌گینه بیسائو	خوآوبرناردوویرا سال انتصاب ۱۹۸۰	خوآوبرناردوویرا سال انتصاب ۱۹۸۴	۱۹۷۳
 لسوتو	لسوتو * پادشاهی	۳۰،۳۵۵	ماسرو ۷۵،۰۰۰	۱،۶۲۸،۰۰۰	ماپوتسو تیاتیانگ	۱۵،۸۲۳ ۸،۵۸۹	سوتو غیره	%۹۹/۷ %۰/۳	مسیحی انگلیکان قبیله‌ای غیره	%۷۳/۳ %۱۱/۵ %۶/۲ %۹	سه‌سوتو انگلیسی	لوتی	پادشاه موشوئه شوئه دوم سال انتصاب ۱۹۶۶	متسینگ لخانیا سال انتصاب ۱۹۸۶	۱۹۶۶
 لیبریا	لیبریا * جمهوری	۱۱۱،۳۶۹	مونروویا ۴۲۵،۰۰۰	۲،۳۵۶،۰۰۰	گبارنگا بوکانن تچین هارپر	۳۰،۰۰۰ ۲۴،۳۰۰ ۱۵،۰۰۰ ۱۱،۷۰۰	کپله باسا گربو غیره	%۱۹/۴ %۱۳/۸ %۹ %۵۷/۸	مسیحی مسلمان قبیله‌ای غیره	%۶۷/۷ %۱۳/۸ %۱۲/۸ %۵/۷	انگلیسی	دلار لیبریا	پرنس جانسون سال‌انتصاب ۱۹۹۰	پرنس جانسون سال‌انتصاب ۱۹۹۰	۱۸۴۷
 لیبی	لیبی * جمهوری سوسیالیستی عربی	۱،۷۵۹،۵۴۰	طرابلس ۹۸۹،۰۰۰	۴،۷۱۰،۰۰۰	بنغازی مصراته زاویه الخمس	۶۵۰،۰۰۰ ۲۸۵،۰۰۰ ۲۴۸،۰۰۰ ۱۸۰،۰۰۰	عرب لیبیائی بربر غیره	%۸۳/۸ %۵/۲ %۱۱	مسلمان غیره	%۹۷ %۳	عربی	دینار لیبی	معمر قذافی سال‌انتصاب ۱۹۶۹	عمر مصطفی المنتصر سال‌انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۵۱
 مالاگاسی (ماداگاسکار)	مالاگاسی (ماداگاسکار) * جمهوری دموکراتیک	۵۸۷،۰۴۱	آنتاناناریوو ۸۰۰،۰۰۰	۱۱،۶۰۰،۰۰۰	توآماسینا (تاماتاو) فیانارانتسوا مجنگا تولئار	۸۳،۰۰۰ ۷۳،۰۰۰ ۷۱،۰۰۰ ۴۹،۰۰۰	مالاگاسی غیره	%۹۸/۹ %۱/۱	مسیحی قبیله‌ای مسلمان غیره	%۵۱ %۴۷ %۱/۷ %۰/۳	مالاگاسی فرانسوی	فرانک مالاگاسی	ژنرال جان راکوتو هاریسون سال انتصاب ۱۹۹۰	ژنرال جان راکوتو هاریسون سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۶۰
 مالاوی	مالاوی * جمهوری	۱۱۸،۴۸۴	لیلونگوه ۲۰۲،۹۰۰	۸،۷۰۰،۰۰۰	بلانتایر امزوزو زومبا	۳۷۸،۱۰۰ ۹۷،۶۰۰ ۲۵،۰۰۰	ماراوی لوموه یائو غیره	%۵۸/۳ %۱۸/۴ %۱۳/۲ %۱۰/۱	مسیحی قبیله‌ای مسلمان غیره	%۶۴/۵ %۱۹ %۱۶/۲ %۰/۳	انگلیسی چیچوا	کواچای‌مالاوی	هاستینگز کاموزوباندا سال انتصاب ۱۹۶۶	هاستینگز کاموزوباندا سال انتصاب ۱۹۶۶	۱۹۶۴
 مالی	مالی * جمهوری	۱،۲۴۰،۱۴۲	باماکو ۶۴۶،۱۶۳	۸،۹۰۰،۰۰۰	سگو موپتی سیکاسو کیز (کایس)	۶۵،۰۰۰ ۵۴،۰۰۰ ۴۷،۰۰۰ ۴۵،۰۰۰	بامبارا فولانی سنوفو غیره	%۳۱/۹ %۱۳/۹ %۱۲ %۴۲/۲	مسلمان قبیله‌ای مسیحی	%۹۰ %۹ %۱	فرانسوی افریقائی	فرانک	ژنرال موسی تراثوره سال انتصاب ۱۹۶۸	ژنرال موسی تراثوره سال انتصاب ۱۹۶۸	۱۹۶۰
 مصر	مصر * جمهوری	۱،۰۰۱،۴۴۹	قاهره ۶،۳۲۵،۰۰۰	۵۴،۸۰۰،۰۰۰	اسکندریه جیزه شبراءالخیمه محلةالکبری	۲،۸۹۳،۰۰۰ ۱،۶۷۰،۸۰۰ ۵۳۳،۳۰۰ ۳۸۵،۳۰۰	مصری غیره	%۹۸/۸ %۱/۲	مسلمان مسیحی غیره	%۸۱/۸ %۱۷/۸ %۰/۴	عربی	پوند مصر	حسنی مبارک سال‌انتصاب ۱۹۸۱	عاطف صدقی سال‌انتصاب ۱۹۸۶	۱۹۲۲

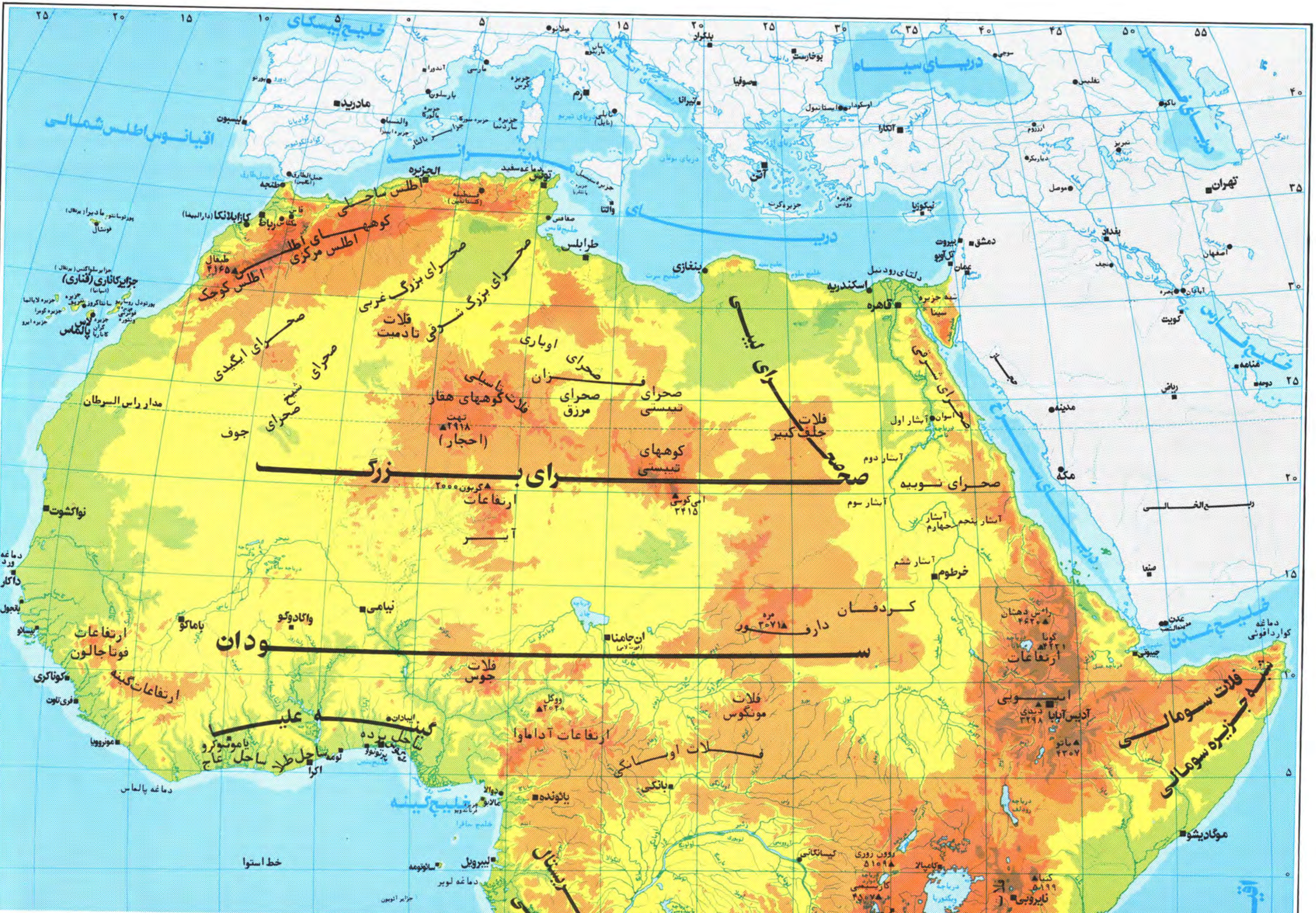
* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت‌کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد		دین		زبان	واحدپول	رئیس‌حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 مغرب (مراکش) مغرب (مراکش)* پادشاهی	۴۵۸،۷۳۰	رباط ۵۵۶،۰۰۰	۲۵،۶۰۰،۰۰۰	کازابلانکا فاس مراکش مکناس	۲،۶۰۰،۰۰۰ ۸۵۲،۰۰۰ ۵۴۸،۰۰۰ ۴۸۶،۰۰۰	عرب } بربر } غیره	%۹۹/۱ %۰/۹	مسلمان مسیحی غیره	%۹۸/۷ %۱/۱ %۰/۲	عربی فرانسوی	درهم مراکش	شاه حسن دوم سال‌انتخاب ۱۹۶۱	عزالدین لاراکی سال‌انتخاب ۱۹۸۶	۱۹۵۶
 موریتانی موریتانی* جمهوری اسلامی	۱،۰۳۰،۷۰۰	نواکشوت ۴۵۰،۰۰۰	۲،۰۰۰،۰۰۰	نواذیبو زویرات کائدی اطار	۲۴،۴۰۰ ۲۲،۰۰۰ ۲۰،۰۰۰ ۱۹،۰۰۰	مور ولوف توکولر غیره	%۸۱/۵ %۶/۸ %۵/۳ %۶/۴	مسلمان مسیحی غیره	%۹۹/۴ %۰/۴ %۰/۲	عربی فرانسوی	اوگوئیای‌موریتانی	سرهنگ‌معاویه‌سیداحمد اولدطایا سال انتخاب ۱۹۸۴	سرهنگ‌معاویه‌سیداحمد اولدطایا سال انتخاب ۱۹۸۴	۱۹۶۰
 موریس موریس* فرمانداری کل	۲،۰۴۵	پورت‌لوئی ۱۵۵،۰۰۰	۱،۱۰۰،۰۰۰	رزهیل کواتربورن واکواس کوئرپیپ	۸۷،۵۲۰ ۵۶،۶۷۶ ۵۶،۰۱۱ ۵۷،۶۱۳	سفید هندی اروپائی غیره	%۵۵/۵ %۳۹/۶ %۳/۸ %۱/۱	هندو مسیحی مسلمان غیره	%۵۲/۵ %۲۵/۷ %۱۲/۹ %۸/۹	انگلیسی فرانسوی	روپیه موریس	ملکه الیزابت دوم سال‌انتخاب ۱۹۵۲	آنرود جوگناوت سال انتخاب ۱۹۸۲	۱۹۶۸
 موزامبیک موزامبیک* جمهوری خلق	۷۹۹،۳۸۰	ماپوتو ۸۸۲،۸۰۰	۱۵،۲۰۰،۰۰۰	بیرا نامپولا کلیمان خوآبلو	۲۶۹،۷۰۰ ۱۸۲،۶۰۰ ۷۱،۷۸۶ ۶۳،۹۴۹	ماکوا تسونگا مالاوی غیره	%۴۷/۳ %۲۳/۳ %۱۲ %۱۷/۴	قبیله‌ای مسیحی مسلمان غیره	%۴۷/۸ %۳۸/۹ %۱۳ %۰/۳	پرتقالی	متیکال	ژنرال مایورخواکیوم آلبرتو چیسانو سال‌انتخاب ۱۹۸۶	ماریوداکاکا ماچونگو سال‌انتخاب ۱۹۸۶	۱۹۷۵
 نامیبیا نامیبیا* جمهوری	۸۲۳،۱۶۸	ویندهوک ۱۱۴،۵۰۰	۱،۲۸۸،۰۰۰	روندو ریهوبات سواکوپموند کیتمانشوپ	۱۵،۰۰۰ ۱۴،۰۰۰ ۱۳،۵۰۰ ۱۲،۰۰۰	اوامبو کاوانگو هرارو غیره	%۴۹/۳ %۹/۶ %۷/۳ %۳۳/۸	پروتستان مسیحی انگلیکان غیره	%۵۱/۲ %۱۹/۸ %۵ %۲۴	افریقائی انگلیسی	راند افریقای‌جنوبی	سام نجوما سال‌انتخاب ۱۹۹۰	سام نجوما سال‌انتخاب ۱۹۹۰	۱۹۹۰
 نیجر نیجر* جمهوری	۱،۲۶۷،۰۰۰	نیامی ۳۹۹،۱۰۰	۷،۴۰۰،۰۰۰	زیندر مرادی تاهوا آرلیت	۸۲،۸۰۰ ۶۵،۱۰۰ ۴۱،۹۰۰ ۲۸،۰۰۰	هائوسا زرما فولانی غیره	%۵۲ %۱۴/۷ %۱۰/۴ %۲۲/۹	مسلمان غیره	%۹۷/۵ %۲/۵	فرانسوی	فرانک	سرهنگ علی سیبو سال انتخاب ۱۹۸۷	حمید الگابید سال‌انتخاب ۱۹۸۴	۱۹۶۰
 نیجریه نیجریه* جمهوری فدرال	۹۲۳،۷۶۸	لاگوس ۱،۰۹۷،۰۰۰	۱۱۵،۶۰۰،۰۰۰	ایبادان اوگبوموشو کانو ایلورین	۱،۰۶۰،۰۰۰ ۵۲۷،۴۰۰ ۴۸۷،۱۰۰ ۳۸۵،۵۰۰	هائوسا یوروبا ایبو غیره	%۲۱/۳ %۲۱/۳ %۱۸ %۳۹/۴	مسلمان مسیحی قبیله‌ای غیره	%۴۵ %۳۸/۴ %۱۰/۶ %۶	انگلیسی	نایرا	ژنرال‌ابراهیم‌بابانگیدا سال‌انتخاب ۱۹۸۵	ژنرال‌ابراهیم‌بابانگیدا سال‌انتخاب ۱۹۸۵	۱۹۶۰
 وندا وندا جمهوری	۷،۴۱۰	تیبی‌هوئی‌آن‌دو ۲،۱۶۶	۵۱۶،۰۰۰	ماکوارلا شیاندیما ماخادو	۲،۷۳۰ ۲،۰۳۴ ۴۴۹	شانگان‌توسونگا شوتو سفید	— — —	مسیحی غیره	—	ونداپی انگلیسی افریقائی	راند افریقای‌جنوبی	فرانک راول سال‌انتخاب ۱۹۸۸	فرانک راول سال‌انتخاب ۱۹۸۸	۱۹۷۹

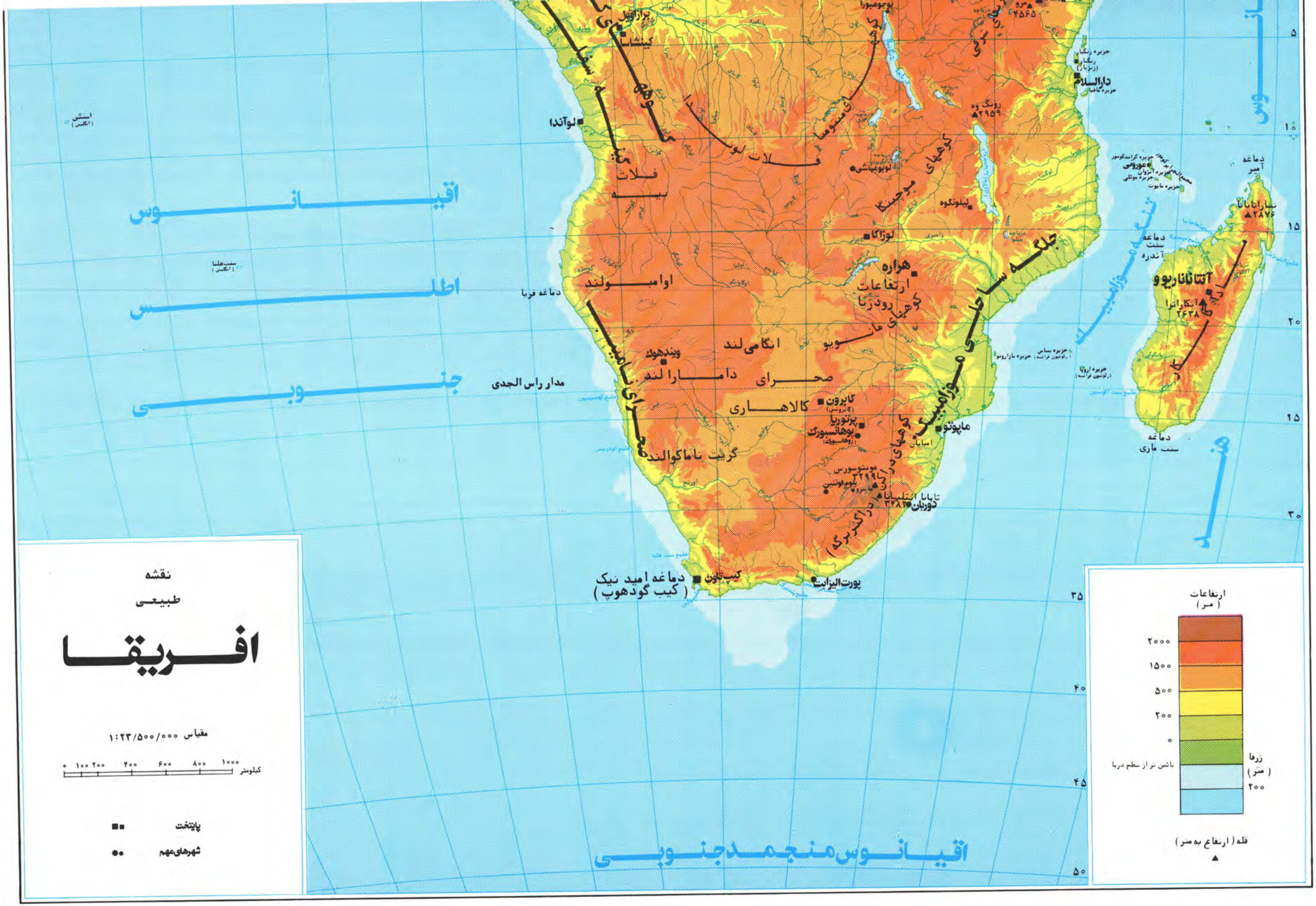
* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.



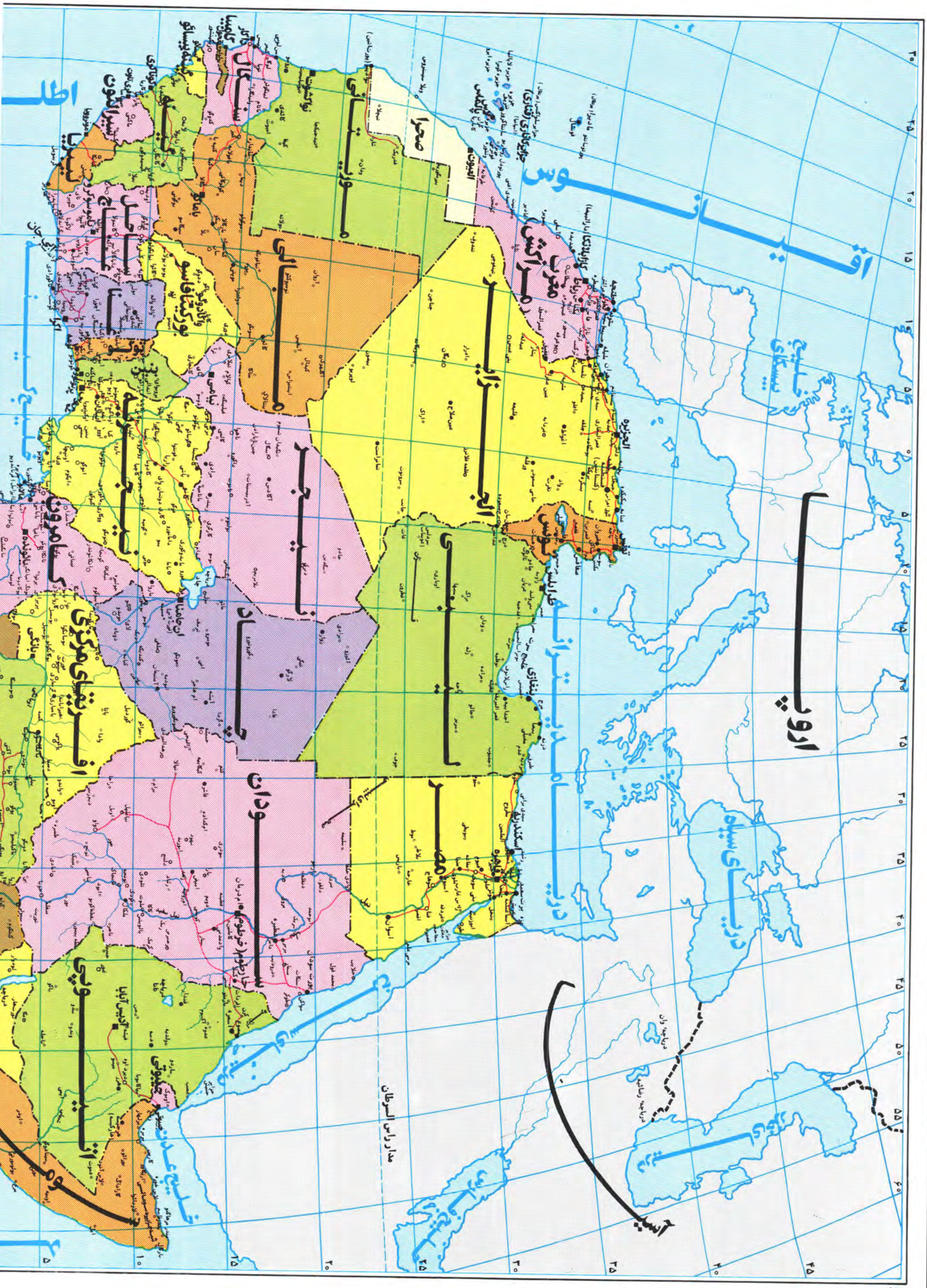
نقشه سیاسی
جنوب افریقا
مقیاس ۱:۱۷/۷۷۴/۰۰۰
کیلومتر
مرز بین‌المللی
پایتخت
شهر مهم
سایر نقاط
راه اصلی
اقیانوس اطلس جنوبی
اقیانوس هند
تنگه موزامبیک
زئیر
کنگو
تانزانیا
کنیا
آنگولا
زامبیا
مالاوی
موزامبیک
زیمبابوه
نامیبیا
بوتسوانا
افریقای جنوبی
سوازیلند
لسوتو
مالاگاسی (ماداگاسکار)
کومور
موریس و رئونیون
موریس
رئونیون
لوآندا
کینشاسا
برازاویل
دارالسلام
لوزاکا
هراره
ویندهوک
گابرون
پرتوریا
ژوهانسبورگ
ماپوتو
دوربان
کیپ تاون
پورت الیزابت
آنتاناناریوو
مدار راس الجدی



اقیانوس اطلس شمالی
خلیج بیسکای
دریای سیاه
دریای مدیترانه
خلیج عدن
خلیج فارس
خلیج گینه
مادرید
لیسبون
رم
آتن
آنکارا
تهران
بغداد
دمشق
بیروت
قاهره
اسکندریه
بنغازی
طرابلس
تونس
الجزیره
کازابلانکا
ریاط
طنجه
مکه
مدینه
ریاض
کویت
صنعا
عدن
خرطوم
موگادیشو
نواکشوت
داکار
کوناکری
فری تاون
مونروویا
اکرا
یائونده
لیبرویل
نیامی
باماکو
واگادوگو
اِن جامنا
بانگی
نایروبی
کامپالا
جیبوتی
آدیس آبابا
اطلس ساحلی
کوههای اطلس
اطلس مرکزی
اطلس کوچک
جزایر کاناری (قناری)
صحرای بزرگ غربی
صحرای بزرگ شرقی
فلات تادمیت
صحرای ایگیدی
صحرای شش
صحرای جوف
مدار راس السرطان
اوباری
صحرای فزان
صحرای مرزق
فلات تاسیلی
کوههای هقار
صحرای تیبستی
کوههای تیبستی
فلات جلف کبیر
صحرای لیبی
صحرای بزرگ
صحرای نوبیه
صحرای شرقی
ارتفاعات آیر
ربع الخالی
کردفان
دارفور
سودان
ارتفاعات فوتا جالون
ارتفاعات گینه
گینه علیا
فلات جوس
فلات مونگوس
ارتفاعات آداماوا
فلات اوبانگی
ارتفاعات
اتیوپی
فلات سومالی
شبه جزیره سومالی
خط استوا



نقشه
طبیعی
افریقا
مقیاس ۱:۲۳/۵۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۴۰۰ ۶۰۰ ۸۰۰ ۱۰۰۰
پایتخت
شهرهای مهم
ارتفاعات (متر)
۲۰۰۰
۱۵۰۰
۵۰۰
۲۰۰
۰
پائین تر از سطح دریا
ژرفا (متر)
۲۰۰
قله (ارتفاع به متر)
اقیانوس اطلس جنوبی
اقیانوس منجمد جنوبی
اقیانوس هند
تنگه موزامبیک
جلگه ساحلی موزامبیک
لوآندا
کینشاسا
برازاویل
دارالسلام
فلات بیه
فلات لوندا
کوههای موچینگا
لوبومباشی
لیلونگوه
لوزاکا
هراره
ارتفاعات رودزیا
کوههای مانویو
اوامبولند
دماغه فریا
مدار راس الجدی
ویندهوک
دامارا لند
انگامی لند
صحرای کالاهاری
صحرای نامیب
کایرون
پرتوریا
یوهانسبورگ
ماپوتو
گریت ناماکوالند
دوربان
کیپ تاون
دماغه امید نیک (کیپ گودهوپ)
پورت الیزابت
کوههای دراکنزبرگ
آنتاناناریو
مورونی
دماغه آمبر
دماغه سنت آندره
دماغه سنت ماری



اقیانوس
اطلس
اروپا
آسیا
مراکش
الجزایر
تونس
لیبی
مصر
سودان
چاد
نیجر
مالی
موریتانی
صحرا
بورکینافاسو
نیجریه
کامرون
آفریقای مرکزی
اتیوپی
دریای سیاه
مدار راس السرطان



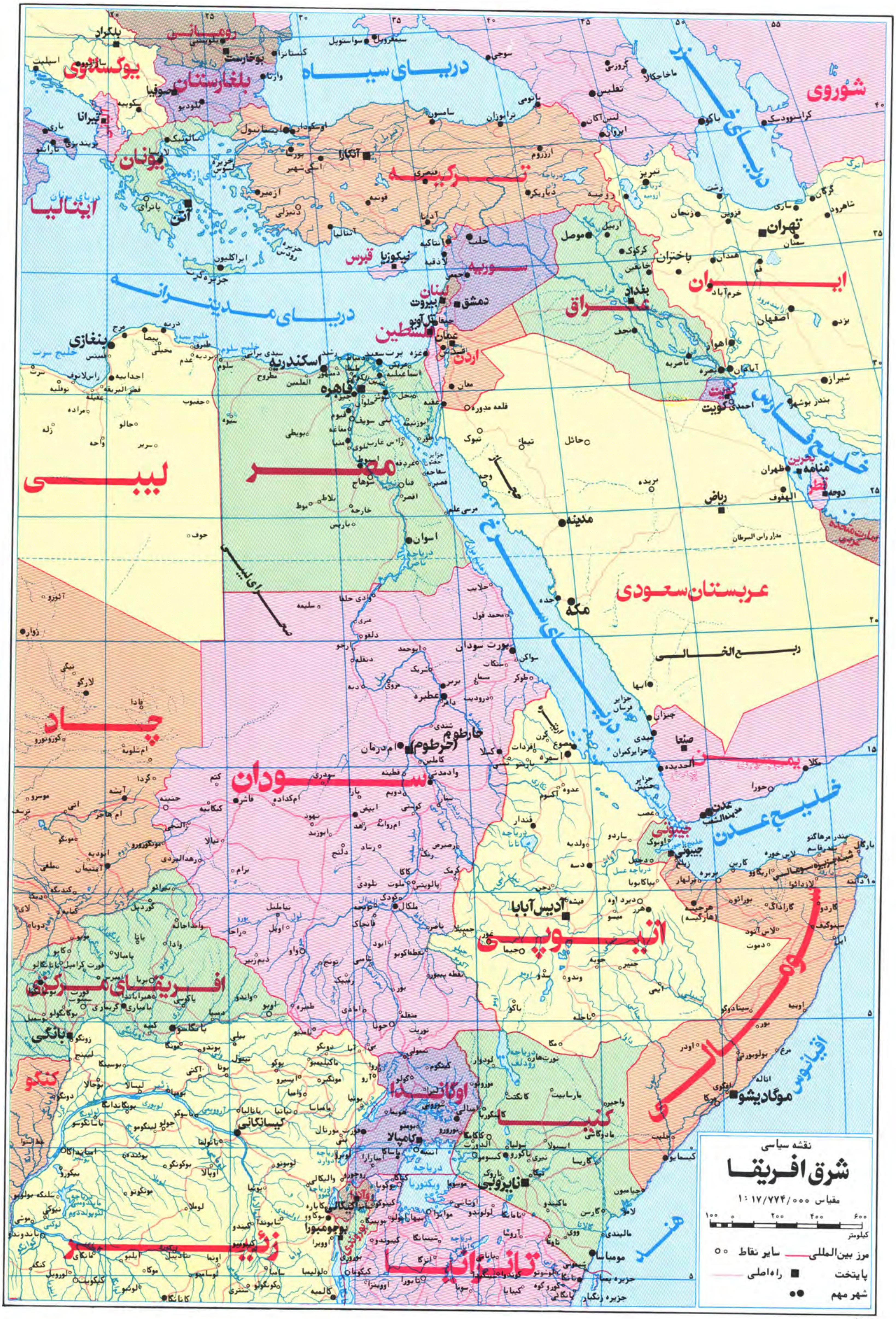
افریقا

نقشه سیاسی

مرز بین‌المللی
پایتخت
شهر مهم
سایر نقاط
راه‌آهن

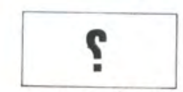
مقیاس ۱:۲۴/۰۰۰/۰۰۰

۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۴۰۰ ۶۰۰ ۸۰۰ ۱۰۰۰ کیلومتر


نقشه سیاسی
شرق افریقا
مقیاس ۱:۱۷/۷۷۴/۰۰۰
کیلومتر
مرز بین‌المللی
سایر نقاط
پایتخت
راه اصلی
شهر مهم
شوروی
رومانی
یوگسلاوی
بلغارستان
یونان
ایتالیا
ترکیه
قبرس
سوریه
لبنان
فلسطین
اردن
عراق
ایران
کویت
بحرین
قطر
مصر
لیبی
عربستان سعودی
چاد
سودان
اتیوپی
یمن
جیبوتی
سومالی
کنیا
اوگاندا
تانزانیا
زئیر
کنگو
افریقای مرکزی
دریای سیاه
دریای مدیترانه
خلیج فارس
خلیج عدن
اقیانوس هند
تهران
بغداد
دمشق
بیروت
قاهره
اسکندریه
آنکارا
آتن
بنغازی
اسوان
مدینه
مکه
ریاض
صنعا
خارطوم
ام درمان
آدیس آبابا
موگادیشو
نایروبی
کامپالا


نقشه سیاسی
غرب افریقا
مقیاس ۱:۱۷/۷۷۴/۰۰۰
کیلومتر
مرز بین‌المللی
پایتخت
شهر مهم
سایر نقاط
راه اصلی
خلیج بیسکای
فرانسه
ایتالیا
اسپانیا
پرتغال
مادرید
لیسبون
رم
آندورا
اقیانوس اطلس شمالی
دریای مدیترانه
دریای تیرنو
مالت
والتا
تونس
الجزیره
طرابلس
طنجه
جبل الطارق
رباط
کازابلانکا (دارالبیضا)
مراکش
مورا
الجزایر
لیبی
جزایر کاناری (قناری)
لاس پالماس
العیون
موریتانی
نواکشوت
مالی
نیجر
نیامی
چاد
ان‌جامنا
سنگال
داکار
گامبیا
بانجول
گینه بیسائو
بیسائو
گینه
کوناکری
سیرالئون
فری‌تاون
لیبریا
مونروویا
ساحل عاج
بوتسوانا
غنا
اکرا
توگو
لومه
بنین
پرتونوو
نیجریه
لاگوس
ولتای علیا
واگادوگو
باماکو
کامرون
یائونده
افریقای مرکزی
گینه استوائی
مالابو
سائوتومه و پرنسیپ
سائوتومه
گابن
لیبرویل
کنگو
برازاویل
زئیر
کینشاسا
خلیج گینه
اقیانوس اطلس

اقیانوسیه

پرچم	نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها	نژاد	دین	زبان	واحدپول	رئیس حکومت	رئیس دولت	تاریخ استقلال
 استرالیا	استرالیا* فرماندار کل	۷٬۶۸۶٬۴۲۰	کانبرا ۲۸۵٬۸۰۰	۱۶٬۸۰۰٬۰۰۰	سیدنی ۳٬۴۳۰٬۶۰۰ ملبورن ۲٬۹۴۲٬۰۰۰ بریزبن (بریسبان) ۱٬۱۷۱٬۳۰۰ پرت ۱٬۰۲۵٬۳۰۰	سفید %۹۴/۴ آسیائی %۲/۱ بومی %۱/۱ غیره %۲/۴	مسیحی %۷۶/۴ مسلمان %۰/۵ یهودی %۰/۴ غیره %۲۲/۷	انگلیسی	دلار استرالیا	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	باب هاوک لابور سال انتصاب ۱۹۸۳	۱۹۰۱
 پاپواگینه‌نو	پاپواگینه‌نو* فرماندار کل	۴۶۱٬۶۹۱	پورت مورسبی ۱۴۵٬۵۰۰	۳٬۹۰۰٬۰۰۰	لائه ۷۵٬۸۰۰ مادانگ ۲۴٬۰۰۰ وواک ۲۲٬۵۰۰ گوروکا ۲۱٬۱۰۰	پاپواگینه‌نو %۸۴ سیاه ملانزی %۱۵ غیره %۱	مسیحی %۹۱/۲ انگلیکان %۵/۴ قبیله‌ای %۲/۵ غیره %۰/۹	انگلیسی	کینا	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	ربی نملیو سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۷۵
 پالائو (بالائو)	پالائو (بالائو) جمهوری	۴۵۸	کورور ۷٬۶۸۵	۱۵٬۰۰۰	— —	— —	مسیحی	میکرونزی انگلیسی	دلار امریکا	توماس رامنز سائو سال انتصاب ۱۹۸۸	توماس رامنز سائو سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۸۱
 تونگا	تونگا مشروطه سلطنتی	۶۹۹	نوکوآلوفا ۲۸٬۸۹۹	۹۹٬۶۲۰	نیآفو ۵٬۵۰۱ وموا ۳٬۵۰۲	تونگائی %۹۸/۳ غیره %۱/۷	وسلیان %۴۷/۴ مسیحی %۱۶/۱ غیره %۳۶/۵	انگلیسی تونگائی	پاآنگا	پادشاه تائوفاآهوتا توپوی‌چهارم سال انتصاب ۱۹۶۵	فاتافهی تی‌ئی‌پلهاکه سال انتصاب ۱۹۶۵	۱۹۷۰
 تووالو	تووالو فرماندار کل	۲۵/۳۳	فونافوتی ۲٬۸۱۰	۸٬۲۰۰	— —	تووالوئی %۹۱/۲ دورگه %۷/۲ اروپائی %۱ غیره %۰/۶	قبیله‌ای %۹۶/۹ بهائی %۱ مسیحی %۰/۲ غیره %۱/۹	تووالوئی انگلیسی	دلار استرالیا	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	توماسی پوآپوآ سال انتصاب ۱۹۸۱	۱۹۷۸
 زلاند نو	زلاند نو* فرماندار کل	۲۶۸٬۶۷۶	ولینگتون ۸۲۹٬۰۰۰	۳٬۳۴۱٬۰۰۰	مانوکائو ۱۷۷٬۲۴۸ کریست‌چرچ ۱۶۸٬۲۰۰ اوکلند ۱۴۹٬۰۴۶ ویتماتا ۹۶٬۳۶۵	اروپائی %۸۵/۸ مائوری %۸/۹ غیره %۵/۳	انگلیکان %۲۵/۷ پروتستان %۱۶/۵ مسیحی %۱۴/۴ غیره %۴۳/۴	انگلیسی	دلار زلاند نو	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	مایک مور سال انتصاب ۱۹۹۰	۱۹۰۷
 ساموآ (غربی)	ساموآ (غربی)* پارلمانی	۲٬۸۴۲	آپیا ۳۶٬۰۰۰	۱۶۵٬۰۰۰	پالاولی — فاتووالو — ساتالو —	ساموآئی %۸۸ اروپائی %۲ غیره %۱۰	قبیله‌ای %۴۷/۳ مسیحی %۲۱/۷ متدیست %۱۶/۲ غیره %۱۴/۸	ساموآئی انگلیسی	تالا	مالیتوآتانومافیلی دوم سال انتصاب ۱۹۶۲	توفیلاثواتی آلزانا سال انتصاب ۱۹۸۸	۱۹۶۲
 سلیمان (جزایر)	سلیمان (جزایر)* فرماندار کل	۲۸٬۴۴۶	هونیارا ۳۰٬۴۹۹	۳۱۲٬۱۹۶	گیزو ۳٬۷۲۷ اوکی ۳٬۲۶۲ کیراکیرا ۲٬۵۸۵ بوآلا ۱٬۹۱۳	ملانزی %۹۳/۳ پلی‌نزی %۴ میکرونزی %۱/۴ غیره %۱/۳	مسیحی %۹۵/۳ قبیله‌ای %۴ غیره %۰/۷	انگلیسی	دلار سلیمان	ملکه الیزابت دوم سال انتصاب ۱۹۵۲	سلیمان مامالونی سال انتصاب ۱۹۸۹	۱۹۷۸
 فیجی	فیجی* جمهوری	۱۸٬۲۷۲	سووا ۶۹٬۶۶۵	۷۲۶٬۰۰۰	لائوتوکا ۲۸٬۷۲۸ لامی ۸٬۶۰۱ نادی ۷٬۶۷۹ با ۶٬۵۱۸	هندی %۴۸/۶ فیجیائی %۴۶/۳ غیره %۵/۱	مسیحی %۵۱ هندو %۳۹/۲ مسلمان %۷/۷ غیره %۲/۱	انگلیسی هندی فیجی	دلار فیجی	راتو سر پناپاکانیلائو سال انتصاب ۱۹۸۷	کامسیس مارا سال انتصاب ۱۹۸۷	۱۹۷۰
 کالدونیای جدید	کالدونیای جدید فرماندار کل	۱۸٬۹۹۸	نومئا ۶۰٬۱۱۲	۲۰۰٬۰۰۰	مونت‌دوره ۱۴٬۶۱۴ دومبئا ۵٬۵۳۸	ملانزی %۴۳/۴ اروپائی %۳۷/۱ پلی‌نزی %۱۲/۲ غیره %۷/۳	مسیحی %۶۲/۷ غیره %۳۷/۳	فرانسوی	فرانک	فردیناند وبیکس سال انتصاب ۱۹۸۶	—	—
 کیریباتی (کیریباس)	کیریباتی (کیریباس) جمهوری	۸۸۶	تاراوا ۲۴٬۴۰۰	۶۶٬۰۰۰	— —	کیریباتی %۹۶/۱ دورگه %۲/۶ تووالوئی %۰/۷ غیره %۰/۶	مسیحی %۵۲/۶ قبیله‌ای %۴۰/۹ بهائی %۲/۴ غیره %۴/۱	انگلیسی	دلار استرالیا	ایرمیاتابای سال انتصاب ۱۹۷۹	ایرمیاتابای سال انتصاب ۱۹۷۹	۱۹۷۹
 نائورو	نائورو جمهوری	۲۱/۴	یارن ۴٬۰۰۰	۸٬۱۰۰	— —	نائوروئی %۶۱/۷ آسیائی %۸/۵ قفقازی %۳/۳ غیره %۲۶/۵	قبیله‌ای %۵۴/۵ مسیحی %۲۴ انگلیکان %۳/۱ غیره %۱۸/۴	نائوروئی انگلیسی	دلار استرالیا	هامر درو بورت سال انتصاب ۱۹۶۸	هامر درو بورت سال انتصاب ۱۹۶۸	۱۹۶۸
 وانواتو	وانواتو* جمهوری	۱۴٬۷۶۳	بندرویلا ۱۵٬۱۰۰	۲۰۰٬۰۰۰	لوگانویل (سانتا) ۵٬۹۰۰ بندر الری ۸۸۴ ایسانگل ۷۵۲	وانواتوئی %۹۳/۸ اروپائی %۲/۲ آسیائی %۰/۶ غیره %۳/۴	مسیحی %۸۱/۵ انگلیکان %۱۵/۱ بی‌دین %۱/۱ غیره %۲/۳	بیسلاما انگلیسی فرانسوی	واتو	فردکارلوموانا تیماکاتا سال انتصاب ۱۹۸۹	والتر هادیملینی سال انتصاب ۱۹۸۰	۱۹۸۰

* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

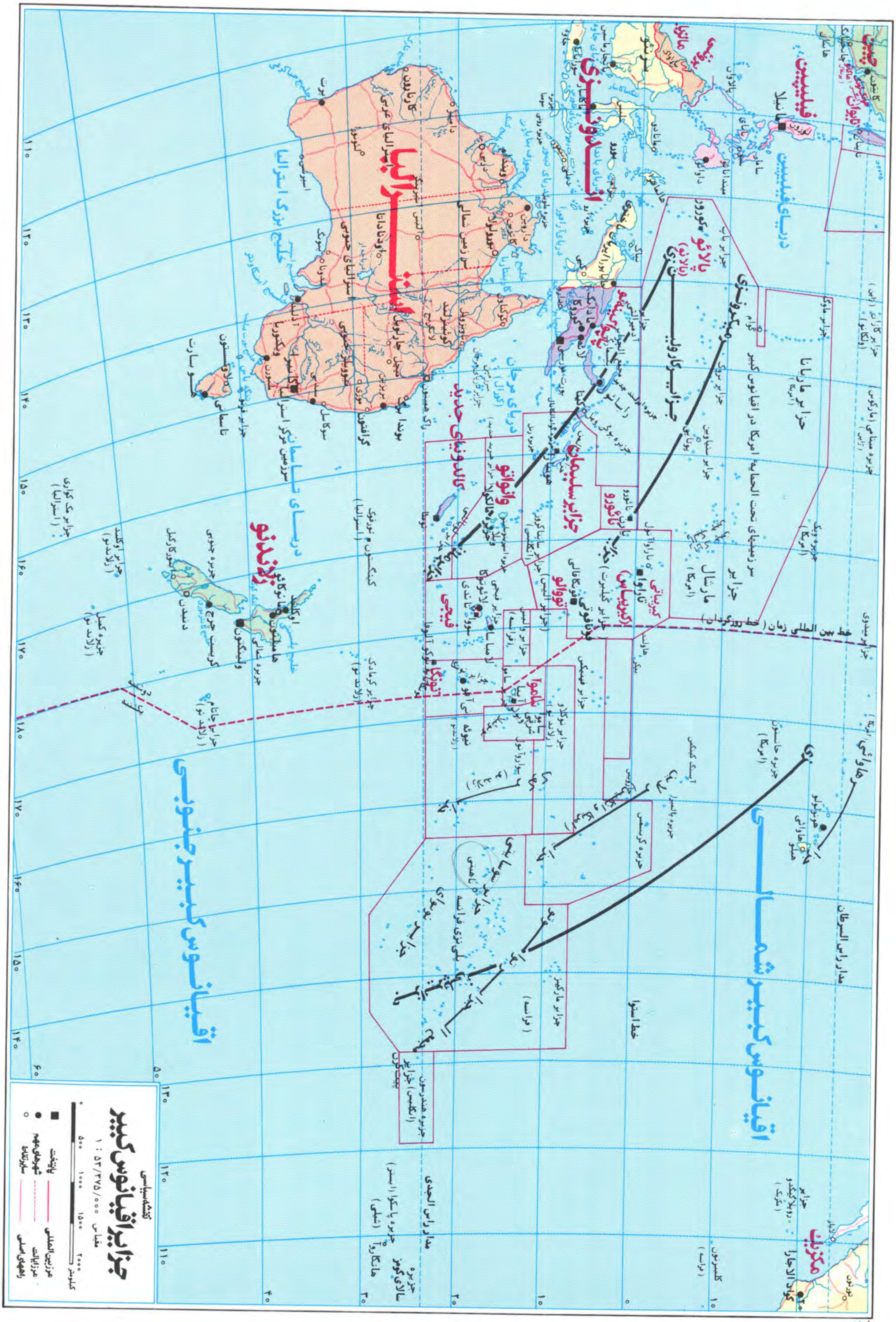


نقشه
طبیعی
اقیانوسیه
ارتفاعات (متر)
۲۰۰۰
۱۰۰۰
۵۰۰
۲۰۰
۰
پائین‌تر از سطح دریا
۲۰۰۰
۶۰۰۰
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
قله (ارتفاع به متر)
مقیاس ۱ : ۲۵/۰۰۰/۰۰۰
کیلومتر
اقیانوس هند
اقیانوس کبیر جنوبی
دریای مرجان
(کورال)
دریای تاسمان
دریای آرافورا
دریای تیمور
دریای باندا
دریای فلورس
دریای جاوه
استرالیا
ملانزی
خط استوا
فلات کیمبرلی
فلات بارکلی
کوههای مکدانل
صحرای گیبسون
صحرای بزرگ ویکتوریا
جلگه نلاربر
شن‌زار بزرگ
کوههای ماسگریو
کوههای سل‌وین
خلیج بزرگ استرالیا
خلیج کارپنتاریا
تنگه تورس
تاسمانی
هوبارت
سیدنی
کانبرا
آدلاید
پرت
داروین
آرنهم لند
برنئو
سلبس
سرام
جاوه
تیمور
جزایر فیجی
سووا
جزایر سلیمان
جزیره شمالی
جزیره جنوبی
اوکلند
ولینگتون
کریست چرج
کالدونیای جدید
مدار راس الجدی
۱۰۰
۱۱۰
۱۲۰
۱۳۰
۱۴۰
۱۵۰
۱۶۰
۱۷۰
۱۰
۲۰
۳۰
۴۰



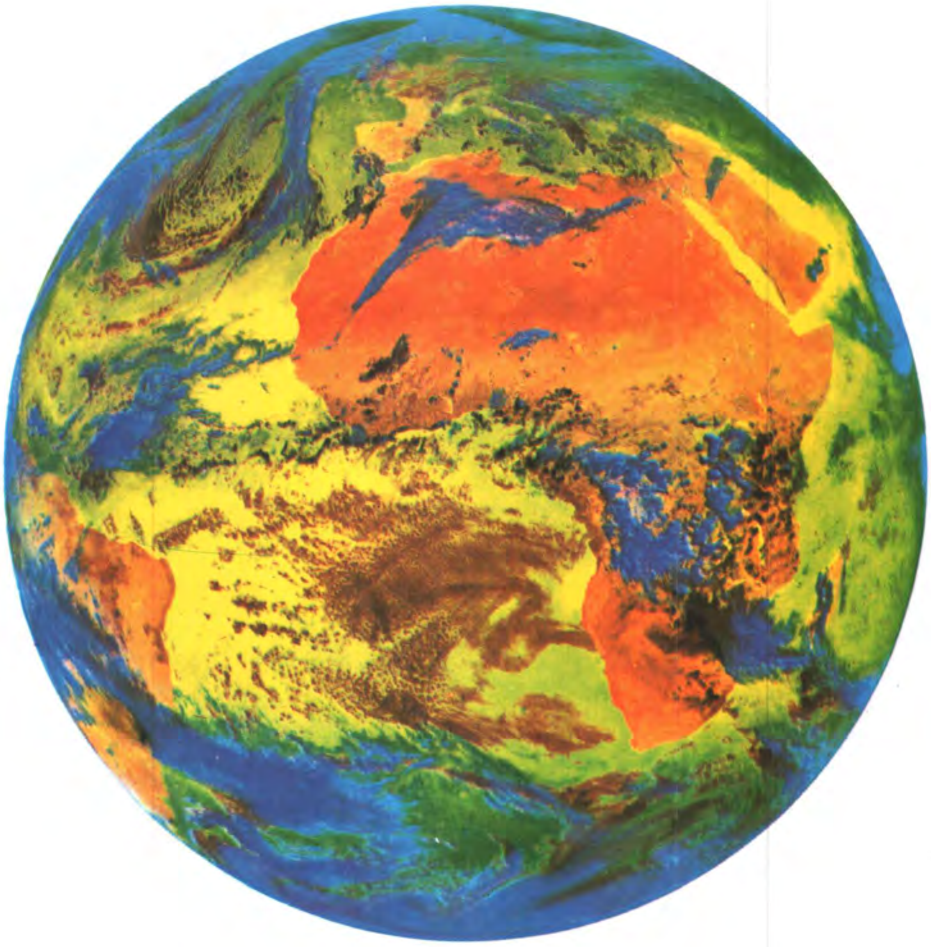
دریای مرجان
دریای تاسمان
استرالیا
زلاند نو
فیجی
سلیمان
کالدونیای جدید
تونگا
کیریباتی
توالو
جزیره شمالی
جزیره جنوبی
نوتوپول
نیوکالدونیا
ولینگتون
اوکلند
سیدنی
بریزبن
کانبرا
هوبارت
نوئمه
هونیارا
سووا
تاراوا
نائورو
جزیره نورفوک (استرالیا)
جزیره لردهاو (استرالیا)
جزایر کرمادک (زلاند نو)
جزایر چسترفیلد (فرانسه)
جزایر لویالتی (فرانسه)
جزایر هیوئن
جزایر سانتاکروز (انگلیس)
مجمع‌الجزایر بیسمارک
مجمع‌الجزایر لوئیزیاد
جزایر ادمیرالتی
بریتانیای جدید
ایرلند جدید
پورت مورسبی
رابائول
مدار رأس الجدی
خط بین المللی زمان (خط روزگردان)
جزایر چاتام (زلاند نو)
کوئینزلند
نیوویلز جنوبی
ویکتوریا
تاسمانی
۱۵۰
۱۶۰
۱۷۰
۱۸۰
۱۷۰
۲۰
۳۰
۴۰


نقشه سیاسی
اقیانوسیه
مقیاس ۱:۱۶/۸۰۰/۰۰۰
کیلومتر ۱۰۰۰ ۸۰۰ ۶۰۰ ۴۰۰ ۲۰۰ ۰ ۱۰۰
مرزبین‌المللی
مرزایالت
پایتخت
شهرهای‌مهم
سایرنقاط
راه‌آهن
اندونزی
برنئو
سلبس
دریای باندا
دریای جاوه
دریای آرافورا
دریای تیمور
جزایر سوندای کوچک
ایریان باختری
پاپوآ گینه‌نو
تنگه تورس
خلیج کارپنتاریا
سرزمین شمالی
استرالیای غربی
استرالیای جنوبی
استرالیا
کوئینزلند
خلیج بزرگ استرالیا
اقیانوس هند
داروین
پرت
آدلاید
آلیس اسپرینگز
کالگورلی
۱۱۰
۱۲۰
۱۳۰
۱۴۰

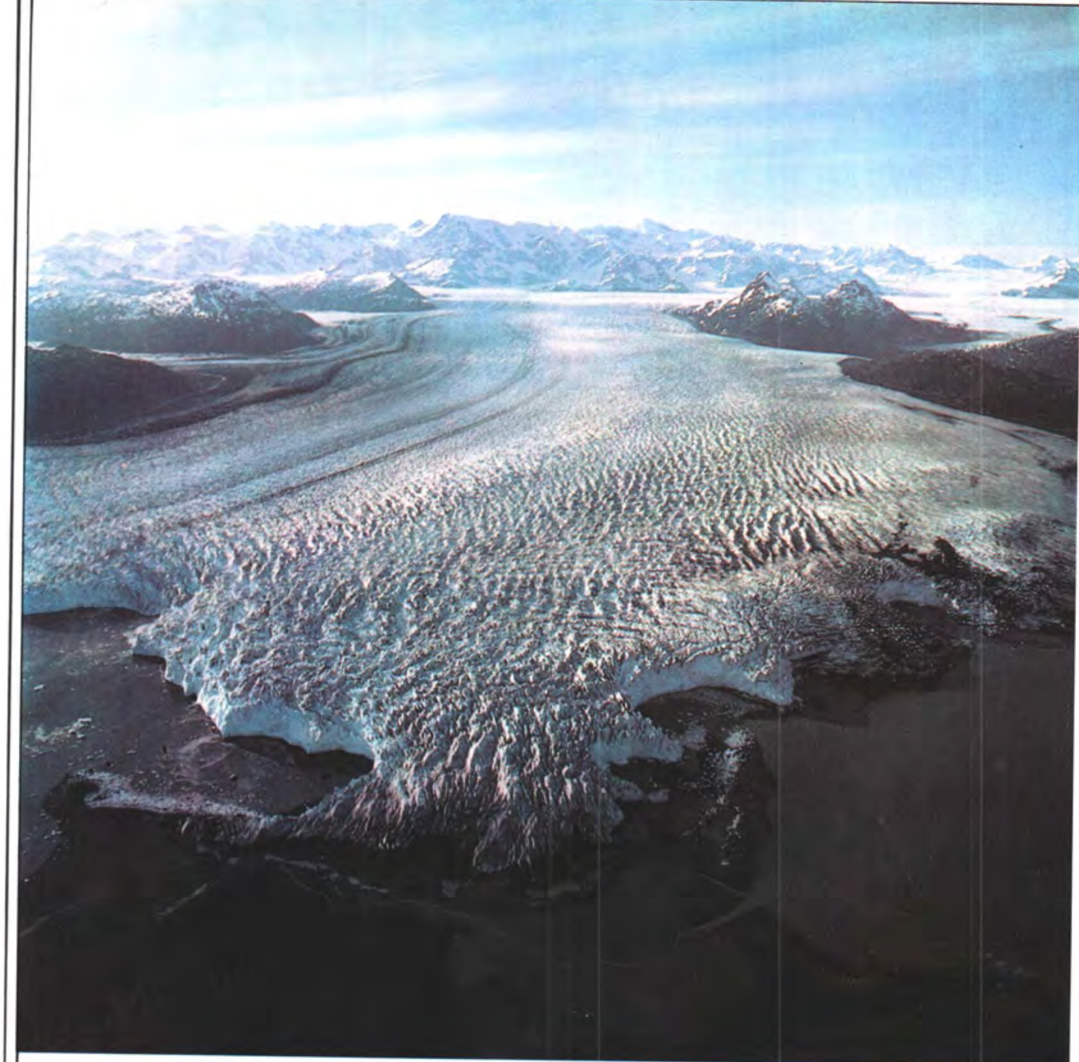


جزایر اقیانوس کبیر
مقیاس ۱ : ۵۲٬۲۷۵٬۰۰۰
اقیانوس کبیر شمالی
اقیانوس کبیر جنوبی
استرالیا
زلاند نو
اندونزی
فیلیپین
مکزیک
فیجی
جزایر سلیمان

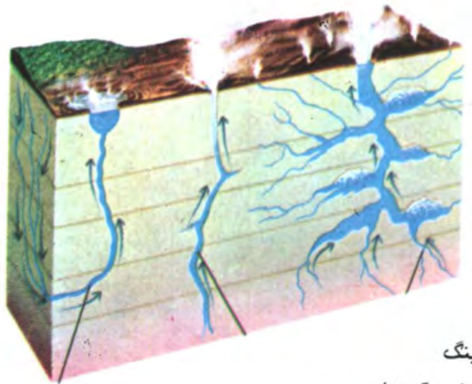
چهره جهان معاصر



شامل : ۹۰ تصویر رنگی از سراسر جهان



ایالات متحده امریکا ـ ایالت آلاسکا
یخچال کلمبیا، یک رود عظیم یخ یا یک پهنه بزرگ یخی است که به سوی خلیج آلاسکا در حرکت می‌باشد. در شمال نروژ، آلاسکا، و کشور کانادا یخچالهای دره‌ای فراوان وجود دارد.



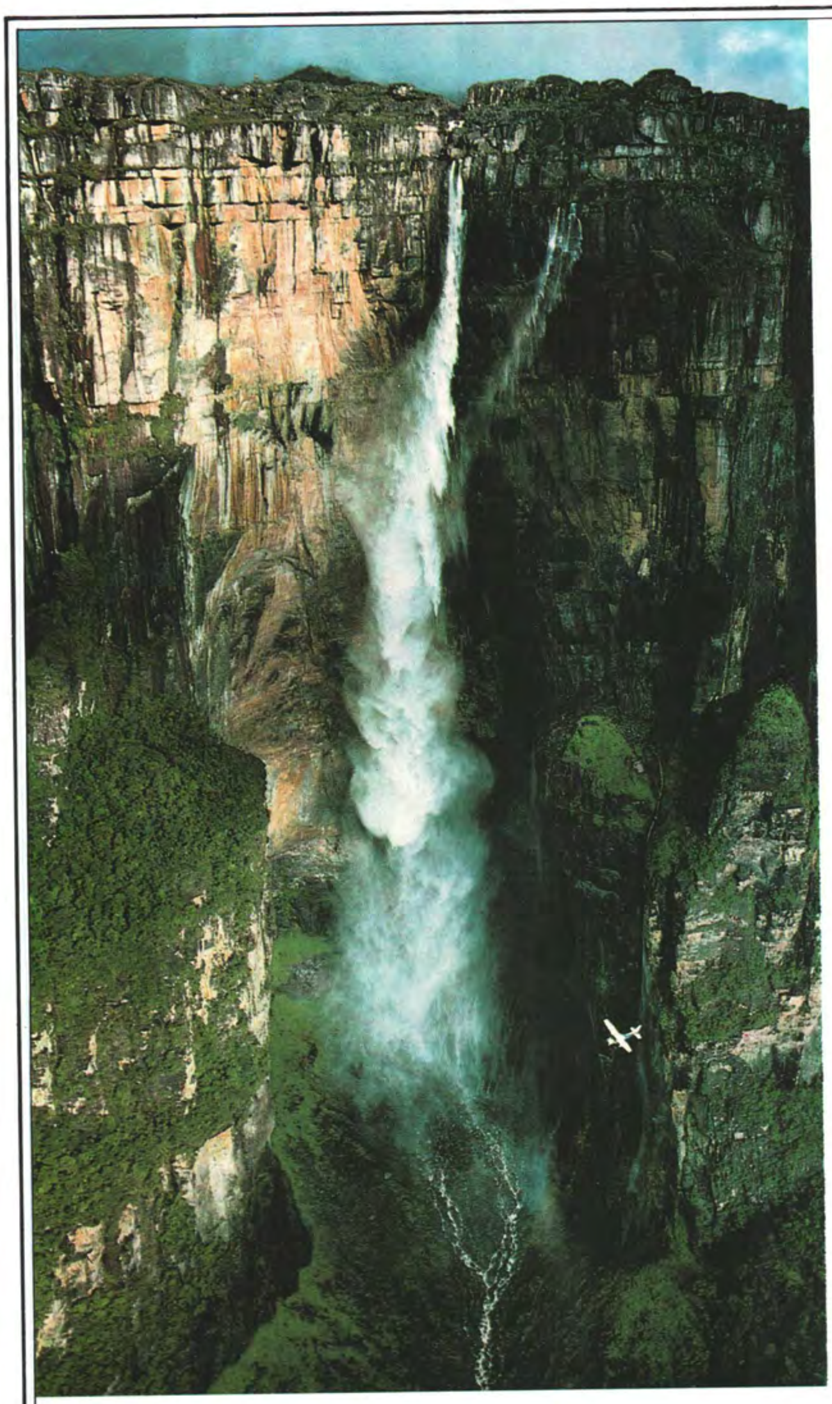
آبفشان
چشمه‌های آب گرمی که در فواصل زمانی معین، آب از آن با شدت به خارج فوران می‌نماید. این چشمه‌ها در سراسر جهان دیده می‌شود.

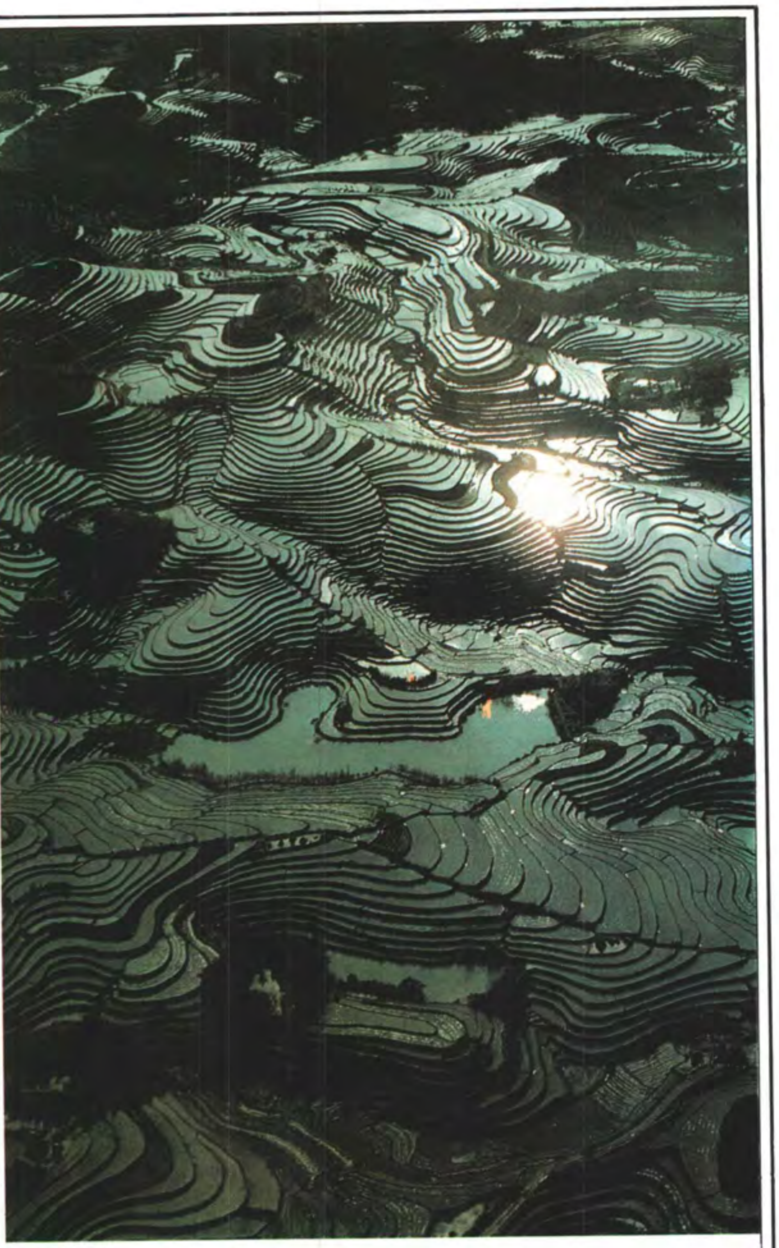
ایالات متحده امریکا ـ ایالت وایومینگ
آبفشان معروف پارک ملی یلواستون، این آبفشان در هر ساعت یکبار فوران می‌کند.



آرژانتین
یکی از مشهورترین آتشفشانهای جهان به نام آکونکاگوا با ارتفاع ۶،۹۶۰ متر.







تایوان ــ تایپه
شالیزارهای‌مسطح و پلکانی در شمال تایپه به وسیله تراکتور، توسط کشاورزان تایوانی آماده کشت گردیده است.

ونزوئلا
آبشار انجل به ارتفاع ۹۷۹ متر بلندترین آبشار جهان که حدود ۲۰ برابر ارتفاع آبشار نیاگارا می‌باشد.

برزیل
پس از تخریب مزارع قهوه به سال ۱۹۷۵ میلادی بر اثر یخبندان، کشاورزان برزیلی به موازات تولید و کشت برنج اقدام به کاشت و برداشت دانه‌های سویا نمودند. امروزه این کشور یکی از بزرگترین صادرکنندگان سویا می‌باشد.





گروئنلند

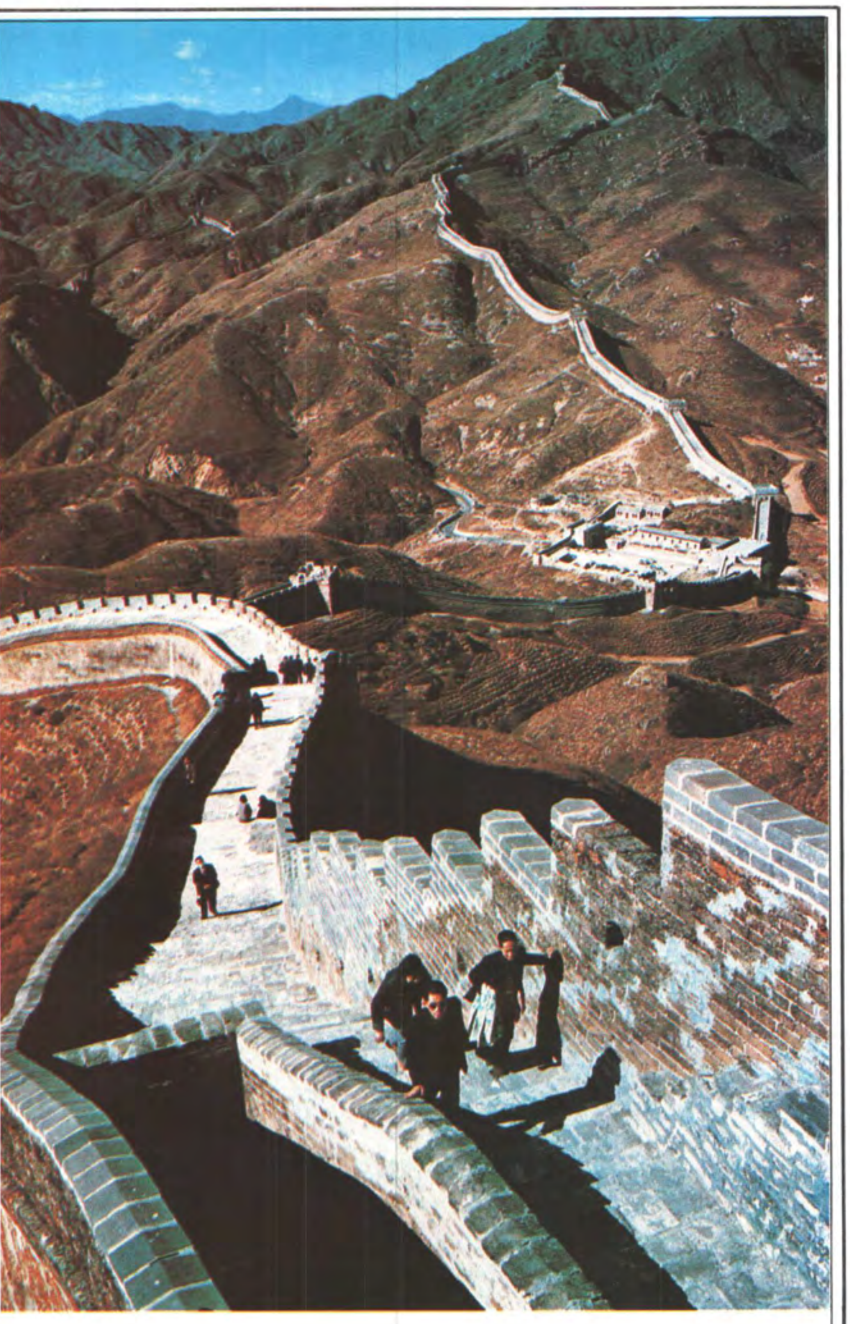
سواحل یک دهکده ماهیگیری که در مرداد ماه مملو از یخ می‌باشد، ختی در فصل تابستان نیز آب شدن یخ‌های این ناحیه غیر قابل باور است. زمانی که یخ‌های روی آب ذوب شوند سطح آب در این سواحل به اندازه حدود ۶ متر بالا می‌آید.

اندونزی ــ جزیره جاوه

بزرگترین آثار باستانی در جنوب خط استوا برجهای هرمی شکلی است که بلندتر از یک ساختمان ۸ طبقه می‌باشند. این معبد بزرگ متعلق به قرن نوزدهم، زمانی که بودائیسم در جزیره جاوه رایج شده بود، می‌باشد. اکثریت مردم این کشور امروزه مسلمان هستند. همچنین ابرهایی که در تصویر دیده می‌شود مربوط به یکی از ۶۱ آتشفشان جزیره جاوه است.





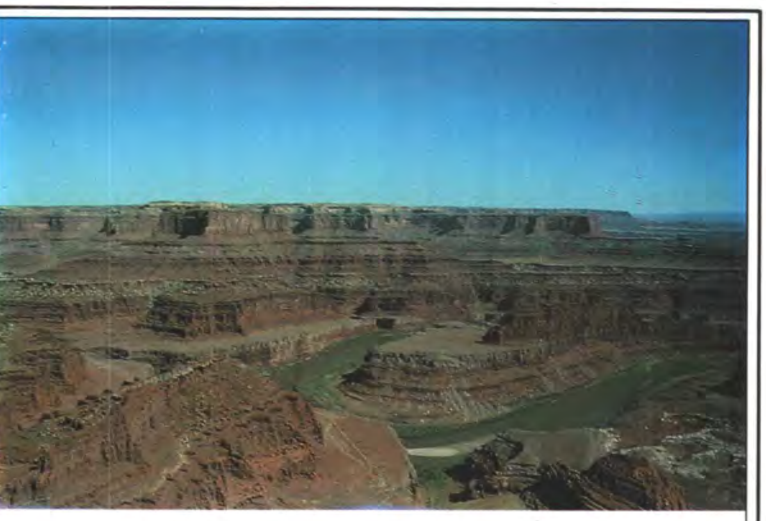


چین ــ شمال پکن
دیوار چین، این دیوار دفاعی مستحکم به ارتفاع ۶ تا ۱۵ متر، به ضخامت ۴/۵ تا ۷/۵ متر و به طول حدوداً ۲۰۰۰ کیلومتر بین مغولستان و چین در ۲۰۴ قبل از میلاد توسط امپراطوری شی‌هوانگ‌تی بنا شده است.

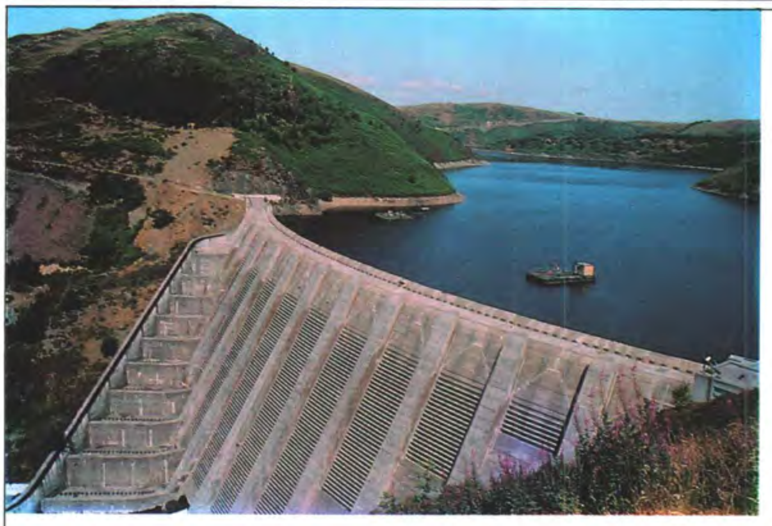
فرسایش
عارضه‌ای است در سطح زمین که تحت عمل فرسودن پوسته زمین به وسیله عوامل مختلف طبیعی که مهمترین آنها آب و باد است به وجود می‌آید.

پاناما
کانال پاناما حد فاصل بین اقیانوس اطلس (دریای کارائیب) و اقیانوس کبیر در سال ۱۹۱۴ میلادی رسماً گشایش یافت. طول این کانال ۷۲ کیلومتر می‌باشد.





ایالات متحده امریکا
گراندکانیون ، دره ژرفی که رودخانه کلرادو در آن جریان دارد . ژرفای این دره در پاره‌ای از مناطق حدود ۱،۵۰۰ متر می‌باشد .



انگلستان ــ ویلز
در کشور انگلستان ذخیره‌سازی آب حائز اهمیت فراوانی است . از این روی در نواحی کوهستانی که بیشتر بارش باران انجام می‌گیرد احداث سد متداول است .



ایالات متحده امریکا ــ ایالت یوتا
تاقدیس طبیعی در پارک ملی یوتا .



پاکستان
زندگی در نواحی کوهستانی به دره‌هایی محدود می‌شود که کشاورزی و تولیدات آن مهمترین عامل اقتصادی به شمار می‌رود .



منشورهای یک گدازهٔ آتشفشانی که به آرامی خنک شده و به شکل شش‌ضلعی درآمده است .



توف‌های مطبق ، لایه‌هائی از خاکسترهای آتشفشانی هستند که به وسیلهٔ قشرهای مقاومتری از یکدیگر جدا شده است .



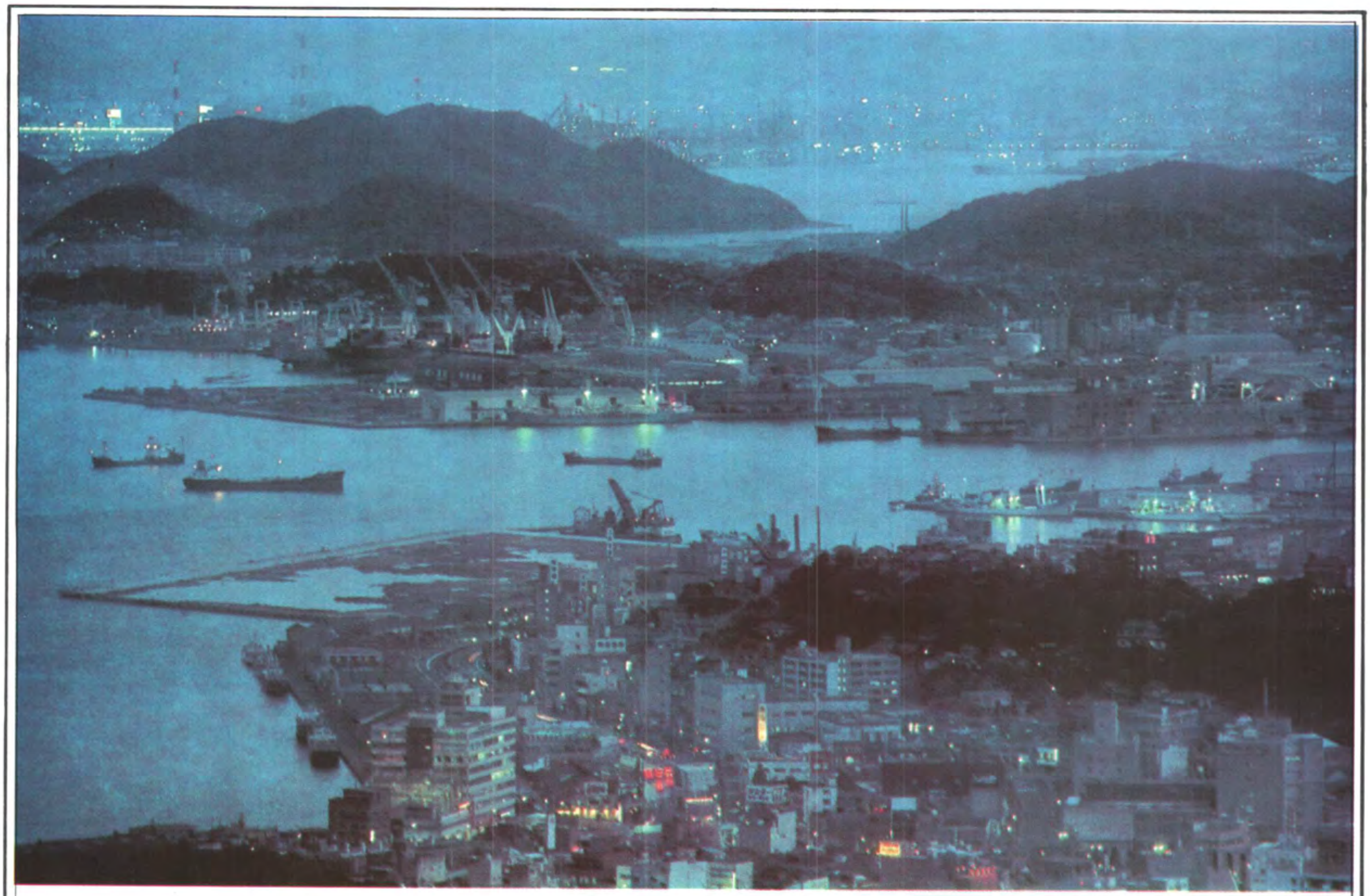


اتحاد جماهیر شوروی

میدان سرخ مسکو در روز اول ماه مه با پرچمهای برافراشته شکوه خود را نشان می‌دهد ، نام میدان سرخ بهیچوجه واژه‌ای سیاسی نیست بلکه از یک کلمهٔ قدیمی روسی به مفهوم زیبا گرفته شده است .

ایتالیا ــ شهر واتیکان

میدان سنت‌پیتر که توسط ستونهای متعددی احاطه شده در روزهای مقدس مملو از جمعیت می‌شود . طرحهای هرمی‌شکل گنبد بالای سنت پیتر در اکثر ابنیه‌های تاریخی و ساختمانهای عمومی دیده می‌شود.

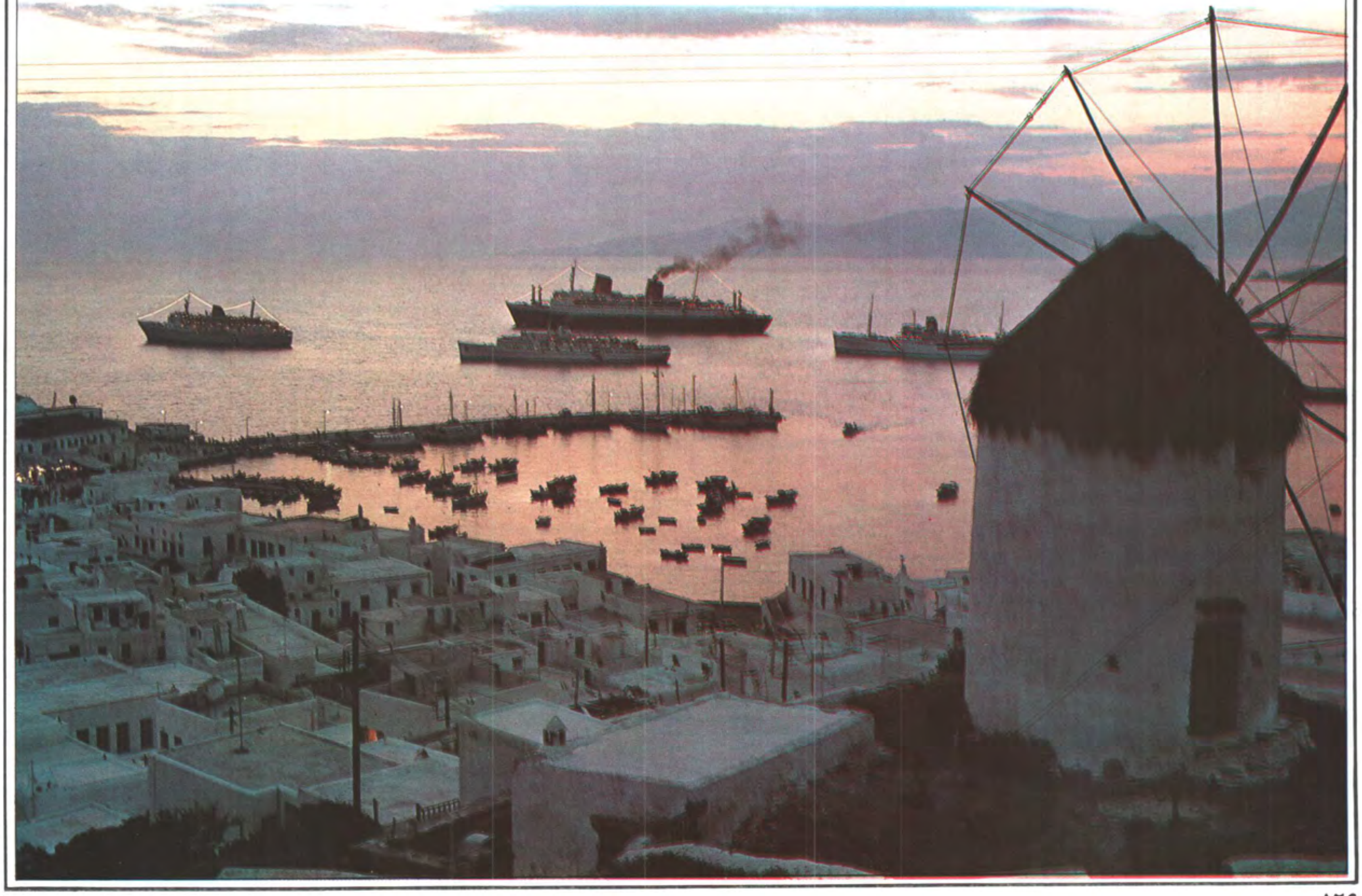


ژاپن ــ توکیو

قسمتی از بندر توکیو که در زمین‌لرزه سال ۱۹۲۳ وآتش‌سوزی سال ۱۹۲۵ میلادی آسیب فراوان دید ، نزدیک به نیمی از شهر و بندر ویران گشت و پس از جنگ جهانی دوم توکیو سخت بمباران شد . با این حال امروزه این بندر یکی از بزرگترین بنادر جهان به شمار می‌رود .

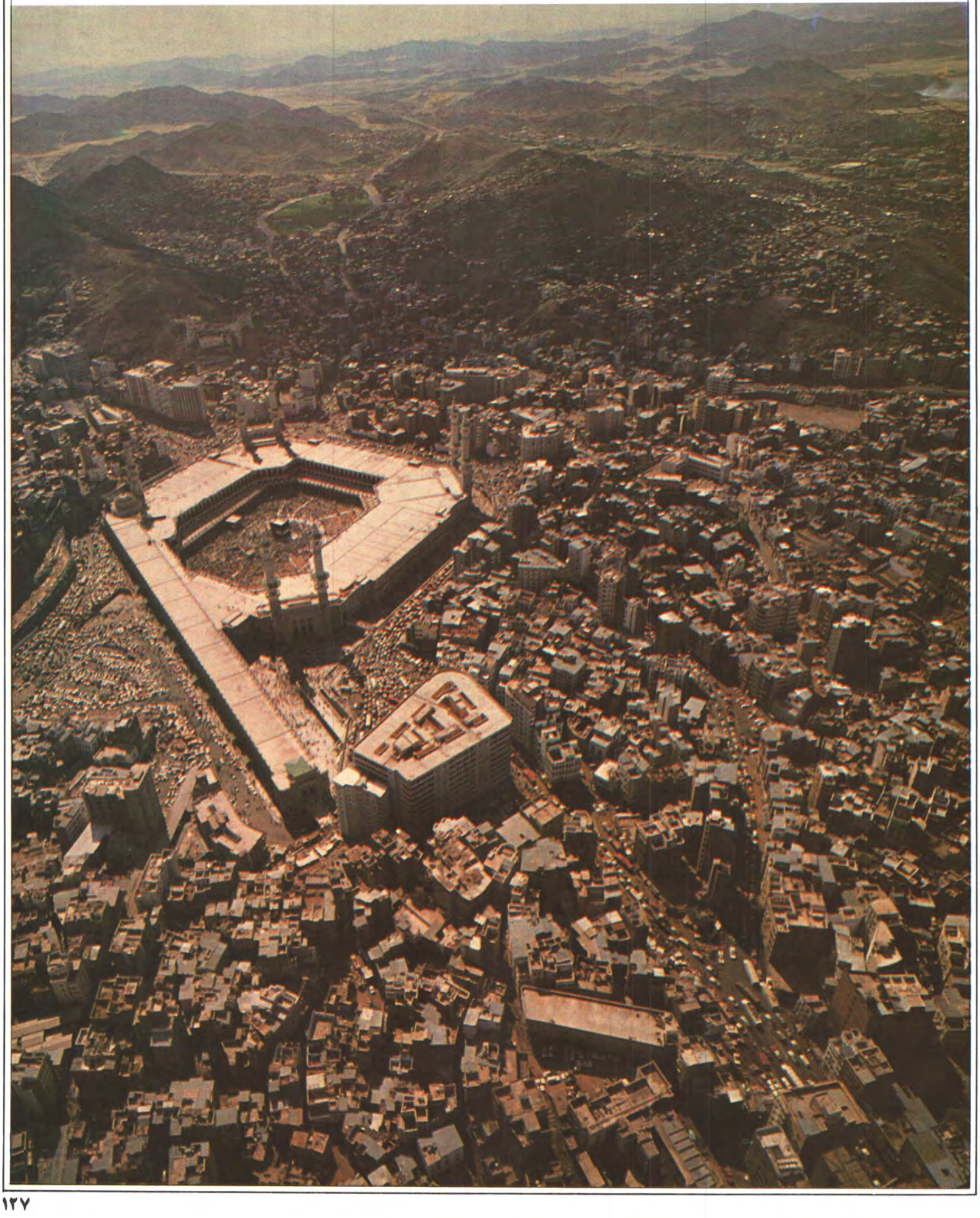
یونان ــ جزیره میکونوس

اسکله و بندرگاه زیبای جزیره میکونوس در دریای اژه .



عربستان سعودی ــ شهر مکه

تصویر هوایی از شهر مکه و اطراف آن که قبله‌گاه بیش از یک میلیارد نفر از مسلمانان جهان اسلام می‌باشد. شهرهای مکه و مدینه و سایر شهرهای عربستان سعودی همه ساله عدهٔ بی‌شماری از زائران سراسر جهان را پذیراست.



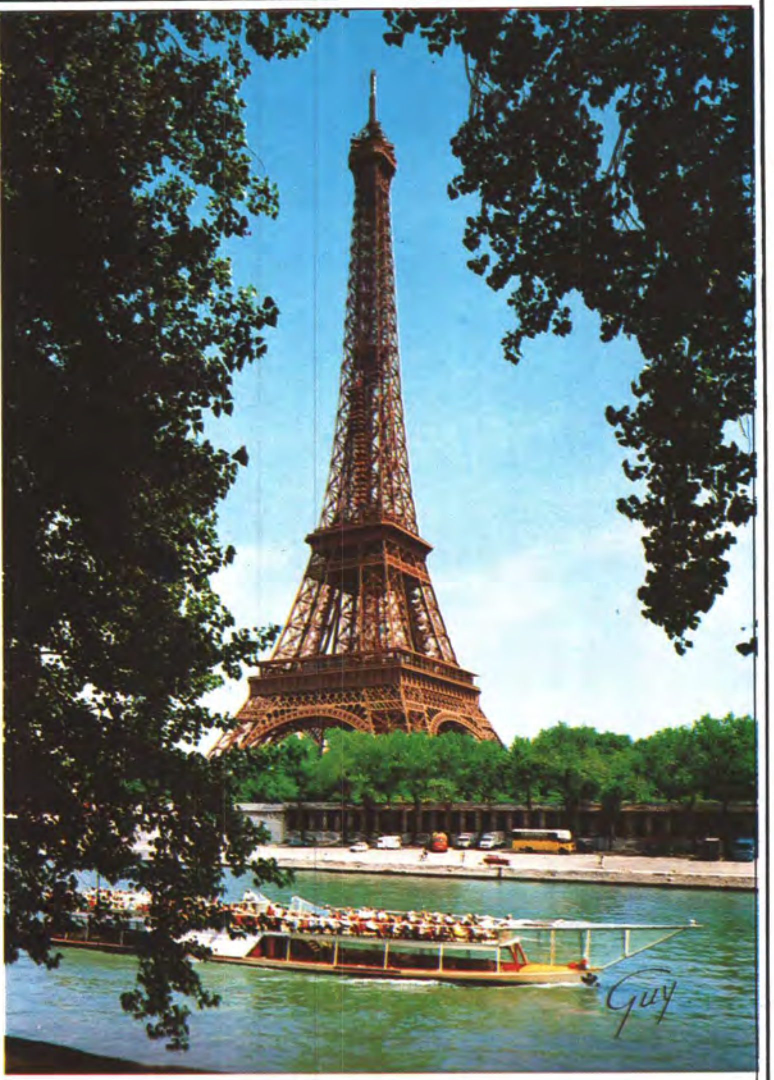


عربستان سعودی ـ شهر مکه
زائران خانه خدا در هنگام طواف گرد خانه کعبه. این عمل، رکنی از ارکان حج به شمار می‌رود.

ترکیه ـ شهر استانبول
مسجد سلیمیه، در دوران سلطنت سلطان سلیم دوم بین سالهای ۱۵۶۹ ـ ۱۵۷۵ ساخته شده است. معمار آن سنان، این بنا را به عنوان برجسته‌ترین اثر از خود باقی گذاشته است. **چهار** مناره‌ٔ بسیار باریک به ارتفاع ۹۰ متر گنبد **عظیم** را در میان گرفته‌اند و حرکت ترکیب‌بندی را **در**جهت بالا تقویت می‌کنند.





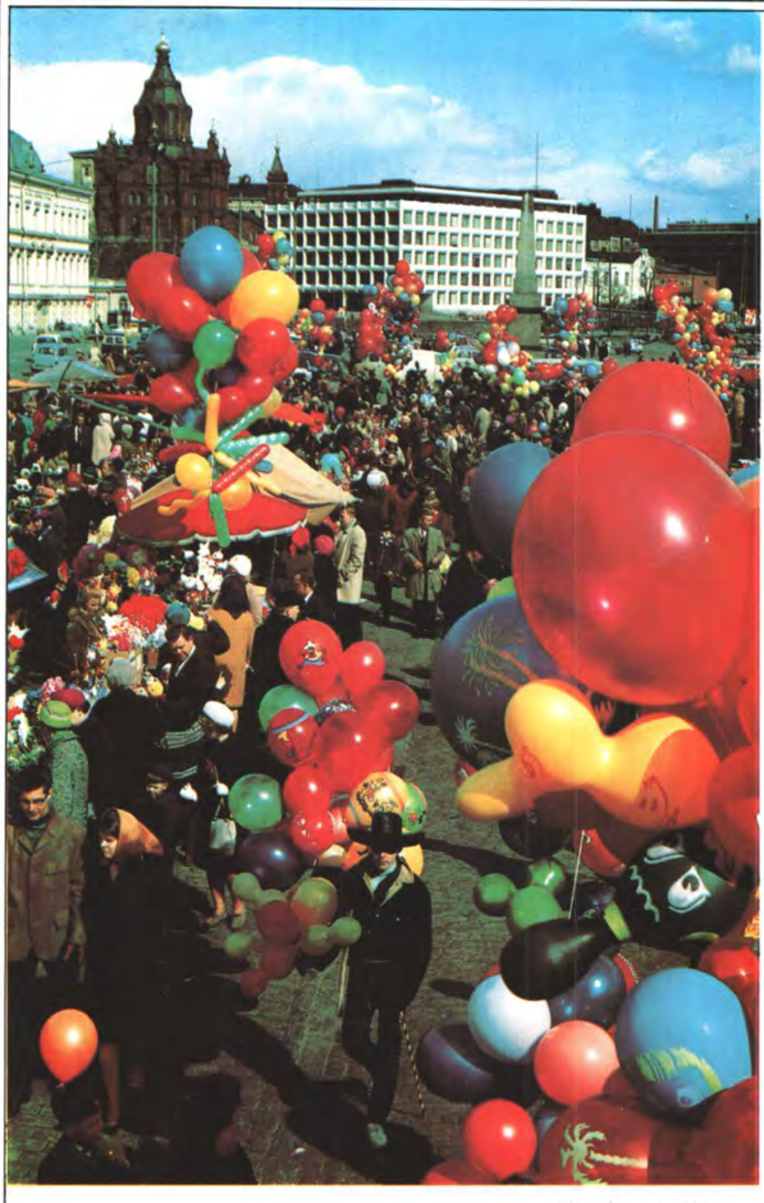


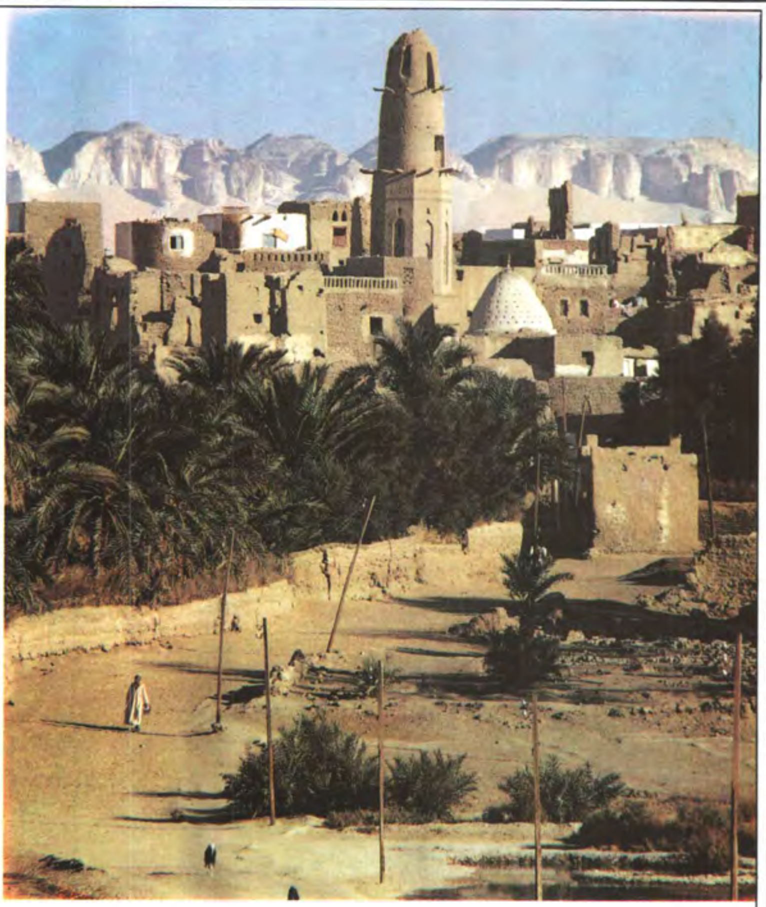
فرانسه ــ شهر پاریس
در سال ۱۸۸۹ میلادی در پاریس یک نمایشگاه جهانی برپا شد. مهندسی به نام آلکساندرگوستاوایفل برج بلندی‌برای‌این نمایشگاه ساخت. بلندی برج ایفل با ایستگاه تلویزیونی که بر نوک آن نصب شده ۳۲۰ متر است.

برزیل ــ شهر سائوپائولو
تصویر هوایی از بزرگترین شهر برزیل با بیش از ده میلیون نفر جمعیت که انواع راههای هوایی ــ دریائی و زمینی این شهر را با سایر شهرهای برزیل مرتبط ساخته است. سائوپائولو در سال ۱۵۵۴ میلادی بنا گردیده است.



بلژیک ــ شهر گنت
آب‌نمای رودخانه لیز در شهر گنت همچون آینه‌ای، سبک معماری قرن سیزدهم میلادی را نشان می‌دهد. این شهر در طول قرون وسطی به عنوان یک بندر مهم به شمار می‌آمد.





مصر
مسجد مصری متعلق به قرن هفدهم ، دارای منارههایی از گل و آجر است .
سبک این معماری در بسیاری از مناطق روستائی دیده میشود .

فنلاند ـ هلسینکی
همه ساله در فصل بهار میادین مهم شهر هلسینکی شاهد خرید و فروش بادکنکهای الوان هستند .

فیلیپین
یکدهکده کشاورزیکه بر روی آب بنا شدهاست ، دارای یک رودخانه به عنوان خیابان اصلی است و همچنینآب ، شالیزارهایاطرافدهکدهرا احاطه نموده است .





اکوادور ــ شهر کیتو
شهر کیتو و اطراف آن به هنگام غروب خورشید. آتشفشان کوتوپاکسی با ارتفاع ۵۸۹۶ متر در حومه این شهر پوشیده از برف می‌باشد. فاصله این قله تا شهر کیتو حدود ۴۰ کیلومتر است.

اندونزی ــ جزیره جاوه
بنای مسجد شهر تاسیک مالایا که بیش از صد سال از احداث آن می‌گذرد. علامت مشخصه اماکن متبرکه جهان اسلام و هنر معماری اسلامی همیشه احداث گنبد و گلدسته بوده که در این تصویر دیده می‌شود.



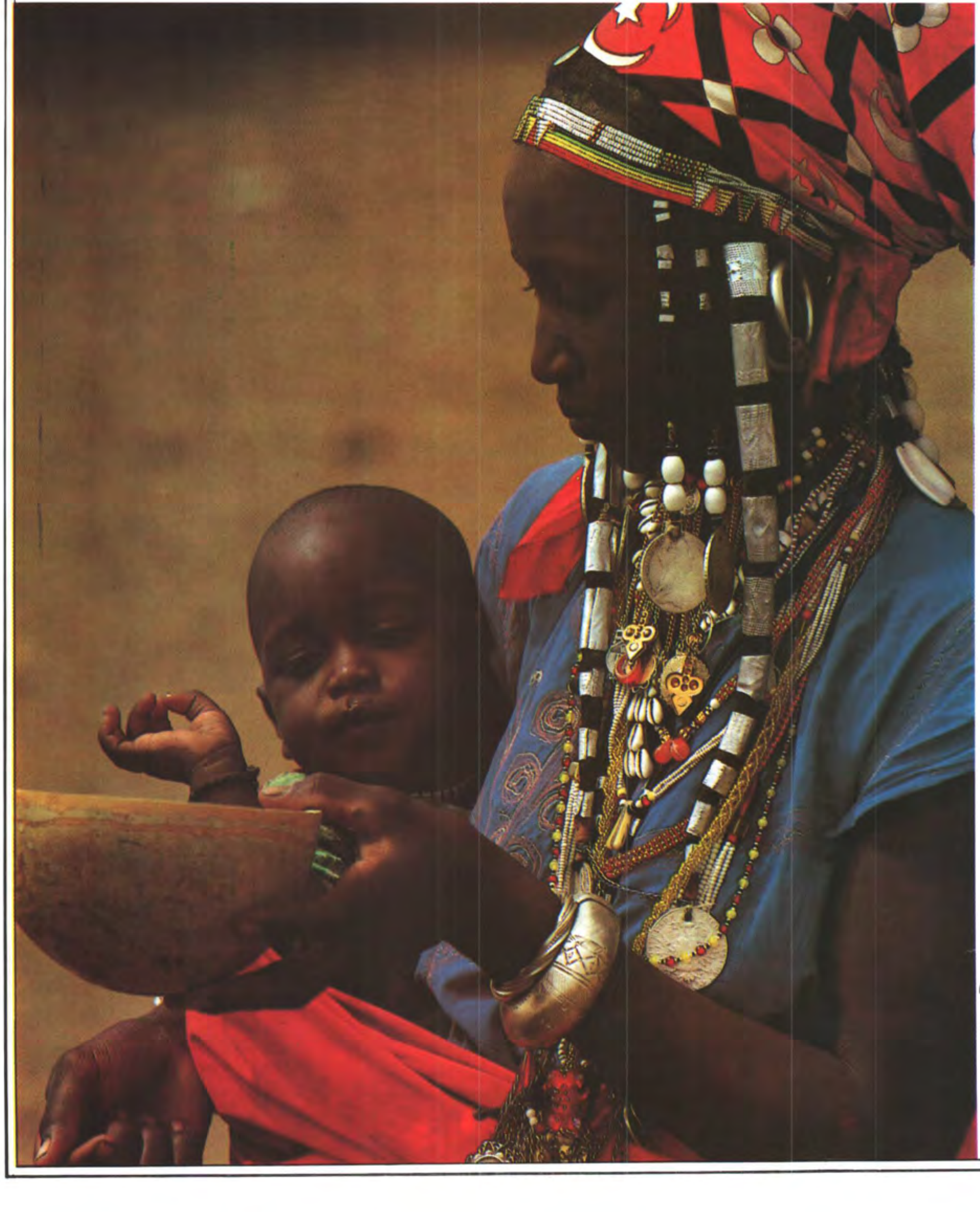


گویان فرانسه ــ شهر کاین
این بندر در سواحل اقیانوس اطلس در قاره امریکای جنوبی واقع شده است و دارای صدهزار نفر جمعیت است.



هند

یک رمه‌دار در صحرای بزرگ هند (تار) دستار حدود ۱۳ متری خود را پس از شستشو خشک می‌کند . این دستار او را در مقابل تابش نور خورشید که دمای آن گاهی به ۵۷ درجه سانتیگراد می‌رسد محافظت می‌نماید .



الجزایر

زنی از قبیلهٔ فولانی که اولین کودک خود را غذا می‌دهد . زیورآلات ساخته شده از نقره و بافته‌های زربفت براق بسیار مورد علاقه آنها می‌باشد .

گامبیا
ماسکهایی بر چهره کارگران گامبیایی که بایستی هوا را از خاک حاصل از تخلیه بار کشتیهائی که در مصب رودخانه گامبیا حامل پسته زمینی یا پسته شامی هستند تصفیه کند.



بورکینافاسو (ولتای علیا)
یکی از زنان قبیله‌ای درحالی‌که از سر خود به جای زنبیل استفاده نموده از خرید بازمی‌گردد. وی حلقه‌ای روی سر دارد که می‌تواند اشیاء را به آسانی حمل کند.



پاپواگینه نو
در جشن کشاورزی، افراد قبیله‌ای با تزئین چهره‌های خود همراه با لباسهایی از پوست درختان به رقص و پایکوبی مشغولند.

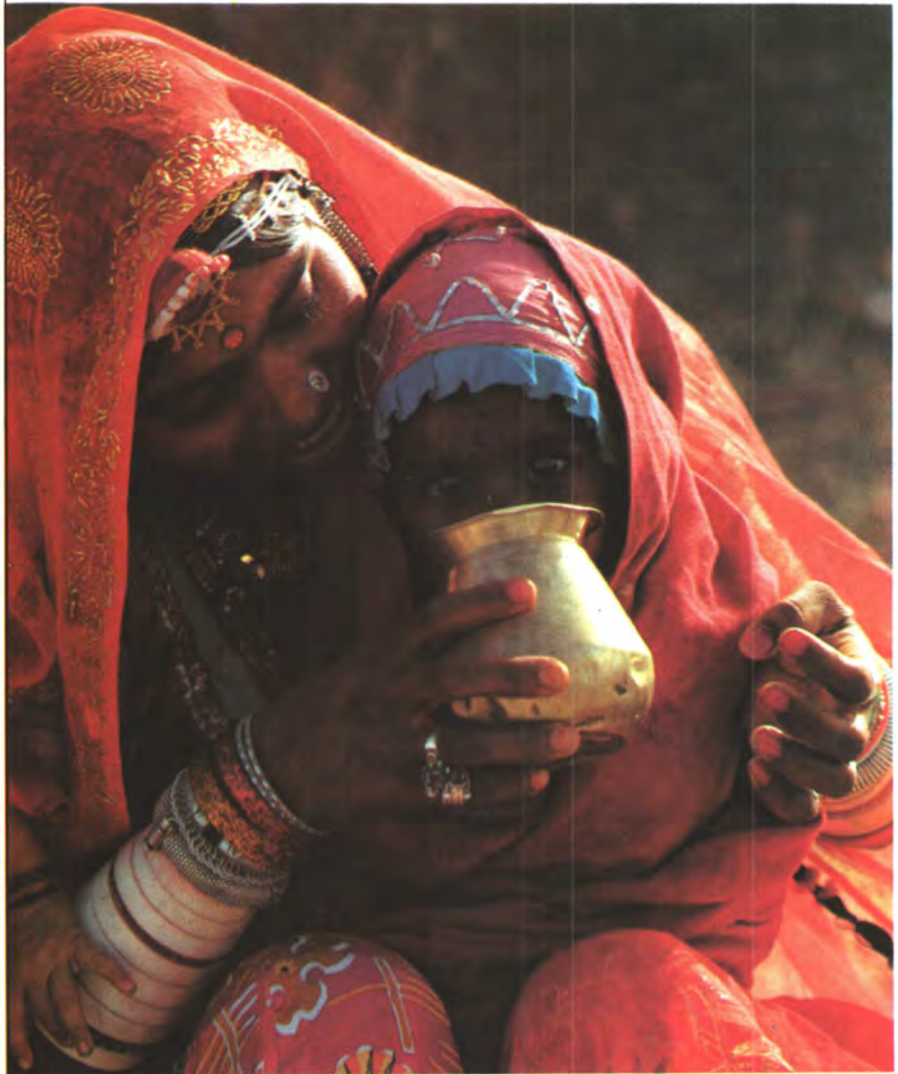




بولیوی
یک کودک سرخپوست بیشتر اوقات خود را در حالی که به پشت مادر بسته شده است، می‌گذراند. کلاه مادر نشان‌دهنده آن است که او از قبیله کوچوا می‌باشد.



هند
سرزمینی که تزئینات در آن اهمیت فراوان دارد، طلا به عنوان مهمترین زیورآلات در مراسم عروسی استفاده می‌شود. شهر کلکته در هند در صنعت طلاسازی شهرت بسزائی دارد.



صحرا
زنی از کشور صحرا، آراسته به زیورآلات الوان، کودک تشنه خود را سیراب می‌کند.



چین
چهرهٔ یک زن روستائی چینی با کلاهی مخصوص همراه با زیورآلات .

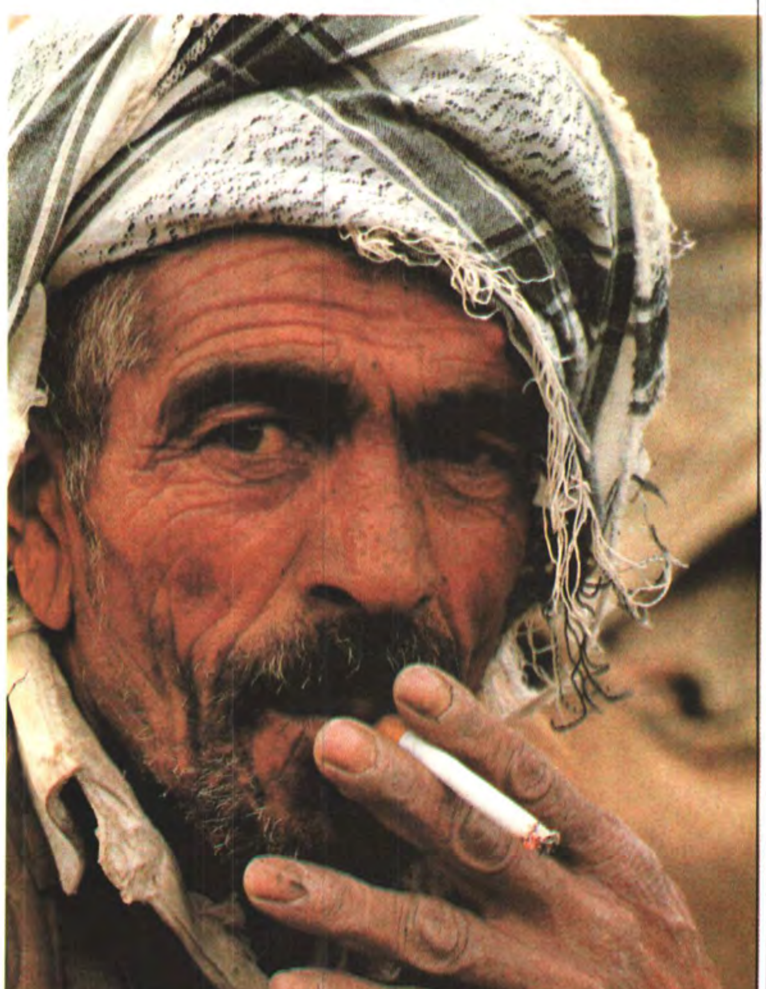


چین ــ استان کوانگسی
کودک سه ساله با لباس محلی و کلاهی زیبا .



چین
چهرهٔ دو زن با لباس محلی از اهالی یومن در جنوب غربی کشور چین

ترکیه
چهرهٔ یک مرد کرد از اهالی ترکیه . کردها بیشتر در سرحدات کشور ایران ــ عراق ــ ترکیه و قسمتی از سوریه زندگی می‌کنند .



انگلستان ــ اسکاتلند
شکل و صدای هیچ سازی شبیه به شکل و صدای نی انبان نیست . امروزه نواختن این ساز مخصوصا" در نواحی کوهستانی اسکاتلند رواج دارد .





چهره‌های گوناگون مردم جهان
از بالا به ترتیب از سمت راست به چپ .
زن‌سیاهپوست‌سومالیایی– دختر ایسلندی– زن استرالیایی– نوجوان نپالی – کشاورز ایتالیایی – مرد صحرایی – مردی از شمال هند – کشاورز ایرانی – زنی جوان از مالدیو – زنی از جزایر کارولین واقع در اقیانوس کبیر – مرد چینی – مرد اردنی – زن افریقایی – زن مکزیکی – ماهیگیر یونانی – مرد دانمارکی – زنی از گجرات هند – سرخپوست امریکایی – زنی از جنوب افریقا – دختر آلاسکایی .



شمال قاره افریقا
یک تاجر نمک با رداء محلی و نقاب مخصوص صحراهای شمال افریقا جهت مقابله با شن و حرارت آفتاب سوزان ، درحال خداحافظی .



اوروگوئه
یک مرد از قبیله گاچو به دنبال یک رمهٔ وحشی می‌تازد .

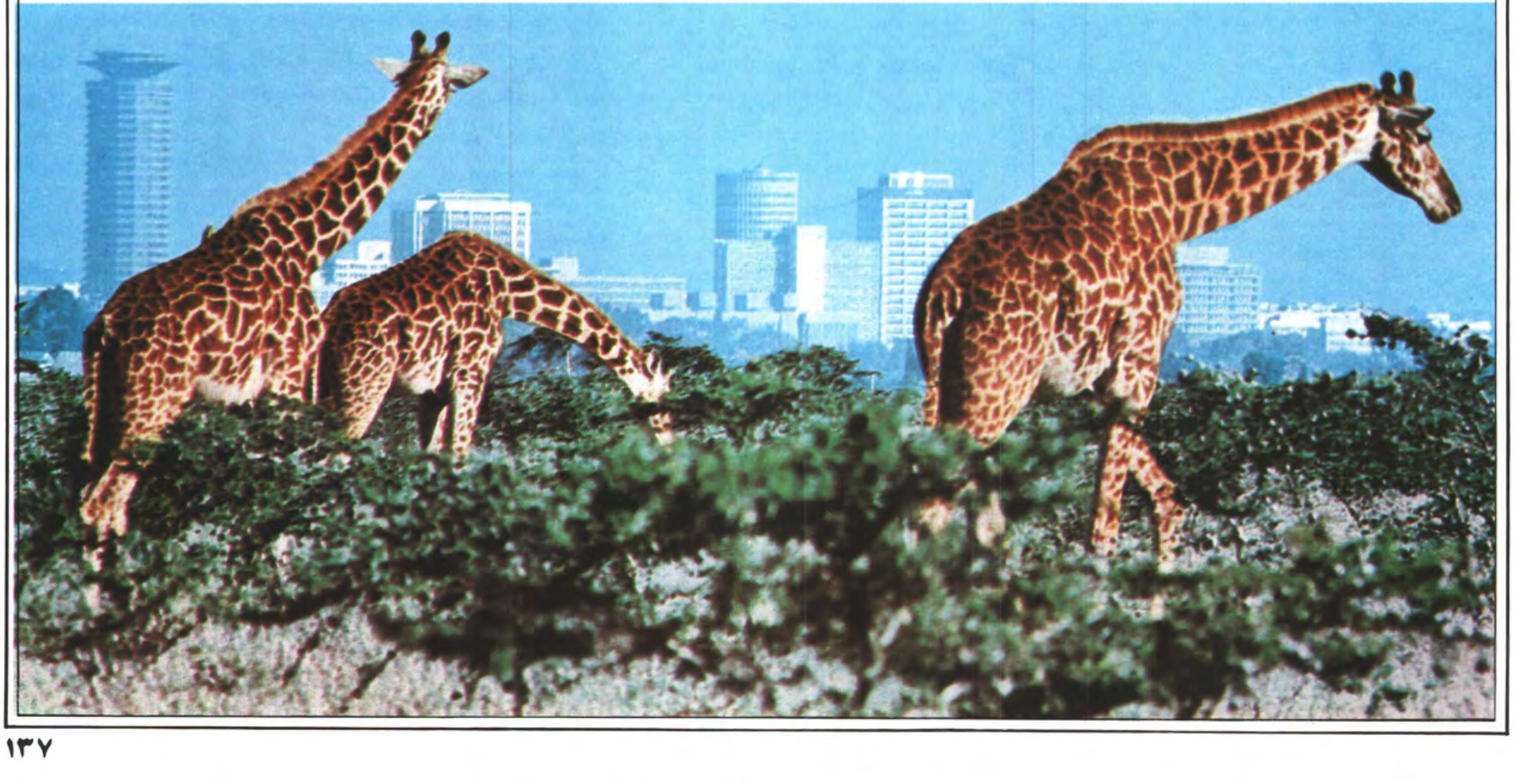


برزیل

یک‌یوزپلنگ در یکی‌از باغ‌وحش‌های برزیل در حال استراحت . این حیوان که نشانه‌ای از زندگی وحشی آمازون است از جانب شکارچیان در جنگلهای آمازون تهدید می‌شود .

کنیا ـ نایروبی

در پارک‌ملی نایروبی ، زرافه‌ها در حال‌گردش می‌باشند . دورنمایی از ساختمانهای بلند شهر در تصویر دیده می‌شود .



گینهٔ استوائی
بزرگترین قورباغه جهان، در حدود چهارکیلوگرم وزن دارد. مردان قبیله‌ای در این کشور آن را پسر مادر می‌نامند زیرا وزن و اندازه آن برابر با یک نوزاد می‌باشد.



ونزوئلا
یک طوطی الوان و بزرگ که در نواحی گرمسیر جهان یافت می‌شود و می‌تواند کلمات را به خوبی تقلید و بیان کند.



قطب جنوب و شمال
سگ دریایی (فک). این جانور در تمام مناطق قطبی و دریاها یافت می‌شود. شکار زیاد و بی‌تناسب این حیوان باعث گردیده نسل آن رو به انقراض رود.





مجمع‌الجزایر کومور
یک میمون پوزه‌دار به اندازه گربه که به نظر می‌رسد از دیدن منظره‌ای بسیار حیرت‌زده شده است. این حیوان به دلیل داشتن چشمهای گشاد و باز، شبها بخوبی می‌بیند.



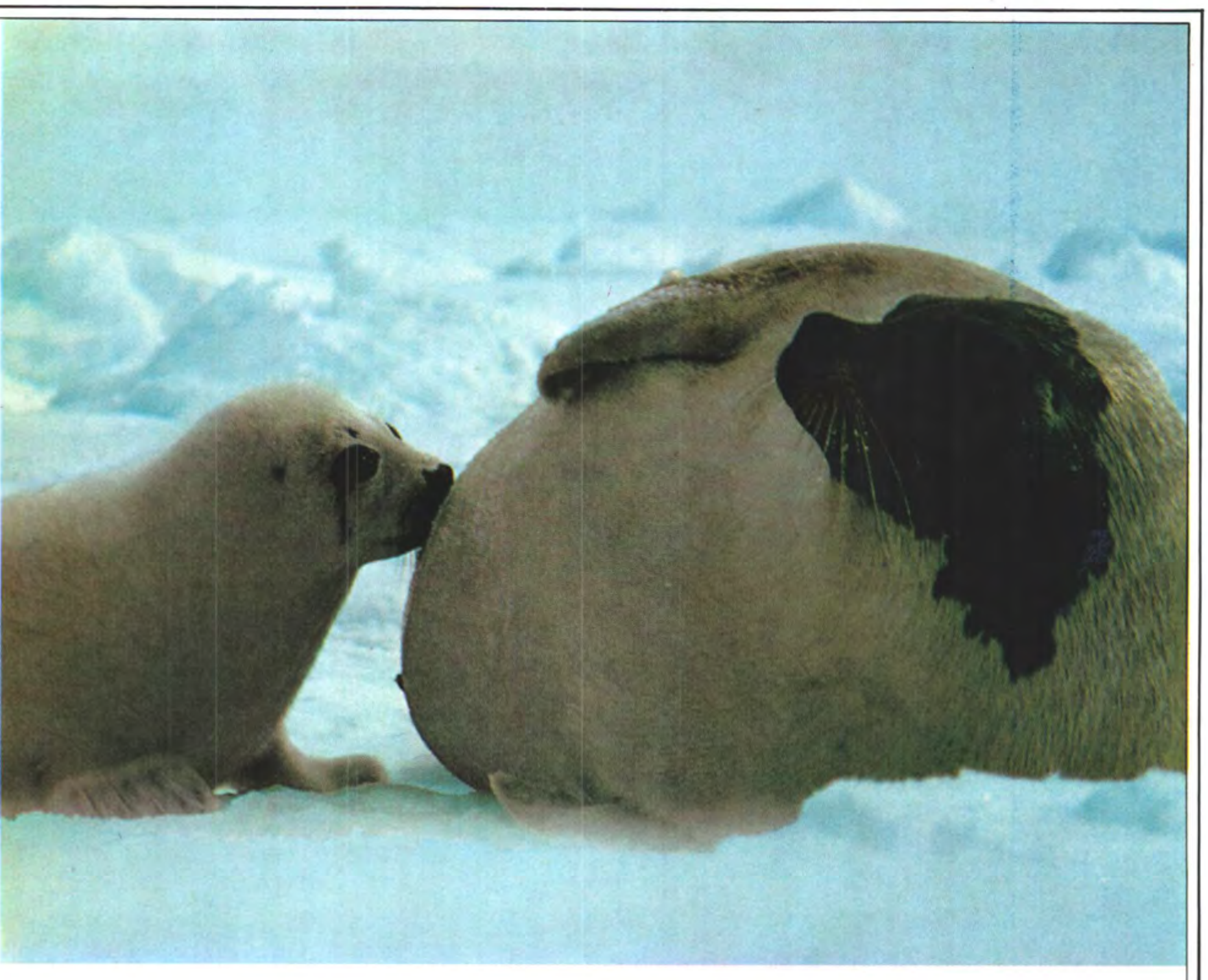
اکوادور ـ جزایر گالاپاگوس
یک سوسمار آبی الوان در سواحل صخره‌ای گالاپاگوس مراقب دشمن گوش به زنگ نشسته است. پس از خروج از آب در زیر آفتاب تا ۵۵ درجه سانتیگراد می‌خوابد.



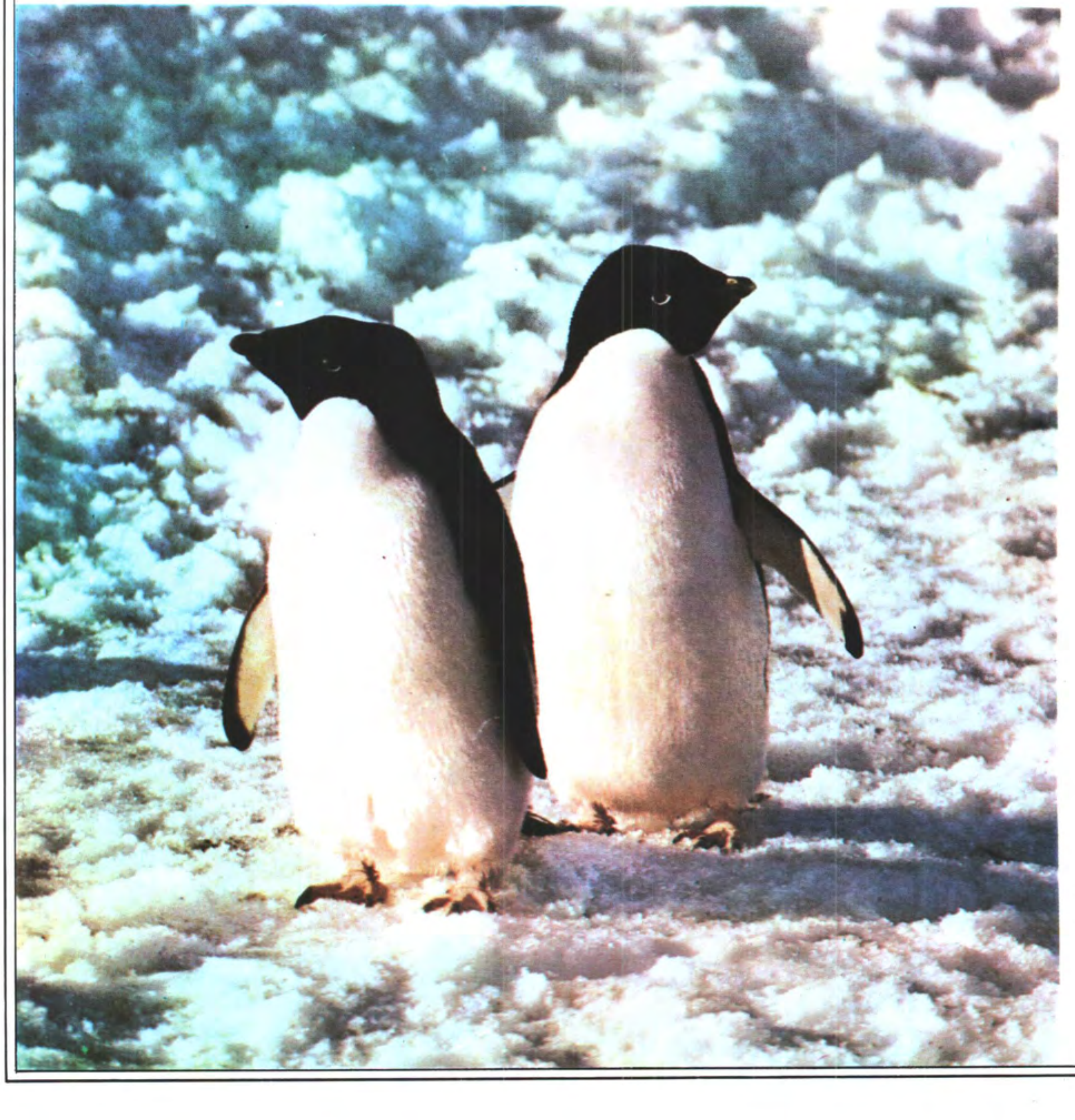
استرالیا
۵۶ نوع متفاوت کانگورو در استرالیا زندگی می‌کنند. کیسهٔ زیر شکم مادر، پناهگاه خوبی برای نوزاد کانگورو است.



پاناما
نوعی خرس در حالیکه قادر به راه رفتن روی پنجهٔ چنگک‌مانند خود نیست به درخت چسبیده باقی می‌ماند.



کانادا ـ سواحل خلیج سنت‌لورنس
سگ دریایی (فک). فک جوان تازه متولد شده همراه مادرش پس از یک ماه رشد روی یخ‌های قطبی وارد خلیج سنت‌لورنس می‌شود .

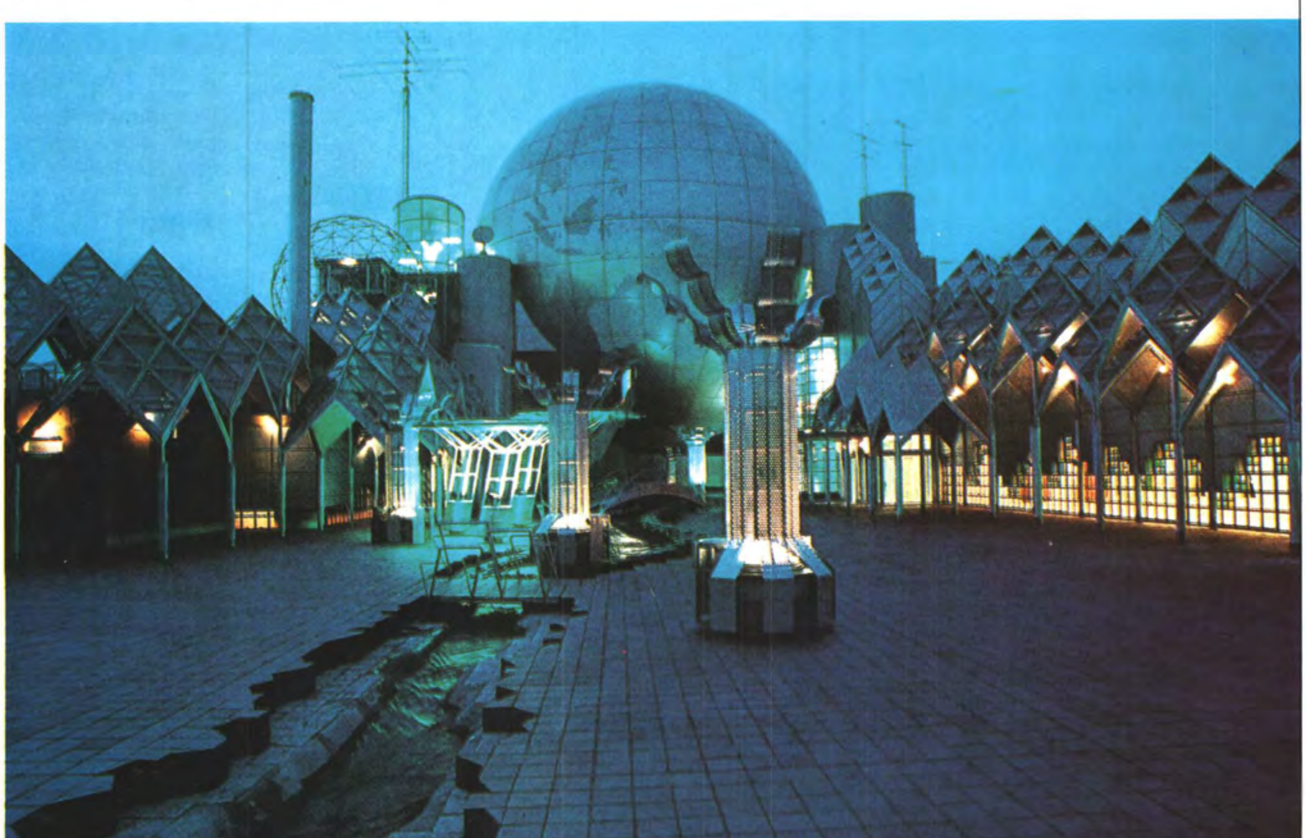


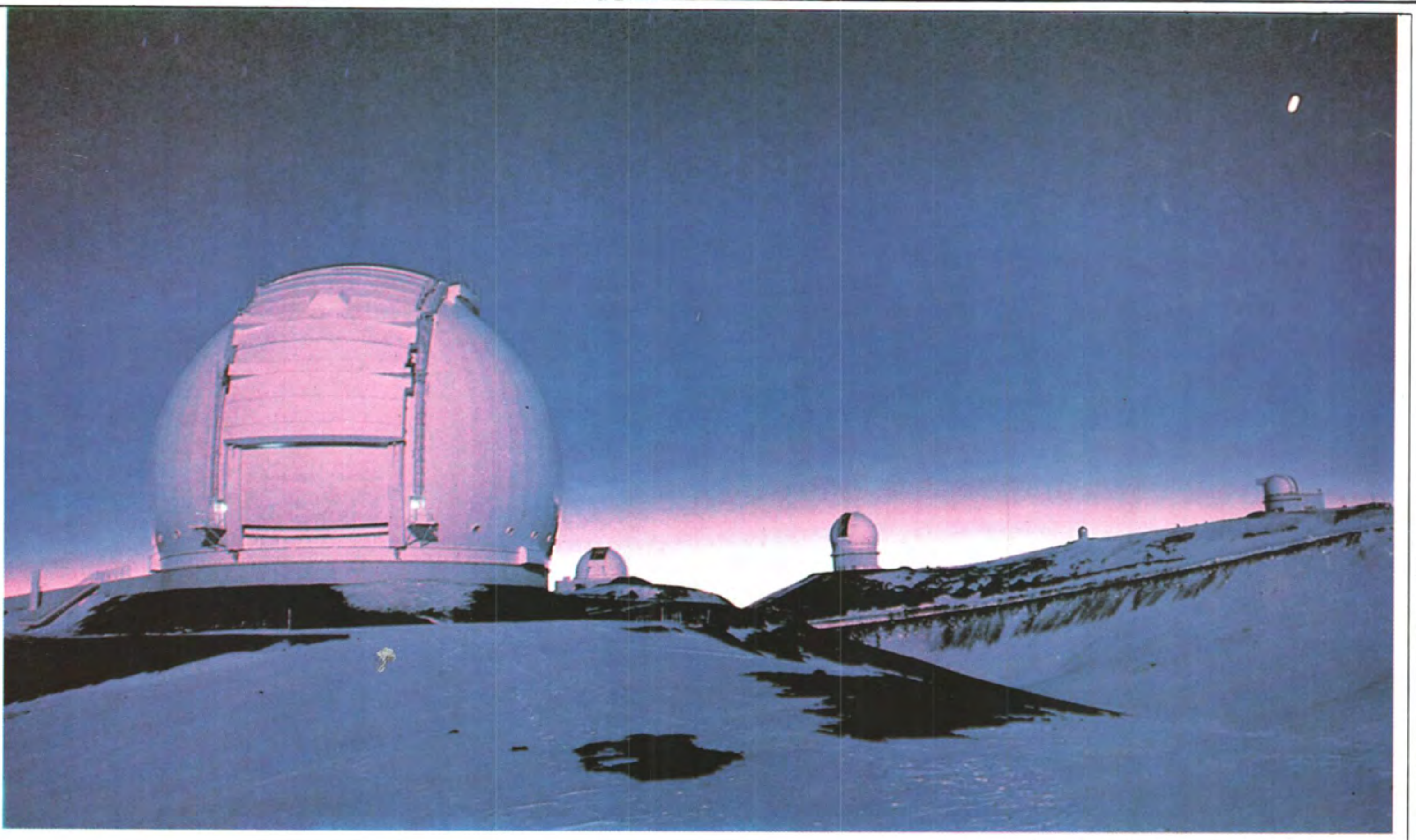
قطب جنوب
پنگوئنها ، این پرندگان عجیب و زیبا در سواحل اقیانوس منجمد جنوبی زندگی می‌کنند . این پرندگان به‌آسانی می‌توانند تاریکی و سرمای زمستان در قطب جنوب را تحمل کنند .



ایالات متحده امریکا ــ پایگاه کاناورال
موشک STS-31 بر روی فضاپیمای دیسکاوری در روی سکوی پرتاب با موتورهای روشن و در حال پرواز دیده می‌شود. مأموریت این فضاپیما جهت تحقیقاتی پیرامون خورشید صورت می‌گیرد.

ژاپن ــ شهر فوجی‌ساوا
یک مرکز فرهنگی با طراحی منحصر به فرد و کاملاً مدرن‌وامروزی که در داخل آن یک‌پروژکتور آسمان‌نما جهت نمایش سیارات و ستارگان نصب شده است.

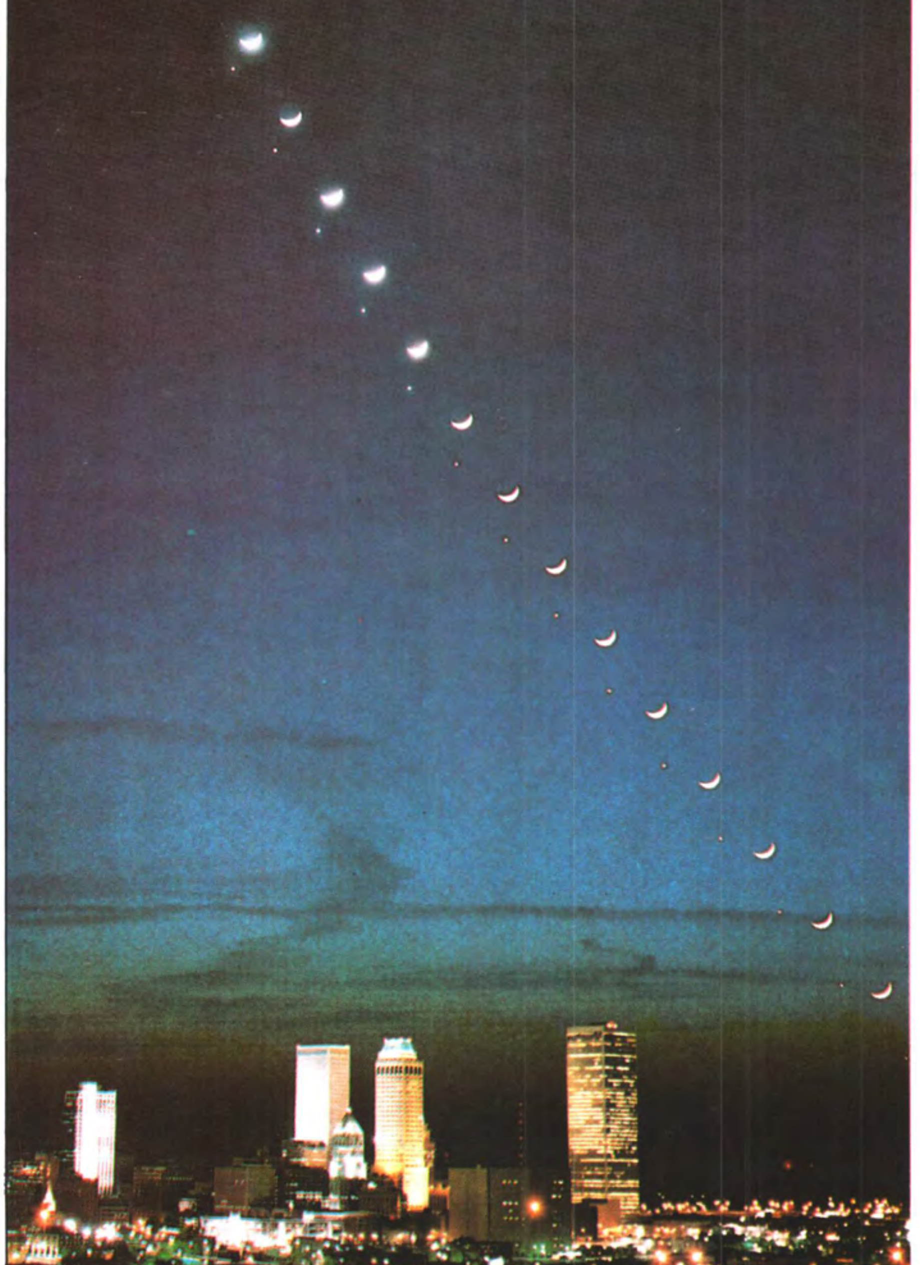




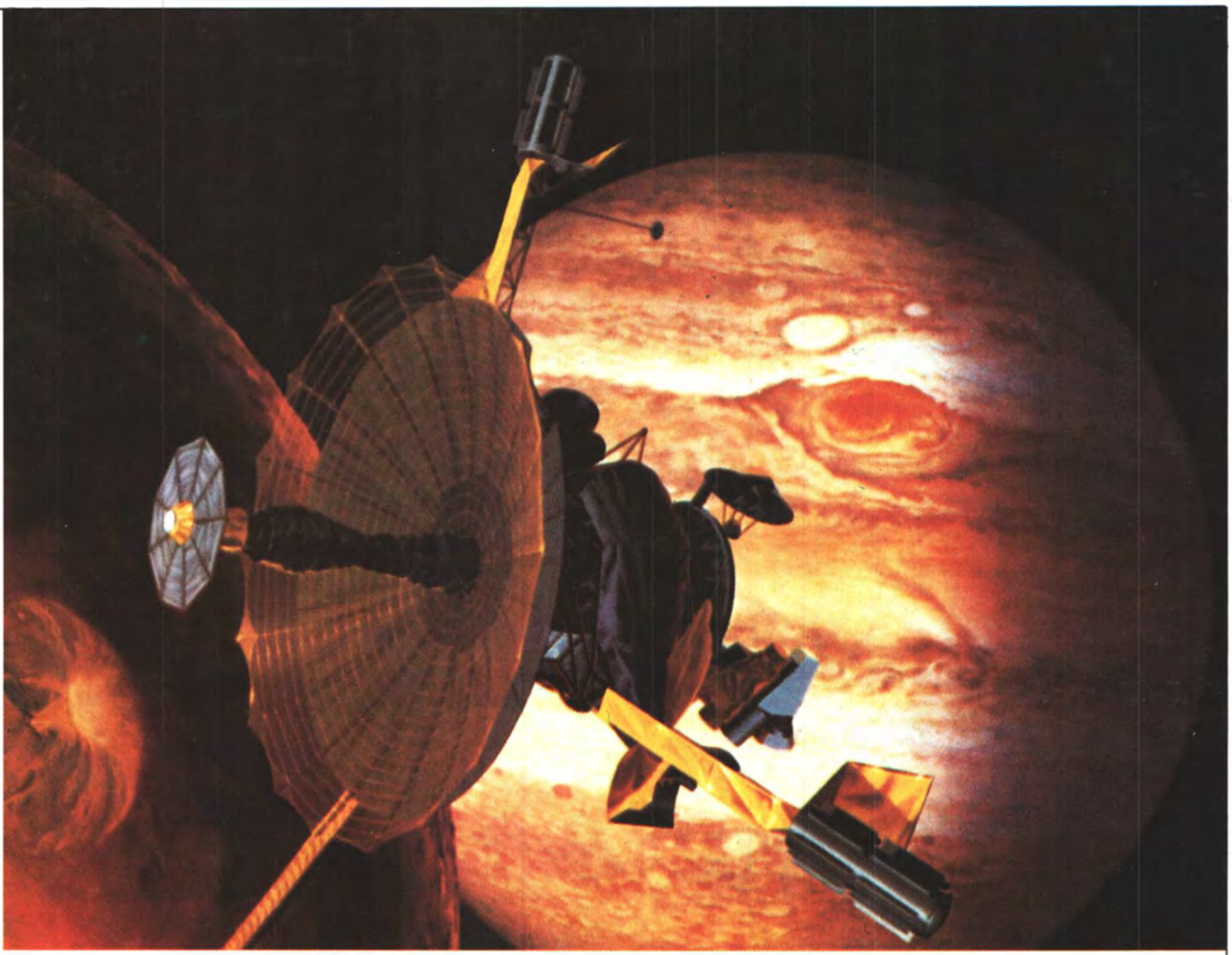
ایالات متحده امریکا ـ ایالت هاوائی
عکاس مشهور راجر رسمایر استعداد زیادی در نشان دادن تصویرها به صورت فضایی دارد، مانند تصویر نور مهتاب که از رصدخانه کک که اخیرا" به صورت برجی در ایالت هاوائی ایجاد گردیده برداشته شده است.



ایالات متحده امریکا ـ ایالت کالیفرنیا
کره ماه، لحظاتی قبل از کامل شدن، در زیباترین حالت خود قرار می‌گیرد. این تصویر زیبا در ایالت کالیفرنیا درست بلافاصله پس از گرد شدن کامل کره ماه گرفته شده است.

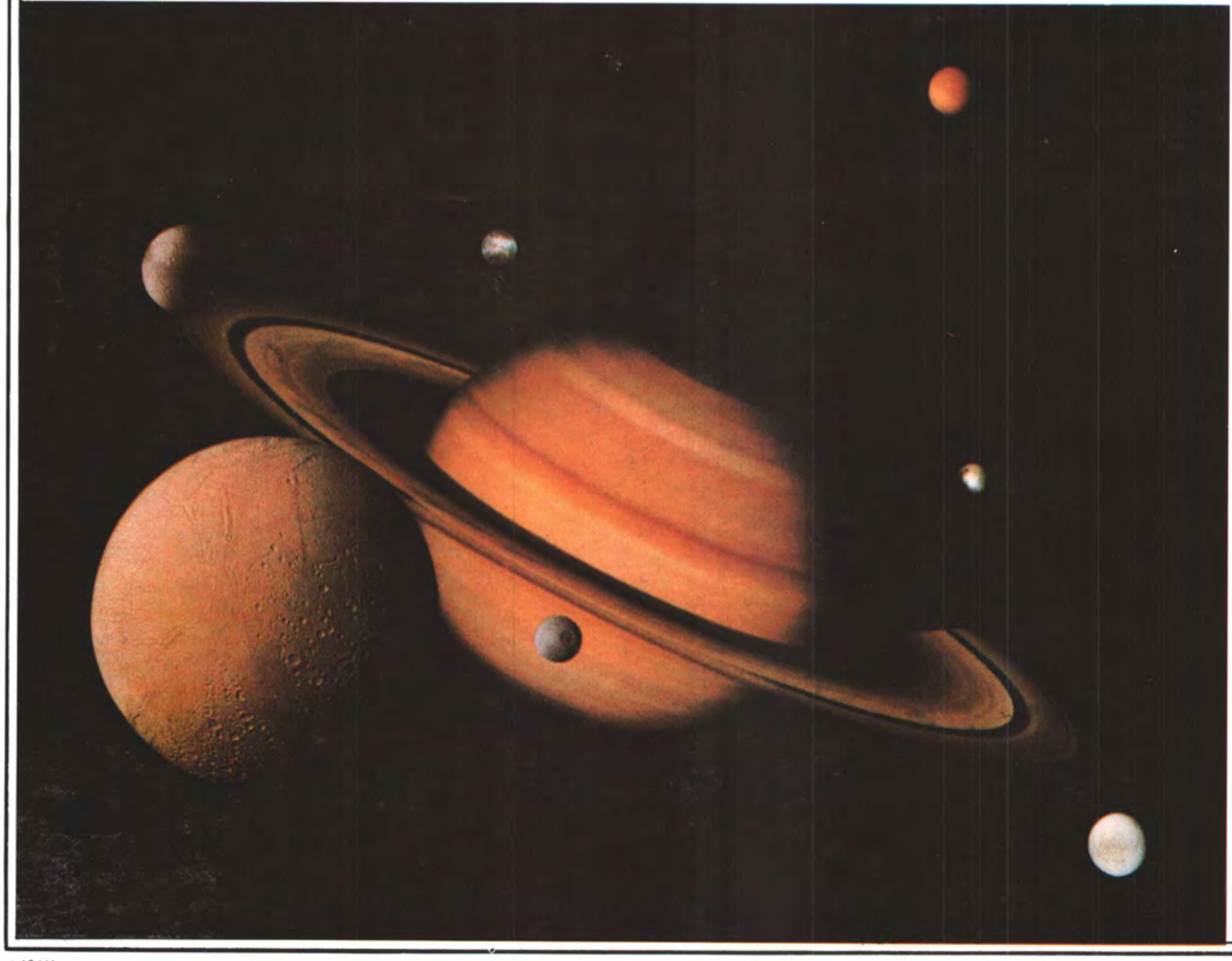


ایالات متحده امریکا ـ ایالت اوکلاهما
نوروز ۱۳۶۷ برابر آوریل ۱۹۸۸ میلادی چهره ماه بر فراز آسمان همراه با سیاره ونوس دیده می‌شود که توسط ویلیام استرن این عکس زیبا در حالتهای مختلف در ارتباط با ونوس گرفته شده است.



ایالات متحده امریکا
کیهان‌پیمای گالیله، پس از ورود به سیاره مشتری (برجیس) طبق برنامه‌های پیش‌بینی‌شده قرار است در دسامبر سال ۱۹۹۵ میلادی بر مدار اطراف این سیاره گام نهد.

سیارهٔ کیوان (زحل) گوهری تابناک در منظومهٔ شمسی
شکل این سیاره بدون هیچگونه تردیدی زیباترین شکل در این منظومه می‌باشد. مونتاژ تصاویر فوق از تصاویر برداشته‌شده توسط فضانوردان تهیه شده است

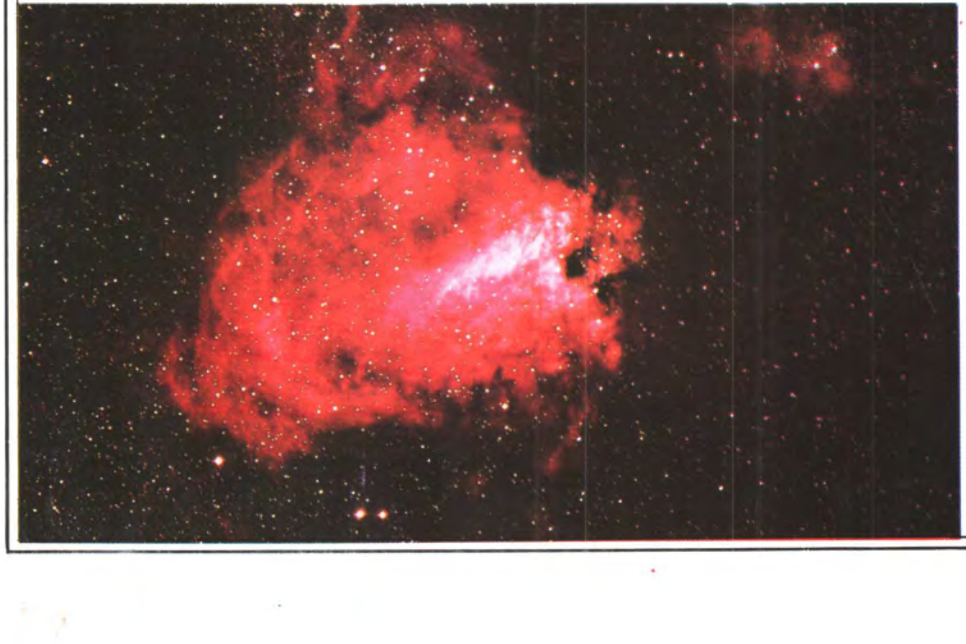




پروین
دسته‌ای مرکب از ۶ تا ۱۰ ستاره واقع در صورت فلکی ثور. از جنبه نجومی پروین یا ثریا عبارت از خوشه‌ای است مرکب از چندصد ستاره که باهم در فضا حرکت می‌کنند. ستارگان پروین که در اصطلاح به خوشه پروین معروفند در ادبیات فارسی نقش ارزنده‌ای دارند.



دنباله‌دار هالی
ستارگان دنباله‌دار، اجرام آسمانی دارای ماهیت سحابی که در مسیری در حول خورشید حرکت می‌کنند. از جمله معروفترین دنباله‌داران ستاره دنباله‌دار هالی است که هر ۷۵ سال یک بار به دور خورشید می‌گردد. در سال ۱۹۸۶ میلادی، ستاره دنباله‌دارهالی درآسمان زمین ظاهر شد.



سحابیها (ابری‌ها)
توده‌های ابری‌شکلی که در بخشهای مختلف آسمان دیده می‌شوند. با مطالعاتی که طی سالهای اخیر روی ابری‌ها به عمل آمده است، نشان می‌دهد که ابری‌ها با سرعت بسیار از زمین دور می‌شوند.



آخرین تغییرات

در پی تحولات سیاسی در کشور اتحاد جماهیر شوروی سابق و مصادف بودن آن با انتشار اطلس معاصر گیتاشناسی (آذر – دی ماه ۱۳۷۰) بر آن شدیم تا ضمیمهٔ جدید مطابق با آخرین رویدادهای سیاسی در فدراسیون روسیه تهیه و به پیوست اطلس فوق تقدیم داریم. کلیه اطلاعات این تحولات عظیم در نقشه و جدول منتشر شده از منابع خبری در ایران تنظیم گردیده است. احتمالاً" در روزهای آینده شاهد تغییرات دیگر از این حرکت سیاسی خواهیم بود که امیدواریم در تجدید چاپ نهائی به

صورت کاملتر و دقیقتر در صفحات اطلس به چاپ برسانیم. لازم به ذکر است که از سوی جمهوری اسلامی ایران استقلال ۱۱ جمهوری تا تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۵ به رسمیت شناخته شده است. این جمهوریها عبارتند از: جمهوری آذربایجان – جمهوری ترکمنستان – جمهوری تاجیکستان – جمهوری ازبکستان – جمهوری قزاقستان – جمهوری قرقیزستان – جمهوری فدراتیو روسیه – جمهوری ارمنستان – جمهوری گرجستان – جمهوری اوکراین – جمهوری روسیه سفید.

★★★

نام کشور و نوع حکومت	مساحت (کیلومترمربع)	پایتخت جمعیت	جمعیت کل (۱۹۹۰)	پرجمعیت‌ترین شهرها		نژاد	دین	زبان	رئیس حکومت	واحد پول	تاریخ استقلال
آذربایجان جمهوری	۸۶،۶۰۰	باکو ۱،۷۴۱،۰۰۰	۷،۰۲۰،۰۰۰	کیروف‌آباد (گنجه) سومگائیت	۲۷۰،۰۰۰ ۲۳۴،۰۰۰	آذری ۷۸/۱% روسی ۷/۹% ارمنی ۷/۹% غیره ۶/۱%	مسلمان	روسی ترکی	ایازمطلب‌اف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
ارمنستان جمهوری	۲۹،۸۰۰	ایروان ۱،۱۶۸،۰۰۰	۳،۳۰۴،۰۰۰	لنیناکان کیروفاکان	۲۲۸،۰۰۰ ۱۵۹،۰۰۰	ارمنی ۸۹/۷% آذری ۵/۳% غیره ۵%	مسیحی مسلمان	روسی	لئون ترپطروسیان سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
ازبکستان جمهوری	۴۴۹،۶۰۰	تاشکند ۲،۱۲۴،۰۰۰	۱۹،۸۰۸،۰۰۰	سمرقند نامانگان آندیژان بخارا	۳۸۸،۰۰۰ ۲۹۱،۰۰۰ ۲۸۸،۰۰۰ ۲۲۰،۰۰۰	ازبک ۶۸/۷% روسی ۱۰/۸% غیره ۲۰/۵%	مسلمان مسیحی	روسی ترکی جغتایی	اسحاق کریموف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
استونی (استوانی)* جمهوری	۴۵،۱۰۰	تالین ۴۷۸،۰۰۰	۱،۵۶۶،۰۰۰	تارتو ناروا کوتلاجارف پارنو	۱۰۵،۰۰۰ ۷۳،۰۰۰ ۷۳،۰۰۰ ۵۱،۰۰۰	استونیایی ۶۴/۷% روسی ۲۷/۹% غیره ۷/۴%	مسیحی	روسی	آر نولد روتل سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
اوکراین جمهوری	۶۰۳،۷۰۰	کیف ۲،۵۵۴،۰۰۰	۵۱،۴۴۹،۰۰۰	خارکف دنیپروپتروسک اودسا دونتسک	۱،۵۸۷،۰۰۰ ۱،۱۶۶،۰۰۰ ۱،۱۴۱،۰۰۰ ۱،۰۹۰،۰۰۰	اوکرائینی ۷۳/۶% روسی ۲۱/۱% لهستانی ۵/۳%	مسیحی یهودی	روسی اسلاوی	لئونید کراوچوک سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
بیلوروسی (روسیه سفید) جمهوری	۲۰۷،۶۰۰	مینسک ۱،۵۴۳،۰۰۰	۱۰،۱۴۹،۰۰۰	گومل موگیلف ویتبسک بابرویسک	۴۸۸ ۰۰۰ ۳۵۹،۰۰۰ ۳۴۷،۰۰۰ ۲۳۲،۰۰۰	بیلوروسی ۷۹/۴% روسی ۱۱/۹% لهستانی ۴/۲% غیره ۴/۵%	مسیحی	روسی	رویاچلاف کبیچ سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
تاجیکستان جمهوری	۱۴۳،۱۰۰	دوشنبه ۵۸۲،۰۰۰	۵،۰۹۰،۰۰۰	کورگان تیوبی لنین‌آباد کولیب	۳۵۴،۰۰۰ ۱۳۰،۰۰۰ ۵۵،۰۰۰	تاجیک ۵۸/۸% ازبک ۲۲/۹% روسی و اوکرائینی ۱۸/۳%	مسلمان مسیحی	روسی فارسی	رحمان نبی‌اف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
ترکمنستان جمهوری	۴۸۸،۱۰۰	عشق‌آباد ۳۸۲،۰۰۰	۳،۵۱۲،۰۰۰	چارجو ماری نبیت‌داغ کراسنوودسک	۱۶۲،۰۰۰ ۸۷،۰۰۰ ۸۳،۰۰۰ ۵۸،۰۰۰	ترکمن ۶۸/۴% روسی ۱۲/۶% ازبک ۸/۵% غیره ۱۰/۵%	مسلمان مسیحی	روسی	صفرمرادنیازاف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
فدراتیو روسیه جمهوری	۱۷،۰۷۵،۴۰۰	مسکو ۸،۸۱۵،۰۰۰	۱۴۷،۳۸۶،۰۰۰	لنینگراد (سنت‌پترزبورگ) گورکی نووسیبیرسک سوردلوفسک	۴،۹۰۴،۰۰۰ ۱،۴۰۹،۰۰۰ ۱،۴۰۵،۰۰۰ ۱،۳۱۵،۰۰۰	روسی ۸۲/۶% غیره ۱۷/۴%	مسیحی	روسی	بوریس یلتسین سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
قرقیزستان جمهوری	۱۹۸،۵۰۰	فرونزه (پیشبک) ۶۳۲،۰۰۰	۴،۲۵۸،۰۰۰	اوش توکمک پرژوالسک	۲۰۹،۰۰۰ ۵۹،۰۰۰ ۵۶،۰۰۰	قرقیز ۴۷/۹% روسی ۲۵/۹% ازبک ۱۲/۱% غیره ۱۴/۱%	مسلمان مسیحی	روسی	عسگرآقایف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
قزاقستان جمهوری	۲،۷۱۵،۱۰۰	آلماآتا ۱،۱۰۸،۰۰۰	۱۶،۴۶۳،۰۰۰	کاراگاندا پتروپاولوفسک چیمکنت سمیپالاتینسک	۶۳۳،۰۰۰ ۲۳۳،۰۰۰ ۳۸۹،۰۰۰ ۳۳۰،۰۰۰	روسی ۴۰/۸% قزاق ۳۶% اوکرائینی ۶/۱% غیره ۱۷/۱%	مسیحی مسلمان	روسی	نورسلطان نظر بایف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
گرجستان جمهوری	۶۹،۷۰۰	تفلیس ۱،۱۷۴،۰۰۰	۵،۳۹۶،۰۰۰	کوتایسی روستاوی باتومی سوخومی	۲۲۰،۰۰۰ ۱۲۹،۰۰۰ ۱۲۳،۰۰۰ ۱۱۴،۰۰۰	گرجی ۶۸/۸% ارمنی ۹% روسی ۹% غیره ۱۳/۲%	مسیحی مسلمان	روسی	زویادگامساخوردیا سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
لاتوی (لتونی)* جمهوری	۶۳،۷۰۰	ریگا ۹۰۰،۰۰۰	۲،۶۶۷،۰۰۰	دائوگاوپیلس لیپایا (لیپاجا) یلگاوا جورمالا	۱۱۶،۰۰۰ ۱۰۸،۰۰۰ ۶۸،۰۰۰ ۶۱،۰۰۰	لتون (لاتوی) ۵۳/۷% روسی ۳۲/۸% غیره ۱۳/۵%	مسیحی	لتون روسی	آناتولی گوربونف سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
لیتوانی* جمهوری	۶۵،۲۰۰	ویلنیوس ۵۶۶،۰۰۰	۳،۶۷۳،۰۰۰	کاوناس کلایپدا شیائولیای پنئوژیس	۴۱۷،۰۰۰ ۲۰۱،۰۰۰ ۱۳۰،۰۰۰ ۱۱۲،۰۰۰	لیتوانی ۸۰% روسی ۸/۶% لهستانی ۷/۷% غیره ۳/۷%	مسیحی	لیتوانیایی روسی	ویتائوس لندز برئیس سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱
مدلداوی جمهوری	۳۳،۷۰۰	کیشی‌نف (چیزیتو) ۶۶۳،۰۰۰	۴،۳۳۲،۰۰۰	تیراسپول بلتسی بندری	۱۵۴،۰۰۰ ۱۳۹،۰۰۰ ۱۱۴،۰۰۰	مولداوی ۶۳/۹% اوکرائینی ۱۴/۲% روسی ۱۲/۸% غیره ۹/۱%	مسیحی	رومانیایی روسی	میرسئاسنگور سال انتصاب ۱۹۹۱	روبل	۱۹۹۱

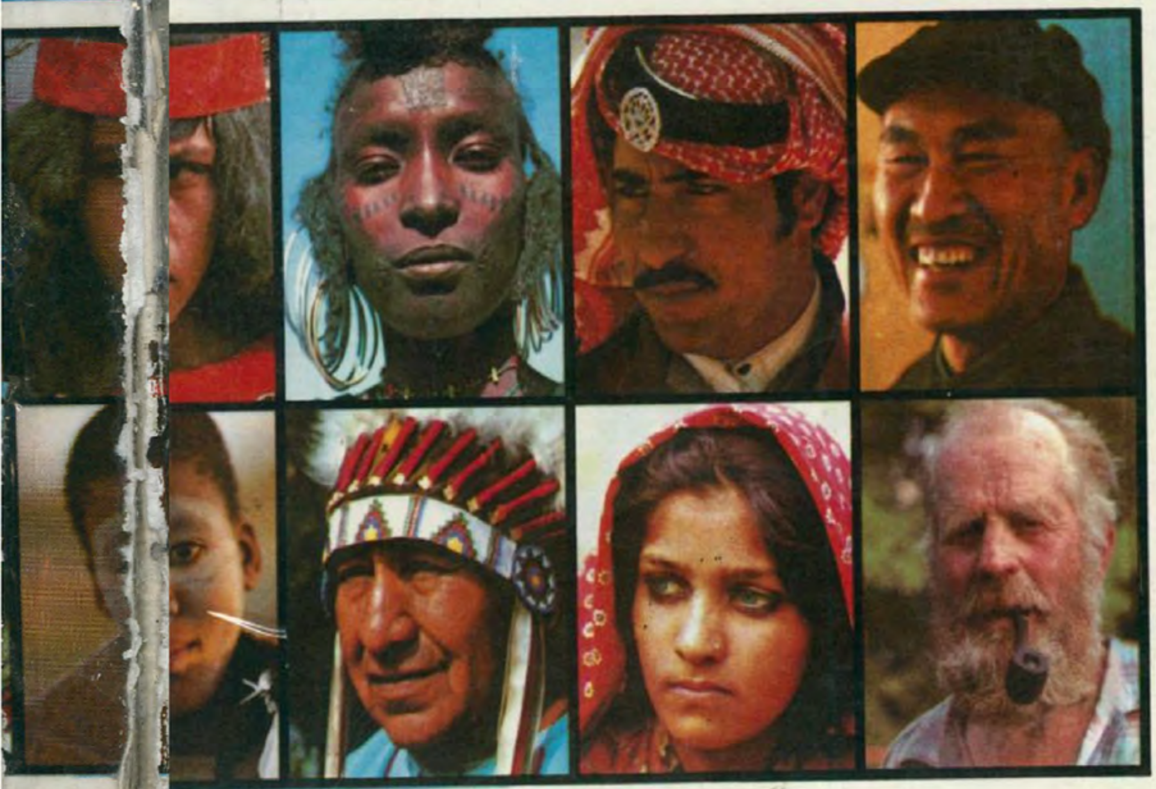
* کشورهائی که عضو سازمان ملل می‌باشند.

این جدول ضمیمه اطلس معاصر گیتاشناسی می‌باشد که به مناسبت تحولات سیاسی و انتخابات جدید در فدراسیون روسیه به چاپ رسیده است.

CONTEMPORARY ATLAS OF

GITA SHENASI

204



POLITICAL,
PHYSICAL,
ECONOMICAL.

ACQUAINTANCE WITH CONTEMPORARY ATLAS OF GITA SHENASI

This present atlas is the most complete educational atlas of Gita Shenasi's series of atlases which is provided on the basis of the needs of practical geography for different school stages of the country, and is published and printed excellently.

This atlas consists of all information about political, physical and economical geography of countries of the world and coordinates the last statistical sources and is ornamented by the new parts such as Map Projections, the Story of the Earth, Map of the Islamic World and Maps of the Wild Life. Information charts for recognition of countries of the world and showing their flags is an initiative and innovation in this atlas. At last the colourful pictures reflecting the beauties and wonders of this present world brings this atlas to an end.

Designed and Provided by:
"GITA SHENASI"

اطلس معاصر گیتاشناسی

انتشارات گیتاشناسی